

gemeente

Oost Gelre

Jaarstukken 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	7
1. Jaarverslag	8
Inleiding	8
Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	8
Rechtsmatigheid baten, lasten en balansmutaties	8
Financieel resultaat 2020	8
Resultaatbepaling	8
Bestemming resultaat	9
Analyse van het rekeningresultaat	10
Programma 1 - Leefomgeving	14
Financieel overzicht	14
Overzicht beleidsdoelstellingen programma 1 Leefomgeving	14
Ruimtelijke ontwikkeling	14
Openbare ruimte	18
Duurzaamheid en milieu	21
Wonen in Oost Gelre	26
Beleidsindicatoren	29
Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	31
Financieel overzicht	31
Overzicht beleidsdoelstellingen programma 2 Cultuur, Welzijn, Zorg en Inkomen	31
Leefbaarheid, onbetaalbaar!	31
Onderwijs	31
Sport	33
Cultuur en verenigingen	36
Nieuwkomers zijn welkom!	38
Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel!	41
Preventie en ondersteuning	44
Armoedebestrijding	52
Laaggeletterdheid/taalarm	55
Goede zorg voor senioren	56
Jeugdzorg	59
Volksgezondheid	63
Werk moet lonen	65
Beleidsindicatoren	68
Programma 3 - Economie en werkgelegenheid	70
Financieel overzicht	70
Overzicht beleidsdoelstellingen programma 3 Economie en Werkgelegenheid	70
Gezonde agrarische sector	70

Bereikbaarheid en mobiliteit	71
Goed ondernemersklimaat	72
Toerisme en evenementen.....	74
Werkgelegenheid	76
Beleidsindicatoren.....	77
Programma 4 - Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	78
Financieel overzicht	78
Overzicht beleidsdoelstellingen programma 4 Bestuur, Bedrijfsvoering en Dienstverlening	78
Euregionale samenwerking Achterhoek.....	78
Gemeentelijke organisatie	80
Burgerinitiatieven	82
Gemeentelijke dienstverlening	83
Financieel beleid	84
Veiligheid	85
Beleidsindicatoren.....	87
Paragrafen.....	88
Inleiding	88
Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing	88
Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties	98
Paragraaf 3: Bedrijfsvoering	103
Paragraaf 4: Financiering	114
Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen	119
Paragraaf 6: Grondbeleid	123
Paragraaf 7: Lokale heffingen	126
Paragraaf 8: Coronavirus (COVID-19)	134
2. Kerngegevens.....	136
Inwoners	136
Fysieke structuur.....	136
Financiële structuur.....	137
3. Jaarrekening	138
Overzicht van baten en lasten over het jaar 2020	138
Onvoorzien/Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/Incidentele baten en lasten	139
Onvoorzien	139
Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	139
Incidentele baten en lasten	139
Toelichting incidentele lasten	139
Toelichting incidentele baten	142
Balans per 31 december	144
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	146

Inleiding	146
Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	146
Balans	146
Vaste activa	146
Immateriële vaste activa	146
Materiële vaste activa	146
Financiële vaste activa.....	147
Vlottende activa	148
Voorraden.....	148
Vorderingen en overlopende activa	148
Liquide middelen en overlopende posten	148
Voorzieningen.....	148
Vaste schulden	148
Vlottende passiva.....	148
Borg en garantstellingen	149
Toelichting per programma.....	150
Programma 1: Leefomgeving	150
Programma 2: Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	154
Programma 3: Economie en werkgelegenheid	160
Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	163
Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	166
Begrotingsrechtsmatigheid.....	168
Onzekerheid verantwoording jeugdzorg en WMO.....	170
Toelichting op de balans per 31 december	171
Vaste activa	171
Vlottende activa	179
Passiva.....	184
Eigen vermogen.....	184
Voorzieningen.....	185
Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar.....	186
Vlottende passiva.....	187
Waarborgen en garanties.....	190
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	191
EMU-saldo.....	195
3.1 Bijlagen.....	196
3.1.1 Staat van reserves en voorzieningen	196
3.1.2 Toelichting reserves	197
3.1.3 Mutaties reserves.....	199
3.1.4 Verdelingsprincipe taakvelden per programma	202

3.1.5 SISA	205
3.1.6 Verbonden partijen	211
3.1.7 Beleidsindicatoren BBV	213
4. Controleverklaring	214

Voorwoord

2020..... een bewogen jaar!

In 2020 lag de focus op de bestrijding van het coronavirus. De impact is in alle opzichten groot, zowel sociaal, maatschappelijk als economisch. Met name voor onder andere evenementen, toerisme, horeca en vele andere ondernemers is er nog weinig mogelijk. Oost Gelre kwam naast de landelijke tegemoetkomingen met een steunpakket voor ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties.

De druk op de gemeentelijke financiën, die al gevoeld wordt door de uitvoering van jeugdzorg, neemt toe. Zo moest onze Programmabegroting worden bijgesteld door extra uitgaven en minder (belasting)inkomsten.

Ondanks de crisis en de vele beperkingen is er in 2020 ook veel gerealiseerd in Oost Gelre. Onze bedrijfsvoering heeft zich daar op aangepast. We werken thuis en overleg wordt digitaal gevoerd. In 2020 kwam onder andere het IEKC boven de grond, woningbouw in heel Oost Gelre kwam meer in zicht, er zijn twee tiny houses gerealiseerd bij stichting de Lichtenvoorde vanuit het project 'Deurtje verder', heel Oost Gelre is voorzien van glasvezel, in Groenlo en Lichtenvoorde zijn gevelrenovaties uitgevoerd. Het is bijzonder spijtig dat door de coronamaatregelen veel initiatieven niet publiekelijk in het zonnetje gezet konden worden, maar de waardering is er niet minder om.

Met de komst van de crisis kwamen er ook veel nieuwe taken bij. Zo werd er een Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) opgezet, de ambtelijke organisatie kreeg er veel extra taken bij (waaronder de BOA's) en er is veel ambtelijk werk verzet om tegemoetkoming te regelen, hierover te communiceren en uit te voeren voor bedrijven, instellingen, en verenigingen. Onze beleidsmedewerkers steken veel energie in het onderhouden van de contacten met diverse doelgroepen, van ondernemers tot sportverenigingen en van dorpshuizen tot stadskamer. Daarnaast ging er ook speciale aandacht naar het behoud van vrijwilligerswerk.

De onvoorziene kosten voor deze crisis waren niet begroot. Wel kwam het Rijk met extra geld over de brug om diverse beleidsterreinen te ondersteunen. Het geld dat we hebben ontvangen is ingezet om inwoners en ondernemers te ondersteunen tijdens het coronavirus. Denk hierbij aan extra ondersteuning in het sociaal domein, vrijwilligersvergoeding 500x500, het niet opleggen van precariobelasting, het Routeplan Horeca en het kwijtschelden van de OZB voor bedrijven. Maar ook het Steunfonds maatschappelijke organisaties.

2020 was een bewogen jaar. We gaan daar graag met u het gesprek over aan. We hopen dat het jaarverslag en de jaarrekening van 2020 u voldoende inzicht bieden om dat gesprek te voeren.

Hoogachtend,
Mede namens burgemeester en wethouders van gemeente Oost Gelre,

K. Bonsen
Wethouder Financiën

1. Jaarverslag

Inleiding

In het jaarverslag treft u aan:

1. Het financieel resultaat;
2. Een overzicht van de financiële afwijkingen op hoofdlijnen;
3. Een programmaverantwoording;
4. De verplichte paragrafen.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

De jaarstukken van provincies en gemeenten maken wij conform het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) op. De gemeentelijke verordeningen hebben invloed op de begroting en de jaarstukken. We hebben regels voor waardering en afschrijving van activa en de nota reserves en voorzieningen vastgesteld.

Rechtmatigheid baten, lasten en balansmutaties

De accountant spreekt een oordeel uit over de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties (Onderdeel 4: Controleverklaring).

Financieel resultaat 2020

2020 heeft geleid tot een positief jaarrekeningresultaat van € 257.867.

Resultaatbepaling

De rekeninguitkomst splitsen we in een totaal saldo van baten en lasten (excl. mutaties reserves) en een gerealiseerd resultaat (incl. mutaties reserves).

Gerealiseerde totaal van lasten	€ 79.506.590
Gerealiseerde totaal van baten	€ 78.358.638
Saldo van totaal baten en lasten	€ -/- 1.147.952
Mutaties in de reserves	€ 1.405.819
Gerealiseerd resultaat 2020	€ 257.867

Bestemming resultaat

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording) schrijft voor dat u besluit over een onttrekking of toevoeging aan de reserve. Besluiten over mutaties moeten voor 31 december worden genomen. In de praktijk komt het voor dat deze mutaties tot uitdrukking komen na 31 december 2020.

Wij stellen voor het positief gerealiseerde rekeningresultaat (na mutaties van de reserves) ad. € 257.867 als volgt te bestemmen:

Gerealiseerd rekeningresultaat 2020 voor bestemming		€ 257.867
<i>Onttrekkingen:</i>		
Grachten	€ 486.962	
Invoering Omgevingswet	€ 283.251	
Ondermijning	€ 24.660	
Onderzoek Meekenesch	€ 25.000	
Project 'Koken is cool' via bijdrage Menzis	€ 11.610	
Opleidingsbudget voor Houding en Gedrag	€ 99.225	
Verkiezingen	€ 55.000	
		€ -/- 985.708
Rekeningresultaat 2020 na bestemming		€ -/- 727.841

Het negatieve rekeningresultaat ad € 727.842 stellen wij voor om ten laste te brengen van de vrij besteedbare reserve.

Analyse van het rekeningresultaat

In het onderstaande overzicht hebben wij een vergelijking gemaakt met de programmabegroting 2020 (inclusief nieuw beleid en het dekkingsplan). Door een verbeterd inzicht in de kosten van de diverse producten ontstaan er minder verschillen tussen de producten onderling.

Programma	Begrotingsaldo in €	Rekeningsaldo in €	Afwijking voordeel/nadeel
1. Leefomgeving	-10.186.239	- 7.903.308	V 2.282.931
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	-38.528.059	-37.813.020	V 715.039
3. Economie en werkgelegenheid	-148.940	-385.023	N 236.083
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	-5.135.934	-4.700.598	V 435.336
Algemene dekkingsmiddelen	58.134.313	58.303.156	V 168.843
Overhead	-9.790.829	-8.582.999	V 1.207.830
Heffing Vennootschapsbelasting	-40.000	-66.160	N 26.160
Bedrag onvoorzien	0	0	0
Saldo van baten en lasten	-5.695.688	-1.147.952	V 4.547.736
Mutaties reserves	4.620.905	1.405.819	N 3.215.086
Resultaat	-1.074.783	257.867	V 1.332.650

De belangrijkste afwijkingen (> € 120.000) die hebben geleid tot het verschil van rekeningresultaat zijn:

Omschrijving		Bedrag
Programma 1		
In 2020 heeft gedeeltelijke uitvoering van de werkzaamheden aan de Grolse grachten plaatsgevonden. Een deel van het budget is dan ook nog niet aangewend in 2020. Afronding van de werkzaamheden en besteding van het restant budget zal plaatsvinden in 2021.	V	€ 487.000
Onderuitputting op de kapitaallasten verkeer en wegen en een bijdrage van de Rijksoverheid leiden tot een positief resultaat op het taakveld.	V	€ 193.000
Per abuis is bij de tweede bestuursrapportage inkomsten riolering bijgeraamd, terwijl dit afgeraamd had moeten worden. Hierdoor ontstaat er een administratief nadelig verschil op de inkomsten riolering ultimo 2020.	N	€ 277.000

Omschrijving		Bedrag
Onderuitputting op de kapitaallasten riolering leiden tot een voordeel.	V	€ 210.000
De inkomsten afvalfonds van het vierde kwartaal 2019 zijn verwerkt in 2020. Hierdoor zijn de baten van 2020 hoger dan begroot.	V	€ 186.000
Onderschrijding van het budget Omgevingswet doordat dat niet alle activiteiten en processen doorgang konden vinden.	V	€ 283.000
In de begroting is de bijdrage aan de projectontwikkelaar voor het project Hof aan de Dijkstraat verwerkt. Het plan zal naar verwachting vanaf de zomer van 2021 gaan lopen, waardoor het budget wordt overgeheveld naar 2021.	V	€ 1.500.000
Hogere inhuurkosten personeel in verband met meer "externe" projecten waar inkomsten in de vorm van leges tegenover staan.	N	€ 230.000
Het betreft de bijdrage aan de Houtwal in Groenlo. Deze bijdrage was reeds gereserveerd in de reserves, waardoor in de mutaties op de reserves de baten zijn verwerkt.	N	€ 190.000
Subtotaal programma 1	V	€ 1.996.000

Omschrijving		Bedrag
Programma 2		
Door investeringen in onderwijshuisvesting in 2020 zijn de kapitaallasten hoger dan begroot.	N	€ 165.000
Hogere bijdrage bibliotheek in de nieuwbouw; in het raadsbesluit was voorzien in het kapitaliseren van de investering. Gelet op de eigendomssituatie dient de betreffende investering in eenmaal gedekt te worden. Tegenover de eenmalige last staat dat er de komende jaren geen kapitaallasten drukken op de exploitatie.	N	€ 350.000
De activiteiten die normaal gesproken worden georganiseerd voor mantelzorgers hebben niet plaatsgevonden in verband met COVID-19.	V	€ 134.000
Door COVID-19 zijn de woningaanpassingen gestagneerd en zelfs stil komen te liggen.	V	€ 151.000
Er heeft een verdeling van het overschot voor het regionale budget beschermd wonen 2015 – 2018 bij de gemeente Doetinchem plaatsgevonden. Voor Oost Gelre heeft dit geleid tot een ontvangst van bijna € 0,5 miljoen.	V	€ 481.000
De uitvoeringskosten van de SDOA waren lager dan begroot.	V	€ 165.000
Bij de bestuursrapportages is ervan uitgegaan dat COVID-19 een effect zou hebben op het aantal uitkeringsgerechtigden. Echter ondanks COVID-19 zijn de uitkeringslasten nauwelijks gestegen.	V	€ 1.052.000

Omschrijving		Bedrag
Hoe meer mensen met een beperking aan het werk geholpen des te hoger deze kosten worden. Daartegenover staan lagere uitkeringslasten.	N	€ 317.000
De werkelijke inzet van huishoudelijke hulp is in 2020 lager dan begroot.	V	€ 241.000
De vervoerskosten van ZOOV op maat zijn gedaald in verband met minder gereden kilometers als gevolg van COVID-19.	V	€ 130.000
De kosten voor Wmo-begeleiding zijn door gedaald door minder cliënten als gevolg van COVID-19.	V	€ 295.000
De continuïteitsbijdrage COVID-19 aan de Wmo-aanbieders leidt tot een extra uitgave.	N	€ 196.000
Het aantal kinderen dat individuele jeugdhulp ontvangt en de zwaarte van de indicaties neemt nog steeds toe. Dit past in het landelijke beeld dat gemeenten er in slagen de jeugdhulp toegankelijk en laagdrempelig aan te bieden.	N	€ 455.000
De kosten voor jeugdhulp (LVG) betreft kosten voor verblijf crisis en residentiële jeugdhulp. Het gaat voor een belangrijk deel om kosten van jeugdigen die bij Horizon verblijven. De kostenstijging wordt over 2 jaar middels de decentralisatie uitkering uit het gemeentefonds gecompenseerd (conform T+2 methodiek).	N	€ 788.000
De crisiszorg voor jongeren stijgt, dit past in het beeld dat er meer complexe problematiek is. Er waren in 2020 meer diagnoses voor specialistische GGZ, de stijging van de behandelingen houdt hiermee direct verband.	N	€ 157.000
In 2020 zijn diverse preventieactiviteiten uitgevoerd. Echter konden verschillende activiteiten geen doorgang vinden vanwege COVID-19. Een deel van deze activiteiten worden naar verwachting in 2021 uitgevoerd.	V	€ 177.000
Subtotaal programma 2	V	€ 398.000

Omschrijving		Bedrag
Programma 3		
De opbrengst van de kavelverkoop van complex Lindebrook is hoger dan begroot.	V	€ 200.000
Tegenover de hogere opbrengsten van de kavelverkoop van complex Lindebrook staat de bijdrage aan de overige deelnemende partners zijnde de tussentijdse winstneming complex Lindebrook.	N	€ 163.000
Als gevolg van COVID-19 zijn de baten toeristenbelasting tussentijds afgeraamd. Doordat vakantie in eigen land wel mogelijk was, is er uiteindelijk meer ontvangen dan begroot.	V	€ 212.000

In de bestuursrapportages zijn de verkopen van de kavels als winst genomen. Ultimo 2020 is dit gecorrigeerd en is de winstbepaling per complex berekend. Daar staat tegenover de tussentijdse winstneming van complex Flierbeek fase 2 en complex Harreveld.	N V	€ 553.000 € 140.000
Subtotaal programma 3	N	€ 164.000

Omschrijving		Bedrag
Programma 4		
Cofinanciering projecten van de Regio Achterhoek is lager uitgevallen dan begroot.	V	€120.000
Subtotaal programma 4	V	€ 120.000

Omschrijving		Bedrag
Algemene dekkingsmiddelen		
Hogere bedragen ontvangen uit het gemeentefonds dan begroot.	V	€ 300.000
Overhead		
Er is een voordeel gerealiseerd op de personeelslasten, onder meer door vacatures welke nog niet ingevuld zijn, lagere kosten als gevolg van COVID-19, zoals minder zakelijke kilometers en minder uitgaven voor training en opleiding.	V	€ 1.171.000
Mutaties reserves		
Budgetten die overgeheveld worden naar 2020 en waarvan dit al oorspronkelijk bekostigd werd uit de reserves.	N	€ 3.215.000
Subtotaal	V	€ 606.000
Overig	V	€ 727.000
Totaal	V	€ 1.333.000

Programma 1 - Leefomgeving

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 7.489.280	€ 17.675.519	€ -/-10.186.239
Rekening	€ 7.412.787	€ 15.316.095	€ -/- 7.903.308
Onderschrijving programma 1	€ -/-76.493	€ -/-2.359.424	€ 2.282.931

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 1 Leefomgeving

Ruimtelijke ontwikkeling

Inleiding

De ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst is niet meer zozeer gericht op de kwantitatieve groei van de stad en de kernen maar richten zich vooral op de kwaliteitsverbetering van de bestaande woonwijken, het buitengebied, bedrijventerreinen en de centra, waarbij rekening wordt gehouden met de gevolgen van de demografische ontwikkelingen.

Bestaand vastgoed dat leeg komt te staan of verpaupert wordt herontwikkeld.

■ Wat hebben we bereikt?

Wij denken mee met marktpartijen en inwoners zodra er verzoeken komen om een nieuwe invulling te geven aan een leegstaand pand. Door middel van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde is een extra impuls gegeven aan de transformatie van vrijkomende locaties naar wonen. De komende tijd komen een aantal schoollocaties vrij. We ontwikkelen een beleidskader om invulling te geven aan deze plekken. Eind 2020 is een enquête uitgevoerd om inwoners en anderen mee te laten denken. Het kader wordt in de eerste helft van 2021 uitgewerkt.

De kwaliteit van bestaande bebouwing in de (kleine)kernen verbetert.

■ Wat hebben we bereikt?

We werken mee aan transformatieplannen. In Lichtenvoorde en Groenlo zijn subsidies beschikbaar voor gevelverbeteringen. Afgelopen jaar zijn zeven gevelsubsidies verleend. Daarmee is het beschikbare budget volledig benut.

Er is een project gestart om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Er is echter geen centrale registratie van duurzaamheidsmaatregelen. Daarnaast is de hoeveelheid woningen afhankelijk van de ambitie. Deze ambitie is zowel regionaal en lokaal (nog) niet vastgesteld.

Bekendheid geven aan de Toekomstbestendige Wonen Lening.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De regeling Toekomstbestendig Wonen Lening is bekend onder de inwoners. De regeling Duurzaamheidslening, die bestond tussen 2009 -2019, heeft plaatsgemaakt voor deze nieuwe regeling. In de Groenlose Gids en ELNA is aandacht besteed aan de lancering van de nieuwe regeling. De installateurs en bouwbedrijven kennen de regeling en weten de burgers te wijzen op de lening. Op de website is een uitgebreide omschrijving van de regeling te vinden. Er wordt informatie gegeven over:

aanvraag, bijzonderheden, voorwaarden en contact. Leningaanvragen kunnen zowel fysiek als digitaal ingediend worden. De maatregelen staan omschreven onder de bijzonderheden. Onder de voorwaarden zijn de verschillende leenvormen opgenomen. De leenvormen hebben verschillende voorwaarden en deze zijn beknopt omschreven op de site.

De landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit versterken door middel van optimale inrichting en beheer.

■ Wat hebben we bereikt?

De inboet van laanbeplanting heeft inmiddels een structureel karakter. Jaarlijks worden bomen aangeplant om vellingen en uitval vanwege ziektes te compenseren. In 2020 is gestart met het omvormen van het 'traditionele' openbaar groen naar een meer biodivers openbaar groen. Verder zijn we begonnen met een heroverweging van ons gazon (maai)beheer.

Inboet van laanbeplanting; gevarieerde aanplant als bijdrage voor biodiversiteit.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 hebben we nieuwe bomen aangeplant om de vellingen en uitval door droogte, hitte en ziekte te compenseren. Dit blijft een jaarlijkse opgave.

Structureel opwaarderen van groen aan de invalswegen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het structureel opwaarderen van groen aan de invalswegen is meegenomen met het realiseren van bijzondere accenten langs invalswegen en kernen en is afgerond.

Uitvoering geven aan het renovatieplan openbaar groen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is gestart met het omvormen van het 'traditionele' openbaar groen naar een meer biodivers openbaar groen. We zijn begonnen met de plantvakken die door droogte en hitte zijn aangetast. We gebruiken daarvoor het reguliere budget voor periodieke vervanging van openbaar groen. Verder zijn we begonnen met een heroverweging van ons gazon (maai)beheer. Voor de verwerking van groenafval en maaisel hebben we een pilot opgestart om zelf te composteren voor een korte circulaire kringloop.

Voorkomen en terugdringen van leegstand.

■ Wat hebben we bereikt?

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde verlenen wij medewerking aan de transformatie van een aantal locaties. Ook is er een project gestart om te komen tot een herinvulling van een aantal vrijkomende schoollocaties. Daarnaast wordt met grote regelmaat medewerking verleend aan plannen voor functieverandering in het buitengebied.

Ontwikkelen regionaal kader voor de aanpak van leegstand (Achterhoekse aanpak leegstand).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er wordt een regionaal kennisplatform opgericht om ervaringen tussen gemeenten uit te kunnen wisselen. Er is een regionale aanzet gedaan voor een kader. In de regiodeal is geld gereserveerd voor dit onderwerp. De verdere uitwerking waarbij hogeschool Saxion is betrokken is nog niet volledig duidelijk.

Versterken ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

■ Wat hebben we bereikt?

In 2020 zijn de deelnemende werkgroepen geïnformeerd en zijn voorbereidingen getroffen om projecten te realiseren. Er zijn in 2020 diverse aanvragen voor projecten ingediend die door de werkgroepen worden beoordeeld en begeleid. De uitvoering daarvan staat gepland voor de periode 2021-2023. Er zijn ook al enkele projecten uitgevoerd in 2020 zoals de cursus 'moestuineren'.

We actualiseren het landschapsontwikkelingsplan.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het landschapsontwikkelingsplan wordt integraal behandeld bij het opstellen van het Biodiversiteitsplan. We zijn daarmee gestart in november 2020. Het plan wordt afgerond in 2021.

We ontwikkelen een instrument om ruimtelijke ontwikkelingen op basis van objectieve criteria in te passen en / of te compenseren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied leggen we maatregelen op waarmee het verlies aan landschapskwaliteit wordt gecompenseerd. Het is wenselijk daarvoor een instrument te ontwikkelen waarmee de gevraagde inspanning geobjectiveerd wordt. Zo lang dat niet beschikbaar is passen we maatwerk toe. Tot heden is er ook in 2020 onvoldoende capaciteit beschikbaar geweest om het gewenste instrument te ontwikkelen.

We stellen een omgevingsvisie vast.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Per 1 januari 2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Eén van de zaken die moet worden opgesteld is een Omgevingsvisie. Deze hoeft nog niet op 1 januari 2021 beschikbaar te zijn. In de raadsvergadering van februari 2021 wordt een koersdocument aangeboden aan de raad.

We stellen een uitvoeringsplan op met draagvlak voor versterken ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zijn in november 2020 gestart met het opstellen van een biodiversiteitsplan. Dit plan wordt een pijler onder de Omgevingsvisie. Landschap en ruimtelijke kwaliteit maken deel uit van het onderzoek evenals een uitvoeringsparagraaf.

Vitaal centrum van Lichtenvoorde.

■ Wat hebben we bereikt?

Het programma Geef Lichtenvoorde Kleur (GLK) draait volop. Nieuwmarkt fase 3 wordt gebouwd. De eerste twee gebouwen zijn eind 2020 opgeleverd (o.a. de nieuwe bibliotheek). Ook het ontwerp Activiteitenplein is bijna gereed (uitvoering volgt ná afronding Nieuwmarkt fase 3). In de ontwikkeling Hof aan de Dijkstraat zijn in 2020 grote stappen gezet en een bestemmingsplan wordt voorbereid (voorjaar 2021 in raad).

Beeldtaal is gereed en daarop volgt een aantal projecten in het centrum die voor meer sfeer en vergroening moeten zorgen.

Streetart krijgt steeds meer voet aan de grond in Lichtenvoorde. De komende jaren ligt nog een aantal (forse en kleinere) muren 'op de plank'.

Deze ontwikkelingen gaan gepaard met de nodige investeringen in de openbare ruimte, waarvoor het budget voorhanden is binnen programma GLK.

We (her)ontwikkelen de omgeving gemeentehuis (voormalige Rabobank, parkeren, Jorisschool, Careaz).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De herinrichting van de buitenruimte rondom het gemeentehuis kent veel afhankelijkheden met de toekomstige verkeerscirculatie van Lichtenvoorde. In het voorjaar van 2020 heeft het college besloten om dit project n 2021 op te pakken in verband met et nog op te stellen verkeerscirculatieplan en personele capaciteit.

We passen kunst (streetart) toe in het centrum van Lichtenvoorde.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Na de pilot (2018-2019) bleek streetart een prima zet te zijn in het centrum van Lichtenvoorde. De reacties zijn positief, steeds meer mensen bieden uit eigen beweging hun muur aan. Regie en bewaking van kwaliteit liggen bij de gemeente, in samenwerking met een kunstenaar en het Gelders Genootschap (welstand).

Inmiddels is een aantal kunstwerken gerealiseerd en zit er een aantal in de pijpleiding. Streetart heeft constant de aandacht binnen programma Geef Lichtenvoorde Kleur. De verwachting is dat na 2021 voldoende kunstwerken zijn gerealiseerd om er ook een wandelroute aan te koppelen.

We realiseren een activiteitenplein op de plek van de huidige bibliotheek.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het ontwerpproces liep wat vertraging op vanwege corona en de te maken materiaalkeuzes. Dit wordt het eerste kwartaal van 2021 verder opgepakt. Ondanks de vertraging ligt het project nog wel op schema. De uitvoering zal pas na oplevering van de gehele Nieuwmarkt fase 3 plaatsvinden. Subsidie Steengoed Benutten is toegekend (€ 406.191 op basis van cofinanciering).

We realiseren nieuwe winkelruimte, woonruimte, de nieuwe bibliotheek en een activiteitenplein in plan Bonifatiushof-Nieuwmarkt.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De bibliotheek met bovengelegen appartementen en het gebouw dat de openbare ruimte begeleidt richting het activiteitenplein zijn eind 2020 opgeleverd (inclusief een groot deel van de openbare ruimte). De bibliotheek is in december 2020 in gebruik genomen en profileert zich als huiskamer van Lichtenvoorde.

In het voorjaar/zomer van 2021 wordt door de ontwikkelaar met de laatste bouwphase gestart (gebouw dat grenst aan de Aldi).

We verplaatsen de bibliotheek Oost-Achterhoek naar plan Nieuwmarkt fase 3.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De bibliotheek heeft het nieuwe pand aan De Leest in december 2020 betrokken.

Vitaal centrum van Groenlo.

■ Wat hebben we bereikt?

Het programma Stad Groenlo geeft uitvoering aan projecten om de stad levendig te houden. Met de

actualisering van pijlers 3 en 4 komen er, op het gebied van Cultuurhistorie en vrijetijdseconomie, projecten die Groenlo bovenregionaal op de kaart zetten. Met het Ambitiedocument Spaanse weg is er ruimte voor het verder positioneren van Groenlo als Vestingstad.

In 2020 hebben we een actualisering van het uitvoeringsprogramma voor pijler 3 en 4 gemaakt. Met deze pijlers zetten we ons verder in om van Groenlo een Levendig centrum te maken die interessant is voor Inwoners, dagbezoekers en verblijfstoeristen

We actualiseren de pijlers uit het programma stad Groenlo en initiëren projecten voor de komende jaren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het uitvoeringsprogramma Programma Stad Groenlo is in december naar de raad verzonden

We geven uitvoering aan het programma 'Stad Groenlo'.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op diverse fronten zijn we bezig de positionering van Groenlo te verbeteren. Het internationale congres tijdens de Slag om Groll heeft ervoor gezorgd dat we ook connecties met andere Europese steden hebben gelegd. Dit is een eerste aanzet naar het project de Spaanse Weg. Het Ambitiedocument Spaanse weg is door het college vastgesteld en wordt opgenomen in de actualisatie van het programma. Daarnaast zijn we als gemeente lid van Efforts en de Vereniging van Nederlandse vestingsteden. Ook de Vereniging ondersteunt het ambitiedocumenten en heeft een bijdrage toegezegd.

Voorkomen van verrommeling in het buitengebied.

Uitgangspunt was daarbij voldoen aan het asbestverbod in 2024. Dit asbestverbod is niet langer van kracht.

■ Wat hebben we bereikt?

Met grote regelmaat wordt medewerking verleend aan plannen voor functieverandering in het buitengebied. Daar waar mogelijk maken we daarbij afspraken over sloop van verouderde bedrijfsgebouwen.

Stimuleren in het vervangen van asbestdaken en sloop van gebouwen, door zonnepanelen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door het niet aannemen van het wetsvoorstel voor het asbestdakenverbod door de Eerste Kamer is de urgentie voor het verwijderen van asbest komen te vervallen. Omdat sanering een enorme financiële investering vergt waar weinig of geen economisch voordeel tegenover staat is de animo voor het slopen van asbestdaken in 2020 nihil geweest.

Openbare ruimte

Inleiding

We werken aan een aantrekkelijke leefomgeving voor bewoners en bedrijven, waar mensen elkaar ontmoeten, zich thuis voelen en met plezier gebruik maken van de openbare ruimte. Een openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is en waar ruimte is voor initiatieven die worden gefaciliteerd door de gemeente. We willen ruimte geven aan bewoners en hen graag betrekken bij het beheer en onderhoud van hun directe leefomgeving.

Alle (semi)openbare voorzieningen zijn toegankelijk voor alle inwoners

■ Wat hebben we bereikt?

Afgelopen jaar zijn op diverse locaties aanpassingen gedaan in de openbare ruimte. Eén voorbeeld is

de looproute voor een slecht ziende scholier/student naar het Marianum in Groenlo. Door het aanpassen van de looproute is deze toegankelijke geworden voor slechtzienden. In de doelstelling staat (semi)openbare voorzieningen vermeld. Het gaat echter om de toegankelijkheid in de openbare ruimte.

De gemeente Oost Gelre heeft een subsidieregeling (semi-) openbare ruimten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er zijn in 2020 geen financiële middelen beschikbaar gesteld door het college voor een subsidieregeling in (semi-)openbare ruimten. Daarom zal deze regeling geen doorgang vinden.

De gemeente Oost Gelre ondersteunt de werkgroep toegankelijkheid openbare ruimte.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Conform de afspraken van november 2019 blijft de werkgroep op afroep beschikbaar om mee te kijken met bepaalde projecten rondom toegankelijkheid.

We checken de toegankelijkheid naar en tot de openbare gebouwen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Eind 2017 is een onafhankelijk onderzoek verricht naar de toegankelijkheid van openbare gebouwen in Lichtenvoorde. Daarbij is aangegeven dat bij de inrichting van diverse locaties veel rekening is gehouden met lichamelijk beperkten. Bij de herinrichting van wegen wordt de toegankelijkheid naar openbare gebouwen meegenomen.

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verkeersonveiligheid (objectief en subjectief) en stellen een plan van aanpak op met concrete maatregelen

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal in 2021 zelf starten met de risico-inventarisatie en deze ook in 2021 afronden.

Versterken leefbaarheid van buurt / wijk.

■ Wat hebben we bereikt?

Dit betreft een regulier uitgangspunt dat geldt bij alle ingrepen in de openbare ruimte. In alle gevallen worden mensen op verschillende niveaus betrokken bij ingrepen/wijzigingen in de openbare ruimte. We zoeken naar mogelijkheden om inwoners te betrekken bij de inrichting (Haydenstraat, 't Veld, Stadspark Groenlo, Herman Harmsenstraat etc.). Ook staan we open voor initiatieven (aanleg moestuin Kievitstraat, bijentuin stadspark, beheer park Zieuwent) en betrekken en informeren we inwoners bij beheer.

Realiseren van groene speel- en ontmoetingsplekken in samenwerking met buurt-, wijk-, speeltuinverenigingen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is het beleidskader Bewegen, Ontmoeten, Spelen in de openbare ruimte (BOS) verder ontwikkeld. In dit proces worden alle relevante partijen betrokken. Vanwege Corona is de dialoog met speeltuinverenigingen en terrein behorende organisaties nog niet voldoende gevoerd. In 2021 wordt ingezet op het voeren van de dialoog met de betrokken partijen. De projectgroep verwacht in het 2e kwartaal van 2021 met een advies te komen.

We gaan in overleg met de buurt over de invulling van het openbaar groen en de mogelijke bijdrage die de buurtbewoners willen leveren in het onderhoud hiervan.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Elke wijziging in inrichting of beheer wordt besproken met buurtbewoners. De actieve eigen inzet van inwoners vindt plaats rond de dierenweides, enkele buurtprojecten en individuele acties op ad-hoc basis. Betrokkenheid en participatie wordt waar mogelijk gestimuleerd.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar

■ Wat hebben we bereikt?

Goed openbaar vervoer:

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg. Ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op onder andere de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld. Daarnaast start een verkenning van een nieuwe locatie busstation in Groenlo.

Goed onderhouden wegen:

De wegen in de gemeente Oost Gelre worden goed en systematisch onderhouden.

A18 & Dwarsverbinding A1, A15, Duitse achterland:

Beide onderwerpen staan hoog op de agenda van de regio 8RHK, hier ligt ook het initiatief, als gemeente sluiten we hierbij aan en denken we vast na over de inpassing in onze eigen gemeente.

N18:

Aanpassingen als gevolg van de aanleg van de N18 zijn opgepakt, deels moet hier nog uitvoering aan gegeven worden (kruispunt Oude Winterswijkseweg - Winterswijkseweg Groenlo, Eibergseweg Groenlo, buitengebied Zwolle).

Verkeersveiligheid:

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal in 2021 zelf starten met de risico-inventarisatie en deze ook in 2021 afronden.

Onderzoek naar mogelijkheden voor een betere verbinding voor recreatief verkeer van het Beekdal naar 't Hof.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De grote verkeerskundige aanpassingen in Lichtenvoorde zorgen ervoor dat de verkeerskundige 'oversteek' niet meer binnen het programma zal worden opgepakt. Vanuit het programma zorgen we dat de gebieden op elkaar aansluiten en aantrekkelijk zijn om van het ene naar het andere gebied te bewegen voor langzaam verkeer. Daarbij hoort ook een verkeerskundige oplossing op de Richterslaan. Deze wordt opgepakt vanuit de conclusies van het verkeerscirculatieplan (Afdeling Omgeving, cluster Verkeer). Onderzoek naar de gehele groene long in Lichtenvoorde wordt in 2021 gestart (vanuit een samenwerking tussen Groen en programma Geef Lichtenvoorde Kleur (GLK)). Er wordt een onderzoek gedaan naar kansen op het gebied van groen, sociale cohesie, duurzaamheid, hittestress, recreatie, etc. Verbinding 't Hof-Beekdal valt hier ook in. Om die reden wordt door het programma GLK financieel bijgedragen aan dit onderzoek. Ook inhoudelijk wordt de samenwerking opgezocht. Vanuit Geef Lichtenvoorde Kleur haken we dus aan bij de diverse projecten waarin de Richterslaan betrokken is. Het project zal dus in 2021 niet meer als zelfstandig project binnen het programma genoemd worden.

We gaan een onderzoek uitvoeren naar de verkeersonveiligheid (objectief en subjectief) en stellen een plan van aanpak op met concrete maatregelen

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030 heeft als doel om risico gestuurd de verkeersveiligheid aan te pakken, enkele gemeenten doen mee als pilot en delen hun ervaringen. De gemeente Oost Gelre is hier goed bij aangehaakt, maar zal pas in 2021 zelf starten met de risico-inventarisaties en deze ook in 2021 afronden.

Realiseren van een schone leefomgeving.

Wat hebben we bereikt?

Er wordt gecontroleerd op het veroorzaken van hondenpoepoverlast. Voor het uitlaten zijn er voldoende losloopvelden. Vanuit het programma "Mooi Schoon" zijn er diverse acties gericht op het voorkomen en wegnemen van zwerfafval. Door de coronacrisis zijn vele acties niet doorgegaan. Vrijwilligers worden wel voldoende gefaciliteerd bij hun activiteiten.

Uitvoering geven aan het jaarprogramma verminderen zwerfafval.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor het verminderen van zwerfafval is samen met de ROVA een jaarprogramma in het kader van het project Mooi Schoon opgesteld. Hierin zijn diverse acties opgenomen welke door de coronacrisis grotendeels zijn geannuleerd.

Voorkomen van hondenpoepoverlast in de openbare ruimte door te handhaven en ervoor te zorgen dat er losloopvelden zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er wordt gecontroleerd en handhavend opgetreden tegen het veroorzaken van hondenpoepoverlast. Voor het uitlaten zijn er de nodige losloopvelden.

In 2019 zijn in beide grote kernen hondenlosloopveldjes gerealiseerd. Het is gebleken dat deze functioneel zijn en dat deze positief bijdragen aan de handhaafbaarheid van de regels met betrekking tot het uitlaten van honden.

Duurzaamheid en milieu

Inleiding

We willen naar een meer groene en circulaire economie. Natuur, grondstoffen, energie, voedsel en afval hebben een waarde. Wij streven ook lokaal naar een balans tussen mens, milieu en een gezonde economie. We stellen ambitieuze en haalbare milieudoelen. We betrekken lokale bedrijven en vooral ook de inwoners bij de overgang naar een duurzaam ingerichte gemeente.

De doelstelling is om in 2030 energieneutraal te zijn. Energietransitie is de omslag naar een lager energiegebruik, opgewekt met hernieuwbare energie. We willen de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen verminderen ten faveure van natuurlijke bronnen (zon, wind, biomassa, water, etc.).

Oost Gelre is energieneutraal in 2030.

Wat hebben we bereikt?

Voor het behalen van deze doelstelling lopen er diverse projecten en activiteiten. Deze leiden al tot goede resultaten, maar de opgave is enorm. Zo zal onder meer het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving een langdurig en intensief traject worden. De Regionale energiemonitor Achterhoek 2020 gaf dan ook aan dat de gemeente Oost Gelre achterblijft in de resultaten ten opzichte van de ambities.

We dragen bij aan het opstellen van een regionale Energiestrategie (RES) voor de Achterhoek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In juni 2020 heeft het college het concept RES vastgesteld. Daarna is gestart met de verdere inhoudelijke uitwerking en het participatieproces voor de RES 1.0. De door de gemeenteraden vastgestelde RES 1.0 moet uiterlijk 1 juli 2021 worden ingediend bij het nationaal programma RES.

Inwoners besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op

Wat hebben we bereikt?

Inwoners zijn in grote mate bewust van het belang van energiebesparing en duurzame energieopwekking. Van de "Subsidieregeling verduurzamen woningen Oost Gelre" is weer goed gebruik gemaakt. Met deze stimuleringsmaatregel zijn een groot aantal woningen energiezuiniger gemaakt. Met een intensieve campagne is het Agem energieloket met haar dienstverlening onder de aandacht gebracht van inwoners. Op financieel gebied zijn er diverse lokale en landelijke regelingen waarvan goed gebruik wordt gemaakt. Het aantal aansluitingen zon blijft stijgen.

We gaan een project starten om NoM-woningen te realiseren die als voorbeeld dienen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Deze maatregel wordt niet langer uitgevoerd. In de Transitievisie Warmte wordt de verduurzaming van de woningen opgepakt.

We gaan een transitievisie warmte opstellen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor de Transitievisie Warmte (TVW) is een plan van aanpak opgesteld. Op basis van dit plan van aanpak is in 2020 gestart met het proces om de TVW op te stellen. De Transitievisie Warmte wordt naar verwachting in het najaar 2021 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

We stellen de Toekomstbestendig Wonen Lening beschikbaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De raad heeft op 16 juli 2019 ingestemd met het initiatief 'Toekomstbestendig Wonen Lening' om de Stimuleringslening Opplussen en de Duurzaamheidslening samen te voegen. In de nieuwe regeling is mogelijk gemaakt om asbestverwijdering en het klimaatproof inrichten van de leefomgeving ook mee te financieren. De raad van de gemeente Oost Gelre heeft besloten om hiervoor € 2 miljoen beschikbaar te stellen.

In 2020 zijn 91 Toekomstbestendig Wonen Leningen verstrekt. In 2019 waren er dit in totaal 113, waarvan 88 Duurzaamheidsleningen en 25 Toekomstbestendig Wonen Leningen.

Bedrijven besparen op hun energieverbruik en wekken zelf energie op.

Wat hebben we bereikt?

Energiebesparing en duurzame energieopwekking is een meerjarige doorlopende doelstelling. Met verschillende projecten, geïnitieerd door diverse instanties wordt de doelgroep benaderd. Vanuit de gemeente zijn de belangrijkste projecten de MKB-aanpak van AOD en de EML-controles van de Omgevings Dienst Achterhoek (ODA). Door de coronacrisis zijn verschillende projecten afgeschaald. Desondanks zijn er positieve resultaten waarneembaar zowel aan de besparingskant als ook op het vlak van duurzame energieopwekking.

We nemen deel aan MKB-aanpak met betrekking tot duurzaam ondernemen en energiebesparing.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het aantal beoogde DOE-scans en MKB Energy CheckUps van het plan van aanpak blijkt moeilijk te halen. Zowel de projectorganisatie van AOD als ook de lokale werkgroep hebben veel werk verricht. Lokale ondernemers zijn met uitgebreide campagnes op de diverse manieren benaderd. De praktijk blijkt om diverse redenen weerbarstig en de coronacrisis heeft er ook toe geleid dat diverse acties een langere periode on hold hebben gestaan. Daarom is besloten dat voor het aantal te behalen scans een inspanningsverplichting geldt en de projectperiode wordt verlengd.

Binnen de gemeente Oost Gelre worden grootschalige hernieuwbare energieopwekkingsprojecten gerealiseerd

■ Wat hebben we bereikt?

Het in 2018 vastgestelde beleid- en uitvoeringsprogramma heeft geresulteerd in meerdere initiatieven voor uitvoering van grootschalige duurzame energieopwekkingsprojecten. Zo zijn er naar aanleiding van de eerste tender voor zonneparken drie projecten in procedure genomen en zijn er verkennende gesprekken gevoerd voor één of meer windturbines. Daarnaast zijn er meerdere grootschalige zon op dak projecten gerealiseerd, waaronder een aantal zogenoemde "postcoderoosprojecten" van energiecoöperaties.

We gaan deelnemen aan een regionaal energiefonds.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het regionale Aanjaagfonds is nog niet opgericht. In 2019 is voor het Aanjaagfonds een implementatieplan opgesteld. Op basis van de (financiële) inzichten uit dit implementatieplan worden op dit moment alternatieven voor Oost Gelre in beeld gebracht. De mogelijke alternatieven worden naar verwachting in de loop van 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

We geven uitvoering aan ons beleid en uitvoeringsprogramma voor grootschalige energieopwekking.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het in 2018 vastgestelde beleid en uitvoeringsprogramma zijn in uitvoering. Dit betreft onder andere het tenderproces voor zonneparken groter dan 2 hectare in het buitengebied. Daarnaast is in 2020 een onderzoek uitgevoerd naar mogelijkheden voor zonnepanelen boven parkeerterreinen en zijn verkennende gesprekken gevoerd met mogelijke initiatiefnemers voor windturbines.

We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden voor een financiële bijdrage aan duurzame energieopwekking projecten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het onderzoek is conform planning gestart in 2019 en nog niet in 2020 afgerond. De uitkomsten worden naar verwachting in de eerste helft van 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Voor het gemeentelijke vastgoed wordt bespaard op het energieverbruik en wordt zelf energie opgewekt.

■ Wat hebben we bereikt?

Op basis van het Energiebeleid Gemeentelijk Vastgoed worden er energiebesparende maatregelen aan de gebouwen getroffen en zijn op diverse panden zonnepanelen aangebracht voor duurzame energieopwekking. De gebouwen worden gefaseerd verduurzaamd met als doel om de gehele portefeuille naar een gemiddeld label B te krijgen. Om de resultaten te kunnen meten wordt er intensief gemonitord.

We gaan de openbare verlichting versneld vervangen door LED.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de periode tot 2028 zal alle nog conventionele openbare verlichting vervangen worden door LED. De eerste deelprojecten zijn eind 2020 uitgevoerd. Aankomende jaren zullen er nog vele deelprojecten volgen.

We gaan gebruikers instrueren over energiezuinig gebruik van het gemeentelijk vastgoed.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als we met onze gebruikers/huurders in gesprek zijn onderzoeken we of er mogelijkheden zijn om energiezuiniger met het gebouw om te gaan. Dit is een continu proces. Daarnaast wordt verduurzaming altijd meegenomen in onze onderhoudsplanning.

We geven uitvoering aan het energiebeleid voor gemeentelijk vastgoed.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het energiebeleid gemeentelijk vastgoed is vastgesteld in 2019 en in uitvoering. In 2020 is het onderzoek naar de verduurzamingsmaatregelen voor het Stadhuis en het voormalig schoolgebouw aan de Frans Halsstraat 35 uitgevoerd en zijn de investeringskosten in beeld gebracht. Op 12 mei 2020 zijn de mogelijkheden voor verduurzaming aan de raad voorgelegd ter besluitvorming. Voor het voormalige schoolgebouw aan de Frans Halsstraat 35 te Lichtenvoorde is de planvorming voor de verduurzaming gestart. Hiervoor is een projectteam samengesteld. Naar verwachting wordt in de 2e helft van 2021 met de verduurzaming van het pand van start gegaan. Met de verdere verduurzaming van het Stadhuis wordt gewacht tot de toekomstige invulling van het pand bekend is.

We werken actief mee aan de plaatsing van voldoende oplaadpunten voor elektrische auto's.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Nationale Agenda Laadinfrastructuur voorziet vanaf 2021, of later, in een regionale aanpak voor e-laadinfrastructuur, hier zal het plaatsingsbeleid van de gemeente zoveel mogelijk op aansluiten. Op dit moment zijn er 18 aanvragen voor laadpalen in behandeling, waarvan er voor reeds 14 laadpalen een definitief verkeersbesluit is vastgesteld. Deze laadpalen worden begin 2021 geplaatst en aangesloten op het net. De aanvragen voor laadpalen kwamen uit Lichtenvoorde en Groenlo, het plaatsen van de laadpalen in de kleine kernen heeft nu prioriteit.

Duurzaam ondernemen.

■ Wat hebben we bereikt?

Met twee projecten van AOD (Achterhoek Onderneemt Duurzaam) zijn ondernemers gestimuleerd om duurzaam te ondernemen. Het betreft de projecten "Duurzaam ondernemen en energiebesparing MKB-aanpak Achterhoek" en het project "Achterhoekse bedrijven en -parken op weg naar circulair, toekomstbestendig ondernemerschap". Door de coronacrisis zijn de activiteiten van deze projecten tijdelijk opgeschort geweest of hebben een andere invulling gekregen. Door de ODA zijn EML plichtige bedrijven gecontroleerd op het treffen van maatregelen. De uitvoering van de activiteiten heeft in goed overleg tussen partijen plaatsgevonden om overlap te voorkomen en ondernemers niet onnodig te belasten.

Bij het uitvoeren van milieucontroles bij bedrijven wordt de erkende maatregelenlijst (zogenaamde EML-controles) toegepast.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De ODA heeft voor specifieke branches EML-controles uitgevoerd. Hiervoor zijn medewerkers opgeleid.

Het bezoek aan bedrijven is afgestemd met AOD (Achterhoek onderneemt duurzaam) zodat bedrijven die meedoen aan de MKB-aanpak worden ontzien.

Duurzaamheid is een standaard onderwerp van de ODA bij bedrijfscontacten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de reguliere contacten met bedrijven is zowel bij de vergunningverlening als ook bij toezicht duurzaamheid standaard meegenomen. Naast de verplichtingen uit wettelijke regelingen worden ondernemers ook geënthousiasmeerd de nodige duurzaamheidsstappen te zetten.

Het inkoopbeleid gemeente Oost Gelre is gericht op circulair en duurzaamheid: innovatief aanbesteden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In paragraaf 6.3 van het vigerende inkoopbeleid wordt aangegeven op welke wijze de gemeente haar inkopen zo duurzaam mogelijk uitvoert. Paragraaf 6.4 gaat specifiek over circulair inkopen. Paragraaf 6.5 gaat over innovatiegericht inkopen. Duurzaamheid, zoals bij de keuze van materialen. Bijvoorbeeld bij de aanbesteding van het schilderonderhoud. Circulair inkopen, zoals bij de aanbesteding van de elementen verharding en de reconstructie van wegen, waarbij zoveel mogelijk materiaal wordt hergebruikt. Innovatief inkopen, zoals bij de aanbesteding van het IEKC, waarbij door gebruikmaking van vernieuwende technieken en concepten, een duurzaam gebouw is gerealiseerd. De wijze waarop duurzaamheid in het afgelopen jaar gerealiseerd is verschilt dus per aanbesteding.

Oost Gelre is in 2050 waterrobuust en klimaatbestendig ingericht.

■ Wat hebben we bereikt?

De stresstesten zijn in samenwerking met de gemeenten Winterwijk en Aalten en het waterschap vrijwel gereed. In het voorjaar 2021 verwachten we deze te delen met de samenleving. Ook wordt met ondersteuning van de VNG gewerkt aan een strategienota waarin beschreven wordt hoe en wanneer we de interne en externe risicodialoog gaan voeren. Tegelijkertijd werken we in regionaal verband aan een uitvoeringsprogramma, waarmee we gezamenlijk subsidie binnen de Impuls Regeling DPRA gaan aanvragen

Afspraken maken met de VNOG over aanpak calamiteiten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het maken van afspraken met de VNOG over de aanpak van calamiteiten is een continu proces. Dit jaar is er bijvoorbeeld een nieuw Regionaal Crisisplan vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de VNOG. Daarnaast worden grote evenementen (Zwarte Cross en Slag om Grolle) multidisciplinair voorbereid, ook in geval van calamiteiten.

Klimaatrobuust handelen verankeren in beleid (uiterlijk in 2020).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De verankering van het klimaat in beleid gaat plaatsvinden in het proces van de omgevingswet. Zowel in de omgevingsvisie, het omgevingsprogramma en het omgevingsplan zal er aandacht zijn voor het klimaat en de klimaatadaptatie.

Tegelijkertijd maakt klimaat vaker en meer en meer onderdeel uit van het handelen denken in planprocessen en maatregelen in de fysieke leefomgeving. Daarmee handelen we al vanuit de bedoeling van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) zonder dat dit verankerd is in uitgeschreven beleid.

Opstellen van een uitvoeringsagenda.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De lokale uitvoeringsagenda wordt opgesteld als sluitstuk van het strategie document. Daarnaast stellen we samen een regionale uitvoeringsagenda op met de Achterhoekse gemeenten het Waterschap Rijn en IJssel en de provincie Gelderland. Daarmee kunnen we aanspraak maken op de gelden uit de Impulsregeling Klimaatadaptatie (30% subsidie). Om dit proces voor te trekken hebben de partijen gezamenlijk een parttime projectleider aangetrokken. Voor droogte wordt op initiatief van het Waterschap en provincie met veel partijen gewerkt aan het Programmaplan Droogte.

Voeren van de risicodialoog intern en extern.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het proces is in 2019 gestart met de ontwikkeling van de stresstesten. Daarvoor is, samen met de gemeenten Winterswijk en Aalten en het Waterschap Rijn en IJssel, een rijkssubsidie toegekend. De specialisten versie van de stresstesten is in Q4 gepresenteerd aan de wethouders. De publieksversie van de stresstesten wordt in Q1 van 2021 beschikbaar. VNG heeft ons (gratis) ondersteuning aan geboden om te komen tot en volgende stap; een strategie. De stand van december 2020 is dat de externe dialoog met de samenleving meelift met het proces van de omgevingsvisie. In het koersdocument Omgevingswet leest u hier meer over. De interne dialoog over klimaat loopt hier op vooruit en zal in Q2 van 2021 plaatsvinden.

Ondertussen worden de klimaatstresstesten ingezet bij (de communicatie over) planontwikkeling en reconstructie van wegen zoals het IEKC en de reconstructie Middachtenstraat/Bentinckstraat. Waarmee we min of meer lokaal de risicodialoog met perceeuleigenaren voeren om te komen tot een zo klimaatbestendig mogelijke inrichting van de fysieke leefomgeving

Wonen in Oost Gelre

Inleiding

Wonen is essentieel, zowel de woning als de leefomgeving. De woonwensen van inwoners moeten centraal staan bij het woonbeleid (bouwen naar behoefte). Daarbij is een rol weggelegd voor de dorpsbelangenorganisaties in de verschillende kernen van Oost Gelre. Zij kennen als geen ander de lokale situatie en de specifieke (woon)wensen. Het woonbeleid moet gericht zijn op kwaliteit, duurzaamheid, flexibiliteit, levensloopbestendigheid en maatwerk. Niet de contingenten (kwantiteit), maar de kwaliteit van de woonplannen die de leefbaarheid een positieve impuls geven zijn leidend. Dit met het doel de woningmarkt weer in beweging te krijgen.

Er zijn voldoende betaalbare en levensloopbestendige (sociale) huurwoningen beschikbaar voor alle doelgroepen.

■ Wat hebben we bereikt?

We maken prestatieafspraken met de woningbouwcorporaties. Indien er signalen zijn dan er onvoldoende betaalbare huurwoningen beschikbaar zijn dan kunnen afspraken worden gemaakt over de realisatie van huurwoningen.

We ronden de pilot "Samen op Harreveld" af, evalueren de resultaten en passen de systematiek toe in de andere kernen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De pilot in Harreveld is met succes afgerond en heeft belangrijke inzichten gegeven over de behoefte in Harreveld. Het college had vooraf aangegeven dat dit mogelijk zou kunnen uitrollen over de andere kleine kernen. Inmiddels is gekozen voor een andere aanpak. De verkenning Woningbouw in de kleine kernen is het project waarbinnen de gemeente met de kleine kernen in gesprek gaan over de woningbouwbehoefte en - mogelijkheden. Daardoor is een vervolg in samenwerking met KAW niet aan

de orde. Afdeling projectenbureau coördineert dit project met input van de teams wonen, RO en stedenbouw.

Er zijn voldoende bouwkvavels beschikbaar in de hoofdkernen Groenlo en Lichtenvoorde.

■ Wat hebben we bereikt?

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde zijn woningen toegevoegd. In Lichtenvoorde resteert daarna nog een behoefte. In 2020 is gestart met het participatietraject om te komen tot een beleidskader voor een aantal gemeentelijke locaties in Lichtenvoorde waaronder de vrijkomende scholen. Dit beleidskader wordt in de eerste helft van 2021 uitgewerkt. Bij het opstellen van dit kader wordt rekening gehouden met de resterende behoefte.

Realiseren van herontwikkelingslocaties in bestaand stedelijk gebied in Lichtenvoorde.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het kader van de menukaart Wonen Groenlo en Lichtenvoorde worden een aantal locaties in Lichtenvoorde ontwikkeld. Daarnaast is in de tweede helft van 2020 gestart met het participatietraject voor een visie op de vrijkomende schoollocaties.

Realiseren woningbouw op de locatie Oldenhuis in Groenlo.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op 9 juni 2020 is een bestemmingsplan vastgesteld dat woningbouw op de locatie mogelijk maakt. Het plan is in uitvoering.

Er zijn voldoende bouwkvavels beschikbaar in de kleine kernen.

■ Wat hebben we bereikt?

Op dit moment lopen er concrete woningbouw initiatieven in elke kern, zoals beoogd in de woonvisie kleine kernen. Het betreffen particuliere ontwikkelingen evenals locaties die door de gemeente uitgegeven zullen worden. Hiermee spelen we in op de concrete woonbehoefte in de kleine kernen. Elk initiatief volgt zijn eigen planning en eigen dynamiek.

We stellen de Ruimtelijke verkenning woning Kleine Kernen vast

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Deze verkenning is vastgesteld en inmiddels in uitvoering.

Er zijn voldoende veilige woonmogelijkheden beschikbaar voor arbeidsmigranten.

■ Wat hebben we bereikt?

In 2020 is gestart met een proces om te komen tot een beleidskader inzake de huisvesting van arbeidsmigranten. Ten gevolge van de maatregelen inzake corona heeft het participatietraject enige vertraging opgelopen. In de eerste helft van 2021 kan het beleidskader aangeboden worden aan de raad. Daarnaast lopen er gesprekken met een grote werkgever van arbeidsmigranten om te komen tot een pilot voor huisvesting in Groenlo.

We stellen de ruimtelijke kaders op waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten gerealiseerd kan worden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op dit moment is een voorstel in voorbereiding. In de voorbereiding wordt ook externe partijen betrokken. Mede ten gevolge van de coronacrisis is de aanpak gewijzigd. De verwachting is dat het beleidsdocument in de eerste helft van 2021 gereed is.

Het aanbod van intramurale mogelijkheden van wonen met zorg sluit aan op de lokale vraag.

■ Wat hebben we bereikt?

De plaatsing van de tiny houses is gerealiseerd met als doel de uitstroom van jongeren die bij de Lichtenvoorde wonen door te laten groeien naar een zelfstandige woning. Eind augustus zijn de 2 kandidaten verhuisd. De tijdelijke huisvesting van Careaz is gerealiseerd in Flierbeek. Met Marga Klompé wordt gesproken over nieuwe huisvesting. Het beoordelingskader Zorg en Wonen is in maart met het platform zorg, wonen, welzijn, besproken. Verdere uitwerking heeft in verband met de coronacrisis nog niet plaatsgevonden.

Met Stichting de Lichtenvoorde kijken wij naar de huidige en benodigde huisvesting voor de doelgroep die onder de Wlz valt.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is de daadwerkelijke uitvoering van de pilot waarbij tiny houses zijn ingezet om twee jongeren te laten doorstromen gestart. Maandelijks vindt evaluatie plaats.

Voor de grote kernen kijken wij met Marga Klompé en Careaz op welke manier nieuwbouw een bijdrage kan leveren aan het oplossen van deze vraag. De bijdrage die deze nieuwbouw kan leveren aan de kwalitatieve verbetering van de twee kernen is belangrijk.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Careaz is naar de tijdelijke huisvesting verhuisd. Het oude gebouw is gesloopt. In verband met corona is de dagbesteding uit de tijdelijke huisvesting vertrokken en wordt nu uitgevoerd in de Hamalandhal. Marga Klompé is gestart met voorbereiding nieuwe huisvesting.

Wij stellen een beoordelingskader zorg en wonen op.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het onderwerp beoordelingskader is in maart besproken met het platform zorg, wonen, welzijn, besproken. Verdere uitwerking heeft vanwege het coronacrisis nog niet plaatsgevonden.

Wij werken mee aan het realiseren van vervangende huisvesting gedurende de tijd die nodig is voor het realiseren van nieuwbouw.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Medio 2020 is Careaz naar de tijdelijke huisvesting op Flierbeek verhuisd. In november is de dagbesteding in de tijdelijke huisvesting gestopt in verband met corona. Voor de dagbesteding is in december een andere plek voor gevonden, de Hamalandhal.

Kwetsbare jongeren een wooncarrière bieden.

■ Wat hebben we bereikt?

Medio 2020 zijn twee jongeren verhuisd van de behandelgroep naar de tiny houses op het terrein aan de Europaweg. In deze tiny houses leren zij zelfstandig wonen. Het doel is ze vervolgens uit te laten stromen naar een zelfstandige woning. Deze pilot monitoren wij maandelijks samen met de Lichtenvoorde

Informatie op (Samen in Oost Gelre) SIOG wordt zodanig uitgebreid en aangepast dat professionals er makkelijk naar kunnen (door) verwijzen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De doorontwikkeling van SIOG is gaande.

Regionaal behoefte-onderzoek onder jongeren met een ondersteuningsvraag.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het regionaal behoefteonderzoek heeft nog niet plaatsgevonden.

SIOG wordt uitgebreid met ‘softere’ content in de vorm van verhalen van ervaringsdeskundigen, succesverhalen uit de gemeente, inspiratieverhalen van inwoners. Ook krijgt het Sociaal Team een gezicht.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van SIOG.

Sociaal Team en SIOG online en offline profileren als hét portaal voor informatie en ondersteuning op het gebied van preventie, ondersteuning en participatie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het najaar van 2020 is gestart met het verder doorontwikkelen van SIOG.

Sociaal Team, haar aanbod en de werkprocessen krijgen een prominente plaats op SIOG.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het aanbod van het sociale team is terug te vinden op SIOG. In 2021 wordt de website verder doorontwikkeld om beter aan te sluiten op de behoeften van inwoners en professionals.

Wij starten een lokale pilot om trainingslocaties te realiseren waar jongeren zelfstandig kunnen leren wonen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Twee jongeren zijn medio 2020 vanuit een behandelgroep naar tiny houses verhuisd om verder te werken aan het zelfstandig kunnen wonen. Maandelijks monitoren wij dit met de Lichtenvoorde.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Verkeer en vervoer	Geregistreerde ongevallen met letsel ziekenhuis	%	Veiligheid NL	14,6%	13,4%	2019

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Volksgezondheid en Milieu	Totaal huishoudelijk afval	kg/inwoner	CBS	479	533	2019
Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS	10,7%	17,6%	2018
Volksgezondheid en Milieu	Woningen met zonnepanelen	%	CBS	17,0%	15,7%	2019
Vhrosv	Gemiddelde WOZ waarde woningen	duizend euro	CBS	222	279	2020
Vhrosv	Nieuwbouw woningen	aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	4,0	6,5	2020
Vhrosv	Demografische druk	%	CBS	58,7%	60,3%	2020

Programma 2 - Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 11.485.080	€ 50.013.139	€ -/38.528.059
Rekening	€ 10.290.422	€ 48.103.442	€ -/37.813.020
Onderschrijding programma 2	€ 1.194.658	€ 1.909.697	€ 715.039

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 2 Cultuur, Welzijn, Zorg en Inkomen

Leefbaarheid, onbetaalbaar!

Inleiding

Niet alles valt in geld uit te drukken. De kracht van leefbaarheid in onze (kleine) kernen is onbetaalbaar. Vooral het werk van dorps- en wijkbelangenorganisaties en zorg- en energiecoöperaties is essentieel om bepaalde maatschappelijke doelen te behalen. Deze vorm van samenlevingsgericht werken ondersteunen wij krachtig.

Behoud en verbetering van leefbaarheid in de kerkdorpen en hoofdkernen

■ Wat hebben we bereikt?

Samen met DBO's (dorpsbelangen organisaties) wordt invulling gegeven aan de leefbaarheidsvisie kleine kernen. Een eerste, belangrijk onderwerp waar we gezamenlijk mee aan de slag zijn gegaan is woningbouw in iedere kern. In alle kernen worden woningbouwplannen tot uitvoering gebracht. Een uitgebreide update per kern voor raad en inwoners is voor de zomer 2020 gecommuniceerd.

In december 2020 is een update opgeleverd van de leefbaarheidsvisie kleine kernen die in 2017 opgesteld is. De DBO's hebben een tussenstand opgemaakt van de belangrijke thema's, kijken terug naar behaalde resultaten en maken een doorkijk naar 2030.

Geconstateerd is dat we samen veel bereikt hebben in de kleine kernen, mede door de inzet van de vele vrijwilligers die een actieve rol in de dorpen vervullen. We staan als gemeente in nauw contact met onder andere de DBO's, waardoor de lijnen kort zijn.

De update van de leefbaarheidsvisie biedt een mooi handvat om samen met de DBO's verder invulling te geven aan een nog betere leefbaarheid in de kleine kernen.

We onderzoeken de mogelijkheid/wenselijkheid om (structureel) budgetten voor wijkorganisaties beschikbaar te stellen in Lichtenvoorde en Groenlo.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor deze actie is geen budget beschikbaar. Ook in 2020 heeft bovendien de personele capaciteit ontbroken om invulling te geven aan deze opgave.

Onderwijs

Inleiding

Goed onderwijs biedt iedereen de kans om talenten te ontwikkelen en uit te groeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Kinderen moeten thuis en op school goed worden voorbereid op hun rol en plek in de

samenleving. Voor veel ouders is het belangrijk dat de identiteit van de school aansluit bij de opvoeding die zij hun kind geven. Hoewel de invloed van de gemeenten op de inhoud van het onderwijs beperkt is (dit is het terrein van het schoolbestuur), moet er ook op lokaal niveau veel aandacht zijn voor onderwijs.

Kinderen komen op jonge leeftijd in aanraking met buitenschoolse activiteiten zoals sport, cultuur en creativiteit.

■ Wat hebben we bereikt?

Het vrijetijdsprogramma Prikkelz heeft een jaarprogramma waar kinderen uit Oost Gelre aan mee kunnen doen. In 2020 is vanwege corona het jaarprogramma op onderdelen digitaal vormgegeven.

We zetten in op de samenwerking tussen sportverenigingen, kinderopvang en basisscholen. Ook werken we samen met wijkverenigingen en dorpsbelangenorganisaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er wordt ingezet op de samenwerking tussen sportvereniging, kinderopvang en basisschool. Dit heeft als doel om de 'piekdruk' in de avonden bij sportverenigingen te verlagen maar ook (meer) kwaliteit te bieden aan het gezinsleven thuis. Op het moment dat kinderen in de avonden thuis zijn met ouders/verzorgers dan geeft dit rust in het gezinssysteem. Er zijn op dit moment gesprekken met sportverenigingen om te kijken wat op korte termijn te realiseren is met alle partners.

Onderwijsinstellingen realiseren een gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van onderwijs(huisvesting).

■ Wat hebben we bereikt?

De sloop van de Ludgerusschool is in het eerste kwartaal 2020 afgerond en direct is de bouw van het IEKC Lichtenvoorde gestart. De bouw verloopt volgens planning. Naar verwachting zal de voorziening in juli 2021 worden opgeleverd en kan deze de deuren openen bij start van het nieuwe schooljaar (september 2021). In 2019 is gestart met de uitwerking van de plannen voor een IKC op de locatie Karel Doormanstraat in Groenlo. Naar verwachting wordt in het voorjaar 2021 een raadsvoorstel opgesteld voor het beschikbaar stellen van het benodigde krediet. Het stedenbouwkundig plan en het uitgevoerde verkeersonderzoek maken onderdeel uit van dit voorstel.

Openen van een integraal educatief kindcentrum in Lichtenvoorde.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De sloop van de Ludgerusschool is in het eerste kwartaal 2020 afgerond en direct is de bouw van het IEKC gestart. De bouw verloopt volgens planning. Naar verwachting zal de voorziening in juli 2021 worden opgeleverd en kan deze de deuren openen bij start van het nieuwe schooljaar (september 2021).

Realiseren van een integraal kindcentrum aan de Karel Doormanstraat in Groenlo

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is gestart met de uitwerking van de plannen voor een IKC op de locatie Karel Doormanstraat in Groenlo. Op basis van de uitwerking van de plannen wordt in 2021 een raadsvoorstel opgesteld voor het beschikbaar stellen van krediet. Het stedenbouwkundig plan en het uitgevoerde verkeersonderzoek maken onderdeel uit van dit raadsvoorstel. De voorbereiding loopt door in 2021. De start van de bouw vindt daarom niet in 2021 plaats, zoals initieel voorzien.

Realiseren van een passende onderwijshuisvesting voor de Scholengemeenschap Harreveld (nieuwbouw/verbouw).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De raad heeft besloten tot het verlenen van medewerking voor vervangende nieuwbouw en tevens een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld van € 100.000,00.

Onderwijsinstellingen realiseren meer markt gestuurde opleidingen.

■ Wat hebben we bereikt?

Vanuit Marianum is er nog steeds contact met de bedrijven. Er is een project gestart met de Rabobank om leerlingen in contact te laten komen met bedrijven in de regio. Dit heeft ook als doel om leerlingen te laten zien wat deze regio te bieden heeft voor eventuele vervolgstages. Daarnaast is Marianum gestart met het inventariseren van opdrachten vanuit de bedrijven. Deze opdrachten leiden naar profielwerkstukken (onderzoek) die iets kunnen toevoegen aan het bedrijfsleven. Ook is met IKGL-contact gezocht via de bedrijven zelf. Een evaluatie heeft nog niet plaatsgevonden.

We organiseren jaarlijks een overleg tussen IKGL, onderwijs en gemeente.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit overleg heeft plaatsgevonden.

Oost Gelre streeft er naar de stagehoofdstad van de regio te worden

■ Wat hebben we bereikt?

Via het project Innovatie Hub worden stageplaatsen aangeboden binnen de gemeentelijke organisatie. In het voorjaar van 2020 hebben we nog stagiaires geplaatst, in de tweede helft van dit jaar niet meer als gevolg van de coronamaatregelen.

Samen met de ondernemers moeten we op zoek naar goede stageplekken waarmee we jeugd en talent kansen bieden en aan de regio binden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Via het project Innovatie Hub worden stageplaatsen aangeboden binnen de gemeentelijke organisatie. In 2020 zijn er 7 stageplaatsen ingevuld.

Sport

Inleiding

Bewegen is heel belangrijk, als ontspanning en als voorwaarde voor een gezond leven. Maar sport heeft ook een andere functie: het brengt mensen samen en maakt hen weerbaar. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het overbrengen van onmisbare waarden en vaardigheden in het gewone leven, zoals teamgeest en respect voor de ander.

Een sterke Sportvisie is de basis van het gemeentelijk sportbeleid. Het is belangrijk om goede randvoorwaarden te creëren binnen de gemeente om sporten en bewegen zo optimaal mogelijk te maken. Rekening moet worden gehouden met verhouding tussen recreatief en prestatief sporten en de verschuiving van verenigingssporten naar individuele sporten in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen en hardlopen. Wij vinden het belangrijk dat inwoners bekend zijn met de veelzijdigheid van sportmogelijkheden in Oost Gelre, weten hoe gezond het is en waardering hebben voor de bijdrage die sport levert aan samenwerking, het welzijn van mensen en de leefbaarheid in buurten en dorpen.

Oost Gelre heeft een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen, spelen en ontmoeten.

■ Wat hebben we bereikt?

De projectgroep Gezonde Leefomgeving is gestart met het schrijven van een visie op bewegen, spelen en ontmoeten. Verwachting is in Q1 of Q2 van 2021 de visie te kunnen presenteren aan de gemeenteraad.

De samenhang tussen gezondheid, milieu, veiligheid, ruimtelijke ordening en de leefomgeving vergroten en dit verder uitwerken in de Omgevingsvisie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De projectgroep Gezonde Leefomgeving is gestart met het schrijven van een visie, waarin deze aspecten terugkomen. Deze sluit aan bij de Omgevingsvisie, waarvan de projectgroep ook gestart is. Vanuit OWZ nemen wij deel aan de projectgroep.

Onderzoek uitvoeren naar de behoeftes van inwoners als het gaat om spelen, bewegen en ontmoeten in de leefomgeving.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is er een afstudeeronderzoek uitgevoerd naar de wensen en behoeftes van inwoners als het gaat om spelen, bewegen en ontmoeten. Op dit moment is de projectgroep Gezonde Leefomgeving bezig dit te analyseren en om te zetten in een visie. Dit wordt in samenspraak met inwoners verder uitgewerkt.

Samenwerking zoeken met inwoners om deze gezondheidsbevorderende inrichting te realiseren, die een toegevoegde waarde heeft voor de leefbaarheid van een buurt/wijk.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Hier zijn we nog niet mee gestart vanwege de corona-maatregelen. We hopen dit in 2021 op te pakken en met verschillende belanghebbenden samen te kunnen komen als de maatregelen dit toelaten.

We realiseren een visie op de gezonde leefomgeving.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De visie op de gezonde leefomgeving (gericht op spelen, bewegen en ontmoeten) wordt in 2021 gepresenteerd aan de gemeenteraad. Verwachting is Q1 of Q2 van 2021.

Versterken van sportnetwerken.

■ Wat hebben we bereikt?

In Oost Gelre werken we samen met sportverenigingen, onderwijs, zorgprofessionals gemeente en sport- en cultuurcoaches aan een lokaal beweeg- en sportakkoord. In dit akkoord komen de ambities van alle organisaties samen om in Oost Gelre aan de slag te gaan. De planning is om in 2021 tot ondertekening en uitvoering te komen. Vanuit de Achterhoekse Verenigingsmonitor 2020 komt naar voren dat de sportverenigingen in Oost Gelre de blik vooral intern gericht hebben. Dit is een mooi aangrijpingspunt om in gesprek te gaan met sportverenigingen en van elkaar te leren / slimme combinaties te maken. Het ondersteunen van onze verenigings- en vrijwilligers kan hierin een mooie rol spelen.

We gaan op zoek naar combinaties tussen sport, cultuur, onderwijs en duurzaamheid.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met de sport- en cultuurcoaches maken wij verbinding tussen sport, bewegen, cultuur en onderwijs. Een concreet voorbeeld is Open Club / Vitaal sportpark bij Longa'30. Hier wordt de combinatie gemaakt tussen de sportaccommodatie van Longa'30, inzet van studenten Graafschap College (hybride leerplek) en voetbaltrainingen. In 2021 wordt er een multifunctionele buitenruimte gerealiseerd waar onder andere KBO (ouderenbond) beweegactiviteiten kunnen organiseren.

Wij gaan samen met de verenigingen en vrijwilligers actief zoeken naar combinatiemogelijkheden van sportclubs (sportnetwerken).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In samenwerking met organisaties, sportverenigingen, zorgprofessionals, onderwijs en sport- en cultuurcoaches loopt het proces om tot een beweeg- en sportakkoord Oost Gelre te komen. In dit akkoord staan gezamenlijke ambities om gezamenlijk zorg te dragen voor een kwalitatief beter sport- en beweeg aanbod. Daarbij hoort ook dat organisaties en vrijwilligers / professionals elkaar kennen en weten te vinden.

Voor alle inwoners is er een passend sport- en beweegaanbod.

■ Wat hebben we bereikt?

In 2020 zijn de beweegmakelaar en de verenigings- en vrijwilligersondersteuner gestart. De combinatie van de twee functies maakt dat inwoners individueel begeleid kunnen worden en (sport) verenigingen een offline aanspreekpunt hebben.

De beweegmakelaar kan inwoners doorverwijzen naar een passend sport- en beweegaanbod. De verenigings- en vrijwilligersondersteuner kan helpen bij het opzetten van nieuw aanbod of (sport) vereniging inspireren.

Gerichtere inzet van sport- en cultuurcoaches.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is er ruimte gemaakt voor een verenigings- en vrijwilligers ondersteuner. Dit is naar aanleiding van het vrijwilligersonderzoek uit 2018 en de huidige ervaringen met (sport) verenigingen en vrijwilligers.

Sportaccommodaties (meer) multifunctioneel inzetten (open club en vitale sportparken gedachte) en waar mogelijk de bezettingsgraad overdag verhogen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Concreet is er bij Longa'30 een projectgroep actief die uitwerking gaat geven aan het plan 'Vitaal Sportpark Open Club Longa'30'. In samenwerking met Achterhoek in Beweging in gesprek met de Nevobo om het volleyballandschap in de Achterhoek te versterken. Eén van de speerpunten is het inzetten van professionals om volleybalverenigingen te ondersteunen. Dit kan door professionals ook overdag gebeuren en dat heeft voordelen voor de bezettingsgraad overdag.

Wij streven naar een vitale en sportieve samenleving, waarin sport en bewegen vooral bijdragen aan gezondheid, leefbaarheid en sociale cohesie van alle inwoners.

■ Wat hebben we bereikt?

We zetten in op het multifunctioneel gebruiken van huidige accommodaties en ook bij nieuwe accommodaties is dit een belangrijke voorwaarde.

Sport - en bewegen wordt (steeds meer) als preventie voor gezondheid ingezet. Concrete voorbeelden

daarvan zijn de valpreventie-voorlichtingen die een concreet vervolg krijgen met valpreventie-trainingen (combinatie van bewegen en gezondheid) en de beweegmakelaar Oost Gelre.

We realiseren een nieuwe sportvoorziening voor binnensport en het voortgezet onderwijs in Groenlo bij het Marianum

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is het stedenbouwkundig plan voor de sporthal definitief gemaakt. Ook zijn alle vooronderzoeken uitgevoerd en is het bestemmingsplan opgesteld. Begin 2021 zal het bestemmingsplan ter inzage worden gelegd. De architect selectie zal in het eerste kwartaal van 2021 starten, waarna de aanbesteding van de sporthal zo snel mogelijk volgt. We zitten daarmee nog op planning van realiseren van de sporthal in 2022.

We stellen een toekomstbestendige investering- en onderhoudsplan op voor de sportaccommodaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is ROVA de nieuwe aannemer voor het onderhoud van de sportvelden. In samenwerking met ROVA, collega groen en sport zijn we in 2020 aan de slag gegaan met een meerjareninvestering- en onderhoudsplan. Daarnaast zijn er individuele gesprekken met voetbalverenigingen om de mogelijkheden rondom privatiseren te bespreken. Deze gesprekken worden vervolgd in 2021.

We zetten buurtsportcoaches in op de thema's gezondheid en sociale cohesie. We stimuleren een gezonde leefstijl.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De sport- en cultuurcoaches jeugd, senioren, het speciaal onderwijs en de coördinator actieve en gezonde wijk zetten zich actief in op gezondheid en sociale cohesie. Op deze manier worden zoveel mogelijk inwoners bereikt. In samenwerking met de sport- en cultuurcoaches wil de gemeente het bereik vergroten en een eerste stap daarin kan zijn het in kaart brengen van het sport- en beweegnetwerk in Oost Gelre (waar kunnen inwoners terecht voor welke activiteiten en hoe kunnen buurtsportcoaches inwoners doorverwijzen / begeleiden naar het reguliere sport- en beweegaanbod). Recent is de beweegmakelaar gestart. Dit is een extra impuls om inwoners (meer) in beweging te krijgen en te helpen als er vragen zijn.

Cultuur en verenigingen

Inleiding

Binnen onze gemeente is het behoud van cultuur en het verenigingsleven van groot belang. Daarom willen we samenwerking tussen vormen van cultuur en verenigingen bevorderen. De opgave voor de gemeente is om, samen met maatschappelijke organisaties en sportclubs, te zorgen voor een gezonde leefomgeving.

Sociaal culturele centra, verenigingsgebouwen, sportgebouwen en velden waar mogelijk privatiseren.

■ Wat hebben we bereikt?

Daar waar mogelijk gaan we het gesprek over privatisering aan. In 2020 hebben zich geen ontwikkelingen voorgedaan op dit gebied.

Inventariseren welke verenigingsgebouwen, sportgebouwen- en velden geprivatiseerd kunnen worden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit traject is opgestart voor de Mattelier en loopt. Dit jaar zijn de voetbalclubs in Groenlo samengegaan.

Gebouw en velden van de Grolse Boys zijn door de gemeente aangekocht.

Na inventarisatie, start van eerste oriënterende bestuurlijke gesprekken met de betrokken centra.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Afgelopen jaar is intensief overleg geweest met de Mattelier en horeca Groenlo. Zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau. Hierin is besproken en afgesproken dat de Mattelier in het proces van afbouw van subsidies en op eigen benen staan, een integraal plan opstelt waarin men laat zien in welke mate het realistisch is om terug te gaan naar € 0,- subsidie. Hier wordt de gemeente ambtelijk en bestuurlijk de komende jaren bij betrokken. Verder stemt de Mattelier haar programmering af met horeca Oost Gelre waarbij rekening wordt gehouden met elkaars belangen.

We inventariseren welke sociaal culturele centra geprivatiseerd kunnen worden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gesprekken met de Mattelier zijn gaande en lopen nog steeds.

Stijging in de beoefening van pop- en lichte muziek.

■ Wat hebben we bereikt?

Momenteel wordt het muziekonderwijs voor Hafa-muziek gefaciliteerd door SMOOG (Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre). De docenten lichte en popmuziek mogen gedurende het jaar (tot 1 juli 2021) hun lessen verzorgen aan de Patronaatstraat. Dit is een tijdelijke oplossing om ze te ondersteunen, naar een (eventuele) permanente oplossing in het nieuwe cultuurbeleid.

We ondersteunen de muziekverenigingen bij het promoten van muziekonderwijs op basisscholen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het project 'Méér Muziek in de klas' (MMIK) is in de Oost Achterhoek van start gegaan. Een tweetal informatiebijeenkomsten over dit project is inmiddels voor de muziekverenigingen, de scholen en de gemeenten uit de Oost Achterhoek georganiseerd om duidelijk te maken wat het project MIKK te bieden heeft. Inmiddels zijn er ook twee ambassadeurs voor het MIKK vanuit de deelnemende partijen aangewezen.

In juni is het convenant 'Méér Muziek in de Klas' *lokaal de Achterhoek getekend* door de Achterhoekse schoolbesturen, de gemeenten (ook Oost Gelre), de muziekverenigingen en de muziekscholen. In dit regio brede convenant staat de ambitie aangegeven om samen zorg te dragen voor goed muziekonderwijs voor alle basisschoolleerlingen in Achterhoekse gemeenten.

Boogie Woogie is op dit moment nog verantwoordelijk voor het verzorgen van deze lessen. Voor het nieuwe schooljaar wil SMOOG (Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre) dit overnemen en verder oppakken.

We willen het functioneren van muziekonderwijs in relatie tot subsidiëring van muziekverenigingen evalueren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De evaluatie met de muziekverenigingen in relatie tot de subsidiëring van de muziekschool heeft plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie hebben de muziekverenigingen de wens uitgesproken zelf het Hafa-cursusaanbod te willen verzorgen. Hiertoe hebben zij SMOOG opgericht (Stichting Muziekonderwijs Oost Gelre). Vanaf schooljaar 2020-2021 verzorgt SMOOG de Hafa-muzieklessen en nemen wij geen lessen meer af bij BoogieWoogie.

Versterking eigen identiteit en toegankelijkheid van de streekcultuur.

■ Wat hebben we bereikt?

Het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers beheert de archieven van de acht Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Het Erfgoedcentrum geeft het Woordenboek van de Achterhoekse en Liemerse Dialecten (WALD) uit, organiseert exposities, boekpresentaties, lezingen en het jaarlijkse streektaaldictee. Daarnaast hebben we De Erfgoednota voor 2021-2024 in het dialect uitgebracht.

Vanuit het Cultuur- & Erfgoedpact (ECAL) moet de streekcultuur en erfgoedactiviteiten worden bevorderd.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

2020 is het laatste jaar van het Cultuur- en Erfgoedpact (ECAL) 2017-2020. Door de maatregelen rondom Covid-19 zijn niet alle geplande projecten voor 2020 uitgevoerd. Enkele projecten worden daar waar kan in 2021 uitgevoerd. Het project Raken met Smaken heeft wel plaatsgevonden. Daarnaast is een start gemaakt met het siloproject. Voor 2021 -2024 is een nieuw pact ingediend bij de provincie Gelderland. Hierover volgt nog nader bericht.

Nieuwkomers zijn welkom!

Inleiding

Ook in Oost Gelre komen meer mensen met een andere culturele en -/- of nationale achtergrond. Wij willen dat deze nieuwkomers goed integreren in Oost Gelre en meedoen in onze samenleving. We willen voorkomen dat groepen zich afkeren van de Nederlandse samenleving. Een goede beheersing van de Nederlandse taal behoort tot de belangrijkste voorwaarden voor een succesvolle inburgering van nieuwkomers. Vergunninghouders moeten direct in aanraking gebracht worden met onderwijsmogelijkheden en vrijwilligerswerk (Taalcafé), zodat de stap naar betaald werk kleiner wordt. Wij ondersteunen de inzet van maatjes. Zij ondersteunen de nieuwkomers en helpen hen de weg te vinden in onze samenleving. Ook de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) speelt een belangrijk rol om hen voor te bereiden op meedoen en het vinden van werk.

Nieuwkomers dragen hun steentje bij in Oost Gelre.

■ Wat hebben we bereikt?

Indien men nog niet aan het werk kan, kijken we of vrijwilligerswerk mogelijk is. We wachten hierbij niet af tot de inburgering is afgerond. Er zijn mooie voorbeelden van nieuwkomers die inmiddels vrijwilliger zijn bij het Taalcafé of zelf een maatje zijn geworden voor statushouders.

Elke nieuwkomer krijgt een maatje die hen helpt wegwijs te maken in onze samenleving en hun plek in Oost Gelre te vinden

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nadat een statushouder een woning in onze gemeente toegewezen heeft gekregen, verzorgt vluchtelingenwerk de begeleiding de eerste zes maanden. Daarna vindt er koppeling met een maatje plaats. We zien dat de inzet van maatjes een positieve invloed heeft op de integratie van onze nieuwkomers. Focus ligt hier op het op weg helpen binnen de maatschappij. Dit kan praktische hulp zijn bij de dagelijkse gang van zaken maar ook verbinding naar het verenigingsleven en ondersteuning bij de taalontwikkeling.

In de participatie-cursussen besteden we aandacht aan de Nederlandse man/vrouw-verhouding, culturele verschillen en financiële zaken, zoals budgetbeheer.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De wettelijke cursussen Participatieverklaring zijn er voor de nieuwkomers om de Nederlandse normen en waarden te leren kennen zoals democratie, gelijkwaardigheid, vrijheid, solidariteit, en participatie. In Oost Gelre besteden we ook aandacht aan de lokale cultuur en diensten, zoals SDOA en ons eigen activiteiten- en dienstenaanbod. Voor de nieuwkomers bestaan deze bijeenkomsten uit 4 halve dagen, over 4 weken verdeeld. Voor de migranten bestaat de Participatieverklaring cursus uit één bijeenkomst, omdat ze (bijna altijd) een Nederlandse partner hebben. Afgelopen jaar was er in januari een cursus voor nieuwkomers en in het najaar één voor een groep migranten (deze werd digitaal gehouden). In het najaar heeft er één bijeenkomst met nieuwkomers plaatsgevonden, maar vanwege aangescherpte corona-maatregelen moesten we ermee stoppen. Er is daarna een poging gedaan om de volgende drie lessen digitaal uit te voeren, maar helaas is dat met deze kwetsbare doelgroep niet gelukt. De nieuwkomers hebben te veel moeite met de taal en de technologie waardoor dit onmogelijk is; we wachten op veiligere tijden.

Kennis en contactmogelijkheden uitbreiden, waarbij lokale kranten, workshops en presentaties een rol spelen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Helaas hebben we hier in 2020 door de coronacrisis niets aan kunnen doen. Het draait voornamelijk om presentaties/workshops en dat heeft het afgelopen jaar stilgelegd. Het is voor deze doelgroep lastig om online bijeenkomsten te organiseren, uit ervaring blijkt dat we daar niet het juiste resultaat mee behalen.

Meer samenwerking met externe organisaties, zoals bijvoorbeeld de GGD op het gebied van het sneller signaleren van mogelijke problematiek en aandacht geven aan stressverlaging en traumaverwerking.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het organiseren van bijeenkomsten voor deze doelgroep is vanwege de beperkende maatregelen rondom Covid-19 niet mogelijk geweest.

Statushouders doen werk naar vermogen (vrijwilligerswerk of een betaalde baan).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We willen alle statushouders naar vermogen laten participeren. Hiervoor is ook een extra klantmanager bij SDOA aangesteld. In 2020 zijn 27 statushouders uitgestroomd uit de uitkering. Eind 2020 hebben er 14 statushouders een werkervaringsplek of proefplaatsing gekregen. We verwachten dat deze groep snel uitstroomt. 19 statushouders waren nog bezig met de inburgering.

Verder uitvoering geven en actualiseren van het actieplan integratie statushouders.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het realiseren van het actieplan integratie voor onze nieuwkomers is vanwege corona vertraagd. De inburgeringstaallessen gaan min of meer door, maar ondervinden wel vertraging. Het vinden van betaald werk en/of vrijwilligerswerk gaat ook langzamer, maar de grote meerderheid van onze nieuwkomers heeft wel werk of een werkplektraject. De cijfers zien er zo uit:

- Uitstroom werk: 9
- Uitstroom verhuizing: 2

- Traject: 20
- Parttime werk: 5
- Nog niet in een traject: 3

Wat verder opvalt is dat er inmiddels veel zwangerschappen zijn, waardoor deze vrouwen dan tijdelijk uit de running zijn voor werk.

Verdere inzet op re-integratie door middel van activiteiten en projecten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het aanbod van onze activiteiten en projecten is op dit moment beperkt vanwege het corona virus. Een groot aantal van de huidige maatjes is nog steeds actief, maar in 2020 zijn geen nieuwe maatjes geworven. Het digitaal voortzetten van de activiteiten van de Taalcafés is helaas geen succes geworden. Fietslessen, zwemlessen, huiswerkondersteuning, de zomerschool en incidentele activiteiten zoals Eat-to-Meet en de BBQ-bijeenkomsten gingen in 2020 niet door.

Wat wel doorgang heeft gevonden en druk wordt bezocht is de formulierenbrigade op donderdagavond met tolk en het VIP (vreemdeling informatie punt) drie ochtenden per week. Het feit dat er structureel een tolk aanwezig is die Tigrinya en Arabisch spreekt om de laaggeletterdheid op te vangen, betekent dat mensen zich daar wel goed begrepen en geholpen voelen. Wij willen de goede samenwerking en vertrouwensband uitbreiden naar toekomstige informatiebijeenkomsten.

Een terugkerend thema waar vaak vragen over worden gesteld is wat er voor de jeugd verandert als ze 18 jaar worden (qua belasting, studie, toekomstig mogelijkheden en dergelijk). We ontwikkelen samen met de SDOA een programma om deze onderwerpen te behandelen in themabijeenkomsten waarbij de jeugd wordt uitgenodigd (de ouderen zullen natuurlijk ook welkom zijn). Zo gebruiken we de feedback van de Formulierenbrigade, maatjes, Taalcafé's en ander partijen om diensten en hulpvragen aan deze doelgroep aan te passen aan hun behoeftes. Daarom willen we bij de VIP een enquête houden onder de nieuw- en oudkomers om erachter te komen hoe het met hun welzijn in het algemeen gaat (gezondheid, werk, leven, hobby's, sport en opvoeding).

Vorbereiden van de uitvoering van de nieuwe wettelijke gemeentelijke taak m.b.t. de inburgering. We maken afspraken met aanbieders die de inburgeringscursus aanbieden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Achter de schermen wordt er druk gewerkt aan de nieuwe wet inburgering. Dit bespreken we regionaal in de Oost Achterhoek met drie gemeenten. In Oost Gelre richten we ons op het leveren van een hoge kwaliteit begeleiding door zoveel mogelijk bekende en dus vertrouwde professionals.

We bevorderen en dragen bij aan contacten tussen autochtone inwoners en nieuwkomers.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bevorderen van individuele contacten tussen de Nieuwkomers en de Nederlanders in onze samenleving verloopt moeizaam. Er zijn echter wel een groot aantal maatjes en vrijwilligers die regelmatig contact hebben met bekende nieuwkomers. We hopen in de toekomst op dit gebied meer te kunnen betekenen.

We zorgen ervoor dat alle nieuwkomers passend taalonderwijs volgen, van Taalcafé tot het volgen van een passende (taal)opleiding.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Nieuwkomers die inburgeringsplichtig zijn, volgen (verplichte) taallessen. Om het taalniveau snel te verbeteren worden er in Lichtenvoorde en Groenlo (taalcafe's) extra ondersteuning geboden bij het leren van de taal. Dit gebeurt door vrijwilligers en is gesubsidieerd door de gemeente. Het betreft hier

plusminus 35 deelnemers per week. Door de corona maatregelen hebben de activiteiten helaas voor een groot deel van het jaar stilgelegen. Binnen de regels en mogelijkheden zijn een aantal deelnemers wel individueel begeleid.

Vrijwilligerswerk, de onmisbare schakel!

Inleiding

Vrijwilligers, mensen die zich met hart en ziel inzetten voor een ander, vormen een onmisbare schakel in de binding en leefbaarheid van Oost Gelre. Het is belangrijk dat verenigingen en vrijwilligers dat kunnen blijven doen, zeker nu er op het gebied van jeugdhulp, zorg / Wmo en werk en inkomen taken bij zijn gekomen. Verenigingen, vrijwilligers en dorps- en wijkbelangenorganisaties weten wat daarvoor nodig is en zijn daarmee een belangrijke partner voor de gemeente. Zij maken mogelijk dat inwoners zo lang mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven meedoen en er ook aan kunnen blijven bijdragen. Maar dat vraagt nóg nadrukkelijker om behoud van professionaliteit, organisatiekracht en stabiliteit binnen verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Wij willen hen daarbij ondersteunen.

(Jonge) mantelzorgers ondersteunen

■ Wat hebben we bereikt?

In 2020 heeft VIT-hulp bij mantelzorg ondersteuning aan jonge mantelzorgers aangeboden. Jonge mantelzorgers en alle verzorgers van kinderen in jeugdzorg zijn aangeschreven in het kader van de mantelzorgwaardering. Hierdoor zijn 175 jonge mantelzorgers in beeld. GGNet preventie biedt de Kopp (Kinderen van Ouders met Psychische Problemen) cursussen aan. Tijdens de lockdown hebben er geen cursussen plaatsgevonden. De ondersteuning aan jonge mantelzorgers heeft in 2020 noodgedwongen met name via beeldbellen en digitaal plaatsgevonden. Dit sloot goed aan op de leefwereld van de jongeren en zo toch de gewenste ondersteuning te kunnen bieden.

Goede respijtvoorzieningen, zoals het kunnen bezoeken van dagbesteding, zijn beschikbaar om mantelzorgers te ontlasten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Tijdens de eerste lockdown waren de respijtvoorzieningen gesloten. Tijdens de tweede lockdown mochten ze open blijven. De dagbesteding van Careaz is eind 2020 kortgesloten geweest omdat een nieuwe locatie gezocht moest worden buiten het woon-zorgcomplex in verband met corona. De dagbesteding op zorgboerderijen kan in verband met corona door minder inwoners worden bezocht mede door de afstandseis van 1,5 meter. In overleg met mantelzorgers wordt naar een oplossing gezocht. De Stadskamer 2.0 voor inwoners met beginnende vergeetachtigheid is beschikbaar voor ouderen. De inloopvoorzieningen die worden verzorgd door vrijwilligers zijn perioden gesloten geweest vanwege corona.

Op dit moment maken er geen Wmo-cliënten gebruik van de logeermogelijkheid in het kader van respijtzorg.

Het aanbieden van vernieuwende vormen van ondersteuning. De komende vier jaar is dat met name gericht op de ondersteuning van mantelzorgers van inwoners met (beginnende) dementie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We gaan een project starten in samenwerking met VIT-hulp bij mantelzorg om vrijwilligers op te leiden die specifiek worden ingezet als mantelzorgondersteuners bij mensen met (beginnende) dementie. Ook willen we praatgroepen oprichten voor mantelzorgers. Door corona staat dit op dit moment even stil.

In gesprek met VIT-hulp bij mantelzorg om jonge mantelzorgers (nog) eerder in beeld te krijgen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

VIT-hulp bij mantelzorg en GGNet voerden de ingekochte ondersteuning aan jonge mantelzorgers uit. Het groepswerk heeft door corona wel stilgelegen. In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) de mantelzorgwaardering ontvangen.

Mantelzorgers jaarlijks blijven bedanken voor hun inzet met een mantelzorgcompliment.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) en 745 volwassen mantelzorgers de mantelzorgwaardering ontvangen.

Meer bekendheid geven aan de mogelijkheden op het gebied van mantelzorgondersteuning en respijtzorg.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

VIT-hulp bij mantelzorg heeft een maandelijkse e-nieuwsbrief. Daarnaast verzorgt zij artikelen. Tijdens de Dag van de mantelzorger is er door de wethouder een filmpje gemaakt om mantelzorgers te bedanken voor hun inzet. Tijdens de lockdown is er extra publiciteit m.b.t. mantelzorgondersteuning geweest. In 2020 hebben 175 jonge mantelzorgers (8 t/m 24 jaar) en 745 volwassen mantelzorgers een mantelzorgwaardering ontvangen.

Ondersteuning en opsporing van jonge mantelzorgers.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

VIT-hulp bij mantelzorg geeft de ondersteuning vorm. Deze is tijdens de coronacrisis via telefoon/internet doorgegaan. GGNet heeft haar brussengroep tijdens de coronacrisis niet kunnen geven. Ook zij hebben per telefoon contact gehouden met cliënten. Het mantelzorgcompliment is weer gebruikt om mantelzorgers op te sporen. In 2020 zijn hiermee 175 jonge mantelzorgers bereikt.

Senioren, vrijwilligers(organisaties) en welzijnsorganisaties weten elkaar te vinden.

■ Wat hebben we bereikt?

De doorontwikkeling van Samen in Oost Gelre is nog gaande. SIOG wordt uitgebreid met een 'softere' content in de vorm van verhalen van ervaringsdeskundigen, succesverhalen uit de gemeente, inspiratieverhalen van inwoners. Ook krijgt het Sociaal Team een gezicht. Echter door de coronacrisis is hier geen voortgang geweest. Aan het offline en online profiteren van het portaal voor informatie en ondersteuning op het gebied van preventie, ondersteuning en participatie is vanwege de coronacrisis geen uitvoering gegeven.

We blijven zorgen voor duidelijke informatie over de beschikbare voorzieningen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op de website www.sameninoostgelre.nl publiceren wij het structurele aanbod. Incidentele activiteiten leveren organisatoren aan waarna het op deze site geplaatst wordt. Daarnaast worden activiteiten die vanuit de gemeente worden georganiseerd ook bekend gemaakt worden via de gemeentepagina. Denk bijvoorbeeld aan dementievriendelijke wijk, valpreventie, bewustwording alcoholgebruik etc. In het najaar is op het gebied van zorg, wonen en gezondheid een nieuwsbrief gemaakt met een overzicht van de gemeentelijke activiteiten. Deze is beschikbaar gesteld aan de lokale zorgorganisaties en het Seniorenbelang. Het doel is dat deze organisaties deze informatie intern verspreiden om vrijwilligers en hulpverleners op de hoogte te brengen van het aanbod. In september 2020 is SIOG in gebruik genomen.

Vrijwilligers ontvangen goede ondersteuning.

■ Wat hebben we bereikt?

De vrijwilligersondersteuner heeft met diverse verenigingen contact. Regionaal is er onderzoek uitgevoerd naar ondersteuningsbehoefte van sportverenigingen. We maken gebruik van de website Samen in Oost Gelre. Najaar 2020 is gestart met de doorontwikkeling van de website. Organisaties hebben subsidie ontvangen voor het uitvoeren van hun activiteiten, maar hebben dat vaak niet of in een alternatieve vorm moeten doen. Als gevolg van de coronacrisis en de tijd die dat ook ambtelijk vroeg is er niet verder gewerkt aan het opnieuw vormgeven van de welzijnssubsidies. Eind 2020 is er wel gewerkt aan het beschikbaar stellen van een subsidie van 500 euro voor alle vrijwilligersorganisaties in Oost Gelre. Met deze subsidie kunnen ze iets extra's doen voor hun vrijwilligers die in het coronajaar zich vaak op een andere manier hebben ingezet om hun vereniging te ondersteunen. Deze subsidie zal begin 2021 worden uitgekeerd.

De Meedoengroep vanuit de SDOA krijgt extra begeleiding gericht op participatie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Meedoen groep heeft een eigen klantmanager (vanuit SDOA) specifiek voor Oost Gelre. Deze klantmanager maakt met alle Meedoen-klanten een plan van aanpak om tot activering te komen. Dit kan vrijwilligerswerk zijn maar bijvoorbeeld ook een wekelijks bezoek aan stads- of dorpskamer.

Een vrijwilligersondersteuner vormt een fysiek aanspreekpunt. De vrijwilligersondersteuner geeft vorm aan de verdere invulling van de on- en offline ondersteuning en verbindt vraag en aanbod.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het voorjaar 2020 is de verenigings- en vrijwilligersondersteuner gestart en maakt zij onderdeel uit van de sport- en cultuurcoaches Oost Gelre. Eén van die mooie ontwikkelingen is het in kaart brengen van het sport-, bewegen en cultuuraanbod in Oost Gelre. Het doel is om in Q2 van 2021 een online platform te hebben waar inwoners terecht kunnen.

We betrekken het lokale bedrijfsleven actief bij de ondersteuning van de vrijwilligersorganisaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door de coronacrisis is dit nog niet opgepakt in 2020.

We continueren maatschappelijke stages

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We subsidiëren de maatschappelijke stages. Door de coronacrisis is de uitvoering in 2020 wel bemoeilijkt.

We herijken de Algemene subsidieverordening Oost Gelre (ASV) en de Nadere regels welzijnssubsidies.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit proces is nog niet opgestart en dat heeft twee redenen. Enerzijds lag de focus door corona op andere taken dan het herijken van het subsidiebeleid. En anderzijds is er extern advies nodig van een onafhankelijke partij die de consequenties van mogelijke wijzigingen van de subsidieverordening en nadere regels welzijnssubsidies in beeld kan brengen. Uiteindelijk moet de inhoudelijk toets (passen de nadere regels welzijnssubsidies bij de vastgestelde beleidskaders) en de aanpassingen (en daarmee de consequenties) tot een nieuw voorstel leiden.

We starten een pilot waarin we een klantmanager van de SDOA toevoegen aan het Sociaal Team.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De pilot loopt, er is een klantmanager meedoen toegevoegd aan het Sociaal Team. Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt worden nu integraal begeleid vanuit het Sociaal Team.

We stroomlijnen de ondersteuning van vrijwilligers/kenniscentrum.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De vrijwilligerscoördinator is in 2020 gestart. De doorontwikkeling van SIOG is eind 2020 ook gestart.

Preventie en ondersteuning

Inleiding

Gezond leven, steeds blijven leren en jezelf ontwikkelen zijn onderdelen van actief deelnemen aan de samenleving. Niet zorgen voor, maar zorgen dat! Eigen kracht op de eerste plaats. Voorkomen is beter dan genezen. De gemeente stimuleert en ondersteunt dit ook. Door preventie kan het beroep op dure (vangnet)voorzieningen worden beperkt en zo kunnen de goede voorzieningen blijven voor mensen die het écht nodig hebben.

Dementievriendelijke samenleving.

■ Wat hebben we bereikt?

Er is een nieuwe folder voor dementie ontwikkeld, '*wegwijzer dementie*'. In de folder staat praktische info voor zowel de mensen met dementie, mantelzorgers als professionals. Met name waar je naartoe kunt met signalen, vragen en hulp. Ook staan er praktische tips in beschreven. We blijven structureel artikelen plaatsen over dementie, onder andere ook interviews met mantelzorgers en mensen met dementie zelf. Deze worden geplaatst op onze social mediakanalen en kranten.

Vanwege corona hebben een aantal activiteiten gericht op dementerende inwoners niet kunnen plaatsvinden. Het netwerk dementie is wel blijven werken. In 2020 is gewerkt aan de samenvoeging van dit netwerk met het netwerk kwetsbare ouderen. Dat zal in 2021 plaatsvinden. De Stadskamer 2.0, gericht op inwoners met beginnende geheugenproblemen is wel van start gegaan in Den Diek. Gezien het bijzondere jaar waarbij ouderen vaak ook niet naar inloopvoorzieningen durfden te komen, gaan wij kijken wat dit voor gevolgen heeft voor de duur van de pilot Stadskamer 2.0.

Behalen certificaat Dementievriendelijke Gemeente.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het voorjaar van 2019 hebben we het certificaat Dementievriendelijke Gemeente behaald. Deze is in ontvangst genomen door de wethouder en Stichting Alzheimer Oost Nederland.

Communicatie rondom dementie: folder (wegwijzer dementie), artikelen en website.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een dementiefolder ontwikkeld, '*wegwijzer dementie*'. In de folder staat praktische info voor zowel de mensen met dementie, mantelzorgers als professionals. Met name waar je naartoe kunt met signalen, vragen en hulp. Ook staan er praktische tips in beschreven. Inmiddels zijn we de folder aan het vernieuwen, vanwege veranderingen en nieuwe informatie.

We blijven structureel artikelen plaatsen over dementie, onder andere ook interviews met mantelzorgers, mensen met dementie zelf. Deze worden geplaatst op onze social media kanalen en kranten.

Inmiddels is er een nieuwe wegwijzer dementie ontwikkeld, daarin zijn verschillende nieuwe activiteiten

toegevoegd. We zijn van plan elk jaar de folder opnieuw te bekijken en als het nodig is een update te geven. Ook zijn we met de Oost Achterhoekse gemeenten bezig met het ontwikkelen van een flyer die hulpverleners mee kunnen geven aan mensen waar de diagnose dementie nog niet is gesteld maar het er wel aan zit te komen.

Ondersteuningsaanbod verbreden voor inwoners met dementie en hun mantelzorgers (ontmoeting, dagbesteding en gespreksgroepen).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het actieplan dementievriendelijke gemeente staat opgenomen om lotgenoten contact bijeenkomsten te organiseren voor mensen met dementie en/of hun mantelzorgers.

In het najaar van 2020 heeft een regionale bijeenkomst plaatsgevonden met als doel om te kijken naar nieuwe dagbestedingsmogelijkheden voor mensen met dementie. We merken dat er weinig specifieke dagbesteding plekken zijn voor deze doelgroep terwijl daar wel behoefte aan is. De bijeenkomst werd georganiseerd in samenwerking met het netwerk dementie. Tijdens de bijeenkomst is naar voren gekomen dat mensen met dementie het beste op hun plek zijn bij zorgboerderijen en daar de meeste rust vinden. Daar moeten we in de toekomst meer aandacht bij aan besteden en zorgen voor meer dagbesteding plekken op zorgboerderijen. Op dit moment zijn er wachtlijsten bij zorgboerderijen.

In 2020 hebben we lokale stappen ondernomen. Binnen de dorpskamer hebben we een inloop voor mensen met beginnende dementie geopend, de dorpskamer 2.0. Deze is net voor de coronacrisis gestart, ondanks corona loopt de inloop goed. De verwachting is dat zodra de corona maatregelen versoepeld worden, wij nog meer mensen naar deze inloop kunnen toe trekken. Deze inloop biedt extra ondersteuning aan mensen met beginnende dementie die nog 'te goed zijn' voor een geïndiceerde dagbesteding plek en moeilijk mee kunnen lopen bij de reguliere inloopvoorzieningen. Bij de dorpskamer 2.0 krijgen ze extra aandacht en ondersteuning.

Training en voorlichting geven over dementie aan vrijwilligers, mantelzorgers en middenstand.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is een eerste voorlichtingsbijeenkomst georganiseerd voor vrijwilligers van diverse zorgorganisaties/inloopverenigingen. Dit is zeer goed ontvangen, veel vrijwilligers waren bij deze bijeenkomst aanwezig. Doel was om hier een vervolg aan te geven. Daarnaast was het een doel om in 2020 dezelfde soort bijeenkomst te organiseren voor mantelzorgers van mensen met dementie. Helaas hebben we dit door corona niet uit kunnen voeren. We zijn nu aan het kijken hoe we in kleiner verband bijeenkomsten voor mantelzorgers kunnen organiseren, we denken aan een soort lotgenoten contactgroep.

Uitvoering geven aan het plan van aanpak 'Dementievriendelijke samenleving'.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 hebben we de volgende acties behaald: project dansen als toen, certificaat dementievriendelijke gemeente ontvangen, bijeenkomst wereld Alzheimer dag georganiseerd in samenwerking met het Alzheimercafé, voorlichting bijeenkomst vrijwilligers, gesprekken met ondernemers/verenigingen, opstarten inloop voor mensen met beginnende dementie.

Voor 2020 zijn de bovenstaande activiteiten verder uitgevoerd, wel hebben we een aantal dingen een andere (met name online) invulling moeten geven door corona.

Inwoners bieden we een zinvolle dag invulling.

■ Wat hebben we bereikt?

Er is contact gelegd met Netmobiel om te kijken of ook de electrocarren te zijner tijd aangesloten kunnen worden op het systeem. Verwachting is dat Netmobiel in oktober start. De pilot met Werkbaan

Oost gaat onderdeel uitmaken van de doorontwikkeling van Samen aan het Stuur. Bij deze pilot zoeken wij nu ook samenwerking met Winterswijk. Hiervoor zijn de eerste overleggen gestart. Tijdens de coronacrisis is de stadskamer heel kort gesloten geweest maar is snel op een bijzondere wijze weer geopend. Na 1 juni is de Stads-/Dorpskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Tijdens de coronacrisis waren de inloopvoorzieningen gesloten. Een aantal is op 1 juni weer opgestart. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers gehouden.

Januari 2020: De pilot met Werkbaan Oost gaat onderdeel uitmaken van de doorontwikkeling van Samen aan het Stuur. Tijdens de coronacrisis is de Stadskamer heel kort gesloten geweest, maar is snel weer geopend. Na 1 juni is de Stads-/Dorpskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Tijdens de coronacrisis waren de inloopvoorzieningen gesloten. Een aantal is op 1 juni weer opgestart maar vervolgens weer gesloten. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers gehouden.

De dagbesteding is tijdens de eerste lockdown kort dicht geweest maar daarna weer geopend. Omdat de 1,5 meter gehandhaafd moet worden is het bij kleinere zorgaanbieders moeilijk om iedereen het aantal geïndiceerde dagdelen te bieden. In overleg met mantelzorgers wordt hier een oplossing voor gezocht. De dagbesteding van Careaz is eind 2020 i.v.m. corona verhuisd van Flierbeek naar de Hamalandhal. Eind 2020 waren er voldoende plekken op de dagbesteding beschikbaar, mede omdat niet alle ouderen nog naar de dagbesteding durven gaan.

Deelname aan ontwikkeling van een vervoersapp voor inwoners in landelijke gebieden (NetMobiel).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De vervoersapp van Netmobiel is eind 2020 gestart. De electrocarren zijn nog niet aangesloten.

In gesprek gaan met aanbieders en onze inwoners om het aanbod uit te breiden met activiteiten die meer gericht zijn op dienstverlenende activiteiten en om verbreding mogelijk te maken.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De pilot met Werkbaan Oost over arbeidsmatige dagbesteding is opgepakt en wordt verbreed naar samenwerking met de gemeenten Winterswijk en Berkelland.

Inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleiden naar een zinvolle dag invulling.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De inloopvoorzieningen voldoen aan een behoefte voor laagdrempelige dag invulling. Met werkbaan Oost zijn we een pilot gestart zodat mensen ook weer kunnen ervaren hoe het is om in een arbeidsmatige setting invulling aan de dag te geven. Vanaf 2020 bieden we ook de mogelijkheid voor deze groep om deel te nemen aan het verenigingsleven. Hierin spelen ook de klantmanagers van SDOA en de beweegmakelaars een belangrijke rol.

Ondersteunen van de doorontwikkeling van de stads-/dorpskamer, zoals de stads-dorpskamer inzetten voor ondersteuning aan inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de eerste lockdown tijdens de coronacrisis is de stadskamer heel kort gesloten geweest maar is snel op een bijzondere wijze weer geopend. Na 1 juni is de Stadskamer weer op een meer gangbare manier gaan werken en is de arbeidsmatige dagbesteding weer opgepakt. Een vaste groep bezoekers maakt hiervan gebruik. In het voorjaar van 2020 heeft de Stadskamer een presentatie verzorgd over haar werkzaamheden bij de Wmo raad Oost Gelre.

Ondersteunen van initiatieven op het gebied van inloopvoorzieningen. We geven extra aandacht aan het thema eenzaamheid.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Tijdens de eerste en een deel van de tweede lockdown waren de inloopvoorzieningen gesloten. Er is door de inloopvoorzieningen en zonnebloemverenigingen wel telefonisch contact met de bezoekers gehouden. Er is gedurende het jaar regelmatig contact gezocht met de inloopvoorzieningen om een vinger aan de pols te houden hoe het met de ouderen in de dorpen ging.

Door de coronacrisis heeft het project Zingeving geen doorgang kunnen vinden.

Inwoners worden ondersteund bij hun participatie in de samenleving.

Wat hebben we bereikt?

In verband met corona zijn de inloopvoorzieningen tijdelijk dicht geweest. Twee inloopvoorzieningen zijn 1 juni weer gestart. De kortdurende cliëntondersteuning is per telefoon doorgegaan. Ook de individuele maatwerk-ondersteuning is zo veel mogelijk per telefoon en digitaal doorgegaan. De dagbestedingslocaties zijn bijna allemaal gesloten geweest tijdens de eerste lockdown. De Stadskamer is zeer kort gesloten geweest en is in april weer opgestart. De pilot Arbeidsmatige dagbesteding heeft stilgelegen als gevolg van de tijdelijke sluiting van Werkbaan Oost. Najaar 2020 is deze pilot onderdeel geworden van de uitwerking van Samen aan het stuur.

We leveren groeps- en individuele begeleiding en kortdurend verblijf voor inwoners die niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gedurende 2020 heeft de individuele ondersteuning vaak op een andere wijze plaatsgevonden dan gebruikelijk door de coronacrisis. Beeldbellen heeft een grotere rol gespeeld. De dagbesteding is tijdens de eerste lockdown deels gesloten geweest. Door de 1,5 meter eis hebben niet op alle locaties de dagbesteding met 100% bezetting kunnen draaien. In overleg met mantelzorgers is naar individuele oplossingen gezocht. Vanwege corona is de dagbestedingslocatie van Careaz verplaatst naar de Hamelandhal.

Individuele begeleiding: Het aantal cliënten is in 2020 licht gestegen naar 301.
Per sub product ziet dit er als volgt uit:

Ontwikkelen: 2019, 69 afnemers, 2020, 77 afnemers.
Stab en helpen bij: 2019, 157 afnemers, 2020, 180 afnemers.
Stab en overnemen: 2019, 25 afnemers, 2020, 21 afnemers.
Stab en overnemen Plus, 2019, 11 afnemers, 2020, 9 afnemers.
Pers verzorging, 2019, 7 afnemers, 2020, 5 afnemers.
Ontwikkelen Plus: 2019, 7 afnemers, 2020 9 afnemers.

We leveren Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Tijdens de lockdown is een deel van de ingekochte maatwerkvoorzieningen anders of deels niet uitgevoerd. Vanaf 1 september is de uitvoering grotendeels weer op het oude niveau gekomen.

We starten een pilot arbeidsmatige dagbesteding

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De pilot is gestart maar heeft een vertraagde uitrol vanwege corona en randvoorwaarden / kaders die nog niet volledig uitgewerkt en vastgesteld waren. Dit kwam mede als gevolg van de ontwikkelingen rondom Samen aan het stuur waardoor we mensen beperkt konden plaatsen. Begin 2021 verwachten

we deze goed en volledig uit te werken (in samenwerking met het nieuwe werkleerbedrijf en andere deelnemende gemeenten) en verwachten we medio 2021 de pilot goed neer te kunnen zetten en deelnemers te kunnen laten starten.

We stimuleren cliënten en inwoners bij de doorstroom van dagbesteding naar beschermt werk.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zijn hiervoor een pilot met Werkbaan Oost gestart (WBO). Mensen met ontwikkelperspectief verrichten activiteiten bij WBO. Zo ontstaat er een doorgaande lijn waarbij we maximaal kunnen ondersteunen bij de ontwikkelvraag. In 2020 zijn 16 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd dankzij de uitstroomregeling.

Kwetsbare inwoners een passende woonplek en begeleiding bieden.

■ Wat hebben we bereikt?

In 2020 is er regionaal gewerkt aan de voorbereiding van de doordecentralisatie van Beschermd Wonen van de centrumgemeente Doetinchem naar de regiogemeenten in de Achterhoek. Elke gemeente is zelf verantwoordelijk voor beschermd wonen vanaf 2022. Ter voorbereiding daarop is het huidige zorglandschap in beeld gebracht (welk aanbod zit waar en hoe is daarbij de verdeling over de Achterhoek en past dat bij de vraag), wat er minimaal aan voorzieningen nodig zijn om instroom in beschermd wonen zoveel mogelijk te voorkomen en hoe moet de governance eruit zien. In 2021 wordt deze informatie meegenomen in de inkoop sociaal domein 2022 en in de governance zodat de overgang vanaf 2022 naar de regiogemeenten plaats kan vinden. De voorbereiding loopt op schema.

De uitwerking van de regionale voorbereidingen van de veranderingen rond maatschappelijke opvang en beschermd wonen, geven wij vorm in een apart traject. Dit betreft de Regionale uitvoeringsagenda opvang en bescherming.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De voorbereidingen voor de doordecentralisatie beschermd wonen zijn in 2020 opgestart en uitgevoerd.

Wij gaan in overleg met aanbieders van beschermt wonen over de invulling van het onderdeel (beschermt) wonen. We zetten zwaarder in op een grotere beschikbaarheid van deze woningen en maken hierover harde (prestatie)afspraken met woningbouwverenigingen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De afspraken met de woningcorporaties over de uitstroom vanuit beschermd wonen worden uitgevoerd. Er zijn in 2020 aanvullende lokale werkafspraken gemaakt. Wel blijft het nodig deze mogelijkheid onder de aandacht van de zorgaanbieders te brengen.

Kwetsbare inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig veilig wonen.

■ Wat hebben we bereikt?

In verband met corona zijn de bezoeken van de vrijwillige ouderenadviseurs en vrijwillige woonconsulenten stil komen te liggen. Zij hebben alleen telefonisch contact gehad met ouderen. In uitzonderlijke situaties heeft er contact plaatsgevonden met de professionele ouderenadviseur. Er is toch nog voor € 18.000,- aan subsidie voor het doen van woningaanpassingen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen uitgekeerd. De werkafspraken over de uitstroom uit beschermd wonen, die met de woningcorporaties waren gemaakt, worden uitgevoerd.

Op regionaal niveau is besloten de pilot Leefsamen waarbij sensoren worden ingezet om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen, uitgerold naar huurders van de woningcorporaties. De voorbereidingen daarvoor zijn gestart.

Afspraken maken met woningcorporaties en zorgaanbieders om uitstroom uit beschermd wonen mogelijk te maken.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een bijeenkomst geweest met de woningcorporaties m.b.t. de afspraken rond uitstroom. Lokaal zijn aanvullende werkafspraken gemaakt.

De afspraken met woningcorporaties over uitstroom beschermd wonen werden in 2020 uitgevoerd. Ook waren een aantal convenantwoningen beschikbaar.

Prestatieafspraken maken met woningcorporaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met de woningcorporaties zijn prestatieafspraken gemaakt.

We faciliteren het zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen door het ondersteunen van het nemen van fysieke maatregelen die dit bevorderen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vrijwillige ouderenadviseurs en woonconsulenten hebben door de coronacrisis geen fysieke bezoeken kunnen afleggen. Er is alleen telefonisch contact mogelijk geweest. Wel is er nog voor € 18.000,- aan subsidie verstrekt voor woningaanpassingen. In Regioverband is besloten het project Leefsamen uit te breiden naar een aanbod voor huurders. De woningcorporaties de Woonplaats en Pro Wonen gaan dit project ook in Oost Gelre starten. Dat zal begin 2021 worden.

We participeren in de uitrol van Leefsamen in de Achterhoek

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is in de regio Achterhoek besloten het project Leefsamen een doorstart te geven. De woningcorporaties gaan het aanbieden aan hun oudere huurders. De voorbereidingen zijn in 2020 gestart, in 2021 volgt de uitrol.

We verlenen subsidies voor het levensloopbestendig maken van woningen

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanwege de coronacrisis vinden er minder bezoeken van de vrijwillige woonconsulenten plaats en zijn er minder aanpassingen aangebracht. Toch is er uiteindelijk nog voor € 18.000 aan subsidies voor woningaanpassingen aangevraagd.

We verstrekken leningen voor het levensloopbestendig maken van woningen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Net als bij de Duurzaamheidslening wordt deze maatregel anders uitgevoerd. De raad heeft op 16 juli 2019 de verordening Stimuleringslening Opplussen ingetrokken. De Toekomstbestendig Wonen Lening is een integrale lening waarin de maatregelen voor onder andere opplussen en voor verduurzaming zijn opgenomen. Daarmee kunnen woningen aangepast worden om langer zelfstandig te kunnen wonen. Het beschikbare budget is in 2020 volledig besteed aan het verstrekken van leningen voor levensloopbestendig maken van woningen.

Verminderen van alcohol en drugsgebruik bij jongeren

■ Wat hebben we bereikt?

Allerlei preventieve thema's worden door het jongerenwerk geborgd op het Marianum. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders en kan de universele en structurele preventie worden weggezet. We informeren ouders en jongeren aan de hand van universele en geïndiceerde preventie-activiteiten via verschillende kanalen, zodat ouders en jongeren bewust bezig zijn met het thema (Sociale media, krantjes, Facebook, Moraalridder). Vanuit het Preventie Platform Jeugd organiseren we al jaren voor verschillende doelgroepen preventie-activiteiten. Er wordt steeds gekeken wat er structureel geborgd kan worden en wat het PPJ nieuw oppakt. De inzet op preventie is groot. Toch merken wij dat deze inzet nog onvoldoende maakt dat alcohol en drugsgebruik vermindert. Met de partners kijken wij wat verder gedaan kan worden aan het bespreekbaar maken van het gebruik en wat ertegen te doen.

(Sport)verenigingen ondersteunen om vorm te geven aan het 'NIX 18-beleid' rondom alcohol- en drugsgebruik.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In het voorjaar 2020 (4 maart 2020) is er een bijeenkomst georganiseerd voor sportverenigingen over het gebruik van alcohol en drugs. Voor (sport) verenigingen zijn er in samenwerking met IrisZorg IVA-cursussen georganiseerd. De vervolgstap wordt in samenwerking met de DBO's gezet. Het idee is om in 2021 lokaal per kern bijeenkomsten te organiseren over het thema middelengebruik (alcohol en drugs). De sportverenigingen worden hierbij betrokken, aangezien jongeren uit het dorp ook vaak lid zijn van de sportclub in het dorp.

Continueren van de samenwerking tussen het jongerenwerk Mazzel en scholengemeenschap Marianum.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Allerlei preventieve thema's worden door het jongerenwerk geborgd op het Marianum. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders en kan de universele en structurele preventie worden weggezet. Mazzel wordt steeds meer een volwaardig onderdeel op het snijvlak van onderwijs, welzijn en Zorg.

Koppeling met andere beleidsterreinen zoals sport en Wmo om een integrale aanpak rondom het thema alcohol en drugs te bewerkstelligen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op 4 maart 2020 heeft er een bijeenkomst plaatsgevonden op sportpark Den Elshof in Groenlo. Hierbij was het verenigingsleven uit onze gemeente breed vertegenwoordigd. Belangrijke uitkomst van de avond is dat we de kennis over drugs moeten vergroten bij sportverenigingen en dat we de sportverenigingen zonodig individueel hierin moeten ondersteunen. We zullen hier verder invulling aan geven wanneer de situatie rondom corona dit toelaat.

Op 1 december heeft er, in verband met de maatregelen rondom corona in klein verband, een bijeenkomst plaatsgevonden met de voorzitters van de dorpsbelangenorganisaties. Het thema was middelengebruik. Iriszorg/GGD en Mazzel hebben een presentatie gegeven en naar aanleiding hiervan zijn we het gesprek met elkaar aangegaan rondom de signalen en vragen die er leven. In maart 2021 vindt er een vervolgoverleg plaats waarin ook Tactus aan zal sluiten en we een plan van aanpak op gaan stellen.

Uitbreiden en intensiveren van de samenwerking tussen jongerenwerk Mazzel en het primair basisonderwijs.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als doelstelling hebben we, in overleg met alle PO-scholen in Oost Gelre, verschillende preventieve thema's te borgen binnen het PO. Hier werd in 2020 een start mee gemaakt en de bedoeling is dat dit

structureel geborgd wordt voor de komende jaren.

Door Covid-19 heeft Mazzel helaas maar de helft van de pilot kunnen uitvoeren. Tot 16 maart is uitgevoerd volgens planning. Het structureel borgen van de pilot blijkt een aardige klus die nu weer opgepakt gaat worden.

Vanuit het Preventie Platform Jeugd (PPJ) voor verschillende doelgroepen preventie-activiteiten organiseren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit is wat we al jaren doen en steeds wordt er gekeken wat er structureel geborgd kan worden en wat het PPJ nieuw oppakt.

We informeren ouders en jongeren aan de hand van universele en geïndiceerde preventie-activiteiten via verschillende kanalen, zodat ouders en jongeren bewust bezig zijn met het thema.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit wordt actief gedaan via social media, de lokale kranten, Facebook, Instagram, Moraalridder, Podcasts en online webinars.

We werken vanuit het Preventie Platform Jeugd samen met omliggende gemeenten rondom verschillende maatschappelijke thema's en dus ook het thema alcohol- en drugsgebruik.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een werkgroep alcohol. Deze heeft een plan van aanpak opgesteld en dit plan is in 2020 in gang gezet door de kerngroep van het PPJ in alle vier de gemeenten. Gemeente Oost Gelre is hierin al een aantal jaren bezig en is dus koploper op dit stuk. Er is inmiddels ook gestart met een werkgroep drugs. Deze is onlangs samengevoegd met de werkgroep alcohol.

Voorkomen van overgewicht bij jongeren.

■ Wat hebben we bereikt?

De ketenaanpak overgewicht heeft als doel een netwerk met elkaar te hebben waardoor kinderen met overgewicht goed en passend geholpen kunnen worden. Dit is gelukt. De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek en fysiotherapie.

In gezamenlijkheid komen tot een preventieprogramma op gebied van overgewicht.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De ketenaanpak overgewicht heeft als doel een netwerk met elkaar te hebben waardoor kinderen met overgewicht goed en passend geholpen kunnen worden. Dit is gelukt. De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek, fysiotherapie

Samenwerking intensiveren met partners binnen de werkgroep "Voorkomen van overgewicht bij kinderen".

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sinds 2017 is de werkgroep 'Voorkomen van overgewicht bij kinderen' actief. De werkgroep bestaat uit

Yunio, school, GGD, sportverenigingen, diëtisten, fysiotherapie, kinderopvang, BSO en bestuurders van Aalten, Oost Gelre en Winterswijk. De werkgroep komt twee keer per jaar samen om nieuwe mensen in het netwerk te introduceren en elkaar te informeren. We maken een contactkaart ketenaanpak overgewicht die op essentiële plekken komt te liggen. Denk aan: huisarts, bibliotheek, fysiotherapie

Armoedebestrijding

Inleiding

Ook in Oost Gelre is sprake van (verborgen) armoede. Vaak schamen mensen zich voor hun situatie, hetgeen het zoeken naar en aanbieden van oplossingen bemoeilijkt. In veel gevallen betekent dit dat ook kinderen in (relatieve) armoede opgroeien. Dat is voor ons niet acceptabel. Kinderen moeten de kans krijgen zich volledig te ontplooien en volop mee te doen aan de maatschappij.

Het voorkomen van uitsluiting van inwoners vanwege lage inkomens.

■ Wat hebben we bereikt?

Er moet nog verder invulling gegevens worden aan de budgetteringscursussen. Dit krijgt in 2021 verder vorm. Beleidsmatig is het geborgd door het vaststellen van de beleidsnota Schuldhulp. De vroeg signalering voor het voorkomen van hoge schulden is een projectmatige aanpak samen met de SDOA. Vanaf oktober 2020 is deze operationeel. De medewerker vroeg signalering werkt samen met de vrijwilligers van Schuldhulp Op Maat. Deze vrijwillige inzet voorkomt vaak verdere escalatie van schuldenproblematiek.

Van de groep inwoners met een uitkering op grond van de participatiewet is inmiddels 65% actief als vrijwilliger of mantelzorger. Voor een deel blijft het lastig om een geschikte plek te vinden. De oorzaak kan liggen in motivatie, maar in de persoon gelegen factoren spelen hierbij een rol.

Alle kinderen in Oost Gelre moeten kunnen zwemmen. Voor gezinnen met lage inkomens is een vergoeding mogelijk van de kosten voor het behalen van zwemdiploma A.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een zwemregeling voor het behalen van zwemdiploma A voor inwoners met een laag inkomen. Deze regeling brengen we ook actief onder de aandacht bij nieuwkomers/statushouders. Er hebben geen kinderen gebruik gemaakt van de zwemregeling, mogelijk vanwege corona en sluiting zwembaden groot deel van het jaar.

Inwoners met een structureel laag inkomen (langer dan drie jaar) kunnen jaarlijks een beroep doen op een individuele inkomensvoorslag.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inwoners met een structureel laag inkomen op of rond bijstandsniveau kunnen een beroep doen op de voorslag. Vanaf 1 januari 2021 is de inkomensgrens om in aanmerking te komen verhoogd van 105% naar 115% (niveau 2019). Meer inwoners komen op deze manier weer in aanmerking voor de voorslag.

Inwoners met een uitkering op grond van de participatiewet die niet aan het werk kunnen, begeleiden we zoveel mogelijk naar vrijwilligerswerk. Zo voorkomen we een sociaal isolement.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Van deze groep bijstandsgerechtigden is inmiddels 65% actief als vrijwilliger of mantelzorger. Voor een deel blijft het lastig om een geschikte plek te vinden. Dit kan komen door gebrek aan motivatie, maar ook in de persoon gelegen factoren spelen een rol.

We bieden budgetteringscursussen aan kwetsbare doelgroepen zoals uitkeringsgerechtigden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Hier moeten we nog verder invulling aangeven. Beleidsmatig is het geborgd door het vaststellen van de beleidsnota Schuldhulp. Door de coronacrisis hebben we hier nog geen uitvoering aan kunnen geven.

We gaan financiële voorlichting geven op scholen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Hier gaan we nog invulling aan geven. We zijn hierover in gesprek met Schuldhulp op Maat.

We investeren (met buurgemeenten) in een gerichte aanpak om schoolverlating te voorkomen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zetten in op het voorkomen van schoolverzuim, aangezien dit is vaak een voorbode is van schooluitval. Daarom kennen we een regionale verzuimaanpak met eenduidige afspraken tussen scholen en gemeenten. Samen met SG Marianum hebben we een preventief verzuimspreekuur opgezet. Leerlingen die verzuimen worden, nog voordat de bovenwettelijke meldingsplicht voor de scholen in zicht komt, al gezien door de leerplichtambtenaar. Tijdens dit gesprek worden afspraken gemaakt om toekomstig verzuim te voorkomen. In 2020 heeft er 69 keer een dergelijk gesprek plaatsgevonden. Er was 23 keer op het Mbo en 46 keer op het voortgezet onderwijs) sprake van wettelijk verzuim.

We maken afspraken met zorgverzekeraars, woningbouwcorporaties en nutsbedrijven om zo vroegtijdig signalen te krijgen indien er achterstanden ontstaan. Om hoge schulden zoveel mogelijk te voorkomen doen we aan vroeg signalering (Vroeg erop af!).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit doen we door middel van vroeg signalering. Projectmatige aanpak samen met de SDOA. Vanaf oktober 2020 is dit operationeel. Er is een lokaal convenant ondertekend zodat de gemeente signalen van problematische schulden binnenkrijgt en proactief hulp kan bieden.

We maken bijles voor kinderen uit minima-gezinnen financieel mogelijk.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We willen hiervoor de behoefte gaan peilen op de scholen en zo samen tot een aanpak komen. Op dit moment hebben we dit nog niet helder, heeft stilgelegen door de corona-crisis.

We ondersteunen de vrijwillige schuldhulpmaatjes (SOM) financieel door subsidie en daarnaast faciliteren we waar dit nodig is.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Subsidie ook voor 2020 toegekend. Subsidie is structureel verhoogd. SOM is een onmisbare schakel in de schuldhulpverlening en vroeg signalering.

We willen zoveel mogelijk kinderen die recht hebben op de meedoen regeling ondersteunen. Daarom is de regeling toegankelijker gemaakt door middel van een meedoen-applicatie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Meedoen-applicatie is per 1 januari 2020 operationeel. Door de coronacrisis is er minder gebruik van gemaakt dan voorgaande jaren. In 2020 hebben 224 kinderen gebruik gemaakt van de meedoen regeling.

Onze inwoners hebben grip op zorgkosten.

■ Wat hebben we bereikt?

Voor minima was in 2020 de zorgpolis van Menzis beschikbaar als men daar gebruik van wilde maken. De Gecombineerde Leefstijl Interventie (GLI) wordt door twee teams in Oost Gelre uitgevoerd (Lichtenvoorde en Groenlo). In beide plaatsen zijn beweegmakelaars actief die de deelnemers toe leiden naar lokaal beweegaanbod. In Oost Gelre werkt SchuldhelpOpMaat. Zij hebben 40 vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen mensen met het weer op orde brengen van de financiële administratie, het creëren van overzicht en toeleiding naar hulpverlening bij de Stadsbank (indien nodig). De vrijwillige schuldhulpmaatjes hebben tijdens de coronacrisis hun werk per telefoon gedaan.

Gecombineerde leefstijlinterventies (GLI's) komen per 2019 in de basisverzekering, waardoor inwoners op een laagdrempelige manier mee kunnen doen aan programma's omtrent beweging, voeding en leefstijl.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De GLI wordt door twee teams in Oost Gelre uitgevoerd (Lichtenvoorde en Groenlo). In beide plaatsen zijn beweegmakelaars actief die de deelnemers toeleiden naar lokaal beweegaanbod.

Het inzetten van 'schuldhulpmaatjes' die inwoners helpen die in de schulden verkeren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In Oost Gelre werkt SchuldhelpOpMaat. Zij hebben 40 vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen mensen met het weer op orde brengen van de financiële administratie, het creëren van overzicht en toeleiding naar hulpverlening bij de Stadsbank (indien nodig). De schuldhulpmaatjes hebben in 2020 als gevolg van corona hun ondersteuning vooral telefonisch moeten vormgeven.

Vrijwilligers in te zetten die inwoners leren omgaan met geld, zodat (nieuwe) schulden worden voorkomen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is door de coronacrisis de hulp van de vrijwilligers beperkt doordat fysiek contact niet mogelijk was.

Wij behouden de komende vier jaar de mogelijkheid om gebruik te maken van de collectieve zorgverzekering van Menzis voor de huidige doelgroep.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De doelgroep met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm kon ook in 2020 gebruik maken van de collectieve zorgverzekering via de gemeente. In 2020 hebben 332 inwoners van deze regeling gebruik gemaakt.

Wij zijn met Menzis in gesprek om het preventieve aanbod in de collectieve zorgverzekering uit te breiden. Dit noemen we de Gemengde leefstijlinterventie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er zijn gesprekken met Menzis over valpreventie in de GarantVerzorgd Verzekering. Op andere vlakken lopen de gesprekken met Menzis via de SDOA. Cursus stoppen met roken komt niet meer ten laste van verplichte eigen risico Samen Gezond App voor alle inwoners (ontwikkeld door Menzis, maar hoeven inwoners niet verzekerd te zijn). De gezonde leefstijlinterventie (GLI) wordt actief aangeboden aan de doelgroep met een laag inkomen.

Laaggeletterdheid/taalarm

Inleiding

Een ongekend hoog aantal inwoners van Nederland (ruim 2,5 miljoen) heeft moeite met lezen en schrijven en kan daardoor moeilijker meedoen in de samenleving. Heel veel (multi)-problemen worden veroorzaakt door laaggeletterdheid, het is een serieuze handicap in een wereld van internet, e-mail en social media.

In 2015 is er onder andere met Oost Gelre een Convenant Bondgenootschap voor Laaggeletterdheid Regio Achterhoek afgesloten. Voor de gemeente Oost Gelre is in 2018 een taalakkoord ingediend gericht op het vinden van laaggeletterden, waarbij de focus ligt op de doelgroep NT1.

In de Achterhoek zetten zich diverse partijen in op het verminderen van laaggeletterdheid en het versterken van digitale vaardigheden in de regio (zie maatregelen genoemd in het Taalakkoord). Het Graafschap college als aanbieder van het formele aanbod, de Achterhoekse bibliotheken, welzijnsorganisaties, Stichting Lezen & Schrijven, sociale diensten, het UWV en diverse werkgevers zijn essentiële partijen in het kader van laaggeletterdheid.

Het tegengaan van laaggeletterdheid.

■ Wat hebben we bereikt?

We zijn hiervoor een pilot met Werkbaan Oost gestart (WBO). Mensen met ontwikkelperspectief verrichten activiteiten bij WBO. Zo ontstaat er een doorgaande lijn waarbij we maximaal kunnen ondersteunen bij de ontwikkelvraag. In 2020 zijn 16 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd dankzij de uitstroomregeling.

Medewerkers van de sociale teams zijn geschoold in het herkennen van laaggeletterdheid en ondersteunen laaggeletterden om een hoger taalniveau te bereiken.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een regionale werkgroep laaggeletterdheid opgericht. Diverse partners maken samen met betrokken medewerkers van het sociaal teamplan een plan van aanpak laaggeletterdheid. Het beleidsplan is inmiddels af en wordt binnenkort besproken in het college. In de planning stond een training voor medewerkers m.b.t. herkennen van laaggeletterdheid, deze zou georganiseerd worden door stichting lezen en schrijven. Door corona kon de training fysiek niet doorgaan, we zijn aan het kijken of we deze training online kunnen organiseren.

Verplichte taaltoets bij een uitkering op grond van de Participatiewet.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het dagelijks bestuur van de SDOA heeft de regels rondom de verplichte taaltoets vastgesteld. Wordt getoetst bij uitkeringsaanvraag. Dit geeft uitvoering aan landelijke wet- en regelgeving.

Voor de inburgeraars geldt, dat zij al een verplicht inburgeringstraject volgen. Indien zij dit voltooien, eindigen zij op A2-niveau.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De inburgeringscursussen worden grotendeels door het Graafschap College uitgevoerd. We streven ernaar dat iedere nieuwkomer het A2-niveau haalt, maar helaas is dat niet voor elke nieuwkomer mogelijk. Een aantal keren is een ontheffing verleend als men kon aantonen dat tenminste 650 lessen zijn gevolgd. Na afronding van hun inburgeringsplicht, is het de bedoeling dat alle nieuwkomers de kans krijgen om hun taalvaardigheid te verbeteren of tenminste warm te houden. Dit wordt mogelijk gemaakt in Oost Gelre door ons diverse participatie aanbod en de maatjes. Sommige nieuwkomers gaan door met hun opleiding tot een hoger niveau Nederlands.

We begeleiden mensen naar taalondersteuning bij bestaande initiatieven, zoals het Taalhuis, Taalteam of de Taalcafe's.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 hebben we een werkgroep gevormd samen met de gemeente Winterswijk en Berkelland. Daarin gaan we acties uit het regionale beleidsplan vormgeven en in lokale acties omzetten. We gaan in kaart brengen wat er allemaal is aan ondersteuning, zodat we mensen sneller kunnen doorverwijzen. We hebben taalhuizen/taalcafe's. Het doel is dat deze toegankelijker worden voor zowel de NT1 als de NT2 doelgroep. Stichting lezen en schrijven zal ons hierbij ondersteunen, in 2020 hebben we overleggen samen gehad en besproken waar we ondersteuning bij nodig hebben. In de planning stond om in 2020 een voorlichting bijeenkomst te organiseren over ons taalondersteuning aanbod, dat kon niet door gaan vanwege corona. Hopelijk kunnen we dit in 2021 organiseren en het onderwerp meer onder de aandacht brengen.

Goede zorg voor senioren

Inleiding

Mensen worden steeds ouder, waardoor ook in Oost Gelre het aantal ouderen toeneemt. We willen als gemeente een seniorvriendelijke gemeente zijn, waar ouderen veilig en plezierig kunnen leven.

Inwoners worden op een juiste wijze ondersteund.

■ Wat hebben we bereikt?

In verband met corona konden de keukentafelgesprekken niet fysiek plaats vinden zoals meestal gebruikelijk is. Deze zijn nu telefonisch uitgevoerd. Ook de gesprekken over de kortdurende ondersteuning zijn telefonisch uitgevoerd. In uitzonderlijke gevallen heeft fysiek overleg plaatsgevonden. Na 1 juni is het aantal fysieke gesprekken weer toegenomen. Beschermingsmiddelen zijn inmiddels aanwezig om dit goed uit te kunnen voeren. De onafhankelijke cliëntondersteuning heeft ook zo veel mogelijk telefonisch plaatsgevonden. Dit heeft niet geleid tot een afname in de vraag naar ondersteuning. Het klanttevredenheidsonderzoek Wmo en Jeugd is uitgevoerd. De resultaten waren positief.

De gemeente regelt onafhankelijke cliëntondersteuning waarbij zoveel mogelijk vrijwilligers van organisaties worden ingezet.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Als gevolg van de coronacrisis lijkt de vraag naar onafhankelijke cliëntondersteuning afgenomen. Ook vonden de afspraken die er waren telefonisch plaats. De onafhankelijke cliëntondersteuning is uitgevoerd, aangepast aan de maatregelen die door corona nodig waren. De ondersteuning heeft zoveel mogelijk telefonisch plaatsgevonden.

We nemen jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek af.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ook in 2020 is het klanttevredenheidsonderzoek afgenomen. De klanttevredenheid in Oost Gelre met betrekking tot Wmo en jeugdzorg is hoog.

Ouderen wonen langer zelfstandig thuis

■ Wat hebben we bereikt?

Bijeenkomsten ten behoeve van valpreventie zijn direct bij de start van de coronacrisis gestopt. Woonconsulenten hebben geen bezoeken afgelegd maar bijna uitsluitend telefonische contacten gehad. Toch hebben inwoners nog voor een bedrag van € 18.000,- aan subsidie voor het opplussen aangevraagd. We zetten deze subsidie dan ook door na 2020. Deelname aan de pilot Leefsamen (het

aanbrengen van sensoren om langer zelfstandig wonen mogelijk te maken) zal door de woningcorporaties aan hun oudere huurders worden aangeboden. De voorbereidingen daarvoor zijn in 2020 gestart. Het vormgeven van een woonzorgvisie is alleen besproken in het Platform Zorg, wonen, welzijn maar is door corona niet verder ontwikkeld.

De komende vier jaar handhaven we de subsidie Opplussen woningen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er hebben in 2020 vanwege corona en het daardoor niet kunnen afleggen van huisbezoeken geen aanschrijvingen plaatsgevonden. Toch is er nog voor € 18.000 subsidie voor aanpassingen verstrekt.

Het aanbieden van valpreventie trainingen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We bieden valpreventietrainingen aan. Dit staat nu op een laag pitje in verband met corona.

In de prestatieafspraken met de woningcorporaties afspraken maken over het bevorderen van het langer zelfstandig blijven wonen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Met de woningcorporaties zijn in december de afspraken met betrekking tot langer zelfstandig wonen vastgelegd voor 2021. De afspraken voor 2020 zijn uitgevoerd.

Inwoners vanaf 65 jaar blijvend actief benaderen en uitnodigen om in gesprek te gaan met vrijwillige woonconsulenten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In verband met corona hebben er geen fysieke bezoeken plaatsgevonden. Er is alleen telefonisch contact met inwoners.

Met een multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) een plan van aanpak opstellen om val preventie structureel in te bedden bij diverse organisaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De werkgroep valpreventie is begin 2019 gestart en loopt. Er zijn al diverse voorlichtingen gegeven. De andere acties (bijvoorbeeld voorlichting aan professionals) staan stil in verband met corona.

Opplussen van bestaande woningen (middels woningaanpassingen die langer thuis wonen mogelijk maken).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door de coronacrisis zijn er vanaf maart geen bezoeken door de woonconsulenten afgelegd. Toch is er nog voor € 18.000,- aan subsidie voor het opplussen verstrekt.

Participeren in het regionale project 'Langer veilig thuis'.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij participeren in het project Langer veilig thuis.

Voorlichtingen geven over val preventie in alle kernen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er zijn in 2020 diverse voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd. Het vervolg ligt stil in verband met corona. Zodra het weer mogelijk is, worden de bijeenkomsten weer opgestart.

We gaan aan de slag met een gecombineerde woon-zorgvisie.....

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanwege de coronacrisis is dit nog niet opgestart. Begin maart 2020 zijn wel de eerste ideeën besproken in het Platform Zorg, wonen, welzijn.

We onderzoeken of er meer tussenvormen van wonen zijn.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit onderwerp zou in het najaar van 2019 worden uitgewerkt in het kader van de regionale woonagenda. Deze uitwerking heeft echter nog niet plaatsgevonden. Zodra er een regionaal kader vast ligt, wordt het gemeentelijk woonbeleid zo nodig bijgesteld. Wel wordt er in overleg met een woningbouwcorporatie gekeken of een pilot mogelijk is.

We zorgen voor voldoende veilige (sociaal en fysiek) levensloopbestendige woningen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Van de 91 aanvragen voor een Toekomstbestendig Wonen Lening had 1 aanvraag betrekking op het levensloopbestendig maken van de woning. De overige aanvragen hadden betrekking op energiebesparing en/of -opwekking van de woning.

In de periode 2018-2020 zijn 200 nieuwbouwwoningen opgeleverd, waarvan 100 levensloopbestendig en 100 niet-levensloopbestendig. In de planningslijst woningbouw zijn voor de periode 2021-2025: 212 woningen (67%) ingepland als levensloopbestendig, en 106 woningen (33%) niet-levensloopbestendig.

Van de 77 nieuwbouwwoningen in 2020 zijn 35 nieuwbouwwoningen levensloopbestendig opgeleverd en 42 woningen niet-levensloopbestendig gebouwd.

Er is subsidie beschikbaar voor het opplussen van uw eigen woning of huurwoning. De subsidie bedraagt 1/3 van de kosten met een maximum van € 750,-. Het subsidieplafond voor de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020 bedroeg € 35.000. In 2020 hebben 29 inwoners gebruik gemaakt van deze regeling (57 in 2019). In verband met corona hebben we geen aanschrijving naar de 65+sers gedaan vandaar dat het aantal minder is dan vorige jaren.

Voorkomen van vereenzaming onder ouderen.

■ Wat hebben we bereikt?

Direct bij de start van de coronacrisis zijn de oudereninloopvoorzieningen gesloten. Wel zijn alle inloopvoorzieningen en Zonnebloemverenigingen zoveel mogelijk telefonisch contact blijven houden met hun bezoekers/ cliënten. Er is gedurende de sluiting regelmatig contact geweest met de inloopvoorzieningen. Met VIT-hulp bij mantelzorg is nauw contact geweest over overbelasting van mantelzorgers die door het wegvallen van de inloopvoorzieningen in de problemen kwamen. Ook al zijn de netwerken in stand gebleven en hebben alle organisaties subsidie ontvangen om hun activiteiten uit te voeren. Zij hebben dat niet kunnen doen op de manier zoals iedereen gewild had. Met name ouderen hebben daardoor veel gezamenlijke activiteiten moeten missen. Ook al is er zeker veel aandacht geweest om deze gezamenlijke contacten door individuele contacten te vervangen, het blijft geen gezamenlijke ontmoeting. Veel ouderen hebben het daardoor in 2020 extra zwaar gehad.

We ontwikkelen een gerichte aanpak om eenzaamheid onder ouderen te signaleren en tegen te gaan.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Tijdens de lockdown is er diverse malen contact met inloopvoorzieningen en zonnebloemenverenigingen geweest over het houden van contacten met bezoekers. Ook met VIT-hulp bij mantelzorg waren er korte lijnen zodat tijdig toch hulp geboden kon worden. Vanaf 1 juni was de inloop voor beginnend dementerenden weer open. De vrijwillige ouderenadviseurs hebben tijdens de lockdown geen bezoeken afgelegd. Door de corona hebben er geen extra activiteiten voor beginnend dementerenden plaatsgevonden. Wel is in 2020 het project Stadskamer 2.0 gestart in Den Diek. Dit betreft een inloop voor mensen met beginnende geheugenproblemen in den Diek. Bij de Stadskamer komen jaarlijks ongeveer 83 unieke bezoekers.

Met het landelijk project Een tegen eenzaamheid is contact gelegd om een project op te starten in 2021 gericht op eenzaamheid in de doelgroep mensen met psychische kwetsbaarheid.

We subsidiëren het netwerk kwetsbare ouderen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het netwerk kwetsbare ouderen heeft Oost Achterhoek heeft het hele jaar gefunctioneerd. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart om het netwerk van de Oost en West Achterhoek in 2021 samen te voegen.

We subsidiëren ondersteunende organisaties

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wij subsidieerden ook in 2020 BOOG seniorenbelang, Zonnebloemverenigingen en dorpsbelangenverenigingen

Jeugdzorg

Inleiding

Kinderen en jongeren moeten gezond en veilig kunnen opgroeien. Soms is daar wat hulp bij nodig. Dit varieert van preventie, inzet van het Ondersteuningsteam tot inzet van eerste- en tweedelijns.

Jongeren en hun ouders ondersteunen en begeleiden

■ Wat hebben we bereikt?

Inmiddels zijn op 1 praktijk na (twee normpraktijken) alle praktijken aangehaakt bij de POH. Dit is een dekking van 75% van de huisartsen. We zetten meer in op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door ze in contact te brengen met het Huiskamerproject van het Marianum. Willen we dat onze jongeren makkelijker en sneller hulp vragen en het bespreekbaar maken. Het huiskamerproject geeft jongeren ruimte voor een kopje thee, een goed gesprek, het uiten van een idee of het stimuleren om huiswerk te maken. Het loopt steeds beter, de jongeren weten de weg naar de huiskamer inmiddels goed te vinden. Het Ondersteuningsteam (OT) heeft een belangrijke rol in het SKB. Hier pakken ze onder andere SOLK (onverklaarbare lichamelijke klachten) problematiek op. Zowel het SKB als het OT is heel tevreden over de samenwerking. Daarnaast zien we dat het OT een belangrijke rol speelt binnen de scholen. Iedere school in Oost Gelre heeft een OT-er aan zich verbonden (korte lijnen). Ook sluiten ze aan bij het PPJ en brengen ze signalen in die universeel opgepakt moeten worden. Daarnaast hebben ze veel afstemming met de voorschoolse voorzieningen.

De POH gefaseerd uitbreiden naar alle huisartsenpraktijken in Oost Gelre.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Inmiddels zijn op 1 praktijk na (twee normpraktijken) alle praktijken aangehaakt. Dit is een dekking van

75% van de huisartsen.

De samenwerking met huisartsen verder intensiveren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit doen we onder andere door middel van van de POH.

Door middel van cliënttevredenheidsonderzoek monitoren van de resultaten en inzicht houden in de behoeften van onze cliënten.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben dit jaar 1 schriftelijk onderzoek gedaan waarin de tevredenheid hoog was. Door de coronamaatregelen hebben er geen persoonlijke gesprekken met ouders, die jeugdhulp aangeboden krijgen in hun gezin, plaatsgevonden. Zodra deze mogelijkheid er weer is, wordt dit weer georganiseerd.

Door middel van het ondersteuningsteam ouders en jongeren handvatten bieden om de problemen op te lossen of leren ermee om te gaan.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het OT heeft een belangrijke rol bij de toegang tot jeugdzorg, dit is ook het afgelopen jaar weer gebleken. Belangrijk dat het OT langer in het gezin blijft om bovenstaande te bewerkstelligen. Het ene gezin heeft langer de tijd nodig om zaken eigen te maken dan het andere gezin. We voorkomen hiermee opschaling naar de tweedelijns hulp.

Door middel van het Preventie Platform jeugd ouders handvatten bieden die problemen ervaren bij het opvoeden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door het aanbieden van structurele en universele preventie vanuit verschillende bijeenkomsten hopen we ouders te bereiken. Ook de Moraalridder (online platform) draagt hierin bij. Door de maatregelen rondom corona hebben er in oktober (de maand van de opvoeding) gratis webinars plaatsgevonden.

Het ondersteuningsteam pakt een verbindende rol door partijen rondom jeugdhulp van 0 tot 23 jaar samen te brengen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het OT heeft een belangrijke rol in het SKB. Hier pakken ze onder andere SOLK (onverklaarbare lichamelijke klachten) problematiek op en zijn ze betrokken bij 'kansrijke start'. Zowel het SKB als het OT is erg tevreden over de samenwerking. Daarnaast zien we dat het OT een belangrijke rol speelt binnen de scholen en binnen de huisartsenposten. Iedere school in Oost Gelre heeft een OT'er aan zich verbonden (korte lijnen). Ook maakt bijna iedere huisarts gebruik van een POH'er vanuit het OT. Ook sluiten ze aan bij het PPJ en brengen ze signalen in die universeel opgepakt moeten worden. En hebben ze veel afstemming met de voorschoolse voorzieningen.

Jonge lotgenoten met elkaar in contact brengen, zodat zij ervaringen met elkaar kunnen delen, elkaar kunnen steunen en informatie en tips kunnen uitwisselen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Naar aanleiding van de gesprekken die we hebben met de ouders/opvoeders van de jongeren over de gekregen zorg kwam ook naar voren dat kinderen met een kwetsbaarheid ook eenzaamheid laten zien. Zij lijken behoefte te hebben aan lotgenotencontact. Wat ze hebben aan lotgenotencontact is vaak via social media, maar iemand kennen met dezelfde problematiek dichtbij huis is volgens ouders zeer

wenselijk. Tijdens de cliënttevredenheidsonderzoeken zal opnieuw gekeken worden of deze behoefte er nog is en hoe de gemeente hierin kan faciliteren. Door de huidige situatie met COVID-19 hebben we hier nog geen uitvoering aan kunnen geven.

Meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door ze in contact te brengen met het Huiskamerproject van het Marianum.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het huiskamerproject geeft jongeren ruimte voor een kopje thee, een goed gesprek, het uiten van een idee of het stimuleren om huiswerk te maken. De Huiskamer wordt op dit moment erg goed bezocht. De doelstelling van 20 bezoekers per week wordt op dit moment ruim behaald. Om diverse goede redenen komen de jongeren binnen lopen en worden ze door docenten en mentoren gewezen op het bestaan van de huiskamer. Er wordt onderzocht of ook op het Marianum in Groenlo een huiskamer geopend kan worden. Mazzel wordt steeds meer een volwaardig onderdeel op het snijvlak van onderwijs, zorg en welzijn.

Om ouders regie te kunnen geven over hun eigen dossier zullen de digitale systemen hiertoe ingericht worden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ouders krijgen steeds meer regie over hun eigen familiegroepsplan. Het gezinsplan wordt opgesteld om de dienstverlening te continueren en gezamenlijke afspraken te maken over de voortgang. Ook wordt het gebruikt als onderbouwing bij een mogelijke inzet van een 2e lijns voorziening.

Oost Gelre wilde net als Winterswijk ouders regie geven over hun eigen dossier. De pilot in Winterswijk is echter niet succesvol verlopen. Ouders maken er nauwelijks gebruik van en andere partijen ook mondjesmaat. Reden voor Oost Gelre om vooralsnog niet tot aanschaf van een pakket over te gaan en de ontwikkelingen rondom Ozo Verbindzorg af te wachten.

Voorkomen van onnodige en onjuiste doorverwijzingen door normalisatie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Normaliseren en de-medicaliseren zijn belangrijke uitgangspunten uit de Jeugdwet. Dit voorkomt (duurdere) 2e lijns zorg. Uit onderzoek blijkt dat hierin landelijk nog veel slagen zijn te maken. Oost Gelre vormt hierin geen uitzondering. Aanscherping van het afwegingskader en nieuwe beleidsregels zijn begin 2020 vastgesteld. Dit neemt niet weg dat we zien dat de zwaarte van de problematiek toeneemt onder jongeren, waardoor inzet van tweedelijns zorg wel degelijk nodig is. Het Ondersteuningsteam (OT) Jeugd heeft een belangrijke rol bij de toegang. Het OT verleent zelf opvoedondersteuning en helpt de gezinnen bij het normaliseren. Ook de praktijkondersteuner bij de huisarts zorgt voor minder en kwalitatief betere doorverwijzingen naar 2e lijns zorg.

Voortzetten van mantelzorgondersteuning vanuit GGNet voor jongeren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

GGnet biedt de ondersteuning ook voor inwoners uit Oost Gelre aan. Tijdens de coronacrisis heeft de ondersteuning niet fysiek plaatsgevonden.

Yunio geeft uitvoering aan het project Inhuis-steungezinnen en heeft een coördinator aangesteld om de gezinnen te begeleiden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Yunio geeft uitvoer aan het project Inhuis-steungezinnen en heeft twee coördinatoren aangesteld om de gezinnen te begeleiden. De pilot Inhuis steungezinnen wordt vanaf 1 januari 2021 omgezet in regulier

aanbod.

Veilig en gezond opgroeien voor alle jongeren in Oost Gelre

■ Wat hebben we bereikt?

De samenwerking met Veilig Thuis VNOG is in 2020 nog meer gericht op de samenwerking tussen Veilig Thuis en de lokale teams. Snel schakelen en opschalen waar nodig is hierbij essentieel. We hebben met de sluiting van de scholen als onderdeel van de corona- maatregelen een beroep gedaan op scholen om open te blijven voor kwetsbare jongeren. De scholen hebben hier gehoor aan gegeven.

Preventie is onmisbaar. Door de corona-maatregelen zijn veel activiteiten op het gebied van preventie niet doorgedaan. We zien dat de drugsproblematiek onder jongeren toeneemt. Er is voorlichting gegeven aan sportclubs en we hebben een brainstromsessie gehouden met verenigingen. Ook heeft er overleg plaatsgevonden met de dorpsbelangenverenigingen. We hopen daar in 2021 een passend gevolg aan te kunnen geven.

Blijvend in gesprek met de betrokken partners van het Preventie Platform Jeugd (PPJ) hoe samen vorm te geven aan de thema's die actueel zijn

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Iedere drie maanden heeft er een groot overleg plaats gevonden waar alle betrokken partners aanschuiven. Er wordt geëvalueerd op de thema's die lopen en beoordeeld welke signalen een thematafel moeten worden. Daarnaast hebben er in klein verband gesprekken met de betrokken partners plaats gevonden om te evalueren wat loopt en op te halen welke thema's er spelen.

Door meer in te zetten op laagdrempelige ondersteuning van jongeren bij hun mentaal welbevinden door het inzetten van structurele en universele preventie door onder andere het Preventie Platform Jeugd.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Steeds meer inwoners weten het aanbod van het PPJ te vinden en bezoeken de bijeenkomsten die worden aangeboden. Door het aanbod o.a. samen met scholen aan te bieden bedien je een groot publiek. Tijdens de coronaperiode zijn er ook online activiteiten aangeboden.

Ouders bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het is een belangrijk speerpunt ouders te bereiken met de structurele preventie die wij aanbieden. Dit doen we via verschillende kanalen: website, facebook, moraalridder, fysieke bijeenkomsten in samenwerking met scholen en de andere partners die aan het PPJ verbonden zijn. Ook hebben er dit jaar online webinars plaatsgevonden.

Professionals bereiken middels het Preventie Platform Jeugd.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Iedere drie maanden is er een bijeenkomst en wordt er gekeken wat er nodig is. Daarnaast vinden er in kleiner verband gesprekken plaats met professionals. De komende periode zal er extra aandacht zijn voor communicatie om nog beter op het netvlies te komen.

We nemen als gemeente het initiatief om met jeugdhulpinstellingen en onderwijs nauw samen te werken bij het ontwikkelen en uitvoeren van preventieprojecten (drugs, alcohol, etc.).

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Het Preventie Platform Jeugd (PPJ) van de Oost Achterhoek werkt aan diverse maatschappelijke thema's. Een van deze thema's is het alcoholgebruik. Steeds meer inwoners weten het aanbod van het PPJ te vinden en de bijeenkomsten worden goed bezocht. Het aanbod wordt samen met o.a. scholen aangeboden (denk hierbij aan lessen over gevolgen van middelengebruik, weerbaarheidslessen, ouderavonden, etc.).

Daarnaast werken we in Oost Gelre aan een integrale aanpak rondom het thema alcohol en drugs. In 2019 is hiermee een start gemaakt door onder andere een informatieavond voor alle (sport)verenigingen uit Oost Gelre over alcoholgebruik van jongeren door dr. Nico van der Lely. In 2020 zou hier een vervolg aan worden gegeven, maar dit ligt stil door corona.

Het jongerenwerk zorgt ervoor dat er diverse preventieve thema's worden uitgewerkt op de scholen. Op deze manier bereik je alle jongeren en ouders. Denk hierbij aan het organiseren van voorlichtingen aan de jongeren op school door Iris in de Buurt, fysieke ouderavonden en inzet van de Moraalridder (online platform).

We zorgen voor een goede begeleiding als jongeren 18 worden en van de Jeugdwet naar de Wmo/zorgverzekeringswet gaan.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Met Stichting de Lichtenvoorde loopt een traject om twee tiny houses te realiseren waarin jongeren vanuit een intramuraal verblijf, waar zij ook met behandeling ontvangen, de overgang naar zelfstandig wonen kunnen leren. Deze tiny houses zijn medio 2020 beschikbaar gekomen en twee jongeren zijn verhuisd. Maandelijks vindt monitoring met de Lichtenvoorde plaats.

Volksgezondheid

Inleiding

Ons beleid is erop gericht om de gezondheid van onze inwoners te beschermen en te bevorderen. We hebben hier bij specifiek aandacht voor kwetsbare personen, zoals ouderen en kinderen. Hierbij werken wij nauw samen met onze partners in het sociaal domein, zoals de GGD, zorginstellingen, Wmo-raad, ouderenorganisaties, etc.

Het bevorderen en beschermen van de gezondheid van onze inwoners en vooral die van kwetsbare groepen.

■ **Wat hebben we bereikt?**

We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een praktijk in Oost Gelre die de valpreventie cursussen gaat aanbieden. Momenteel kan er door de coronacrisis nog niet worden gestart met de cursussen. Zodra de omstandigheden het toelaten wordt dit opgepakt. In juli zijn we zijn in overleg getreden met een praktijk in Oost Gelre om valpreventie cursussen te gaan aanbieden. We gaan er vanuit dat dit vanaf 2021 kan gaan plaatsvinden. Dit is nog wel afhankelijk van de coronacrisis en welke gevolgen deze heeft. Met een multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) gaan we een plan van aanpak opstellen om val-preventie structureel in te bedden bij diverse organisaties. In alle kernen is een voorlichting gegeven (m.u.v. Zwolle). Vanwege corona zijn er geen acties voor de werkgroep. Zodra het mogelijk is, wordt er gestart met de valpreventie cursussen. Waar nodig zal de werkgroep worden ingeschakeld.

Uitvoering geven aan het lokaal actieprogramma Preventie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Informatie over de Gecombineerde Leefstijlinterventies (GLI's) is verspreid onder de inwoners en andere betrokkenen. Momenteel wordt er in Oost Gelre binnen een team in Groenlo uitvoering gegeven aan de GLI (wanneer de omstandigheden dit toelaten). De beweegmakelaar is hierbij actief betrokken en begeleidt deelnemers naar passend/lokaal beweegaanbod. Op regionaal niveau vindt er, onder leiding van Menzis, overleg plaats met de Achterhoekse gemeenten, Huisartsenzorg Oost- Achterhoek (HZOA) en Huisartsenzorg Oude IJssel (HZOIJ) over de GLI's en de samenwerking tussen de verschillende partijen.

We hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met een praktijk in Oost Gelre die de valpreventiecurssussen gaat aanbieden. Momenteel kan er door de coronacrisis nog niet worden gestart met de cursussen. Zodra de omstandigheden het toelaten wordt dit opgepakt .

Voor de Multidisciplinaire werkgroep (met onder andere fysiotherapeuten, POH, wijkverpleegkundigen en ouderen) zijn er op dit moment geen acties.

Zodra de maatregelen het toelaten wordt er gestart met de valpreventiecurssussen. Waar nodig zal de werkgroep worden ingeschakeld.

Sluitende aanpak verwarde personen

■ Wat hebben we bereikt?

Lokaal is er binnen het sociaal team een extra consulent gestart ten behoeve van de ondersteuning van de groep inwoners met verward gedrag. Dit omdat mede n.a.v. de invoering van de WvGGZ het aantal inwoners dat in beeld kwam fors toegenomen is. GGNet wist in 2020, mede door het grote verloop onder medewerkers als gevolg van corona, de afspraken binnen de kliniek niet goed te borgen waardoor terugkoppeling bij uitstroom nog onvoldoende plaatsvindt. Overleg over dit probleem is gaande. Alle gemeenten binnen het totale werkgebied van GGNet ervaren dit probleem.

Door nauwe samenwerking tussen zorgaanbieders, politie en gemeente bieden wij tijdig passende ondersteuning. Dit netwerk zetten wij de komende jaren voort en bouwen dit waar nodig uit.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Medio 2020 is een extra consulent gestart ten behoeve van de ondersteuning van de groep inwoners met verward gedrag. Dit omdat mede n.a.v. de invoering van de WvGGZ het aantal inwoners dat in beeld kwam fors toegenomen is.

Het in 2018 uitgewerkte beleid voor verwarde personen voeren wij vanaf 2019 uit.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is het regionale Meldpunt verwarde personen gestart. Hier is goede samenwerking mee ontstaan waardoor veel hulp in het vrijwillige kader gegeven kon worden en er gedwongen opnames voorkomen konden worden. Het meldpunt voert ook melding in het kader van de WvGGZ uit.

Met GGNet worden afspraken gemaakt om de ondersteuning aan inwoners, die tijdelijk zijn opgenomen en weer terug naar huis gaan na ontslag, beter te regelen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 wist GGNet de afspraken binnen de kliniek niet goed te borgen waardoor terugkoppeling bij uitstroom nog onvoldoende plaatsvindt. Overleg over dit probleem is gaande. Alle gemeenten binnen het totale werkgebied van GGNet ervaren dit probleem. De vele coronagevallen bij GGNet hebben een goede borging extra bemoeilijkt omdat er veel tijdelijk personeel is ingezet. De vaste aanspreekpersoon voor gemeenten binnen de kliniek kon vanwege corona niet op de kliniek werken. Hierdoor is de

uitvoering extra bemoeilijkt. In januari 2021 worden nadere afspraken gemaakt voor verbetering.

Uitvoering Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (WvGGZ)

■ Wat hebben we bereikt?

De WvGGZ is gestart. Door de grote vraag is er een consultant extra ingezet ten behoeve van de doelgroep verwarde personen. Er is regionaal een structureel overleg Zorg en veiligheid waar afstemming plaatsvindt. Vanaf 2020 is hiermee een goede samenwerking tussen veiligheid en zorg vormgegeven.

De voorbereiding voor de invoering van de WvGGZ voert de gemeente Oost Gelre (zoveel mogelijk) regionaal uit en sluit aan bij bestaande structuren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De WvGGZ is inmiddels in uitvoering. Een tweede consultant is in 2020 aan het team toegevoegd voor de uitvoering van de WvGGZ en de aanpak rond verwarde personen.

Lokaal een projectgroep vormen om vanuit de beleidsvelden veiligheid en zorg de lokale voorbereiding vorm geven.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is een extra consultant gestart voor de doelgroep verwarde personen. De WvGGz is nu in uitvoering.

Uitvoeren onderzoeken met betrekking tot zorgmachtigingen

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De WvGGZ is vanaf 1 januari 2020 in uitvoering.

Werk moet lonen

Inleiding

Werk is bij uitstek het middel om verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leven en het gezin en om deel te nemen aan de samenleving. Werken moet lonen, zowel financieel als in perspectief. We spreken mensen daarbij nadrukkelijk aan op hun persoonlijke verantwoordelijkheden; rechten en plichten gaan hand in hand. Ons uitgangspunt is dan ook: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage. Een uitkeringsregeling is uitsluitend bedoeld voor mensen, die (al dan niet tijdelijk) geen toegang hebben tot betaald werk. Om die regeling ook in stand en betaalbaar te kunnen houden, vragen wij van mensen om zo snel mogelijk (weer) in hun eigen levensonderhoud te kunnen voorzien.

Iedereen draagt bij naar vermogen en krijgt een steuntje in de rug waar nodig.

■ Wat hebben we bereikt?

We proberen iedereen met een uitkering op grond van de Participatie-wet te activeren. De groep met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt wordt hierbij lokaal begeleid. In 2020 hebben we een algemene voorziening in het kader van de Wmo gecreëerd bij Werkbaan Oost. Inwoners kunnen hier arbeidsmatige activiteiten verrichten om zo weer te wennen aan het arbeidsproces en ritme op te doen.

De pilots met Werkbaan Oost en de Dorpskamer zetten wij voort.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Stadskamer heeft haar activiteiten bijna geheel 2020 kunnen uitvoeren. Een korte periode heeft zij een aangepast aanbod uitgevoerd door corona. Daarna zijn extra lokalen gehuurd om de uitvoering

door te kunnen zetten. De pilot met Werkbaan Oost , arbeidsmatige dagbesteding is in het najaar weer opgepakt. Samen met de gemeenten Winterswijk en Berkelland wordt deze verder uitgebreid.

Met SDOA en Werkbaan Oost willen we een algemene voorziening ontwikkelen waar inwoners terecht kunnen voor dagbesteding, vrijwilligerswerk, werkervaringsplaatsen en beschut werk. De ontbrekende schakel tussen het (vaak beschut) werken en dagbesteding.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Het project "Samen aan het stuur" heeft in 2020 steeds meer vorm gekregen. Er is een tussenrapportage naar de raad gestuurd in november 2020. Hierin staan een aantal pijlpalen voor het verder vormgeven van de nieuwe uitvoeringsorganisatie. De raad heeft de mogelijkheid gekregen om haar wensen en bedenkingen kenbaar te maken. De raad heeft geen wensen en bedenkingen ingebracht. Eind 2021 dient er een 2e lijnsorganisatie te staan waarin alle activiteiten op het gebied van werk, vrijwilligerswerk en arbeidsmatige dagbesteding geborgd zijn.

We bevorderen de uitstroom naar betaald werk en we ondersteunen wie dat niet op eigen kracht kan.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

De klanten zijn ingedeeld naar werk, perspectief en meedoen. Elke groep ontvangt een traject op maat. De meedoengroep (45% van het klantenbestand) wordt gemotiveerd om zich in te zetten als vrijwilliger. Door inzet van loonkostensubsidie kunnen mensen met een arbeidsbeperking toch in het reguliere bedrijfsleven aan de slag. Eind 2020 zijn er 38 mensen met behulp van loonkostensubsidie uitgestroomd naar betaald werk.

We hebben een vrijwilligerssteunpunt waarbij we ons ook richten op de bemiddeling van bijstandsgerechtigden naar vrijwilligerswerk te verbeteren (ook door het meer promoten van www.sameninoostgelre.nl).

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, waarvoor vrijwilligerswerk het maximaal haalbare is, worden begeleid vanuit het sociaal team door een klantmanager van de SDOA. Inmiddels is er een Meedoen-applicatie, deze wordt verder ontwikkeld. Het doel is dat verenigingen in de toekomst deze applicatie kunnen gebruiken om een uitvraag voor vrijwilligers te doen.

We leiden toe naar werk. Wij zetten ons in voor betaald werk voor diegenen die dat kunnen.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Ondanks de coronacrisis stromen er ook nog mensen uit naar betaald werk. De stijging van het uitkeringsbestand is hierdoor beperkt gebleven. De SDOA heeft zich onverminderd ingezet om mensen weer een plek te geven op de arbeidsmarkt. De uitstroompremie die we kennen heeft hier ook bij geholpen. In 2020 zijn er 33 mensen uit onze gemeente uitgestroomd naar betaald werk.

We plegen extra inzet op de Meedoengroep: de groep inwoners die al langdurig een uitkering ontvangt van de SDOA. Wij activeren hen waar mogelijk naar perspectief en werk.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

We hebben een klantmanager Meedoen die zich richt op deze groep van ongeveer 150 cliënten. De klantmanager is in dienst bij SDOA maar werkzaam binnen ons sociaal team. Zo kunnen we mensen integraal ondersteunen waarbij niet de wetten leidend zijn maar de vraag van onze inwoners.

We zetten ons in om de werkloze jongeren en ook jongeren met een arbeidsbeperking onder de aandacht te brengen van lokale bedrijven.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het jongerenloket (Jouw Unit) op het Loopbaanplein en het werkgeversservicepunt werken hierbij intensief samen. Jongeren met een beperking hebben we ruim voor het 18e levensjaar in beeld zodat uitkeringssituaties kunnen worden voorkomen. Inmiddels is het platform www.zegachterhoek.nl online. Dit platform richt zich op Achterhoekse jongeren die nu niet naar school gaan en geen werk hebben. De verantwoordelijk wethouder gaat regelmatig op bedrijfsbezoek met een medewerker van het werkgeversservicepunt om deze groep onder de aandacht te brengen. Daarnaast loopt er een project waarbij het doel is om weer contact te krijgen met jongeren die uit beeld zijn geraakt (geen uitkering, school werk, zorgvraag). De jongeren hebben vaak een hulpvraag.

Misbruik uitkeringen tegengaan.

■ Wat hebben we bereikt?

We handhaven proactief en gaan af op signalen. Ook in 2020 hebben we een thema-controle gehouden en zijn we streng aan de poort. De uitkomsten van de thema-controle kunnen we het 1e kwartaal 2021 met u delen.

We gaan themacontroles houden en zijn "streng aan de poort".

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 zijn administratieve controles opgestart om mogelijke schrijnende situaties en mogelijk misbruik vast te stellen. Als schrijnende situaties aan het licht komen worden deze inwoners actief toegeleid naar de juiste ondersteuning. Het afleggen van een huisbezoek kan onderdeel zijn van het onderzoek. Door de pandemie hebben huisbezoeken beperkt plaatsgevonden. Deze administratieve controles worden in 2021 afgerond zodra de beperkende maatregelen rondom huisbezoeken zijn opgeheven. Om de controles te kunnen afronden is het noodzakelijk om face-to-face contact te hebben of een huisbezoek af te leggen.

Werken moet lonen.

■ Wat hebben we bereikt?

Vanaf 2019 kennen we een werkaanvaardingspremie toe indien men vanuit een uitkering een betaalde baan vindt. Uit de eerste evaluatie blijkt onder andere dat het motiverend werkt voor de werkzoekende. Ook de klantmanagers van de SDOA zijn positief over de premie. Verder evaluatie volgt in 2021.

Als een kindregeling is toegekend, loopt deze nog door voor het lopende jaar. Vanaf 2020 is dit ingeregeld. Bij werkaanvaarding is er aandacht voor onder andere doorgeven van de gewijzigde financiële situatie aan de belastingdienst. Deze aandacht ligt bij de inkomensconsulenten en de klantmanagers van de SDOA.

Als een kindregeling is toegekend, loopt deze nog door voor het lopende jaar.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vanaf 2020 is dit ingeregeld. Dit is één van de maatregelen om de armoedeval te beperken.

Bij werkaanvaarding helpen we, indien nodig, de inwoner met het doorgeven van de gewijzigde financiële situatie aan de Belastingdienst. Hierdoor voorkomen we terugvorderingen van de Belastingdienst achteraf.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Hiervoor is aandacht bij de inkomensconsulenten en klantmanagers van de SDOA.

We verstrekken uitkeringsgerechtigden die aan de slag gaan een werkaanvaardingspremie van € 500,- bij werkaanvaarding en € 1.000,- na zes maanden als men nog werk heeft.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We kennen sinds begin 2019 een werkaanvaardingspremie. Deze is geëvalueerd en we gaan hiermee ook in 2021 door. De resultaten zijn positief, het heeft de uitstroom bevorderd en klantmanagers geven dat aan het motiverend werkt. In 2020 zijn 16 uitkeringsgerechtigden uitgestroomd dankzij de uitstroomregeling.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Onderwijs	Absoluut verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	0,00	1,80	2019
Onderwijs	Relatief verzuim	aantal per 1.000 inwoners 5-18 jr	Igrado	10	22	2019
Onderwijs	Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	% deelnemers aan het vo en mbo onderwijs	DUO	1,1%	1,7%	2019
Sport en recreatie	Niet sporters	%	RIVM	40,6%	49,3%	2016
Sociaal domein	Banen	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	945,4	702,4	2019
Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	71,1%	69,2%	2019
Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	aantal per 10.000 inwoners	CBS	216,9	322,4	2020
Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	CBS	391,1	200,0	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	11,2%	9,6%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	1,4%	1,1%	2020
Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,4%	0,3%	2020

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Sociaal domein	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	aantal per 10.000 inwoners	GMSD	48	60	2020
Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	2%	1%	2019
Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	3%	4%	2019
Sociaal domein	Werkloze jongeren	% van alle jongeren van 16 t/m 22 jaar	CBS	1%	1%	2019

Programma 3 - Economie en werkgelegenheid

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 1.362.933	€ 1.511.873	€ -/148.940
Rekening	€ 817.729	€ 1.202.752	€ -/358.023
Overschrijving programma 3	€ -/545.204	€ -/309.121	€ -/236.083

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 3 Economie en Werkgelegenheid

Gezonde agrarische sector

Inleiding

De agrarische sector is een belangrijke pijler onder onze economie. De sector verschaft veel werkgelegenheid en draagt bovendien bij aan een aangenaam woon- en leefklimaat voor de inwoners en recreanten. Groen en economie zijn geen tegenstanders van elkaar, maar kunnen juist heel goed hand in hand gaan. De schoonheid van ons coulisselandschap, de bossen en andere natuurgebieden in de Achterhoek zijn waardevol; ook in economische zin. Voor onze agrariërs, maar ook voor de belangrijke groeiende toeristische sector.

Faciliteren van de transitie naar een toekomstbestendige agrarische sector waarbij aandacht is voor (volks)gezondheid, milieu en ruimtelijke ordening.

Wat hebben we bereikt?

Op dit moment zijn we bezig met het werven van een (tijdelijke) ervencoach en beleidsmedewerker agrarische sector.

Om een bijdrage te kunnen leveren aan een toekomstbestendige agrarische sector is bij de provincie Gelderland een subsidie aangevraagd voor het kunnen aanstellen van een ervencoach. Deze subsidie is toegekend en zal in 2021 worden ingezet.

We subsidiëren particuliere grondeigenaren om (kleinschalige) landschap versterkende projecten uit te voeren.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De laatste tranche van cofinanciering is per 1 april 2019 afgerond. De doelen zijn gerealiseerd. In november is hierover de brochure '5 jaar landschapsontwikkeling' verschenen. In november 2019 heeft de raad opnieuw middelen voor cofinanciering ten behoeve van kleinschalige landschapsprojecten bij particulieren beschikbaar gesteld voor de komende jaren. Subsidie voor komende jaren is inmiddels toegekend door de provincie; de lokale werkgroepen zijn op de hoogte gesteld, de eerste projecten zijn al gerealiseerd.

Inzicht verkrijgen in de problematiek en ontwikkelingen voor agrarische ondernemers.

Wat hebben we bereikt?

Naar aanleiding van de eerdere verkenning is een subsidieregeling ingesteld waarmee agrariërs bij de gemeente een subsidie kunnen aanvragen in de kosten van coaching. Deze regeling wordt

uitgevoerd. Inmiddels hebben 12 agrariërs daarvan gebruik gemaakt. In 2020 kwamen er mondjasmaat aanvragen binnen voor coaching.

Uitvoeren van een onderzoek onder agrarische ondernemers met als doel tot een totaalplan te komen dat inzicht geeft in de toekomst / bedrijvigheid van het buitengebied.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Provincie heeft de gemeente een subsidie toegekend van € 200.000,- . We zijn op dit moment aan het onderzoeken hoe en op welke manier dit binnen de organisatie opgepakt gaat worden.

We gaan in overleg met de provincie over de gesubsidieerde inzet van een Ervencoach

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De Provincie heeft een subsidie toegekend van 200.000 euro voor het aanstellen van een Ervencoach. Op dit moment zijn we bezig met het werven van een ervencoach/beleidsmedewerker (tijdelijk).

Bereikbaarheid en mobiliteit

Inleiding

Bereikbaarheid en mobiliteit is in de Achterhoek van essentieel belang. Bereikbaarheid is voor ons niet alleen het verkeer en openbaar vervoer, digitale bereikbaarheid hoort daar ook zeker bij. Een goede bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven, maar ook voor mensen die in de Achterhoek willen wonen maar elders werken. Ook zorgt het voor meer zelfstandigheid bij ouderen en hulpbehoevenden, omdat zorg op afstand een steeds belangrijker plek inneemt.

Onze gemeente en haar voorzieningen zijn goed bereikbaar.

■ Wat hebben we bereikt?

Goed openbaar vervoer

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg, ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op o.a. de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld en de verkenning van een nieuwe locatie busstation Groenlo gaat starten.

Goed onderhouden wegen

De wegen in de gemeente Oost Gelre worden goed en systematisch onderhouden.

A18 & Dwarsverbinding A1, A15, Duitse achterland

Beide onderwerpen staan hoog op de agenda van de regio 8RHK, hier ligt ook het initiatief, als gemeente sluiten we hierbij aan en denken vast na over de inpassing in onze eigen gemeente.

N18

Aanpassingen als gevolg van de aanleg van de N18 zijn opgepakt, deels moet hier nog uitvoering aan gegeven worden (kruispunt Oude Winterswijkseweg - Winterswijkseweg Groenlo, Eibergseweg Groenlo, buitengebied Zwolle)

We voeren een onderzoek uit naar het nut en de noodzaak van een 2e fase van de N18, danwel doortrekking van de A18.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit onderzoek is reeds uitgevoerd in opdracht van de Regio 8RHK, in de achterhoekraad is besloten de ambitie om een A18 te realiseren te ondersteunen.

Versterken openbaar vervoer in en naar de Achterhoek.

Wat hebben we bereikt?

Betreffende de busverbinding Bocholt - Aalten, deze wordt gerealiseerd. In de toekomst kan deze mogelijk ook door rijden naar Lieveelde/Lichtenvoorde. De nieuwe openbaar vervoer concessie Berkel-Dinkel die in 2023 van start gaat biedt hiervoor kansen.

ZOOV is het regionale vervoersysteem in de Achterhoek, vervoert van deur-tot-deur en is er voor iedereen die niet van het openbaar vervoer gebruik kan of wil maken. Ook start de pilot Netmobiel in de gemeente Oost Gelre, waarna de anderen gemeenten in de Achterhoek volgen, voor het aanbod van MaaS (Mobility as a Service).

Buslijn 72 bedient sinds december ook Groenlo West en de Laarberg, ook zijn de overstaptijden binnen deze nieuwe routing op o.a. de trein verbeterd. Er zijn ver gevorderde gesprekken en plannen in samenspraak met de provincie over busstation Lichtenvoorde en Harreveld en de verkenning van een nieuwe locatie busstation Groenlo gaat starten.

We gaan exploitanten benaderen om hen te bewegen om de Achterhoek/Oost Gelre op te nemen in hun schema's voor (inter)nationale en andere lange-afstands busverbindingen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2019 is afgestemd met de regionale partners/accounthouders in de 8RHK dat deze actie in regionaal verband wordt uitgevoerd. Het verbeteren van nationaal en internationaal busvervoer is opgenomen in het uitvoeringsplan regio 8RHK, het benaderen van de exploitanten van de (nationaal) busvervoer blijft onderwerp van de mobiliteitsoverleggen van de regio.

We geven uitvoering aan het regionaal project Basismobiliteit.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doorlopend proces om te voorzien in mobiliteit voor alle inwoners.

Verbeteren bereikbaarheid bedrijventerreinen.

Wat hebben we bereikt?

De wens voor een verbetering van de verbinding tussen de A1 en RBT Laarberg is reeds opgenomen in de regionale mobiliteitsagenda. Hiervoor zijn nog geen specifieke onderzoeken of acties uitgezet.

We voeren een onderzoek uit naar de mogelijkheden om de reistijd en reisafstand te verkorten tussen de A1 en RBT Laarberg

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De wens voor een verbetering van de verbinding tussen de A1 en RBT Laarberg is reeds opgenomen in de regionale mobiliteitsagenda. Hiervoor zijn nog geen specifieke onderzoeken of acties uitgezet.

Goed ondernemersklimaat

Inleiding

De gemeente maakt zich sterk voor een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is. We willen meer banen en diversiteit van banen, goede voorzieningen, een goede bereikbaarheid een prettige omgeving voor de bewoners en voldoende vestigingsmogelijkheden voor bedrijven. Dit alles bepaalt het vestigingsklimaat voor ondernemers waarvoor wij ons in samenwerking met het bedrijfsleven inzetten.

De lokale en regionale economie krijgt de ruimte om zich te ontwikkelen en te versterken.

■ Wat hebben we bereikt?

Vanwege de coronaperikelen hebben er vanaf maart dit jaar geen bedrijfsbezoeken meer plaats gevonden (in de zin van kennismaken/relatiebeheer). Wel zijn bedrijven bezocht waar specifieke kwesties speelden, vooral de Horeca en evenementenbranche.

Nieuw gevestigde bedrijven waarbij gemeente een rol heeft gespeeld worden benaderd voor een bedrijfsbezoek.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bedrijfsbezoeken, aan nieuwe en reeds gevestigde bedrijven, worden regelmatig afgelegd.

We leggen bedrijfsbezoeken af om een 'feeling' te houden met de plaatselijke bedrijven.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Normaliter worden gedurende het jaar bedrijfsbezoeken afgelegd, gemiddeld eens per maand. Vanwege de coronaperikelen zijn er vanaf maart geen bedrijven meer bezocht. Wel is er contact geweest met bedrijven waar bijzondere kwesties speelden, vooral Horeca en in de evenementenbranche.

Grootschalige industriële bedrijvigheid rondom het thema bio-economie kan zich ontwikkelen op de Laarberg.

■ Wat hebben we bereikt?

Het initiatief tot vestiging ligt in eerste instantie bij de bedrijven en vestiging is nog steeds mogelijk. Met verschillende activiteiten stimuleert de gebiedsonderneming de vestiging van bedrijven en richt zich daarbij met name op de innovatieve en duurzame ondernemingen. Zo is in 2020 online een waterstofcongres georganiseerd en volgt er in 2021 een live congres. Ook is Laarberg genomineerd voor de Circular Economy Award. Hoewel ze niet gewonnen hebben, hebben ze toch veel aandacht getrokken.

In samenwerking met de Laarberg en het bedrijfsleven zoeken we naar mogelijkheden om te vergroenen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Via projecten als MKB-aanpak duurzaam ondernemen en energiebesparing, AGEM Zonnige bedrijven, Doe scans Achterhoek Onderneemt Duurzaam en bijeenkomsten als Oost Gelre Onderneemt Duurzaam leveren we een bijdrage aan de vergroening van de bedrijven(terreinen). Deze initiatieven hebben een breed draagvlak binnen de lokale ondernemersverenigingen zoals onder andere IKGL en Bedrijvenbundeling Zieuent.

We nemen het aantrekken van nieuwe bedrijven actief ter hand.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het regionaal bedrijvenpark Laarberg wordt op verschillende manieren onder de aandacht gebracht van het bedrijfsleven. Zo worden industriekringen en bedrijven bezocht, advertenties geplaatst en de verschillende social media ingeschakeld. Daarnaast wordt er deelgenomen aan congressen en netwerkbijeenkomsten en worden contacten onderhouden met de ontwikkelingsmaatschappij van Oost Nederland, Oost NL.

Het centrum van Groenlo en Lichtenvoorde beschikt over een compact en vitaal winkelgebied.

■ Wat hebben we bereikt?

De afronding van de Nieuwmarkt begint vorm te krijgen, de bouwwerkzaamheden zijn in volle gang. De Dijkstraat wordt getransformeerd van winkel- naar woonstraat, naar verwachting worden de werkzaamheden gestart in het derde kwartaal van 2021.

We faciliteren gevelaanpassingen verstrekken daarvoor subsidie.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Diverse gevels in Lichtenvoorde en Groenlo zijn aangepast. Daarnaast zijn er over 2020 diverse (nog niet uitgevoerde) subsidies beschikbaar.

Stimuleren innovatieve duurzame maakindustrie.

■ Wat hebben we bereikt?

Innovatieve duurzame maakindustrie kan zich vestigen op Laarberg. Om dat te stimuleren participeren we in een pilot circulair ondernemen in samenwerking met de Regio Achterhoek, de Samenwerkende Industriële Kringen, HAN en Achterhoek Onderneemt Duurzaam. De gemeenteraad heeft besloten de regeling Innovatiefonds in te trekken. Van het resterend budget is € 400.000,- overgeheveld naar de bestemmingsreserve Versterking Lokale Economie. Vanuit deze reserve kunnen projecten worden ondersteund die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre in de breedte.

Het innovatiefonds zetten we blijvend actief in om innovaties te stimuleren/faciliteren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 heeft de gemeenteraad besloten de regeling Innovatiefonds in te trekken. Van het resterende budget is 400.000,- overgeheveld naar de bestemmingsreserve Versterking Lokale Economie. Hieruit kunnen projecten worden ondersteund die bijdragen aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre.

Toerisme en evenementen

Inleiding

Oost Gelre is een aantrekkelijke evenementengemeente, waar het (economisch) belang van toerisme en recreatie nog steeds toeneemt. Toeristen, recreanten, maar ook de eigen inwoners zoeken naar ervaringen en beleving in Oost Gelre. Dit biedt voor winkeliers en horecabedrijven nieuwe mogelijkheden voor samenwerking op het gebied van bijvoorbeeld arrangementen.

Stimuleren recreatie en toerisme.

■ Wat hebben we bereikt?

In de afgelopen periode is er vooral veel communicatie geweest tussen de gemeente en de ondernemers. Het is goed om post corona de balans op te maken en te horen waar de behoefte vooral ligt.

Uitvoeren regionaal vitaliteitsonderzoek naar diversiteit, kwaliteit en toekomstperspectief van recreatieve accommodaties.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het vitaliteitsonderzoek is regionaal gepresenteerd. Het vitaliteitsonderzoek zou in het voorjaar van 2020 lokaal worden gepresenteerd. Helaas hebben we de presentatie van het vitaliteitsonderzoek uit moeten stellen in verband met corona. En in hoeverre het onderzoek nu nog actueel is valt ook nog te

bezien. In het voorjaar van 2021 wordt het vitaliteitsonderzoek opnieuw bekeken.

Via Programma Geef Lichtenvoorde Kleur projecten uitvoeren die zich richten op het stimuleren van recreatie en toerisme in Lichtenvoorde, zoals het realiseren van het Corso Experience, fiets- en wandelroutes, aantrekkelijker winkelcentrum.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Nu de beeldtaal gereed is, kan een aantal concrete projecten worden opgepakt in het centrum (sfeerverlichting gedurende het hele jaar, vergroenen, kunst, jaarrond terugvinden van corso in het centrum). Het aantal streetart kunstwerken stijgt, waardoor er binnen afzienbare tijd ook routes gemaakt kunnen worden. Ook wordt samen met lokale (artistiek) ondernemers gewerkt en met de corsogroepen aan het zichtbaar maken van het kleurrijke thema. Waaronder een ontwerp voor een nieuwe blikvanger bij een invalsweg en een nieuw concept voor straatverlichting (als aanvulling op de bestaande standaard verlichting).

We blijven recreatie en toerisme faciliteren en ondersteunen met het opwaarderen en uitbreiden van wandel- en fietsroutes.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Door de provincie worden meerdere steunpakketten aangeboden om de ondernemers financieel te ondersteunen. Door de gemeente Oost Gelre worden de ondernemers zo veel mogelijk geattendeerd op alle mogelijkheden en waar wenselijk geadviseerd. In het voorjaar is een route geopend langs religieuze monument in en rondom Zieuwent. Verder wordt gewerkt aan een Internationale route langs USP's van de 80-jarige oorlog. Ook is de kinderroute "Onder Vuur" verbeterd en vernieuwd.

We participeren in de Stichting Achterhoek Toerisme ter bevordering van het regionaal toeristisch beleid.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

Door samen te werken met andere gemeenten kun je het merk Achterhoek sterk op de kaart zetten.

Behouden en stimuleren van evenementen.

■ **Wat hebben we bereikt?**

Door het organiseren van evenementen houd je de gemeente attractief voor toeristen. De evenementen in Oost Gelre worden veelal door verenigingen en stichtingen georganiseerd wat de leefbaarheid ten goede komt. Stichting Bloemencorso (SBL) heeft het afgelopen jaar niet stil gezeten en creatieve ideeën gelanceerd die verder uit gewerkt gaan worden.

Actualiseren vrijetijdsagenda

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

De regionale vrijetijdsagenda 2020-2030 is op 24 juni 2020 door het Regionaal POHO Vrijetijdseconomie vastgesteld. Op 7 juli 2020 heeft het college van B & W de vrijetijdsagenda vastgesteld. De gemeente Oost Gelre heeft een actieve rol ingevuld in de samenstelling van de vrijetijdsagenda en zal nu ook een actieve rol gaan vervullen in de uitvoeringsagenda 2020-2023.

In Oost Gelre zijn talloze optochten waarin praal- en carnavalswagens de optocht verfraaien. We zoeken samen met initiatiefnemers naar oplossingen voor stalling en opbouw.

■ **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

De gemeente heeft in 2020 grond verworven voor de 2e corsolocatie. Samen met SBL gaat de

gemeente in 2021 aan de slag om de realisatie van de 2e corsolocatie mogelijk te maken. Samen met de vereniging Slag om Grolle en de Knunnekus gaan we op zoek naar een locatie van een verenigingshal. In 2021 gaan we hiervoor een locatiestudie maken.

Ontwikkelen en implementeren uitvoeringsprogramma bij het strategisch marketingplan

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen met de toeristisch coördinator wordt een marketing en promotieplan opgesteld voor de gemeente. Afgelopen periode hebben we dit, in verband met corona, bijgesteld en is er ingezet op lokale promotie van bestaande producten.

Ontwikkelen MTB-route netwerk in de Oost Achterhoek

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het regionale routebureau (Stichting Achterhoek Toerisme) is bezig met gefaseerde voorbereiding en opwaardering van de MTB-routes voor de gehele Achterhoek. Sneller dan verwacht is de tweede fase (upgrade route Winterswijk met uitbreiding naar Aalten en Oost Gelre) in voorbereiding genomen en heeft de provincie Gelderland cofinanciering toegezegd. Inmiddels is een aantal gesprekken met lokale wielerverenigingen uit de gemeenten gevoerd, zij hebben medewerking toegezegd in de vorm van het uitzetten van routes, benadering van grondeigenaren voor toestemming en toekomstig beheer en onderhoud. Een goed functionerend MTB-routenetwerk draagt bij aan de gezondheid van de lokale bevolking, de toeristisch-recreatieve aantrekkelijkheid van het gebied en regulering van gebruik door middel van singletracks (scheiding MTB-ers van fietsers/ruiters). Inmiddels is de MTB-route Winterswijk opgeleverd.

We verruimen het huidige evenementenbeleid.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het evenementenbeleid is nog niet verruimd. Dat heeft enerzijds te maken met de coronacrisis, waardoor er geen perspectief is voor evenementen. En anderzijds met de komst van de Omgevingswet. Nog niet duidelijk is wat de impact van de Omgevingswet op evenementen is, dat gaan we in 2021 verder verkennen.

Werkgelegenheid

Inleiding

Ons uitgangspunt is: je bent aan het werk of je levert een andere bijdrage die binnen jouw mogelijkheden ligt.

Realiseren van goede beschut werken plekken.

■ Wat hebben we bereikt?

Werkbaan Oost is de instelling voor de beschutte werkplekken. Toch kijken we ook of er in het regulier bedrijfsleven plaats is voor de medewerkers die aangewezen zijn op een beschutte werkplek. Bij Werkbaan Oost werken ruim 80 personen uit onze gemeente op een beschutte werkplek.

We willen een organisatie creëren waarin inwoners met een grote afstand tot de arbeidsmarkt een beschutte werkplek hebben maar waarbij andere werkzoekenden bijvoorbeeld een werkervaringsplek krijgen. Ontwikkeling van het individu is het uitgangspunt.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Dit is één van de doelstelling uit "Samen aan het Stuur". Werkbaan Oost (WBO) biedt al voorzieningen op maat aan indien de ontwikkeling naar betaald werk het doel is. Dit kan met loonkostensubsidie, jobcoaching of vanuit een beschutte werkplek.

Creëren van banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

■ Wat hebben we bereikt?

Aan het eind van 2020 hebben we 40 inwoners via loonkostensubsidie aan het werk bij een reguliere werkgever. Inmiddels hebben 5 inwoners een baan op grond van de regeling "nieuw beschut".

Binnen de gemeentelijke organisatie creëren we banen voor mensen met een arbeidsbeperking.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

De huidige quotumwet zal gaan wijzigen. De verplichte heffing wordt in ieder geval tot 2022 uitgesteld. Het onderscheid tussen de sector overheid of markt is in 2019 opgeheven.

Er zijn momenteel 5 mensen met een arbeidshandicap die een plek hebben binnen onze organisatie. Uit een evaluatie is gebleken dat deze medewerkers zich ook echt onderdeel van de organisatie voelen. Daarnaast werken er bij Hacron schoon en de ROVA in totaal 31 mensen met een arbeidsbeperking die worden ingezet voor gemeentelijke taken.

We zien het als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om iedereen een kans te geven deel te nemen aan de arbeidsmarkt en geven hieraan dan ook invulling als maatschappelijk betrokken werkgever. We blijven ons inzetten voor een inclusieve arbeidsmarkt waarin er plek is voor mensen met een beperking.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Economie	Funciemenging	%	LISA	58,0%	49,9%	2019
Economie	Vestigingen (van bedrijven)	aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA	115,4	123,0	2019

Programma 4 - Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 505.560	€ 5.641.494	€ -/-5.135.934
Rekening	€ 689.807	€ 5.390.405	€ -/-4.700.598
Onderschrijding programma 4	€ 184.247	€ -/-251.089	€ 435.336

Overzicht beleidsdoelstellingen programma 4 Bestuur, Bedrijfsvoering en Dienstverlening

Euregionale samenwerking Achterhoek

Inleiding

Oost Gelre is een grensgemeente. Een belangrijk deel van ons lokale inkomen wordt verdiend in Duitsland en/of doordat onze Duitse burens bij ons investeren en kopen. Grensoverschrijdende samenwerking met onze Duitse burens is in deze tijd dan ook vanzelfsprekend. De Euregio, het grensoverschrijdend samenwerkingsverband, speelt daarin een belangrijke rol. Ook het Grenzhoppersnetwerk is een waardevol netwerk waar de gemeente Oost Gelre een actieve rol in heeft.

Euregionale samenwerking bevorderen.

■ Wat hebben we bereikt?

Op 1 december 2020 heeft de gemeente Oost Gelre samen met de 8RHK ambassadeurs een webinar georganiseerd over Interreg subsidies en Europese fondsen. Er was erg veel belangstelling voor deze webinar. In 2021 zullen we deze inhoudelijke webinars gaan continueren.

We bevorderen experimenteergebieden in relatie tot Euregionale samenwerking.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 hebben diverse activiteiten plaatsgevonden vanuit het grensoverschrijdend samenwerkingsverband zoals Grenzhoppers Business School, Spreek je buurtaal, netwerkbijeenkomsten en het webinar Europese subsidies/Interreg.

We gaan de functie van subsidiemedewerker verder vorm geven of op basis van no cure no pay beleggen bij een derde partij.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Subsidiebureau Hezelburcht wordt vanaf 2020 ingeschakeld bij subsidieverwerving daar waar specifieke kennis benodigd is.

We gaan investeren in elkaars sterke punten; naast arbeidsmarkt en onderwijs ook in bedrijvigheid, innovatie en gezondheidszorg.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Door actief deel te nemen in verschillende netwerken zorgen we voor versterking van elkaars kwaliteiten

We gaan onderzoeken of samenwerking met andere partijen (bijv. de regio) ons verder brengt dan solo functioneren.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionale samenwerking blijft een doorlopend punt van aandacht. Oost Gelre is zichtbaar in de regio en ambtelijk en bestuurlijk wordt ingestoken om de regionale samenwerking naar een hoger niveau te brengen. Dit kan altijd beter. Een voorbeeld dat op korte termijn een feit wordt is het regionale datacentrum "Datalab Go". Door deze regionale samenwerking kan datagedreven sturing verder geïmplementeerd worden. Een voorbeeld van onze regionale bijdrage op het gebied van de bestrijding van de corona-crisis is de inzet van onze data-analist bij de GGD om de internationale samenwerking op het gebied van informatie-uitwisseling arbeidsmigranten te stroomlijnen.

We gaan onderzoeken of we aanbestedingen (meer) gezamenlijk met andere gemeenten kunnen doen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Tijdens het maandelijkse inkoopoverleg met de inkoopcoördinatoren van de Achterhoekse gemeenten, staat de aanbestedingskalender als vast onderdeel op de agenda. Daarbij wordt gekeken naar mogelijk gezamenlijk uit te voeren aanbestedingen en naar de voortgang van reeds opgestarte gezamenlijke aanbestedingen. Voor het overige biedt de agenda ruimte aan incidentele thema's, zoals beleidsmatige of kwalitatieve.

We gaan onderzoeken of we op het gebied van informatiemanagement nog verder kunnen samenwerken.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We hebben structureel overleg met Winterswijk en Berkelland om te kijken of er eventueel mogelijkheden zijn en waar we elkaar kunnen helpen en van elkaar kunnen leren. Door ons en nog 7-tal gemeenten in Oost Gelderland wordt samen gewerkt op het gebied van data-gestuurde beleidsontwikkeling. Hiervoor is Datalab-Go opgericht.

We onderzoeken de mogelijkheid om aan te sluiten bij het internationaal netwerkbureau

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Oost Gelre investeert in grensoverschrijdende samenwerking, we zijn dan ook vertegenwoordigd in verschillende internationale netwerkverbanden. Zoals team van Duitsland coördinatoren (namens 8RHK ambassadeurs), het Grenzhoppers netwerk, businessclub Kleve, EUREGIO Commissie en het netwerk van Duitse en Nederlandse burgemeesters.

We participeren pro-actief in nationale en Europese programma's, zoals Interreg en Erasmus+.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Uit de subsidiescan van Hezelburcht is gebleken dat er geen aanknopingspunten zijn voor de Europese programma's Interreg en Erasmus. Lokale initiatieven kunnen wel een beroep doen op het Europese programma LEADER.

Stimuleren Duitse taal onder de inwoners van Oost Gelre.

■ Wat hebben we bereikt?

Op 1 januari 2021 starten we met het opzetten van de Grenzhoppers business school. Eerst wordt de

focus gelegd op het personeel uit de vrijetijdseconomie. Als dit een succes is zouden de cursussen voor een breder publiek kunnen worden georganiseerd.

We gaan samen met de onderwijsinstellingen onderzoeken hoe de Duitse taal kan worden bevorderd.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Op 1 januari 2021 gaan we van start met de Grenzhoppers business school om door middel van trainingen op maat de medewerkers van de vrijetijdssector klaar te stomen voor de komst van de Duitse gast.

Gemeentelijke organisatie

Inleiding

De gemeentelijke organisatie dient adequaat toegerust te zijn op haar (huidige en toekomstige) taken. Gemeenten hebben in de afgelopen jaren veel nieuwe taken gekregen die in het verleden door het rijk werden uitgevoerd. In het sociaal domein en ook bij de komende Omgevingswet. Van belang is een goede uitvoering, waarborgen voor democratische controle en samenwerking met andere bestuurlijke partners.

De gemeente Oost Gelre geeft opdrachtgeverschap op een goede wijze vorm.

■ Wat hebben we bereikt?

Ook in 2020 is daar waar mogelijk onderzoek gedaan naar verbetering van de samenwerking met andere gemeenten en of gemeenschappelijke regelingen. Voorbeeld hiervan is het project "samen aan het stuur". Doel hierbij is de beleidsvorming meer terug te halen naar de gemeenten en de SDOA als uitvoeringsorgaan te zien in samenwerking met Werkbaan Oost.

Ook binnen het sociaal domein zijn verdere stappen gemaakt tot verdere samenwerking. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein.

Regionaal zijn afspraken gemaakt over vroegtijdige participatie in de opstelling van de kadernota / begroting van gemeenschappelijke regelingen. Zo vergroten we de mogelijkheid om aan de voorkant een rol te spelen bij de kostenbeheersing. Begroting en jaarrekening van verbonden partijen worden indien noodzakelijk in een extra commissievergadering behandeld. Daarmee neemt de kans toe dat alsnog tijdig een zienswijze kan worden ingediend.

De monitoring op de doelstellingen en (financiële) kaders binnen het sociaal domein wordt verder uitgebreid.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Ook in 2020 zijn binnen het sociaal domein stappen gemaakt tot verdere professionalisering en samenwerking. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein. Onder andere is samen met de andere Achterhoekse gemeenten het onderzoek naar lumpsum financiering opgestart en deze bevindt zich in de afrondende fase. Mogelijke invoering is voorzien in 2021.

Met gebruik van de ontwikkelde tool zijn wij in staat om de management en sturingsinformatie efficiënter en effectiever maar vooral verbeterd aan te leveren.

We geven opdrachtgeverschap in het sociaal domein vorm.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Oost Gelre wil voor haar inwoners de beste ondersteuning bieden binnen de daarvoor beschikbare middelen. De inrichting van onze nulde-, eerste- en tweedelijns hebben wij lokaal ingericht om zo goed mogelijk aan te sluiten op de behoeften van inwoners. De monitoring qua kostenbeheersing en kwaliteit in relatie tot zorgaanbieders doen wij lokaal, maar ook regionaal. Zo werken we qua contract- en leveranciersmanagement en inkoop samen met de 8 Achterhoekse gemeenten, om zo gezamenlijk grip te hebben en houden op de inzet en kosten in het sociaal domein. Deze samenwerking verloopt goed. Dit geldt ook voor onze samenwerking in SDOA- en Ondersteuningsteamverband.

We geven opdrachtgeverschap naar onze verbonden partijen verder vorm.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samen met de buurgemeenten Winterswijk en Berkelland willen we als partners binnen het Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA) samenwerkingsverband meer samenhangende regie in het sociaal domein. Bij de Participatiewet hadden we nog niet de regie vanaf het eerste moment dat een burger zich meldt met een hulpvraag. Deze eerstelijns activiteiten werden uitgevoerd door de Sociale Dienst Oost Achterhoek. We willen als gemeenten die eerstelijns activiteiten nu zelf gaan uitvoeren. De SDOA wordt daarmee een tweedelijns uitvoeringsorganisatie.

We streven in dit kader naar een integrale aanpak voor alle mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen dat deze mensen optimaal geholpen worden om (weer) een plek op de arbeidsmarkt te krijgen of een zinvolle invulling van hun dag. Om dit te bereiken en een doorgaande leerlijn (ontwikkel-lijn) te creëren, voegen we de SDOA en Werkbaan Oost samen per 1 januari 2022. Vanaf die datum zullen zij beide op 1 locatie zijn gehuisvest. In 2020 is een start gemaakt met dit project en zijn de uitgangspunten voor de nieuw te vormen organisatie door de raden vastgesteld.

We optimaliseren de informatievoorziening inzake verbonden partijen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Regionaal zijn afspraken gemaakt over vroegtijdige participatie in de opstelling van de kadernota / begroting van gemeenschappelijke regelingen. Zo vergroten we de mogelijkheid om aan de voorkant een rol te spelen bij de kostenbeheersing. Begroting en jaarrekening van verbonden partijen worden indien noodzakelijk in een extra commissievergadering (mits het presidium hiermee instemt) behandeld. Daarmee neemt de kans toe dat alsnog tijdig een zienswijze kan worden ingediend.

We optimaliseren ons planning- en control instrumentarium.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 is invulling gegeven aan het voornemen om het plannen en verantwoorden van uren op projecten en investeringen mogelijk te maken teneinde inzicht te krijgen in het capaciteitsvraagstuk. In het najaar van 2020 is de BI-tool sociaal domein in gebruik genomen. Deze monitoring tool stelt ons in staat inzicht te krijgen in gedetailleerde informatie binnen de beleidsvelden Wmo en Jeugdwet. Begin 2021 komt de tool ook beschikbaar voor de Participatiewet. Zo kunnen bijvoorbeeld prestatie-indicatoren en uitgaven per zorgaanbieder of cliënt uitgesplitst naar verschillende zorgvormen en de gemiddelde zorgkosten per inwoner in beeld worden gebracht.

De gemeente Oost Gelre wordt gezien als een betrouwbare en integere partner.

■ Wat hebben we bereikt?

Als gevolg van het corona-virus moesten we vanaf het voorjaar 2020 noodgedwongen in hoofdzaak vanuit huis werken. Mede daardoor hebben we niet volledig uitvoering kunnen geven aan de voorgenomen activiteiten om in afdelingsverband de eind 2019 ingezette bewustwording op gebied van

integriteit uit te bouwen en voort te zetten. Voor zover er onder deze bijzondere omstandigheden mogelijkheden waren hebben we hier alsnog invulling aan gegeven. Sinds het begin van de zomer hebben we de ambtseed weer afgenomen en bij die gelegenheid is het onderwerp integriteit uiteraard nadrukkelijk besproken. Zo blijven we zoveel mogelijk transparant werken, blijven we waken voor de privacy en is er ook hard gewerkt aan een nieuwe dienstverleningsvisie en daarbij zijn de hier vermelde uitgangspunten nadrukkelijk meegenomen. Op eenzelfde manier is dat gebeurd bij de uitwerking van diverse projecten (o.a. Kennis & Vaardigheden en Digitalisering, werkprocessen & dienstverlening) binnen het Programma Omgevingswet.

We bevorderen het integriteitsbewustzijn en (moreel) verantwoord handelen van ambtenaren en bestuurders.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Binnen de gemeentelijke organisatie besteden we elk jaar aandacht aan het onderwerp integriteit. Ook bij de raad en het college staat integriteit van tijd tot tijd op de agenda. In samenwerking met het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten hebben we eind 2019 bijeenkomsten/trainingen gehouden om het bewustzijn over integriteit en het voorkomen van ongewenst gedrag te bevorderen. Daarbij is een deel informatief ingevuld en daarnaast zijn situaties in beeld gebracht zoals we die in onze praktijk tegenkomen om op basis daarvan het gesprek op gang te brengen. Alle medewerkers hebben hieraan in groepsverband deelgenomen en daarbij is ook aandacht geweest voor ongewenst gedrag, onze regelingen, het erover in gesprek gaan met een vertrouwenspersoon, leidinggevende etc.

Bedoeling is om in aansluiting hierop er vervolg aan te geven binnen de afdelingen en de afdelingsoverleggen om er blijvend aandacht voor te houden. Door de bijzondere omstandigheden vanaf dit voorjaar, door met name het corona-virus, waardoor we noodgedwongen hoofdzakelijk vanuit huis zijn gaan werken, konden we dit niet uitvoeren zoals we eerder hadden voorzien. Wat we sinds het begin van zomer wel weer zijn gaan doen is het afnemen van de ambtseed. Bij die gelegenheid wordt het onderwerp integriteit uiteraard nadrukkelijk besproken.

Burgerinitiatieven

Inleiding

Initiatieven van burgers, verenigingen, dorpsbelangenorganisaties (andere) vrijwilligersorganisaties vragen om een nieuwe rol van de gemeente en doorontwikkeling van de gemeentelijke organisatie. De gemeente dient vanuit een vaste visie en krachtige werkwijze dienstbaar te zijn aan genoemde initiatieven en burgerkracht. Dat wil niet zeggen 'U vraagt, wij draaien', maar dat vanuit de gemeentelijke organisatie met kennis en expertise en met oog voor het algemene belang wordt gezorgd dat goede initiatieven zich ook daadwerkelijk kunnen ontplooiën. Dat vraagt nog meer om een open en transparante houding met als credo: 'Ja, mits...' in plaats van: 'Nee, tenzij...!'

Integreren van burgerinitiatieven binnen de organisatie.

■ Wat hebben we bereikt?

(Burger-) initiatieven vinden hun plek straks ook in de nieuwe Omgevingswet die per 01-01-2022 haar intrede doet. Initiatiefnemers stemmen initiatieven af met alle stakeholders en vinden bij ons de grondhouding van "Ja, mits" gevoed vanuit onze drie kernwaarden uitnodigend, aandachtig en eerlijk. De voorbereidingen op de komst van de nieuwe Omgevingswet lopen volgens schema en vinden een doorloop in 2021.

We faciliteren burgerinitiatieven en brengen mensen met elkaar in contact.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 01-01-2022. Wij roepen inwoners op en stimuleren ze om initiatief te nemen. Er lopen interne opleidingstrajecten om medewerkers, maar ook bestuurders, voor te bereiden hoe te werken zoals de Omgevingswet dit straks, vanaf 01-2022 van ons vraagt. Hoe

om te gaan met burgerinitiatieven en hoe deze te stimuleren is geborgd binnen deze nieuwe Omgevingswet.

We faciliteren ondernemers daar waar het kan. We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We faciliteren ondernemers daar waar het kan. We streven ernaar de meest ondernemersvriendelijke gemeente te zijn. Dit is een continu proces.

We stimuleren en sluiten aan bij initiatieven vanuit de samenleving

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zijn volop bezig om de medewerkers, maar ook bestuurders, voor te bereiden en op te leiden op de invoering van de nieuwe omgevingswet per 01-2022. Hoe om te gaan met (burger-)initiatieven heeft hierin een hele expliciete plek. In aanloop naar 01-2022 wordt al zoveel mogelijk gewerkt in de geest van deze nieuwe wet.

Gemeentelijke dienstverlening

Inleiding

Een krachtige en vitale samenleving vraagt om een vraag gestuurde houding van de kant van de gemeente en een wervende maar ook transparante bestuursstijl met lef. Vanuit dit perspectief gaan we onze dienstverlening verder invullen en staan wij voor een overheid die zo dicht mogelijk op de samenleving zit, maar die diezelfde samenleving zo veel mogelijk ruimte geeft. Met een faciliterende houding die binnen de kaders van wet- en regelgeving de samenleving van Oost Gelre maximaal bediend.

Realiseren van een goede, doelmatige en doeltreffende dienstverlening.

■ Wat hebben we bereikt?

2020 is een bijzonder jaar geweest wat betreft het organiseren van goede, doelmatige en doeltreffende dienstverlening, waarbij persoonlijk contact en aandacht voor bleven staan. Door Covid-19 is de dienstverlening van bijna volledig fysiek, naar bijna volledig digitaal gegaan. De baliedienstverlening hebben we het afgelopen jaar, door het verder invoeren van werken op afspraak, op peil kunnen houden. De veranderende omstandigheden hebben er ook voor gezorgd dat we onze telefonische ingang hebben kunnen versterken door de receptie en inkomende telefonie te scheiden. Op vragen van inwoners en ondernemers kon beter doorgevraagd worden en dus beter doorverbonden naar de juiste medewerker. In het sociaal domein is een werkwijze gevonden die ondanks dat huisbezoeken en fysieke afspraken minimaal waren recht bleef doen aan een persoonlijke benadering. Naast deze ontwikkelingen is de eerste start gemaakt met datagestuurd werken, denk aan de BI-tool sociaal domein, en worden op diverse afdelingen de processen, rollen, taken en verantwoordelijkheden tegen het licht gehouden met als doel de dienstverlening doelmatiger en doeltreffender te maken.

De communicatie van de gemeente moet in heldere taal en voor iedereen begrijpelijk zijn (taalniveau B1). Dit doen we door een goede opleiding en borging van het taalgebruik B1

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Naast softwarematige ondersteuning om heldere en begrijpelijke brieven, nota's en dergelijke te schrijven worden de medewerkers getraind om zich verder te ontwikkelen in het taalgebruik op B1 niveau.

Doorontwikkeling innovatief dienstverleningsconcept. Hierbij omarmen wij naast de analoge kanalen ook de digitale kanalen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Medio 2020 is de dienstverleningsvisie vastgesteld. Invoering en doorontwikkeling van het dienstverleningsconcept vindt plaats eind 2020 en 2021.

We actualiseren de dienstverleningsvisie

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2020 hebben wij onze dienstverleningsvisie aangepast aan de eisen van de huidige tijd. Er heeft eind 2020 een onderzoek naar de telefonische bereikbaarheid plaatsgevonden in het bijzonder om als nulmeting te dienen voor de richtlijnen uit de nieuwe dienstverleningsvisie.

We actualiseren onze strategienota ‘Samen aan de slag in ander tijden’.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Zoals eerder aangegeven is de implementatie van de Omgevingswet een van de drijvende krachten achter het actualiseren van de strategie van Oost Gelre. De implicaties die deze wetswijziging voor de organisatie heeft is een van de redenen om nu niet met een uitgewerkte nota te komen. In de tweede helft van 2020 is een start gemaakt met de doorontwikkeling van de organisatie naar een meer wendbare organisatie om op die manier de dienstverlening naar een hoger peil te trekken.

We optimaliseren dienstverlening door verdere digitalisering van de informatievoorziening en informatiebehoefte. We maken daarbij gebruik van de aanwezige data in onze informatiesystemen, waaronder ons zaakstelsel.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Er is onder meer door invulling van de vacature van data-analist een start gemaakt met het professionaliseren van het verwerken en gebruik van de beschikbare data. Verder is in regionaal verband gekomen tot overeenstemming met betrekking tot het gezamenlijk analyseren van data waardoor een grotere basis en kennis beschikbaar is om de deelnemende gemeenten te ondersteunen bij de noodzakelijke data-analyse. Datalab Go gaat hier een regionale bijdrage aan leveren.

Financieel beleid

Inleiding

Het grootste deel van de gemeentebegroting komt van de Rijksoverheid en is een bijdrage uit het gemeentefonds. Slechts een beperkt (autonoom) aandeel komt uit lokale heffingen en belastingen. In beide gevallen is er sprake van belastinggeld. Uitgangspunten voor het financieel beleid zijn: zorgvuldigheid, spaarzaamheid, transparantie en draagbare lokale lasten. We streven ernaar de lastenstijging te beperken tot maximaal het inflatieniveau. Slechts in uitzonderingsgevallen kan er een extra beroep gedaan worden op haar inwoners. In die gevallen waar dit speelt, zal dit helder worden uitgelegd en gecommuniceerd naar de inwoners van Oost Gelre.

Op lange termijn een financieel gezonde gemeente zijn en blijven.

■ Wat hebben we bereikt?

2020 is in alle opzichten een bijzonder jaar geweest. De impact van het coronavirus en de daaruit voortvloeiende maatregelen hebben ook geleid tot een grote mate van onzekerheid over de gemeentelijke financiën. Er is adequaat gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden welke provincie en rijk beschikbaar hebben gesteld. Afhankelijk van de financiële mogelijkheden is een breed pakket van maatregelen beschikbaar gesteld voor zowel bedrijven als het maatschappelijke omveld. De grip op de kostenontwikkeling van het sociaal domein blijft een punt van zorg als ook de herijking van de

algemene uitkering uit het gemeentefonds. Toch is vooralsnog sprake van structureel sprake van een relatief gezonde gemeente. Incidentele ontwikkelingen leiden veelal wel tot tekorten op rekeningbasis.

Begroting, tussentijdse rapportages en de jaarrekening / jaarverslag zijn digitaal beschikbaar (begrotingsapp).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Via de begrotingapp van Pepperflow zijn de programmabegroting, de bestuursrapportage en het jaarverslag online te lezen.

We onderzoeken pro-actief subsidiemogelijkheden.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Subsidiebureau Hezelburcht assisteert afdelingen daar waar nodig bij de verwerving van subsidies. Voor 2020 hebben ze een subsidiescan gemaakt om een inschatting te maken waar de kansen voor aankomend jaar liggen.

We zorgen voor voldoende weerstandsvermogen zodat financiering van investeringen in de toekomst gewaarborgd is.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voor een nadere toelichting op het weerstandsvermogen van onze gemeente verwijzen we u naar paragraaf 1 "weerstandsvermogen en risicobeheersing".

Veiligheid

Inleiding

Veiligheid is een basisbehoefte in een sterke samenleving, waarin mensen zich thuis en geborgen voelen, vooral ook voor gezinnen met kinderen en ouderen.

Bevorderen van de veiligheid in Oost Gelre.

■ Wat hebben we bereikt?

De activiteiten staan genoemd in het Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2019 tot en met 2022. Veel activiteiten die genoemd staan in dit plan worden jaarlijks uitgevoerd, dat geldt ook voor 2020. Het handhaven van de openbare orde is een continu proces. Dit wordt onder andere gedaan door de boa's van de gemeente op basis van het Handhavingsuitvoeringsprogramma. Daarnaast werken we ook nauw samen met de politie, daarbij valt te denken aan het oprollen van hennepkwekerijen en oplossen van overlastsituaties.

We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan (IVP).

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Veel activiteiten die genoemd staan in het Integraal Veiligheidsplan Achterhoek Oost 2019 tot en met 2022 worden jaarlijks uitgevoerd, dit geldt ook voor 2020. Enkele voorbeelden van activiteiten zijn deelname aan Keurmerk Veilig Buitengebied, preventieactiviteiten ter voorkoming van veelvoorkomende criminaliteit, deelname aan casusoverleggen en aanpak veel voorkomende criminaliteit (illegale bewoning, drugshandel, zorgfraude etc.).

We handhaven de openbare orde en bestrijden overlast.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het handhaven van de openbare orde vindt dagelijks plaats. Dit wordt onder andere gedaan door de boa's van de gemeente op basis van het Handhavingsuitvoeringsprogramma. Daarnaast werken we ook nauw samen met de politie, daarbij valt te denken aan het oprollen van hennepkwekerijen en het oplossen van overlastsituaties.

Terugdringen van het gebruik van softdrugs onder jongeren.

■ Wat hebben we bereikt?

Illegale handel wordt altijd aangepakt. Naast illegale handel wordt ook productie van soft- en harddrugs aangepakt. In 2020 zijn een aantal hennepkwekerijen ontdekt en ontmanteld. Ook is in 2020 een cocaïnewaterij opgerold.

We pakken de illegale handel vanuit woonhuizen aan, vooral ook in de buurt van scholen.

■ Wat hebben we daarvoor gedaan?

Illegale handel wordt altijd aangepakt. Naast illegale handel wordt ook productie van soft- en harddrugs aangepakt. In 2020 zijn een aantal hennepkwekerijen ontdekt en ontmanteld. Ook is in 2020 een cocainewaterij opgerold.

Behouden van de vrijwillige brandweer binnen de Achterhoek.

■ Wat hebben we bereikt?

Sinds de regionalisering van de brandweer (overgang brandweer naar de VNOG) is de verantwoordelijkheid voor het beschikken over voldoende vrijwilligers ook naar de VNOG gegaan. Indien nodig ondersteunen en faciliteren we de VNOG in het werven van vrijwilligers voor de regionale brandweer.

Beleidsindicatoren

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Oost Gelre	Gemeente grootte 25.000-50.000 inw	Jaar
Veiligheid	Verwijzingen Halt	aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	181	122	2019
Veiligheid	Winkeldiefstallen	aantal per 10.000 inwoners	CBS	0,5	1,1	2019
Veiligheid	Geweldsmisdrijven	aantal per 10.000 inwoners	CBS	2,5	3,2	2020
Veiligheid	Diefstallen uit woning	aantal per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,9	2019
Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,0	4,9	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	in euro's	COELO	552	715	2020
Vhrosv	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	in euro's	COELO	669	793	2020

Taakveld	Naam indicator	Eenheid	Bron	Werkelijk	Begroting
Bestuur en ondersteuning	Formatie	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,84	5,71
Bestuur en ondersteuning	Bezetting	fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	5,80	5,63
Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 486	€ 487
Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	2,45% en € 281.143	0,44% en € 51.383
Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	10,80%	12,54%

Paragrafen

Inleiding

De voorschriften (Besluit begroting en verantwoording) stellen een aantal paragrafen verplicht, die we zowel in de begroting als in het jaarverslag moeten opnemen.

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Verbonden partijen
3. Bedrijfsvoering
4. Financiering
5. Onderhoud kapitaalgoederen
6. Grondbeleid
7. Lokale heffingen
8. Corona

Paragraaf 1: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Wij leggen een relatie tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit. Dat geeft inzicht in de robuustheid van onze rekening. Het weerstandsvermogen is de verhouding van de beschikbare weerstandscapaciteit en alle gekwantificeerde risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover wij kunnen beschikken om niet-begrote kosten op te vangen.

Beleid weerstandsvermogen

Het beleid over integraal risicomanagement en het aan te houden weerstandsvermogen hebben wij uitgewerkt in de Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen. Op basis van informatie uit de risico-inventarisatie doen we een uitspraak over de mogelijke financiële gevolgen van de gedefinieerde risico's. De kans en financiële impact van alle individuele en gezamenlijke risico's is hiermee bepaald, zodat we een uitspraak kunnen doen over de te verwachten schadelast. De gewenste omvang van het weerstandsvermogen ontstaat op basis van inzicht in de risico's, de financiële consequenties en de mogelijkheden om deze risico's te beheersen of af te dekken. Het is noodzakelijk om risico's te onderkennen maar niet mogelijk om alle financiële risico's volledig af te dekken.

Beschikbare weerstandscapaciteit (incidenteel en structureel)

Incidentele weerstandscapaciteit	
Rekeningresultaat	257.867
Algemene reserve (vrij besteedbaar)	5.251.488
Totaal	5.509.355

Tabel 2.1 incidentele weerstandscapaciteit

Structurele weerstandscapaciteit	
Onbenutte belastingcapaciteit voor gemeentelijke belastingen en heffingen	1.300.000
Rentebaten algemene reserve (vrij besteedbaar)	78.732
Totaal	1.378.732

Tabel 2.2 structurele weerstandscapaciteit

Benodigde weerstandscapaciteit volgens risico simulatie

De benodigde weerstandscapaciteit berekenen we jaarlijks bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening op basis van de op dat moment gewaardeerde risico's. Op basis van ons risicoprofiel hebben wij een berekening gemaakt van de benodigde weerstandscapaciteit. We hebben ruim 30 risico's beschreven en gekwantificeerd.

De berekende gemiddelde schadelast bedraagt € 1.657.500 en de maximale schadelast is becijferd op € 2.540.000. De uiteindelijke beoordeling van het weerstandsvermogen wordt via een ratio berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit
De ratio van het weerstandsvermogen geeft aan hoe het weerstandsvermogen gewaardeerd wordt. Bij het bepalen van de ratio's gaan we uit van de gemiddelde schadelast. Dit resulteert in de weerstandsratio in tabel 2.3.

Weerstandsratio = Ratio weerstandsvermogen		
Weerstandsratio	Ratio	Waardering
Totaal weerstandsvermogen	4,2	Uitstekend

Tabel 2.3 Weerstandsratio

Wij streven een waardering na die minimaal als voldoende wordt omschreven. Dit komt erop neer dat sprake is van voldoende weerstandsvermogen als de beschikbare weerstandscapaciteit hoger of gelijk is dan de benodigde weerstandscapaciteit (dus $\geq 1,0$). Uiteindelijk kunnen we concluderen dat onze weerstandscapaciteit uitstekend is.

Risico-inventarisatie gemeente Oost Gelre

De voor de bepaling van onze weerstandscapaciteit relevante risico's staan in onderstaande risico-inventarisatie. Voor elk risico hebben wij:

- oorzaak en gevolg in beeld gebracht;
- de beheersmaatregelen ter voorkoming en ter beheersing genoemd;
- het risico gewaardeerd (kans en financieel gevolg ingeschat).

Verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's

In onderstaande tabel treft u een verkorte beschrijving van de belangrijkste financiële risico's aan:

Projecten en Investerings	
Bouwgrondexploitatie	<p>Bij de grondexploitatie gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel: Dekking van eventuele verliezen door aanwending van de reserve bouwgrondexploitatie. Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Regionaal bedrijventerrein De Laarberg	<p>Bij de exploitatie van bedrijventerreinen gaat het om prognoses van opbrengsten en kosten. De feitelijke kosten en opbrengsten kunnen bij realisatie afwijken van wat gepland is.</p> <p>Maatregel: Jaarlijkse herziening en beoordeling van de Grex om tijdig te kunnen bijsturen.</p>
Gemeentelijk vastgoed	<p>Mogelijke afwaardering van boekwaarde gemeentelijk vastgoed.</p> <p>Maatregel: Herbestemming van gemeentelijk onroerend goed.</p>
Onderwijshuisvesting	<p>Verzoek om bijdrage in de bekostiging van nieuwbouw en/of renovatie van schoolgebouwen.</p> <p>Maatregel: Opstellen van een (meerjaren) onderwijshuisvestingsplan (nieuwbouw en vervangende nieuwbouw).</p>
Openeinderegelingen	
Leerlingenvervoer	<p>Overschrijding budget door groter beroep op deze voorziening.</p> <p>Maatregel: Sturen op schoolkeuze (school in woonplaats).</p>
Wmo	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Wmo te kunnen bekostigen.</p> <p>Maatregel: Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring.</p>
Jeugdwet	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Jeugdwet te kunnen bekostigen</p> <p>Maatregel: Contract- en leveranciersmanagement (CLM) - w.o. monitoring. Risico- en kostenverevening op tekorten binnen samenwerkingsverband acht Achterhoekse gemeenten.</p>
Participatiewet	<p>Structureel onvoldoende budget om de taken op grond van de Participatiewet te kunnen bekostigen.</p> <p>Maatregel: N.v.t.</p>
Minimabeleid	<p>Overschrijding budget minimabeleid.</p>

Projecten en Investerings	
	Maatregel: N.V.T. (openeinderegeling)
Aansprakelijkheid	
Inkoop- en contractmanagement	Risico op schadeclaims en / of mislopen aanbestedingsvoordelen. Maatregel: Inrichten van een contractmanagementsysteem en betrekken van inkoopadviseur bij aanbestedingstrajecten.
Vergunningverlening, handhaving en toezicht	Aansprakelijkheid van gemeente voor schade tijdens een evenement als gevolg van toezicht falen. Aansprakelijkheid van gemeente voor schade na afgifte van een bouwvergunning. Maatregel: Risicoaansprakelijkheidsverzekering.
Ketenbeheer	
Gesubsidieerde instellingen	Misbruik en / of oneigenlijk gebruik van subsidies, niet voldoen aan prestatieafspraken. Maatregel: Periodiek contact tussen beleidsmedewerker en gesubsidieerde instelling.
Discontinuïteit zorg aan inwoners	Risico dat zorgaanbieders zich terugtrekken uit de markt of failliet gaan en de zorg duurder moet worden ingekocht. Maatregel: Periodiek contact tussen CLM en zorgaanbieder.
Verbonden partijen en deelnemingen	
SDOA	De inkomsten uit detachering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is lager dan geraamd. Maatregel: Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.
BNG (Bank Nederlandse Gemeenten)	Dividend is lager dan verwacht. Maatregel: N.v.t.
VNOG	Financieel tekort kan niet worden opgevangen binnen eigen begroting of weerstandsvermogen. Maatregel: Focus op governance, actief managen van risico's, monitoren ontwikkelingen.
Garantstellingen en gewaarborgde geldleningen	Risico dat door de gemeente verstrekte geldleningen niet (volledig) worden terugbetaald en / of aangesproken wordt op afgegeven garantstellingen. Maatregel: Leningen en garanties worden enkel verstrekt aan door de gemeenteraad

Projecten en Investerings	
	goedgekeurde derde partijen met uitzoeding van de achtervang overeenkomst met WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw)
Middelenmanagement	
Bouwleges	Risico op lagere inkomsten uit bouwleges dan geraamd. Maatregel: N.v.t.
Taakstellende bezuinigingen	Niet realiseren taakstellende bezuinigingen. Maatregel: Bewaking voortgang realisatie via reguliere tussentijdse rapportages.
Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds	Risico is dat de inkomsten uit het Gemeentefonds afwijken van wat in de begroting geraamd is door: Ontwikkelingen in het accres (ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven); ontwikkelingen in de verdeelmaatstaven (bijvoorbeeld aantal inwoners/woonruimten); effecten van taakmutaties (bijvoorbeeld bij nieuwe taken voor gemeenten); effecten van onder- en overschrijdingen van het plafond van het btw-compensatiefonds; de mogelijkheid van een eenzijdige korting door een nieuw kabinet. Maatregel: Op de voet volgen van ontwikkelingen en tijdig vertalen van de circulaire naar de begroting.
Bundeling Uitkering Inkomensvoorziening Gemeenten (BUIG)	Bij een tekort op de bekostiging van de 3D's kan aanspraak worden gedaan op de vangnetregeling. Een eventueel tekort wordt aangevuld onder aftrek van een eigen risico. Maatregel: Aanvraag vangnetuitkering.
Financiering en renterisico	De rente op geld- en kapitaalmarkt in Europa zal in 2021 naar verwachting op een laag niveau blijven. De ECB zal de rente op de geldmarkt rond het nulpunt houden, de depositorente negatief houden en op de kapitaalmarkt zal de rente op een laag niveau blijven door de opkoopacties van obligaties door de ECB. Om de impact op de financiële crisis door het coronavirus te verzachten is het opkoopprogramma voor obligaties verruimd en is in de eerste helft van 2020 tot twee keer toe een extra opkoopprogramma aangekondigd. Maatregel: Door een spreiding in de looptijden van de leningenportefeuille aan te brengen beheersen we het renterisico op de vaste schuld. Door onze langlopende financiering te realiseren binnen de kaders van de renterisiconorm wordt het renterisico van de langlopende schuld op verantwoorde wijze beheerst.
Bedrijfsvoering	
Werving en ontslag van personeel.	Toename wachtgeld- en / of pensioenverplichtingen door (politieke) ontwikkelingen. Maatregel:

Projecten en Investerings	
	<p>N.v.t. Tekort aan gekwalificeerd personeel.</p> <p>Maatregel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overdragen van kennis van oudere naar jongere collega's, • We werken aan goede (secundaire) arbeidsvoorwaarden om daarmee een aantrekkelijke werkgever te blijven.
Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel	<p>Verschil tussen aanwezige en gewenste competenties (ontwikkeling ambtenaar 3.0).</p> <p>Maatregel: We zetten het instrument strategische personeelsplanning in. We brengen in beeld welke formatie nu en in de toekomst nodig is. Daarnaast stellen we vast over welke competenties onze medewerkers moeten beschikken.</p>
Cybersecurity en privacy	
Informatiebeveiliging	<p>Gemeenten zijn voor steeds meer beleidsterreinen verantwoordelijk en maken daarbij gebruik van de mogelijkheden van informatie-uitwisseling. Bij de uitwisseling van informatie kunnen beveiligings- en privacy risico's voordoen die een groot impact kunnen hebben (financieel en imago).</p> <p>Maatregel: Vanaf 1 januari 2020 hanteren we de Baseline Informatiebeveiliging Overheden als norm voor de informatieveiligheid in onze gemeente. De BIO is een doorontwikkeling van de BIG en is meer gericht op managen van de risico's. We voeren een baseline toets BIO uit en jaarlijks een audit uit conform de ENSIA-systematiek. De mogelijkheid tot het verzekeren van schade als gevolg van security incidenten wordt onderzocht.</p>
Wet- en regelgeving	
Fiscale regels	<p>Niet voldoen aan fiscale bepalingen met naheffing en boetes tot gevolg.</p> <p>Maatregel: Permanente educatie medewerkers financiën en periodieke scholing van budgethouders. Overleg met Belastingdienst en indien noodzakelijk inschakelen van een fiscalist.</p>
Omgevingswet	<p>Om de financiële impact van de invoering van de Omgevingswet te kunnen bepalen zou er naast het Dialoogmodel ook een landelijk Effectenmodel verschijnen om de financiële effecten in de exploitatiefase in beeld te kunnen brengen. Dit model komt er niet, maar wel een zogenaamde Werkwijze structurele effecten Omgevingswet.</p> <p>Maatregel: Een risicoanalyse uitvoeren mede aan de hand van het Dialoogmodel en de Werkwijze structurele effecten Omgevingswet om de financiële impact na invoeringsdatum in beeld te brengen.</p>

Nadere toelichting van de belangrijkste financiële risico's

Btw-compensatiefonds

Het btw-compensatiefonds (BCF) heeft vanaf 2015 een maximum. Bij overschrijding van dit maximum

worden provincie en gemeente gekort op hun uitkering uit het Provincie- en Gemeentefonds. Voor de komende jaren wordt een daling van de ruimte onder het plafond verwacht. Dit wordt veroorzaakt doordat gemeenten en provincies meer zijn gaan declareren bij het btw-compensatiefonds. Daardoor gaan de uitgaven van het fonds omhoog en de ruimte onder het plafond omlaag. Ook voor de jaren 2020 tot en met 2023 is sprake van een afname van de ruimte onder het plafond. Voor het jaar 2020 heeft dit niet geleid tot een aanpassing van de algemene uitkering.

Ontwikkeling van de algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is in 2020 sterk gestegen als gevolg van de extra middelen voor compensatie van de effecten van de coronamaatregelen. Ten opzichte van de primaire begroting 2020 ad € 48,8 miljoen bedraagt de totale uitkering uit het gemeentefonds voor 2020 € 51,1 miljoen. Een stijging van de algemene uitkering met € 2,3 miljoen waarvan € 1,5 miljoen compensatie is voor de effecten van de coronamaatregelen. Ook is een bedrag van € 170.000 ontvangen als correcties op voorgaande jaren en € 60.000 inzake uitvoering inburgering. De overige wijzigingen vloeien voort uit onder ander prijs- en loonmutatie, wijziging in aantallen etc.

Voor wat betreft de ontwikkeling van de algemene uitkering zijn er zijn een aantal belangrijke onderzoeken in opdracht van het rijk gaande welke zullen leiden tot aanpassingen van de algemene uitkering. - Het onderzoek met betrekking tot de herijking van de algemene uitkering is in 2020 afgerond. Op basis van de huidige onderzoeksresultaten is sprake van een lichte stijging van de algemene uitkering met circa € 11,- per inwoner. Deze uitkomst staat in schril contrast met de eerste onderzoeksresultaten waarbij werd uitgegaan van een relatief forse daling met € 33,- per inwoner. In 2021 zal de besluitvorming door het rijk plaatsvinden mogelijk dat er nog wijzigingen gaan plaatsvinden in het bijzonder door de lobby van nadeelgemeenten zoals de grote steden en gemeenten in het noorden van het land. Vooralsnog ziet het voor de gemeente Oost Gelre voorzichtig positief uit. De herijking zal per 2022 worden doorgevoerd.

Ook heeft onderzoek plaatsgevonden naar de gemeentelijke uitgaven in het sociaal domein en de daar tegenoverstaande rijksbijdragen. Het onderzoek heeft uitgewezen dat de rijksmiddelen fors tekortschieten om de gemeentelijke uitgaven te compenseren. De uitgaven in het sociaal domein kosten de gemeenten circa € 1,7 miljard meer dan het rijk beschikbaar stelt. Besluitvorming omtrent het structureel verhogen van het budget heeft het huidige kabinet doorgeschoven naar het volgende kabinet. Tot vindt onderzoek plaats naar het effect van de invoering van het abonnementstarief Wmo waarbij de toename van de kosten veel hoger zijn dan in de compensatie middels de algemene uitkering rekening mee is gehouden. Ook hierover wordt het besluit over de verkiezingen en formatie getild.

Openeinderegelingen

Minimabeleid, schuldhulpverlening en leerlingenvervoer zijn zogenoemde openeinderegelingen waarbij vooral de afgelopen jaren het beroep op de schuldhulpverlening aanzienlijk is toegenomen. Ook binnen de regeling leerlingenvervoer kunnen door omstandigheden de kosten aanzienlijk oplopen.

Wmo

De afgelopen jaren zien we de vraag naar professionele ondersteuning stijgen. Wat we al verwachtten, gebeurt: als mensen (vaak 75+) nu professionele ondersteuning nodig hebben, nadat ze eerst van het voorliggende veld gebruik hebben gemaakt, is er sprake van een zwaardere en complexere ondersteuningsvraag. Het is ook deze groep die, zoals het Rijk wilde, nu langer zelfstandig blijft wonen. Wij betalen daarvoor de rekening (o.a. door woningaanpassingen en hulp bij het huishouden).

Naast de toename van de hulpvraag hebben we ook te maken met de gevolgen van het rijksbeleid.

In het bijzonder de maatregel van de verlaging van de eigen bijdrage Wmo. Inwoners betalen sinds 1 januari 2019 een eigen bijdrage van ten hoogste € 19,00 per 4 weken. Een andere maatregel vanuit het rijksbeleid is de uitvoering van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële prijs Wmo. Deze maatregel stelt regels voor een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit van een voorziening. De AMvB Reële prijs Wmo 2015 regelt hoe een reële kostprijs moet worden vastgesteld. Vanaf medio 2019 zijn tarieven gehanteerd op basis van deze AMvB. Deze wijziging heeft geleid tot een forse verhoging van de uitgaven.

Beide maatregelen hebben geleid tot een stijging van de uitgaven met meer dan € 1 miljoen.

Jeugdzorg

Ook uit het meest recent gehouden cliënttevredenheidsonderzoek over 2019 blijkt dat onze inwoners tevreden zijn over de manier waarop we de jeugdzorg hebben ingericht. Inwoners weten waar ze terecht kunnen met hun vraag, voelen zich serieus genomen en worden snel geholpen. Er valt geen jeugdige tussen

wal en schip, we kennen nauwelijks wachtlijsten en geen cliëntenstop. De invloed op de verwijzingen binnen de Jeugdzorg neemt steeds verder toe door bekendheid van ons loket en Ondersteuningsteam (OT). Het merendeel (ongeveer 60%) van de verwijzingen naar 2e lijns zorg wordt inmiddels geïndiceerd door de gemeente.

We zetten vol in op preventie en verdere samenwerking met de huisartsen (middels de Praktijkondersteuners Huisartsen). Inmiddels hebben we een dekkingpercentage van 76%. Dit betekent dat 76% van onze inwoners aangesloten is bij een huisartsenpraktijk waar een POH-jeugd binnen de praktijk werkzaam is. Doel is om te normaliseren en dure verwijzing naar 2e lijns zorg te voorkomen.

Op een ander deel van de jeugdhulp hebben we geen invloed. Jeugdhulp kan immers ook ingezet worden door de rechter en de Gecertificeerde instellingen (GI's). Op deze verwijzingen hebben wij geen invloed. Het gaat hier om zeer intensieve vormen van jeugdhulp die ook zeer kostbaar zijn, zoals Jeugdzorg Plus. Jeugdhulpaanbieder Horizon in Harreveld biedt deze vorm van jeugdhulp aan. Dat brengt voor ons een groot financieel risico met zich mee. Want volgens het woonplaatsbeginsel is het zo dat de gemeente waar de jeugdige verblijft, financieel verantwoordelijk is als de ouders het gezag niet meer hebben. We worden hiervoor wel extra gecompenseerd door het Rijk, maar deze compensatie loopt twee jaar achter. We zien vanaf 2015 alleen maar een stijging van de kosten voor deze vorm van zorg. Een structurele oplossing voor deze problematiek is in de maak. Inmiddels is duidelijk dat er een wetwijziging (2022) op komst is waardoor de gemeenten van herkomst altijd verantwoordelijk zijn voor de zorg, ook als er sprake is van voogdij. Tot 2022 blijven we echter financieel verantwoordelijk met alle risico's voor het lopende begrotingsjaar.

Participatiewet

We willen bereiken dat zoveel mogelijk mensen deelnemen aan het arbeidsproces en in de samenleving. Dit gaan we bereiken door integratie van de taken in het sociaal domein. Niet de wet staat centraal maar de vraag van onze inwoners. Hiervoor hebben we 1 verordening voor het sociaal domein vastgesteld en zijn we bezig met de implementatie van de bestuursopdracht 'Samen aan het Stuur'.

Wij zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Deze uitvoering (zoals het verstrekken van uitkeringen en het zoveel mogelijk regulier aan het werk helpen van werkzoekenden) hebben wij bij de (GR) SDOA belegd. Wij dragen echter de financiële risico's. De huidige crisis veroorzaakt door de maatregelen om corona te beteugelen hebben impact op onze economie en zorgen ook voor een toename van het aantal uitkeringsgerechtigden. Onzeker is of de bijdrage van het rijk (BUIG) ook zal stijgen.

Gebundelde uitkering (BUIG)

Wij ontvangen een gebundelde uitkering (de BUIG) om daarmee de uitkeringen in het kader van de Participatiewet te bekostigen. De Participatiewet kent een budgettering systematiek. Dit is een financieringssysteem die zo is ingericht dat het gemeenten moet prikkelen om zoveel mogelijk mensen uit de uitkering en aan het werk te helpen en te houden. De gebundelde uitkering is een niet geormerkt budget. Wij mogen een overschot op het budget vrij besteden, maar moeten een tekort op het budget in beginsel zelf opvangen.

Gemeenten die tekorten hebben op hun budget op grond van de Wwb/PW moeten deze tekorten in beginsel opvangen uit eigen middelen. Gemeenten die een omvangrijk tekort hebben, kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde vangnetregeling. We hebben meermalen een beroep gedaan op deze vangnetregeling. Op basis van de huidige gegevens zullen we ook over 2020 en 2021 een beroep moeten doen op de vangnetuitkering.

Uitvoering Wsw

De wijze van uitvoering van de Wsw is belegd bij de SDOA en WBO. Deze organisaties zullen worden samengevoegd tot 1 uitvoeringsorganisatie voor alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot begeleiding naar regulier werk. De beschut binnen populatie wordt begeleid vanuit een werklocatie in Lichtenvoorde. De werknemers in detachering worden begeleid door SDOA. Wel zijn er zorgen over het subsidieresultaat binnen de Wsw. Het subsidieresultaat is de som van de loonkosten enerzijds en de Wsw-subsidie anderzijds. Voor iedere sw-medewerker kan het subsidieresultaat worden vastgesteld. Bij het invoeren van de participatiewet is uitgegaan van een daling met ongeveer € 500,00 per SE per jaar. Voor 2020 zou de bijdrage € 22.700,00 per SE bedragen. De bijdrage wordt, indien het rijk daartoe besluit, gecorrigeerd voor loon- en prijsstijgingen. Als gevolg hiervan bedraagt de bijdrage voor 2020 € 27.016 per SE.

Statushouders

Een steeds groter deel van ons uitkeringsbestand bestaat uit statushouders. Deze groep heeft vaak een

grote afstand tot de arbeidsmarkt vanwege allerlei oorzaken (taal, relevante opleiding, trauma etc.). Uiteraard bieden we deze inwoners taal en integratietrajecten aan. Desondanks lopen we het risico dat deze groep langdurig een beroep moet doen op een uitkering. Hierdoor kan er een tekort ontstaan op het BUIG-budget. Inwoners met een arbeidsbeperking

We verwachten nog niet dat de hele groep inwoners met een arbeidsmarktbeperking die onder de participatiewet valt snel zal uitstromen richting regulier werk. Voor deze groep inwoners hebben we loonkostensubsidie beschikbaar om de beperkte loonwaarde te compenseren. En daarnaast kunnen we een voorziening beschut werk toekennen. Een steeds grotere groep slaagt er op deze manier in om werk te vinden. De loonkostensubsidie en de kosten voor beschut werk moeten echter wel gefinancierd worden uit het BUIG budget. Dus ook succesvolle plaatsingen met loonkostensubsidie houden een financieel risico in voor de gemeente.

Bouwgrondexploitatie

Vanuit strategisch en financieel oogpunt is het noodzakelijk om minimaal 1 keer per jaar de ontwikkeling en verkoop van woningen en bedrijventerreinen herzien.

De afgelopen periode zijn in hoog tempo bouw kavels en bedrijfskavels verkocht. Inmiddels is de visie kleine kernen vastgesteld. De financiële gevolgen brengen we bij vaststelling van bestemmingsplannen met bijbehorende exploitatieopzetten in beeld. Ook houden we al bij nieuwe bestemmingsplannen rekening met de uitspraak van de Raad van State over stikstof.

De nota grondbeleid is door u vastgesteld. Uitgangspunt voor bouwgrondexploitatie blijft een sluitende exploitatieopzet. Jaarlijks actualiseren we de exploitatieopzetten. Als hieruit blijkt dat een tekort ontstaat, verwerken we het verlies in de jaarrekening. Wij verwachten dat de exploitatie van zowel woningbouw als bedrijventerreinen minimaal kostendekkend is. In de nota grondbeleid gaan we nader in op de exploitaties en de maatregelen die nodig zijn om financiële risico's te beheersen. Bij de waardering van de gronden houden we rekening met invoering van de vennootschapsbelastingplicht en kiezen we voor de fiscaal meest gunstige optie.

Regionaal bedrijvenpark Laarberg

In de huidige economische situatie zijn er financiële risico's verbonden aan de bouwgrondexploitatie van Laarberg. De risico's en onzekerheden kunnen we moeilijk inschatten. De financiële risico's hebben we verdisconteerd in het benodigde weerstandsvermogen. Hierbij hebben we rekening gehouden met de lange looptijd van de exploitatie en het te verwachten exploitatieresultaat bij verschillende scenario's.

Planschadevergoeding

Bij bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen met projectafwijking sluiten we een afwentelingsovereenkomst planschade af. Zo vergoedt de initiatiefnemer eventuele planschadekosten. Een tegemoetkoming in planschade als gevolg van de toekomstige ontwikkeling van bouwgrond bekostigen we binnen de exploitatieopzet van het plan.

Fiscale risico's

Per 1 januari 2016 zijn overheidsbedrijven belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Hierdoor worden wij, voor die activiteiten waar wij optreden als ondernemer, vennootschapsbelastingplichtig. Dit heeft organisatorische, administratieve en financiële gevolgen. Maar dit kan ook gevolgen hebben voor gelieerde partijen als verenigingen/stichtingen en gemeenschappelijke regelingen. Wij hebben geïnventariseerd welke activiteiten belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting en de fiscale openingsbalans is opgesteld. De vennootschapsbelasting kan ook een last in de begroting met zich meebrengen, over de fiscale winst moeten we vennootschapsbelasting betalen.

Het boekenonderzoek naar de verbouwing van het Marianum door de Belastingdienst is afgerond. Deze door meer gemeenten toegepaste fiscale constructie zogenoemde "schoolmodel" wordt door de Belastingdienst bestreden. In verband met de coronacrisis is de voortgang (zoals ons inzage recht in de bewijsvoering van het belastingrecht) in het proces uitgesteld.

Verzekeringsrisico's

Voor zowel materiële (gebouwen / kunstvoorwerpen e.d.) als immateriële zaken (aansprakelijkheid,

fraudeverzekering en bestuurdersaansprakelijkheid e.d.) hebben we met verzekeringspolissen de risico's afgedekt. Jaarlijks heroverwegen we de verzekeringspolissen. In regionaal verband besteden we de diverse verzekeringen aan.

Vastgoed

De financiële risico's maken we door middel van een jaarlijkse update van het kwaliteitsniveau van de gebouwen en de financiële vertaling daarvan zowel op het niveau van groot onderhoud als op niveau van klachtenonderhoud inzichtelijk. De omvang van de bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen is op dit moment voldoende.

Een belangrijk financieel risico betreft de mogelijke waardedaling van het gemeentelijk vastgoed. Het gaat hierbij om vastgoed waarbij de gemeente voornemens is wijzigingen door te voeren zoals een bestemmingsplanwijziging, verkoop of sloop. Jaarlijks kijken we of er sprake is van een wijziging bij een van de gemeentelijke gebouwen. Als sprake is van een waardedaling corrigeren we dat bij de jaarrekening. Het financieel effect hiervan kan van redelijk grote omvang zijn en een fors negatief effect hebben op het rekeningresultaat en daarmee op de vrij besteedbare reserve.

Gelet op de ontwikkelingen en de vastgoedportefeuille sluiten we niet uit dat de komende jaren een afwaardering, conform BBV-voorschriften, moet plaatsvinden.

In de berekening van het weerstandsvermogen houden we hier rekening mee.

Toereikende bestemmingsreserves voor onderhoudsvoorzieningen

Op basis van de beschikbare beheerprogramma's zijn de bestemmingsreserves op niveau. Onvoorziene omstandigheden daargelaten zijn de financiële risico's voldoende afgedekt.

Financiële kengetallen

In onderstaande tabel 'financiële kengetallen' zijn de voorgeschreven financiële kengetallen opgenomen. Categorie A kan beschouwd worden als het minst risicovol en categorie C als meest risicovol. De categorie die voor ons van toepassing is, is gekleurd aangegeven. Aan de hand van de indeling van de categorieën kunnen we concluderen dat wij geen overmatig risico lopen.

Wel is onze financiële positie is vergelijkbaar met de jaarrekening 2019.

Kengetallen	Jaarrek. 2019	Jaarrek. 2020	Begrot. 2020	Cat. A	Cat. B	Cat. C
Netto schuldquote	71%	83%	89%	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	57%	71%	77%	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	38%	33%	33%	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie (waarde van de grond t.o.v. geraamde baten)	6%	5%	4%	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte Begroting	-5,65%	-1,09%	0,29%	Begr. en MJR >0%	Begr. of MJR >0%	Begr. en MJR < 0%
Gemeentelijke belastingcapaciteit	74%	74%	77%	<95%	95-105%	>105%
Weerstandsvermogen	230%	416%	242%	>100%	80-100%	<80%

Paragraaf 2: Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen en participaties

Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarmee Oost Gelre een bestuurlijke en financiële band heeft, zoals deelnemingen (vennootschappen), gemeenschappelijke regelingen, stichtingen en verenigingen. Het is niet onze bedoeling te rapporteren over alle partijen waarmee een verbintenis bestaat. We beperken ons tot de partijen waarin wij een bestuurlijk en/of financieel belang hebben.

Wat voor ons de verbonden partijen vaak ingewikkeld maakt, is dat we zowel bestuurder als klant zijn. Bovendien zijn er vaak meerdere deelnemers aan de verbonden partij. Wij zijn dan niet de enige bestuurder en niet de enige klant en moeten dus onze bestuurlijke doelen en 'klantwensen' afstemmen met die van andere deelnemers. Dit alles maakt de aansturing van verbonden partijen complex. Centraal staat daarom de vraag hoe wij meer grip krijgen op het beleid, de financiën en het product van onze Wet gemeenschappelijke regelingen verbanden (Wgr).

De sturing op en verantwoording van verbonden partijen versterken we door:

- de planning- en control-cyclus van gemeenten en WGR-verband beter op elkaar af te stemmen'; het gaat daarbij om afstemmen van de onderlinge informatievoorziening via begroting, tussentijdse rapportages en jaarrekening;
- de overlegstructuren tussen gemeenten en WGR-verband verder te optimaliseren;
- meer invloed uit te oefenen aan de voorkant van het beleidsproces; meedenken over visie, ambities en de vertaling daarvan naar kaders is effectiever dan achteraf uitkomsten toetsen;
- de begrotingsrichtlijnen tussen deelnemende gemeenten onderling af te stemmen en eenduidig te communiceren naar de verbonden partijen.

In de zienswijze van de raad op de begroting van verbonden partijen passen we een vereenvoudigde variant van de "Achterhoekse indexering normering" toe. Deze norm gaat uit van de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product BBP. Deze prijsontwikkeling wordt ook gebruikt bij de basisindexering van het gemeentefonds.

Verbonden partijen met bijzondere ontwikkelingen

De volgende verbonden partijen kennen ontwikkelingen die belangrijk zijn.

Veiligheidsregio Noord en Oost Nederland (VNOG)

De VNOG bestaat uit 22 gemeenten. Het bestuur van de VNOG, het Algemeen Bestuur, bestaat uit de 22 burgemeesters van de gemeenten. In totaal zijn er 56 brandweerposten in de regio aanwezig, waaronder Lichtenvoorde en Groenlo. Er werken 1500 brandweervrijwilligers en 300 beroepskrachten in onze regio. Naast de brandweer en de 22 gemeenten maakt ook de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR) onderdeel uit van de VNOG. Deze partners bereiden zich gezamenlijk voor op rampen en calamiteiten.

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar waarin de Covid-19 crisis veel tijd en energie van de VNOG-organisatie heeft gevraagd. De VNOG is onverminderd betrokken bij het bestrijden van deze crisis en het ondersteunen van de hulpverleners en gemeenten in onze regio. Ook in 2021 zal de Covid-19 crisis veel van de VNOG-organisatie en hulpverleners vragen.

Daarnaast is de VNOG op 12 september 2020 een tijd door gijzelsoftware getroffen, waardoor systemen en bestanden niet konden worden geraadpleegd. Dit heeft voor de meeste medewerkers zo'n 3½ tot 4 weken geduurd. Ook dit heeft een grote impact gehad op de VNOG-organisatie.

Daarnaast is op 15 januari 2020 door het algemeen bestuur van de VNOG een Toekomstvisie vastgesteld, inclusief Opdrachten die in de periode 2020-2026 moeten worden uitgevoerd om de Toekomstvisie te realiseren. Op basis van de Toekomstvisie zijn de volgende opgaven voor de VNOG bepaald:

0. Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en crises (maatschappelijke opdracht)
1. Zelfredzaam en risicobewust
2. Vakbekwaam en deskundig
3. Sterke informatiepositie
4. Een gezonde financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde)

In 2020 is een start gemaakt met het uitwerken van de opgaven, dat de aankomende jaren wordt voortgezet. In het regionaal Beleidsplan 2021-2024 is de ambitie per opgave nader uitgewerkt.

Risico's

- Repressieve huisvesting (brandweerkazernes): de brandweerkazernes zijn in eigendom van ons als gemeente. Op dit moment is het onduidelijkheid voor wiens rekening kosten voor (aanpassing van) de repressieve huisvesting komen. Dit kan leiden tot onvoorziene kosten.
- Op dit moment is de Covid-19 crisis nog volop gaande. Deze crisis zal ook in 2021 veel tijd en energie vragen van de VNOG-organisatie. Hiermee wordt het risico gelopen dat de reguliere taken van de VNOG, in mindere mate, kunnen worden uitgevoerd. Op dit moment is de impact hiervan niet in te schatten.

Tot slot is een overzicht van alle risico's opgenomen in de programmabegroting 2021 - 2024 van de VNOG.

Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA)

De gemeentelijke dienstverlening binnen ons sociale team is aangevuld met dienstverlening op grond van de Participatiewet. Medewerkers van de SDOA zijn onderdeel van het sociale team. Hierdoor vindt begeleiding van de inwoners met de grootste afstand tot de arbeidsmarkt lokaal plaats, Door een multidisciplinaire aanpak waarbij we ook brede ondersteuning vanuit de Wmo aanbieden zien we al mooie resultaten. Ondanks een landelijke stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden zien we in Oost Gelre een daling over 2020 met ruim 2%. De gerichte aanpak om mensen naar betaald werk te leiden leidt tot dit mooie resultaat. Hierbij ook geholpen door de uitstroomprijs als extra motivatie om aan de slag te gaan. Voor SDOA stond 2020 ook in het teken van Samen aan het Stuur. Binnen dit project zijn grote stappen gemaakt om te komen tot 1 uitvoeringsorganisatie voor alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot de begeleiding naar regulier werk.

De SDOA voert ook de minimaregelingen en de bijzondere bijstand uit. Hier is de ontwikkeling ingezet om veel meer te kijken naar de hele leefsituatie van een aanvrager in plaats van de beoordeling of iemand recht heeft op een voorziening.

Werkbaan Oost (WBO)

Inwoners die een arbeidsbeperking hebben werken indien mogelijk gewoon binnen een regulier bedrijf. Dit kan op grond van de Wet sociale werkvoorziening zijn maar ook met loonkostensubsidie vanuit de Participatiewet. Voor wie dit niet mogelijk is, hebben we beschutte werkplekken bij Werkbaan Oost. Met de komst van de Participatiewet is de Wsw gesloten voor nieuwe gevallen. Wel hebben gemeenten de plicht om jaarlijks aan een vastgesteld aantal personen een zogenaamde voorziening Beschut werk aan te bieden. Bij het plaatsen van de doelgroep nieuw beschut kijken we eerst of men een plek kan krijgen in het reguliere bedrijfsleven. Dit moet wel een beschutte plek zijn met voldoende begeleiding. Lukt dit niet dan plaatsen we bij WBO. In 2020 hadden rond de 90 personen uit onze gemeente een werk of activeringsplek bij WBO. Werkbaan Oost richt zich op werk en ontwikkeling van mensen die aangewezen zijn op beschut werk. In het kader van 'Samen aan het Stuur' worden de activiteiten van de SDOA en WBO samengevoegd waardoor er 1 organisatie ontstaat voor alle activiteiten van arbeidsmatige dagbesteding tot aan de begeleiding naar regulier werk (doorgaande ontwikkellijn).

Stadsbank Oost Nederland (SON)

De SON is een samenwerkingsverband van 22 gemeenten in de Achterhoek en Twente. De SON beschikt over kennis en ervaring als financieel schulddienstverlener en verstrekker van sociale kredieten. In samenwerking met de ketenpartners werkt SON aan een oorzaakgerichte oplossing. Met oog voor het geheel en het besef dat schulden nooit alleen komen.

SON werkt interdisciplinair en is geografisch ingedeeld in een vijftal gebiedsteams (waaronder Gebiedsteam Achterhoek). Elk gebiedsteam bestaat uit een klantmanager, budgetconsulent, schuldregelaar, allround consulent en een administratief ondersteuner. Doel: de klanten maximaal faciliteren door middel van een integrale aanpak, discipline overstijgend.

Het gebiedsteam Achterhoek is aangesloten op zowel de SDOA als onze gemeente. Mensen kunnen zelf de weg vinden naar de Stadsbank, of via verwijzing door het Sociaal Team of een andere organisatie. De consultants van SON zijn voor onze inwoners van maandag tot en met vrijdag telefonisch bereikbaar tussen 9.00 uur en 16.00 uur. Leningen kunnen digitaal worden aangevraagd en aanmelding voor schulddienstverlening kan eveneens digitaal gedaan worden. Een persoonlijk gesprek met de consultants kan op afspraak en vindt plaats in ons gemeentehuis.

Regio Achterhoek

Regio Achterhoek is het samenwerkingsverband van 7 Achterhoekse gemeenten die intensief samenwerken in de gemeenschappelijke regeling Regio Achterhoek om gezamenlijk regionale opgaven te realiseren. De gemeenten werken daarbij in toenemende mate samen met andere partijen omdat de opgaven verder strekken dan de invloedssfeer van gemeenten alleen. De regio werkt volgens het triple helix model om de regio te versterken en aantrekkelijker te maken voor inwoners en ondernemers. Onder regievoering van Regio Achterhoek hebben de zogenoemde 3 O's - overheden, ondernemers en (overige maatschappelijke) organisaties - zich verenigd in 8RHK Ambassadeurs, zoals het samenwerkingsverband sinds 2018 door het leven gaat. Alle partijen nemen daarin deel aan plan- en beleidsvorming via zes Achterhoek Thematafels en een Achterhoek Board. De controlerende en visievormende taak wordt uitgevoerd door de Achterhoek Raad waarin gemeenteraadsleden uit de deelnemende gemeenten breed vertegenwoordigd zijn. Regio Achterhoek voert de regie op de algehele samenwerking en heeft vooral een faciliterende rol. Regio Achterhoek adviseert de Achterhoek Board, de Achterhoek Thematafels en de Achterhoek Raad daarnaast vooral over de regionale lobby en subsidies en levert hiervoor ook capaciteit. De 3 O-samenwerkingsstructuur wordt in de eerste helft van 2021 geëvalueerd, conform de afspraken die gemaakt zijn in 2018. Onderzocht wordt in hoeverre de gekozen structuur bij de deelnemende partijen bevalt en in hoeverre deze concreet bijdraagt aan het behalen van de gezamenlijk gestelde doelen. Voorbereidingen voor de bestuurlijke evaluatie zijn in 2020 getroffen.

Inhoudelijk richten Regio Achterhoek en 8RHK Ambassadeurs zich op de Achterhoek Visie 2030, die de Achterhoek Raad in 2019 heeft vastgesteld. Deze visie heeft als motto 'Ruimte voor innovatie, groeien in kwaliteit' en verwoordt de ambitie om in 2030 te excelleren als gezonde, schone, leefbare, gekwalificeerde, productieve en bereikbare regio. Via de Achterhoek Visie 2030 beoogt Regio Achterhoek de regio op verschillende terreinen te versterken. Uitgangspunten daarbij zijn de 'Smart Economy', gericht op (het behouden en versterken van) een productieve, gekwalificeerde en bereikbare regio, 'Smart Living', gericht op een leefbare, schone en gezonde regio, en 'Smart Governance', gericht op de nieuw ingezette structuur en (versterking van de) 3O-samenwerking. Daarmee draagt de visie integraal, beleidsterrein- en gemeentegrens overstijgend bij aan de beleidsdoelstellingen van Oost Gelre. 2021 en de jaren daarna zullen in het teken staan van deze strategische agenda voor de gehele Achterhoek, zoals dat ook het geval was voor 2020.

De Achterhoek Visie 2030 heeft verder input gevormd voor de Regio Deal Achterhoek, die de regio in 2019 gesloten heeft met het Rijk. Met deze overeenkomst, die een looptijd heeft van 2019 tot en met 2022, kan de regio € 20 miljoen van het Rijk tegemoetzien voor programma's en projecten, onder voorwaarde van cofinanciering ter hoogte van eenzelfde bedrag door de regionale partijen. Gemeenten dragen gezamenlijk (maximaal) € 4,8 miljoen bij aan cofinanciering. Het doel van de regio deal betreft het realiseren van ambities en opgaven op het gebied van demografie, economie, duurzaamheid en ruimte. De regio deal is opgesteld vanuit de gedeelde overtuiging dat substantiële investeringen een krachtige economie met extra werkgelegenheid oplevert en daarmee een aantrekkelijke regio voor (nieuwe) arbeidskrachten. Het is het vliegwiel om nieuwe investeringen en handelingsperspectieven te creëren voor de korte en (middel)lange termijn. Op de langere termijn wordt daarmee ook extra maatschappelijk en financieel rendement verwacht, onder meer doordat het nieuwe investeringen (door partijen van zowel binnen als buiten de regio) stimuleert. Er zijn reeds vele projecten gestart die bijdragen aan de Achterhoek Visie 2030, voor een belangrijk deel binnen de kaders van de Regio Deal Achterhoek, en ook in 2021 zal sterk worden ingezet op de initiatie en implementatie van projecten met het oog op onze regionale opgaven en benutting van de bijdrage van het Rijk daarvoor. Eind december 2020 was van de toegezegde gemeentelijke cofinanciering ad € 4,8 miljoen concreet € 376.743 toegekend aan projecten. Voor Oost Gelre betref dit een bedrag van € 53.357 van in totaal € 542.647. 8RHK Ambassadeurs blijven er ook in 2021 samen met de deelnemende partijen aan werken om het aantal projecten op te schroeven om daarmee de maximale Rijksbijdrage voor de Regio Deal te kunnen benutten.

Naast het continu inzetten op projecten met regionale impact, is de regionale lobby een kerntaak voor Regio Achterhoek. Hiervoor zijn eind 2020 speerpunten vastgesteld, is een adviseur aangesteld die zich primair gaat richten op public affairs en lobby, en is een grote lobbycampagne gestart. Het doel hiervan is om de kracht en potentie van de Achterhoek te etaleren bij invloedrijke partijen. Een andere kerntaak betreft het verlenen van subsidies aan projecten die van meerwaarde zijn voor de regio en die aansluiten bij de doelstellingen uit de Achterhoek Visie 2030. Regio Achterhoek heeft zich daarom in 2020 gericht op het optimaliseren van het subsidieverleningsproces. Een belangrijke schakel daarbij is de provincie Gelderland die cofinanciering aan de regio beschikbaar stelt via middelen in het kader van de Gebiedsagenda Achterhoek. Samen met de provincie wordt daarom gekeken in hoeverre het verleningsproces versneld kan worden. Dit optimalisatieproces zal zijn beslag krijgen in de eerste helft van 2021 als de samenwerkingsregeling, evenals de subsidieverordening, gewijzigd wordt.

NV Rova

De afvalinzameling door de ROVA, met het systeem van het omgekeerd inzamelen, levert aanhoudend een goed beeld op ten aanzien van de afvalscheiding als ook de klanttevredenheid. Hoewel de landelijke doelstellingen voor afvalscheiding al lange tijd ruimschoots zijn behaald wordt doorlopend ingestoken op een goed scheidingsgedrag. Zo is met het project #Terugwinnaars intensief met algemene informatievoorziening, voorlichting en controles gewerkt aan een kwaliteitsslag. Dit project laat mooie resultaten zien en de inwoners onderschrijven het belang van goede scheiding en waarderen de vorm van communicatie.

Naast de afvalinzameling verzorgt de ROVA sinds 1 januari 2020 de taken behorend bij de uitvoering Beheer Buitenruimte in de gemeente. Daarbij was een taakstelling opgelegd van 300.000 euro. Dit is niet gered, wel ca. 200.000 euro met behoud van de kwaliteit en een veilige buitenruimte. De mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt zijn goed en prettig onder gebracht in de ROVA-organisatie.

Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)

De coronacrisis heeft het werk van de ODA behoorlijk beïnvloed. Een groot deel van het takenpakket wat de ODA namens de gemeente uitvoert is het toezicht en handhaving. Tijdelijk is de aandacht meer gericht geweest op de "kleinere" controles, zoals op de stoppersregeling en gevelcontroles. De grotere integrale controles zijn daardoor minder uitgevoerd. Ondanks de coronacrisis was er een toename bij de vergunningverlening en de specialismen. Voor de invoering van de Omgevingswet is veel voorbereidend werk verricht en heeft de ODA gezorgd voor het organiseren van workshops. Naast haar primaire VTH-taken vervult de ODA hierin een belangrijke rol.

Achterhoekse Groene Energie Maatschappij (AGEM)

De Agem levert duurzame energie aan particulieren en bedrijven. Met AGE bv, onderdeel van de AGEM, wordt duurzame energie geleverd aan de gemeente. Naast leverancier is de Agem vaak partner bij kleine en grote duurzame energieopwekprojecten. De Agem verbindt daarvoor initiatiefnemers, afnemers, deelnemers en beleidsmakers met elkaar. Verschillende doelgroepen kunnen bij de Agem terecht voor kennis en onafhankelijk advies op het gebied van verduurzamen. Het Agem energieloket vervult een belangrijke rol bij het ondersteunen en ontzorgen van particulieren bij energiebesparing en/of duurzame energieopwekking. Daarvoor initieert zij o.a. grootschalige collectieve acties.

Dimpact

Dimpact is de Coöperatieve vereniging van, voor en door gemeenten. Dimpact helpt ons om de digitale dienstverlening verder te ontwikkelen. De leden zijn de eigenaar van de coöperatie en sturen de ontwikkelingen aan. Samen staan we voor dezelfde uitdagingen en ambities, maar vaak met gebrek aan middelen. Daarom ligt samen organiseren voor de hand. Sinds 2006 zijn wij lid van de vereniging Dimpact. Ook is Dimpact de partij die voor ons (30 gemeenten) landelijke ontwikkelingen probeert te vertalen naar een stuk digitale informatievoorziening en bedrijfsvoering. Verder vertegenwoordigt Dimpact ons in overleggen (bijv. VNG en VNG Realisatie), waarin landelijke afspraken gemaakt worden over het realiseren en invoeren van ontwikkelingen. Te denken valt hierbij aan de informatiehuishouding rond de Omgevingswet, invoering zaakgericht werken, informatiebeveiliging. Ook organiseren zij de samenwerkingsprocessen voor collectieve vraagbundeling, collectieve aanbesteding en collectief contractmanagement t.b.v. doorontwikkeling en beheer van ICT-diensten. Dit resulteert voor de leden in een gezamenlijk verworven portfolio.

Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers (ECAL)

Het ECAL beheert, maakt archiveren toegankelijk en stelt archieven beschikbaar van de deelnemende overheidslichamen overeenkomstig de Archiefwet. Daarnaast zorgt het ECAL voor het in stand houden en bevorderen van het cultureel erfgoed in het gebied van de Achterhoek en de Liemers in de ruimste zin van het woord. Sinds 2019 gebeurt dit ook voor digitale archiefbescheiden middels het e-Depot.

GGD

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten die de gezondheid van alle inwoners bewaakt, beschermt en bevordert. Alle deelnemende gemeenten aan deze gemeenschappelijke regeling nemen de basisproducten van de GGD af die betrekking hebben op de Publieke gezondheid. Deze taken liggen vast en worden omschreven in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Met uitzondering van de gemeente Apeldoorn nemen de overige 21 gemeenten ook de taken af die betrekking hebben op de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-18 jaar. De gemeenten bekostigen de basisproducten voor de publieke gezondheidszorg en voor de JGZ op basis van bijdragen per inwoner aan de GGD. Daarnaast biedt de GGD aan diverse partijen op contractbasis andere producten aan.

De Bestuursagenda 2019 - 2023 is bedoeld als kader voor de komende jaren en gaat uit van de volgende vier prioriteiten:

1. NOG Gezondere jeugd
2. NOG Gezondere leefomgeving
3. NOG Gezonder oud worden
4. NOG Gezondere leefstijl

COVID-19

De GGD Noord- en Oost Gelderland is al geruime tijd druk met de bestrijding van het coronavirus. De GGD is onder andere actief op het gebied van het testen, bron- en contactonderzoek, advisering en het vaccineren. De COVID-19-crisis heeft een grote invloed op de bedrijfsvoering van de GGD. Vanaf maart tot en met september 2020 is een groot deel van de personele capaciteit van de GGD ingezet voor de bestrijding van COVID-19. Voor veel taken van de GGD waren er vooral enkele praktische gevolgen van het niet of op aangepast wijze uitvoeren van de reguliere werkzaamheden. Door de GGD waren een aantal kritische processen benoemd, waarvan de uitvoering zoveel mogelijk doorgang moest vinden. Sinds september 2020 worden zoveel mogelijk reguliere taken weer opgepakt.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport vergoedt de extra kosten die de GGD maakt voor de aanpak en bestrijding van COVID-19. Dit geldt ook voor de kosten voor het inhalen van niet-uitgevoerde werkzaamheden vanwege de bestrijding van het coronavirus.

Laarberg

In ontwikkeling is een volgende fase van het terrein. Het beschikbare areaal is vrijwel volledig verkocht of in optie gegeven. Een bestemmingsplanprocedure is in voorbereiding. Door de stikstofproblematiek is de bestemmingsplanprocedure voorlopig "on hold" gezet. Inmiddels is door de raad een beleidskader vastgesteld. Bij nieuwe bedrijfsvestigingen zal op basis van dit kader nu steeds maatwerk geleverd gaan worden om te voorkomen dat bedrijven op slot gaan. Het opstellen van het Regionale Programma Werklocaties (RPW) is afgerond.

Voor de nadere uitwerking van de paragraaf verbonden partijen verwijzen wij u naar de bijlage.

Paragraaf 3: Bedrijfsvoering

Inleiding

Met bedrijfsvoering bedoelen we de manier waarop processen in onze organisatie zijn georganiseerd en worden aangestuurd en de wijze waarop de verschillende bedrijfsmiddelen worden ingezet.

De kwaliteit van de bedrijfsvoering bepaalt in belangrijke mate of we de doelstellingen, benoemd in de programma's van de voorliggende begroting, succesvol kunnen realiseren.

De paragraaf Bedrijfsvoering heeft een expliciete relatie met het programma Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening. De scheiding die we hier trekken is dat het programma zich inhoudelijk richt op de relatie tussen de burger en de gemeente. Deze paragraaf richt zich vooral op de reguliere operationele kaders en doelstellingen met betrekking tot onze bedrijfsvoering. De eisen die burger- en overheidsparticipatie stellen aan onze bedrijfsvoering worden ook belicht.

De operationele kaders hebben betrekking op het beleid ten aanzien van communicatie, personeel, integriteit, informatisering en automatisering en planning & control. In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen die aan de orde zijn binnen de bedrijfsvoering.

Communicatie in het hart van beleid

In 2020 hebben we net als voorgaande jaren veel energie gestoken in de begeleiding van initiatieven vanuit een houding die aansluit bij de geest van de Omgevingswet. Werkend aan de invoering van de Omgevingswet hebben we gemerkt dat er een grote overlap is tussen de werkwijze die de Omgevingswet voorstaat en onze eigen dienstverlening. Een dienstverlening waarin we nadrukkelijk werken vanuit onze kernwaarden eerlijk, aandachtig en uitnodigend. Door de coronacrisis moesten we noodgedwongen meer gebruik maken van digitale middelen. Dat stuitte soms op weerstand. Inwoners stellen veel prijs op het fysieke contact, het overleg aan tafel. Maar over het algemeen maakten de inwoners heel goed de omslag naar bijeenkomsten in Teams of Zoom of andere vormen van webinars. Daar corona kreeg ook de inzet van social media een impuls in de interactie met onze inwoners en ondernemers. Inwoners en ondernemers vragen via verschillende kanalen aandacht, van whatsapp, facebook en twitter tot mail, internet, brieven en bezoek aan de balie. Dat sloot op zich aan bij ons uitgangspunt om, ondanks dat we via diverse kanalen bereikbaar zijn, wel te sturen op gebruik van digitale manieren. We merken dat door de coronacrisis veel mensen handiger worden met digitale middelen, ook ouderen. Dat naast het buitengebied nu ook de kleine kernen van glasvezel zijn voorzien vormde een goede waarborg voor de bereikbaarheid.

In veel gevallen werden fysieke bijeenkomsten vervangen door videoboodschappen. Zowel door het college (rond evenementen, kermissen, richting de zorg en zorgmedewerkers, als alternatief voor de nieuwjaarsreceptie, het afgeven van een kerstboodschap, maar ook de herhaalde duiding van de impact van de coronacrisis. Maar ook in diverse projecten maakte de kaart aan de muur plaats voor een videopresentatie. Mooie voorbeelden zijn de woningbouwprojecten Vossenburcht in Lievelede en Looweg in Harreveld. Dat werd ook gewaardeerd, getuige het grote bereik dat via social media werd verkregen.

We proberen onze webcare steeds te verbeteren. Webcare betreft de afhandeling van vragen aan de gemeente door inwoners en ondernemers. We zijn steeds beter in staat hier adequaat op te reageren. In februari 2020 is de nieuwe visie op Dienstverlening vastgesteld. Vanuit de implementatiekalender hebben we de dienstverlening verder aangescherpt, waarin een nadrukkelijke koppeling is gelegd met de Omgevingswet én met de Organisatieontwikkeling. De webcare bleek ook in deze coronaperiode een belangrijke bijdrage te leveren aan de communicatie tussen inwoners/bedrijven en gemeente.

Personeelsbeleid

Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra)

In 2019 lag onze focus op de inwerkingtreding van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra). De Wnra geldt per 1 januari 2020. Het belangrijkste gevolg is dat de arbeidsrechtelijke rechtspositie van ambtenaren gelijk is getrokken aan de rechtspositie van werknemers in het private bedrijfsleven. De (gewijzigde) Ambtenarenwet is van toepassing. Het is een grote verandering, het dagelijkse werk van onze collega's is er echter niet door veranderd. Het team P&O houdt hun kennis van het arbeidsrecht actueel en op orde.

Zoals aangekondigd heeft het team P&O in 2020 volop aandacht geschonken aan hun schriftelijke communicatie (communicatie aan medewerkers). Alle sjablonen die wij gebruiken, voldoen aan de nieuwe wettelijke bepalingen uit de Wnra en wijzigingen uit de CAO. Aanvullend hebben wij nieuwe aanvraagformulieren opgesteld en bestaande formulieren aangepast. Vervolgens hebben wij het proces rondom het indienen van een verzoek via zo'n formulier gedigitaliseerd. Hiermee bereikten wij een effectievere werkwijze voor zowel de aanvrager (medewerker) als de behandelaar van de aanvraag. Sinds eind 2020 pakken we stapsgewijs een actualisatie van onze lokale regelingen op. Deze regelingen die vermeld staan in ons personeelshandboek zijn reeds technisch aangepast, d.w.z. dat ze voldoen aan hetgeen de Wnra aangeeft. We kijken nu dus verder dan de technische wijzigingen. Door deze stapsgewijze actualisatie laten we onze regelingen (meer) aansluiten bij wat deze tijd vraagt. Vanzelfsprekend gebeurt dit in overleg met de medezeggenschap.

Organisatieontwikkeling

COVID-19 maakt het lastig op gestructureerde en continue wijze te werken aan organisatieontwikkeling. Er is immers afstand, waardoor de noodzakelijke verbinding bij organisatieontwikkeling zo goed als ontbreekt. En anderzijds hebben we, mede dankzij COVID-19, een hele grote organisatieontwikkeling doorgemaakt in 2020. We gingen in dit jaar met elkaar naar een volledige digitale werkwijze en dat in een heel kort tijdsbestek. Dit heeft de nodige flexibiliteit en inzet gevraagd en we zijn trots dat we dit bereikt hebben in onze organisatie.

In 2021 staat dit thema zeker op de agenda. De directeur zal in het eerste kwartaal van 2021 hier samen met het MT de eerste stappen in nemen.

Daarnaast heeft binnen het grote geheel van organisatieontwikkeling, het programma Invoering Omgevingswet in 2020 vanzelfsprekend veel van onze aandacht gevraagd. Vanuit team P&O wordt hier een structurele bijdrage aan geleverd door deelname in het programmateam en de projectgroep Kennis en Vaardigheden. Deze projectgroep heeft de leerbehoefte in beeld gebracht, wat is nodig om voorbereid op de invoering van de Omgevingswet. Op basis van deze gegevens zijn opleidingsaanbieders benaderd en is een opleidingstraject opgesteld. In 2020 zijn er diverse opleidingen georganiseerd en gevolgd. Zo heeft een hele grote groep met succes een e-learning introductie Omgevingswet afgerond. Medewerkers waarbij de Omgevingswet direct gevolgen heeft voor hun taken/functie volgden deze verplicht. Daarnaast boden wij de kans aan de overige medewerkers om deze e-learning vrijwillig te volgen. Verder zijn ook vakinhoudelijke trainingen georganiseerd. Tientallen mensen hebben één of meerdere trainingen gevolgd. Voor het jaar 2021 staat in ieder geval het trainingsonderdeel 'serious games' in de planning. Door deze games ervaart een groep mensen met elkaar hoe het is om onder de nieuwe Omgevingswet te werken. Vooralsnog is de invoeringsdatum 1 januari 2022. Vanwege de uitbraak van COVID-19 maar ook vanwege de recente val van het kabinet houden wij ontwikkelingen met betrekking tot de invoeringsdatum sterk in de gaten. Wij blijven vanzelfsprekend voortvarend aan de slag gaan, ook al wordt de invoeringsdatum opgeschort.

In- door- en uitstroom

14 medewerkers zijn in dienst gekomen in 2020. Daarnaast zijn 13 medewerkers uitgestroomd. Redenen voor deze uitstroom zijn:

- 8 medewerkers gingen op eigen initiatief (o.a. andere baan).
- 3 medewerkers bereikten de AOW-gerechtigde leeftijd.
- 2 medewerkers door een andere reden.

Bij onze werving en selectieprocedures kijken wij altijd naar doorstroommogelijkheden van onze medewerkers. Mede hierdoor geven we invulling aan duurzame inzetbaarheid binnen onze organisatie. In 2020 stroomden 6 medewerkers door naar een andere functie.

In 2020 boden we aan 15 studenten een stage- of afstudeerplek in het kader van hun Mbo of Hbo-opleiding.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bedroeg in het eerste kwartaal van 2020 3,09% (exclusief zwangerschapsverlof). In de kwartalen die volgden, daalde het ziekteverzuim. In het derde kwartaal was het ziekteverzuim 2,32% (exclusief zwangerschapsverlof). Ondanks COVID-19 en daarmee verbonden maatregelen (thuiswerken, combi thuiswerken/ouderschap en/of (mantel)zorg) is ons ziekteverzuimpercentage niet gestegen ten opzichte van 2019 (2,52) en blijven we daarmee onder het landelijke gemiddelde, dit was in 2020 namelijk 4,4% (bron: CBS).

Integriteit

We willen als gemeente een betrouwbare en integere partner zijn en daarom is het belangrijk om voortdurend aandacht te besteden aan integriteit. Ambtenaren moeten integriteit kwesies herkennen en ernaar handelen. In 2019 heeft P&O in samenwerking met de integriteit scoördinator, de interne vertrouwenspersonen en de OR voor alle medewerkers verplichte bijeenkomsten integriteit georganiseerd. Vanwege de omvang van deze activiteit in 2019 was ons besluit om in 2020 geen grote activiteiten te organiseren/ Wel om aandacht te schenken aan dit onderwerp maar dan op wat kleinere schaal bijvoorbeeld in teamverband. Echter, door COVID-19 hebben we dit niet kunnen oppakken. Vanzelfsprekend blijven de leidinggevenden alert op situaties en mogelijke risico's. Zo blijven we aandacht schenken aan een bewustwording op dit onderwerp en blijven we werken aan een sfeer waarin open gesproken wordt over dit onderwerp.

Verder voeren we evaluatiegesprekken met de drie (2 intern, 1 extern) vertrouwenspersonen. Deze gesprekken blijven we voeren om mogelijke aandachtspunten op het gebied van integriteit mee te kunnen nemen.

Nieuwe cao-gemeenten

De per 1 januari 2020 geldende (vanwege de komst van de Wnra) cao-gemeenten verliep op 31 december 2020. Onderhandelingspartijen (VNG en vakbonden) startten de onderhandelingen in november 2020. Omdat de wensen van de partijen ver uit elkaar liggen, lag er per 1 januari 2021 geen akkoord en dus ook geen nieuwe Cao-gemeenten. Wel is al duidelijk dat er diverse verplichtingen in de Cao opgenomen gaan worden, die resulteren in extra taken voor het team P&O. Hier zal dus in 2021 aandacht aan besteed moeten worden. Zo zal, naar alle verwachtingen, de verplichting komen een vitaliteitsbeleid op te stellen waar o.a. de volgende onderdelen in moeten terugkomen: periodieke meting werkdruk met -indien nodig- een maatregelenpakket, ook is een analyse van de personele bezetting een onderdeel. Verder ziet het ernaar uit dat de regels rondom toekenning verlof wijzigen. De bedoeling is dit te harmoniseren, dus gelijk te trekken voor alle gemeenten. Als de harmonisatie er doorheen komt, heeft dit voor het team P&O tot gevolg dat zij een forse aanpassing in de toekenning van verlof moeten doorvoeren (herrekeningen en rekening moeten houden met overgangsrecht, communicatie hierover).

Ontwikkelingen 2021 in relatie tot formatie

Ook in 2020 merkten we dat het voor bepaalde functies een uitdaging is een geschikte medewerker te vinden. Vacatures voor een tweede keer opengesteld vanwege een gebrek aan geschikte kandidaten. Dit gebeurde bij de functie van directeur maar dit speelde ook bij functies in het sociale domein. Bij enkele andere functies kozen we voor de ondersteuning van een gespecialiseerd werving en selectiebureau om op deze wijze de vacature te kunnen invullen. Onze positie op de arbeidsmarkt en het versterken daarvan blijft dan ook een belangrijk aandachtspunt. We kunnen deze positie versterken door een aantrekkelijk werkgever te zijn en te blijven. Hiervoor willen we ons in 2021 en verder richten op zaken die aantrekkelijk werkgeverschap ondersteunen. Onderdeel van aantrekkelijk werkgeverschap is het aanbieden van een reiskostenvergoeding woon/werk. Wij kennen geen reiskostenvergoeding en zijn daarmee in deze regio één van de weinigen gemeenten die dit niet verstrekken. Sollicitanten zijn verrast als ze horen dat wij hierover niet beschikken en geven aan dat dit aspect meeweegt in hun keuze voor een (nieuwe) werkgever. Het ontwikkelen van vitaliteitsbeleid/vitaliteitsmanagement is iets wat we zullen moeten gaan doen in het kader van de nieuwe CAO-gemeenten. Daar horen acties, activiteiten bij. Activiteiten die helpen onze medewerkers weerbaar, vitaal en gezond te houden. We zetten aantrekkelijk werkgeverschap dus in als instrument tegen krapte op de arbeidsmarkt en het is ook een belangrijk instrument die we kunnen inzetten t.b.v. de hoge aanwezige werkdruk (vitaliteitsbeleid). Vitale medewerkers zijn immers vaak veerkrachtiger, energiever, maar ook meer gemotiveerd en creatiever.

Onze omgeving verandert constant. Duurzame inzetbaarheid en opleiding en training zijn ook onderdelen vanuit aantrekkelijk werkgeverschap die ervoor kunnen zorgen dat wij kunnen blijven voldoen aan hetgeen de omgeving van ons vraagt. Wij willen graag verder (door)ontwikkelen in 2021, wat de nodige investeringen zal vragen. De insteek de komende jaren is een focus op ontwikkeling, maar wij zullen daar onze weg in moeten zoeken. Het is hierbij van belang om de ambities af te stemmen op de capaciteit van de ambtelijke organisatie.

Inzet mba's (mensen met een bijzondere aanleg)

Bij ons zijn momenteel 5 mensen met een bijzondere aanleg werkzaam via detachering vanuit SDOA. Het gaat om de volgende uren:

Medewerker 1: 36 uur per week

Medewerker 2: 32 uur per week
Medewerker 3: 8 uur per week
Medewerker 4: 20 uur per week
Medewerker 5: 32 uur per week
Totaal 128 uren per week

Het gaat om 5 mensen vanuit de doelgroep tewerkgesteld in onze organisatie waar ongeveer 190 mensen werkzaam zijn.

Jaarlijks evalueren wij de bevindingen met de mensen uit deze doelgroep. Wij kregen in 2019 terug dat zij het erg naar hun zin hebben in onze organisatie. Ze ervaren dat ze erbij horen en voelen zich thuis in onze organisatie. Een evaluatiegesprek in 2020 stond gepland, echter deze ging niet door vanwege COVID-19. Door de beperkingen was een fysieke ontmoeting niet mogelijk en ook niet wenselijk gezien de kwetsbaarheid die bij enkele binnen deze doelgroep speelt. Vanzelfsprekend houden de betreffende leidinggevenden periodiek contact met hen. Ook heeft hun werkgever, de SDOA, hier een rol in. Voor zover nu bekend, wordt de quotumheffing tot uiterlijk 2022 uitgesteld. Via de monitor voor de quotumregeling wordt wel periodiek vastgesteld of de overheidswerkgevers voldoen aan het opgelegde quotumpercentage. Of zij uit de sector overheid of de markt komen, is overigens niet meer van belang (besluit van juli 2019). Vanwege het los laten van de scheiding markt/overheid, kunnen we (in overleg met Hacron Schoon) de medewerkers van Hacron Schoon die dagelijks werkzaamheden bij ons verrichten, ook bij ons mee laten tellen. Wij zien onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om iedereen een kans te geven deel te nemen aan de arbeidsmarkt en zelf invulling hieraan te geven als werkgever. Wij blijven ons dan ook inzetten om mensen uit de doelgroep bij ons werkzaamheden te laten verrichten.

Integriteit en ondermijning

Bestuurlijke en ambtelijke integriteit

Om als gemeente een betrouwbare en integere partner te zijn, besteden we aan dit onderwerp blijvend aandacht. We willen dat zowel bestuurders als ambtenaren integriteitstekwesties herkennen en ernaar handelen. Daarom bevorderen we een sfeer waarin we hier open over spreken. Dat geldt voor raadsleden, collegeleden en de ambtelijke organisatie.

Het is van belang dat ambtenaren, wethouders en raadsleden alert zijn op mogelijke onverenigbaarheid van nevenfuncties en handelingen die ze verrichten. We werken transparant doordat ambtenaren hun nevenfuncties melden bij hun leidinggevende. Vanuit het oogpunt van bestuurlijke transparantie publiceren we de nevenfuncties van de politieke ambtsdragers op onze website. Ook de declaraties van bestuurders zijn opvraagbaar en op de gemeentelijke website in te zien.

Gedragscodes

Er zijn naast het wettelijk kader (Gemeentewet) ook gemeentelijke gedragscodes van toepassing. Eén code voor de integriteit van collegeleden / raadsleden (door de gemeenteraad op 6 maart 2018 opnieuw vastgesteld) en één voor medewerkers. Zij vormen een beoordelingskader en leidraad bij twijfel, vragen en discussies. De kernwaarden participatie, behoorlijke contacten met burgers, doelgerichtheid en doelmatigheid, legitimiteit, lerend en zelfreinigend vermogen en verantwoording klinken in verschillende mate door in deze gedragscodes.

We beschikken over een integriteitscoördinator die adviseert over integriteitstekwesties.

Daarnaast zijn er vertrouwenspersonen (extern en intern) aan wie meldingen kunnen worden gedaan. Dat gebeurt op basis van de Gedragscode voor medewerkers of in het kader van de zogenaamde klokkenluidersregeling. Dit geldt ook voor integriteitstekwesties.

Ambtseed – belofte / Verklaring Omtrent Gedrag / bijeenkomsten-trainingen

Onze nieuwe medewerkers leggen een ambtseed of –belofte af. Dit geldt op vergelijkbare wijze voor tijdelijke krachten (uitzendkrachten, gedetacheerden, payrollers etc.). Zij hebben een schriftelijke verklaring afgelegd die vergelijkbaar is met de ambtseed.

Verder vragen we voor elke medewerker die nieuw in dienst komt een Verklaring Omtrent Gedrag aan.

Daarnaast zijn er in overleg met het Bureau Integriteit Nederlandse Gemeenten in 2019

bijeenkomsten/trainingen voor medewerkers rondom integriteit/ongewenst gedrag georganiseerd. Daarbij zijn praktijksituaties in beeld gebracht en is aan de hand daarvan het gesprek gevoerd over deze onderwerpen.

Alle medewerkers hebben daaraan deelgenomen.

Geschenkenregister

De gemeente houdt een register bij van de relatiegeschenken die de leden van het college ontvangen. Alleen geschenken die een waarde hoger dan € 50 hebben worden daarin opgenomen.

Bedrijfsbezoeken en lobby

Het college bezoekt jaarlijks een aantal bedrijven en woont lobby-evenementen bij, al dan niet in regionaal verband.

Internationale reizen

Om vorm en sturing te geven aan beleid en uitvoering wordt bij gelegenheid ook deelgenomen aan (internationale) studiereizen. Dit kan dienen ter inhoudelijke inspiratie en anderzijds om de onderlinge verhoudingen en samenwerking te versterken.

Ondermijning

We hebben als gemeente het RIEC (het Regionaal Informatie en Expertise Centrum) convenant ondertekend. Dat geeft ons met betrekking tot de aanpak van ondermijning de mogelijkheid om informatie uit te wisselen met belangrijke partners zoals de politie, het Openbaar Ministerie en de Belastingdienst. Specifiek met betrekking tot het onderwerp ondermijning werken we samen met het RIEC aan bewustwording rond dit onderwerp waarbij ook de Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) aandacht krijgt. Samen met het RIEC hebben we een ondermijningsbeeld opgesteld voor Oost Gelre dat het uitgangspunt vormt voor de effectieve inzet van preventie en interventiecapaciteit en het fundament onder (nieuw) beleid.

Met betrekking tot de aanpak van ondermijning werken we samen met de andere Achterhoekse gemeenten. Er is een regionaal projectleider ondermijning Achterhoek die vanaf juni 2019 werkzaam is. De burgemeester van Oost Gelre is daarvoor de bestuurlijk opdrachtgever en de gemeentesecretaris van Oost Gelre de ambtelijk opdrachtgever.

Informatiemanagement

De inspanningen op het terrein van Informatiemanagement worden gevoed vanuit de Digitale Agenda, Samen Organiseren en de Gemeentelijke Gezamenlijke Infrastructuur (GGI). In de Digitale Agenda zijn de ambities van gemeenten vastgelegd om als gemeente klaar te zijn voor de informatie gestuurde overheid en zijn vertaald in het informatiebeleid. De gemeente Oost Gelre streeft naar een moderne en voorspelbare dienstverlening en bedrijfsvoering. Daarbij wil ze de kracht van de samenleving en de initiatieven die hieruit voortkomen benutten. (burger- en overheidsparticipatie).

Naast de interne veranderopgave, moet de gemeente Oost Gelre zich continu aanpassen aan haar omgeving. Er staan nieuwe wettelijke verplichtingen voor de deur met een grote impact op de inrichting en het gebruik van de informatievoorziening, zoals de Wet Digitale Overheid, de Wet Open Overheid, de Omgevingswet en de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De lat binnen de informatiesamenleving ligt hoog. Inwoners en bedrijven stellen hoge eisen aan dienstverlening, omdat ze dit vergelijken met de dienstverlening van commerciële dienstverleners. Al deze ontwikkelingen vragen om veel flexibiliteit op het vlak van processen, systemen en mensen.

Dit betekent voor ons investeren op informatietechniek, processen en ambtelijke capaciteit. Investing in de informatietechniek is nodig om de nieuwe digitale mogelijkheden bij de dienstverlening te kunnen toepassen. Waar informatiesystemen tot nu toe vooral ten dienste stonden van de eigen medewerkers, worden deze gaandeweg uitgebreid en opengesteld voor burgers en bedrijven. Zij kunnen daardoor zelf hun aanvragen indienen en uiteindelijk zelf ook hun dossiers inzien, bijvoorbeeld via MijnOverheid.nl.

Naast "directe" investeringen blijven investering op aanverwante gebieden noodzakelijk. Allereerst voor privacy en informatiebeveiliging. Betrouwbaarheid in dienstverlening is essentieel. Door alle nieuwe mogelijkheden nemen de risico's en bedreigingen voor de dienstverlening toe. Investeren is nodig omdat medewerkers gebruik moeten kunnen maken van nieuwe technologieën. Behalve die nieuwe vaardigheden worden van hen ook, meer dan voorheen, brede vaardigheden verlangd in het omgaan met burgers, bedrijven en instellingen. Tenslotte vraagt de digitale transformatie en digitalisering van de dienstverlening andere manieren van samenwerken. Wij willen de digitale transformatie aangrijpen als kans om de dienstverlening verder te versterken en toekomstbestendig te maken.

Het effect van investeren in dienstverlening is dat de gemeente blijft bij de nieuwe eisen die gesteld worden, met name voor wat betreft de digitale dienstverlening.

Indicatoren zijn:

- Tenminste gelijk blijven van de klanttevredenheid gebruikers (inwoners, bedrijven);
- Toename van het aantal digitaal toegankelijke producten;
- Een stijgend aandeel van het digitale kanaal t.o.v. telefoon, post/mail en balie in het klantcontact.

Binnen de werkprocessen kunnen efficiëntievoordelen bereikt worden. Daar staat tegenover dat de kosten voor beheer en ICT toenemen.

Informatieveiligheid

Wij zijn verantwoordelijk voor het op orde hebben van onze informatiebeveiliging. Deze verantwoordelijkheid gaat verder dan onze eigen organisatie en geldt voor de hele gemeentelijke keten. Inwoners en bedrijven, maar ook de ketenpartners, verwachten dat hun gegevens bij ons in veilige handen zijn en wij verwachten dit ook van hen. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is ingevoerd. Wij als gemeente voldoen aan en handelen conform deze wet.

De gemeentelijke doelstellingen van het Informatiebeveiligingsbeleid bestaan uit:

- Het aanvullen en/of verbeteren van de basis set aan maatregelen uit de BIO
- Management is verantwoordelijk voor het informatiebeveiligingsbeleid
- Voldoen aan de eisen die de BIO stelt
- Betrouwbare en continue dienstverlening
- Voldoen aan de overige relevante wet- en regelgeving waaronder de AVG
- Beheersing van de risico's (Governance, Risk en Compliance)
- Nakomen van en voldoen aan de afspraken over de ENSIA verantwoording

Financiën, planning & control

De financiële en planning en control functie voorziet het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie van actuele, volledige en relevante informatie ter ondersteuning van de gemeentelijke beleidsontwikkeling en – uitvoering.

Planning en control (P&C), of sturing en beheersing, gaat over de instrumenten waarmee we onze kaders en doelstellingen vastleggen waarmee we monitoren wat daarvan terecht is gekomen en vervolgens hierover verantwoording afleggen. Wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen en wat gaat het kosten? Op welke punten kan en hoe moet er worden bijgestuurd? Hebben we bereikt wat we voor ogen hadden? Dit zijn de vragen die onder 'planning en control' vallen en waarop achtereenvolgens de begroting, de bestuursrapportages en de jaarrekening antwoord geven. De P&C-cyclus biedt een instrumentarium dat college, raad en ambtelijke organisatie helpt om succesvol te kunnen opereren.

Begrotingsapp

Publicaties van de financiële producten vindt plaats via Pepperflow. Nadat in 2019 is gestart met de begroting 2020 en de bestuursrapportages via de begrotingsapp het jaarverslag 2019 medio 2020 ook digitaal gepubliceerd. Dit jaar zijn stappen gezet om de leesbaarheid van de P&C-instrumentarium verder te vergroten en de inhoud nog beter af te stemmen op de eisen van de gebruiker. We beschrijven de doelen (wat willen we bereiken) zo helder mogelijk en geven aan wat we gaan doen om deze te bereiken.

Beleidsindicatoren

Vanaf 2017 zijn gemeenten verplicht om de effecten van beleid toe te lichten op basis van een vaste set beleidsindicatoren. Daarmee wordt het mogelijk om gemeenten onderling beter en makkelijker met elkaar te vergelijken (benchmarken). De voorgeschreven indicatoren zijn opgenomen in dit jaarverslag. Via de website www.waarstaatjegemeente.nl is het mogelijk onze gemeente te vergelijken met bijvoorbeeld een buurgemeente of alle gemeente in Gelderland. De informatiewaarde van deze beleidsindicatoren zullen wij verder versterken door in de begroting, tussentijdse rapportage en de jaarrekening historische waarden op te nemen. Zo wordt het bijvoorbeeld mogelijk om (trendmatige) ontwikkelingen en effecten van beleid te monitoren.

Interne beheersing

Wij willen een organisatie zijn waar de uit beheersingsoogpunt relevante bedrijfsprocessen continu (en zichtbaar) financieel 'in control' zijn. Het 'in control' zijn houdt in dat we zowel de opzet, bestaan als (goede) werking van de beheersmaatregelen vaststellen. De noodzakelijke (verbijzonderde) interne controle is afgestemd op de beschreven risico's en getroffen beheersmaatregelen. De bevindingen, conclusies en aanbevelingen worden vastgelegd in een rapportage die voor aanvang van de interim controle die de accountant in de maand oktober uitvoert beschikbaar is. De bevindingen en aanbeveling n.a.v. deze controle worden door de accountant vastgelegd in een managementletter die net als het rapport van bevindingen bij de jaarrekeningcontrole in het auditcommittee wordt besproken.

Onze accountant Stolwijk Kelderman rapporteert in de managementletter 2020 dat de interne beheersing in de basis voor de meeste processen op orde is. De processen mb.t. Wmo en Jeugdwet verdienen nog (extra) aandacht, omdat zich hier de grootste risico's voordoen op het gebied van rechtmatigheid. Specifiek gaat het hierbij om beter zicht te krijgen op de prestatielevering. Voor een belangrijk deel zijn we als gemeente hierbij afhankelijk van de door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en zorgaanbieders aangeleverde jaarverslagen. Ook het inkoopproces blijft aandacht vragen vanwege het risico op het niet te voldoen aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen en het mogelijk onvoldoende kunnen aantonen van de prestatielevering.

Juridische kwaliteitszorg

Een klein team juristen ondersteunt de organisatie bij vragen van juridische aard. Ook het college krijgt gevraagd en ongevraagd advies. Hierdoor adviseren we in een vroeg stadium vanuit juridisch oogpunt, maar ook met een praktijkgerichte blik over beleid, procedures en andere zaken.

Mediation

Het is belangrijk dat wij goed contact hebben met bewoners, bedrijven en anderen. Het liefst kiezen we voor mediation boven oplossingen die via bezwarenprocedures, klachtenprocedures of de juridische weg tot stand komen. Daarom is het mooi dat we over een eigen registermediator beschikken. Zij is in staat om gesprekken te leiden tussen diverse partijen en om belangen helder te krijgen. Daarnaast werken wij samen in de Mediators Groep Achterhoek +. Binnen deze groep kunnen mediators voor elkaars gemeente ingezet worden.

Bezwarencommissie

Wij hebben een onafhankelijke adviescommissie voor bezwaarschriften. De adviescommissie adviseert het college over bezwaren die binnenkomen. We nodigen bezwaarden uit om eerst in gesprek te gaan. Samen met de bezwaarmaker onderzoeken we dan of er naast een bezwarenprocedure nog andere wegen zijn die tot een oplossing kunnen leiden. Als bezwaarschriften tijdens het informele traject niet worden opgelost, dan worden deze behandeld tijdens een hoorzitting. De adviescommissie voor bezwaarschriften houdt gemiddeld genomen 10 hoorzittingen per jaar.

Ombudsman

We hebben sinds 2012 een onafhankelijke gemeentelijke ombudsman die klachten behandelt als de interne klachtenbehandeling tot onvoldoende resultaat leidt. De ombudsman doet elk jaar verslag van zijn werkzaamheden in ons jaarverslag.

AVG

Per 25 mei 2018 geldt de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De AVG vervangt de Wet Bescherming Persoonsgegevens. Door de komst van de AVG is er binnen Europa één wet op het gebied van privacy. Binnen Europa gelden nu dezelfde regels. Privacy geldt voor iedereen. Dus niet alleen voor onze inwoners, maar ook voor onze personeelsleden. Wij gaan zorgvuldig en vertrouwelijk om met alle persoonsgegevens.

Zo worden persoonsgegevens alleen verwerkt op grond van een van de grondslagen zoals genoemd in de AVG. Daarnaast verwerken wij niet meer persoonsgegevens dan noodzakelijk is. Bewaren wij deze niet langer dan noodzakelijk is. Ook de toegang tot persoonsgegevens is beperkt tot enkel de personen die vanuit hun functie deze persoonsgegevens nodig hebben. Wij beschermen de persoonsgegevens door het nemen van alle passende technische en organisatorische maatregelen die hiervoor nodig zijn. De transparantie is belangrijk onder de AVG. Het moet voor de betrokkene duidelijk zijn welke persoonsgegevens wij hebben,

wat wij er mee doen, waarom en waarvoor. Inwoners hebben onder de AVG meer rechten gekregen. Zo kunnen zij bijvoorbeeld naast een verzoek tot inzage, verzoeken om hun gegevens te laten verwijderen of digitaal aan een andere partij over te dragen.

Een groot verschil tussen de AVG en de Wbp is de nu geldende verantwoordingsplicht. Organisaties en bedrijven moeten nu kunnen aantonen dat zij zich aan de privacywet houden. Je eraan houden is niet voldoende, je moet dit kunnen laten zien. Hiervoor legt de AVG verschillende verplichtingen op. Denk aan het hebben van een datalekregister.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. Gemeenten moeten door middel van ENSIA elk jaar over de kwaliteit van de informatieveiligheid van diverse informatiesystemen verantwoording afleggen gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). Vanaf 2020 is dit normenkader vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Met ENSIA is ook de verantwoordingssystematiek over de Basisregistratie Personen (BRP), paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten (PNIK), Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en Inkomen (SUWInet) samengevoegd en gestroomlijnd. Uitgangspunt is het horizontale verantwoordingsproces aan de gemeenteraad. Dit vormt de basis voor het verticale verantwoordingsproces aan de nationale partijen die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid.

Op hoofdlijnen ziet het ENSIA-verantwoordingsproces er als volgt uit:

- jaarlijks wordt een zelfevaluatie informatieveiligheid uitgevoerd,
- het college stelt hierover een collegeverklaring op,
- een IT-auditor controleert de collegeverklaring en stelt een assurance rapport op,
- het college rapporteert in het jaarverslag over de informatieveiligheid,
- de gemeenteraad wordt vertrouwelijk geïnformeerd via een separate rapportage informatieveiligheid,
- de gemeenteraad controleert de informatieveiligheid van de gemeente en stelt de jaarstukken vast.

DigiD en Suwinet

Op basis van de antwoorden uit de zelfevaluatie is er voor de DigiD en Suwi aansluitingen een concept-Collegeverklaring opgesteld. Een EDP auditor heeft vervolgens de zelfevaluatie en Collegeverklaring getoetst aan de geldende normen en vastgesteld dat:

- er voor de DigiD aansluiting met als kenmerk 999845(E-suite) een afwijking is geconstateerd door de auditor van de leverancier Dimpact. Er door de leverancier een ontwikkelplan opgesteld wordt waarbij redelijkerwijs kan worden aangenomen dat vóór 1 november 2021 aan de gehele testaanpak voor de norm kan worden voldaan, dan wel dat er afdoende maatregelen zijn genomen om die te mitigeren.
- voor de DigiD aansluiting met kenmerk 1002775(iBurgerzaken) en de Suwinet aansluiting voldaan wordt aan de gestelde normen.

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

De BAG is een onderdeel van het overheidsstelsel van basisregistraties. De BAG bevat gemeentelijke basisgegevens van alle adressen en gebouwen in een gemeente. Denk aan persoonsgegevens, namen en adressen van bedrijven en eigenaren van percelen. In verschillende wetten is de kwaliteit van deze gegevens gewaarborgd. Deze registraties zijn essentieel voor een goede dienstverlening van de overheid. Ze zijn van groot belang voor openbare orde en veiligheid, bestrijding van fraude en bij de voorbereiding van nieuw beleid. Organisaties met een publieke taak, zoals ministeries, waterschappen, politiekorpsen en veiligheidsregio's zijn verplicht de authentieke gegevens uit de registraties te gebruiken.

De BAG is vastgelegd in een wettelijke regeling, waarin onder andere kwaliteitsborging en privacybescherming zijn opgenomen. Gemeenten zijn "bronhouders" van de BAG. Zij zijn verantwoordelijk

voor het opnemen van de gegevens in de BAG en voor de kwaliteit ervan. Uit de rapportage over de BAG blijkt, dat de gemeente Oost Gelre de maximale score van 100 % (205 punten) heeft gescoord.

Basisregistratie Grootschalige Topografie

De Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT) is een digitale kaart van Nederland waarop gebouwen, wegen, waterlopen, terreinen en spoorlijnen eenduidig zijn vastgelegd. De kaart is op 20 centimeter nauwkeurig en bevat veel details, zoals men die in de werkelijkheid ook ziet. Denk aan bomen, wegen, gebouwen, kortom: de inrichting van de fysieke omgeving. Nederlandse overheden (zoals gemeenten) zijn verplicht om de BGT te gebruiken in alle werkprocessen die een kaart als ondergrond vereisen. Zij gebruiken de BGT bijvoorbeeld voor het inplannen van groenbeheer, het in beeld brengen van de bevolkingssamenstelling, het presenteren van plannen voor stadsvernieuwing en het plannen van evacuateroutes. De gemeente is verantwoordelijk voor het bijhouden van de informatie over hun eigen grondgebied, de gemeente is ook hier "bronhouder". Dit alles gebeurt in opdracht en onder toezicht van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Uit de rapportage over de BGT blijkt dat de gemeente Oost Gelre de maximale score van 100% (150 punten) heeft behaald. Er wordt een minimale score van 110 punten (75%) vereist.

Basisregistratie Ondergrond (BRO)

Ook de BRO maakt onderdeel uit van de basisregistraties. De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van de Nederlandse ondergrond. In de komende jaren wordt de BRO stapsgewijs voltooid. Met ingang van 2019 is de BRO zelfcontrole ook een verplicht onderdeel van ENSIA. Uit de rapportage over de BRO blijkt dat de gemeente Oost Gelre 10 % (12 punten) van het maximaal aantal te behalen punten (120) scoort. Er wordt een minimale score van 72 punten (75%) vereist. In het verleden onder de aandacht gebrachte verbeterpunten zijn tot op heden niet gerealiseerd. Inmiddels is er een plan van aanpak opgesteld om de verbeteringen nog dit jaar te realiseren.

Basisregistratie Personen

De Basisregistratie Personen (BRP) is eveneens onderdeel van het stelsel van basisregistraties van de Nederlandse overheid. Alle overheidsinstellingen en bestuursorganen (zoals bijvoorbeeld de Belastingdienst) zijn verplicht voor hun taken gebruik te maken van die gegevens. Het gaat daarbij onder andere om naam, geboortedatum, geboorteplaats, verblijfplaats en familierelaties. Aan de hand van de persoonsgegevens wordt bijvoorbeeld een identiteitskaart verstrekt of wordt de hoogte van een studietoelage berekend.

De Wet Basisregistratie Personen verplicht gemeenten om de inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie BRP jaarlijks te evalueren. Dat gebeurt deels (voor wat betreft informatiebeveiliging) via ENSIA, deels (via de Kwaliteitsmonitor) met een uitgebreide vragenlijst en een controle van de opgeslagen persoonsgegevens. De resultaten van het onderzoek zijn tijdig aan de Autoriteit Persoonsgegevens en aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden.

De zelfevaluatie BRP bestaat uit twee delen. Een procesmatig gedeelte, dat aan de hand van een vragenlijst kijkt naar het procesmatige deel. Het tweede deel is het inhoudelijke controle waarbij aselect 50 persoonslijsten inhoudelijk gecontroleerd worden op juistheid van de gegevens. Voor wat betreft de kwaliteit van de persoonsgegevens scoort de gemeente Oost Gelre 100%. Ten aanzien van de processen is eveneens een score van 100% behaald.

Reisdocumenten

Ook de processen rondom paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten worden jaarlijks geëvalueerd. Dit gebeurt, net als bij de BRP, deels via ENSIA en deels via een zelfevaluatie. De resultaten van het onderzoek zijn tijdig aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) aangeboden.

De Kwaliteitsmonitor bevat meerdere vragenlijsten, waarvan er drie gericht zijn op het aanvraag- en uitgifteproces van paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten. Voor de gemeente Oost Gelre werd op dit onderdeel een score van 92,9% (1.115 punten op een totaal van 1.200 punten) behaald. Hiermee wordt voldaan aan de gestelde norm.

Participatie

We onderkennen dat de kernkwaliteiten van Oost Gelre voortkomen uit onze inwoners. Wij ondersteunen vrijwilligers daar waar mogelijk. Het grote aantal vrijwilligers, de organisatiekracht, de zorg en aandacht voor elkaar, de innovatieve bedrijvigheid, het mooie landschap. Het benadrukt het belang om initiatieven vanuit de samenleving te enthousiasmeren, ondersteunen en faciliteren, het belang van overheidsparticipatie. Onze dienstverlening was daar ook in 2020 op gericht. Nog meer vanzelfsprekend wordt dat met de invoering van de Omgevingswet. Daarin is participatie een belangrijk onderwerp, zoals ook de 2e kamer in een motie van 11 februari 2020 nadrukkelijk heeft betoond. We hebben in het kader van de invoering van de Omgevingswet een aparte projectgroep participatie in het leven geroepen. Los van de invoeringsdatum willen wij daar wel stappen in zetten, omdat participatie een belangrijk onderdeel is van onze dienstverlening. En we bij heel veel projecten al in de geest van de Omgevingswet proberen te werken. Maar het wel gewenst is om daarin wat meer handvatten en kaders te hebben. Kaders die uit gaan van de ruimte die we bieden, het 'ja mits' principe.

Programma Omgevingswet

In 2017 is een Programmaplan vastgesteld op basis waarvan we de noodzakelijke voorbereidingen treffen op de komst van de Omgevingswet. In mei 2020 werd duidelijk dat het Kabinet van plan is om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen met een jaar tot 1 januari 2022. In de tweede helft van 2020 hebben zowel de Tweede als de Eerste Kamer hiermee ingestemd. Er zijn verschillende oorzaken voor dit uitstel, maar de belangrijkste twee redenen zijn de effecten van het COVID-19 virus en het feit dat met name de noodzakelijke voorbereidingen voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet meer tijd vergen. In februari 2020 heeft de Eerste Kamer tijdens de behandeling de motie-Nooren aangenomen. In deze motie wordt de regering verzocht te komen tot een verplichting voor gemeenten, provincies en waterschappen om participatiebeleid op te stellen waarin vastgelegd wordt hoe participatie wordt vormgegeven en welke eisen daarbij gelden. Participatie heeft daarmee een grotere rol bij de invoering van de Omgevingswet. Mede daarom is er een project participatie toegevoegd aan het programma en verder zijn de projecten "Kennis en Instrumenten" en "Ambtelijke Vaardigheden" samengevoegd in het project 'Kennis en Vaardigheden' dat de focus legt op het opleiden van medewerkers, zowel op het gebied van kennis, als op het gebied van vaardigheden (houding en gedrag).

Binnen onze organisatie blijft sprake van een nauwe onderlinge afstemming van verdere organisatieontwikkeling, de nieuwe dienstverleningsvisie en de komst van de Omgevingswet.

Doelstelling van het Programma Omgevingswet blijft het voldoen aan wettelijke eisen, het waarborgen van tenminste het dienstverleningsniveau maar ook om optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden die de Omgevingswet ons allen biedt.

Het gaat om de projecten Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Digitalisering-werkprocessen-dienstverlening en Kennis & Vaardigheden (Voorheen de 2 projecten Kennis & Instrumenten en Ambtelijk vakmanschap; met name gericht op vaardigheids- en kennisprofiel). Het onderdeel communicatie wordt binnen de diverse projecten uitgewerkt en het project Participatie is in 2020 afzonderlijk toegevoegd.

Na langdurig aandringen vanuit het werkveld is per eind 2019 een VNG-lijst beschikbaar gekomen met minimale acties Omgevingswet. Daarin zijn de acties vermeld die in 2020 minimaal uitgevoerd moesten worden om per 1-1-2021 volgens de gewijzigde wettelijke regels te kunnen werken. We hebben deze acties zoveel mogelijk gekoppeld aan onze bestaande Programma-en projectenstructuur Omgevingswet. Mede op basis daarvan hebben we eind 2019 moeten vaststellen dat onvoldoende voortgang werd geboekt in de voorbereidingen op de komst van de wet. Dit hield verband met capaciteitsgebrek maar ook met het feit dat we projectleiding bij beleidsmedewerkers en afdelingshoofden hadden neergelegd om heel bewust de voorbereidingen zoveel mogelijk in eigen beheer te houden. Op grond van vorenstaande moesten we begin 2020 alsnog besluiten externe ondersteuning in te zetten en bijvoorbeeld de leiding van een aantal projecten niet langer alleen in eigen beheer te blijven verzorgen. Ook op gebied van noodzakelijke uitwerking/bijstelling van de werkprocessen is enige externe ondersteuning aangetrokken.

Op onderdelen is sprake van koppeling tussen acties in verband met de organisatieontwikkeling, de nieuwe dienstverleningsvisie en de voorbereidingen op de komst van de Omgevingswet. Het budget is voor het deel gericht op de invoeringsperiode opgenomen op de lijst van nieuw beleid en voor volgende jaren ook in ramingen van kosten in de exploitatiefase. Dat laatste zal straks mede worden gebaseerd op de landelijk

ontwikkelde "Werkwijze structurele effecten Omgevingswet". Hoewel voorbereidingen op de komst van de wet dus wel zijn voortgezet is de voortgang in 2020 onvoldoende geweest en niet volgens de aanvankelijke planning verlopen. Zoals eerder vermeld is van rijkswege besloten de invoeringsdatum uit te stellen tot 1-1-2022 o.a. in verband met de effecten van het COVID-19 virus en omdat met name ook de voorbereidingen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet meer voorbereidingstijd vergen.

Paragraaf 4: Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) stelt regels aan de financieringsfunctie van gemeenten en biedt een kader voor de beheersing van de risico's die uit deze functie voortvloeien. Op lokaal niveau is deze regelgeving vertaald in een treasurystatuut. De doelstellingen van de treasuryfunctie zijn:

- Het continu zorgen voor voldoende liquiditeit;
- Het minimaliseren van de rentekosten binnen het vastgestelde risicoprofiel;
- Het maximaliseren van de renteopbrengsten binnen het vastgestelde risicoprofiel.

Onder risico's verstaan we renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), kredietrisico's, liquiditeits-risico's, en koersrisico's. Bij ons zijn alleen eerstgenoemde twee risico's van toepassing.

Ontwikkeling rentepercentage 2020

De financiering van onze activa vindt plaats met interne middelen (reserves en voorzieningen) en met extern aangetrokken geldleningen. De rentelasten van de financieringsmiddelen belasten we intern door aan de diverse producten door middel van de renteomslag. Voor het jaar 2020 hanteren we voor zowel de begroting, als de rekening een renteomslag-percentage van 1%. Gedurende het jaar 2020 hebben we een zestal geldleningen aangetrokken van in totaal € 21.000.000 en een gemiddeld rentepercentage van -0,04%.

Kasgeldlimiet (renterisico op korte schuld)

In de Wet Fido is een begrenzing opgenomen van de kortlopende middelen die gemeenten mogen opnemen; de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet voor 2020 is vastgesteld op 8,5% van het begrotingstotaal van € 73.836.612, ofwel € 6.276.112. Bij overschrijding moeten wij weer binnen de norm voor het kort geld (< 1 jaar) komen door het aantrekken van lang geld (> 1 jaar). Wij streven ernaar om - binnen de wettelijke grenzen van de kasgeldlimiet - optimaal gebruik te maken van deze financieringsbehoefte, tenzij we een rentestijging op de kapitaalmarkt (lang geld) voorzien. De voordelen hiervan zijn lagere rentekosten en maximale flexibiliteit in de leningenportefeuille.

Kasgeldlimiet	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Toegestane kasgeldlimiet	8,5%	8,5%
Omvang vlottende schuld		
Schuld in rekening courant	€ 3.500.394	€ 526.962
Overige geldleningen (geen vaste schuld)	€ 9.800.631	€ 8.758.187
Vlottende middelen		
Contant in kas	€ 900	€ 900
Tegoeden in rekening courant	€ 1.280.480	€ 898.117
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	€ 11.541.066	€ 8.449.886

Toets kasgeldlimiet	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Totaal netto-vlottende schuld	€ 478.579	€ -/63.754
Toegestane kasgeldlimiet	€ 6.276.112	€ 6.907.087
Ruimte	€ 5.797.533	€ 6.970.841

Tabel 2.5 Kasgeldlimiet

De netto vlottende schuld per kwartaal bedraagt voor 2020:

Netto vlottende schuld	Werkelijk 2020
1 ^e kwartaal	€ -/9.011.114
2 ^e kwartaal	€ -/2.601.471
3 ^e kwartaal	€ 167.851
4 ^e kwartaal	€ 478.579

Renterisiconorm (renterisico op lange schuld)

De renterisiconorm begrenst de rentegevoeligheid van de vaste schuldpositie van de gemeente. Het renterisico wordt bepaald door de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherzieningen op de vaste schuld. Het percentage voor de risiconorm is volgens een ministeriële regeling vastgesteld op 20%. Maximaal 20% van het begrotingstotaal mag dus worden vernieuwd (herfinanciering en/of renteherziening). Doel is dat we onze vaste leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren zijn gespreid.

Renterisiconorm	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Renteherzieningen	0	0	0
Aflossingen	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Renterisico	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Vastgestelde renterisiconorm	20%	20%	20%
Renterisiconorm	14.767.738	17.353.530	16.251.969

Toets renterisiconorm	Begroot 2020	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019
Renterisico	7.536.404	7.886.438	7.685.758
Renterisiconorm	14.767.738	17.353.530	16.251.969
Ruimte	7.231.334	9.467.092	8.566.211

Uit de tabel blijkt dat de gemeente Oost Gelre in 2020 binnen de gestelde normen is gebleven.

Kredietrisico

Kredietrisico's ontstaan door het verstrekken van leningen en gemeentegaranties. Het treasurystatuut bepaalt dat uitgezette gelden en garanties alleen tot stand mogen komen als zij een publieke taak dienen. Het uitzetten van gelden wanneer overtollige middelen aanwezig zijn, is toegestaan als zij een prudent karakter hebben en niet gericht zijn op het genereren van inkomen door overmatig risico aan te gaan.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de samenstelling van de verstrekte geldleningen en gemeentegaranties per ultimo 2020, onderverdeeld naar risicogroep:

Risicogroep	(hypothecaire)zekerheid	Restant schuld in €
1. Woningcorporaties	Ja	33.384.500
2. Instellingen ouderenzorg	Ja	954.283
3. Nutsbedrijven		83.542
4. Sport en culturele instellingen		346.893
5. Ambtenaren	Ja	1.984.219
6. Stg Careaz		1.759.238
7. Gebiedsonderneming Laarberg		10.700.000
8. SvN		3.100.000
9. Stadsverwarmingsnet		433.333
10. Toekomstbestendig wonen		2.000.000

In de tabel zijn geldleningen en garanties verstrekt voor het verrichten van de publieke taak. De onder 4 verstrekte gelden ondersteunen drie instellingen met een sportief of sociaal-cultureel doel. De geldleningen aan ambtenaren zijn verstrekt op grond van de destijds bestaande hypotheekregelingen.

Leningenportefeuille

De leningenportefeuille vermeldt de omvang, het verloop en de gemiddelde rente van de opgenomen geldleningen voor de financiering van gemeentelijke taken.

Leningenportefeuille (inclusief mutaties)	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari 2020	51.183.325	1,01%
Reguliere aflossingen in 2020	7.886.438	
Aangetrokken geldleningen in 2020	21.000.000	-0,04%
Stand per 31 december 2020	64.296.887	0,89%

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lagere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen hun geld niet meer kunnen onderbrengen bij reguliere banken, maar verplicht zijn dit bij het Rijk dan wel medeoverheid te doen. Dit geldt vanaf 2013. Het tijdelijk uitzetten van geld bij derden is verleden tijd. Alle overtollige middelen in de schatkist moeten we aanhouden. Er zijn vier uitzonderingen: nazorgfondsen zoals die zijn ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst, bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012) en een drempelbedrag. Het drempelbedrag is een minimumbedrag (dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag voor onze omvang is 0,75% (dit percentage wordt gehanteerd bij een begrotingstotaal lager dan € 500 miljoen) van het begrotingstotaal (€ 73.836.612), € 553.775. Dagelijks wordt het overschot van onze liquide middelen gestort naar het Rijk middels een rekening-courantrekening. Het bedrag aan liquide middelen per kwartaal was in 2020:

	Q1	Q2	Q3	Q4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 422.064	€ 865.309	€ 3.146.685	€ 260.751
Drempelbedrag	€ 553.775	€ 553.775	€ 553.775	€ 553.775
Ruimte onder drempelbedrag	€ 131.711			€ 293.024
Overschrijding van het drempelbedrag		€ 311.534	€ 2.592.910	

Rentelasten 2020

In de jaarrekening 2020 gaan we voor zowel de rente over de eigen financieringsmiddelen als over nog aan te trekken externe financieringsmiddelen uit van een rentepercentage van 1%. Het financieringsresultaat hebben wij verantwoord als negatieve last via het taakveld treasury.

Externe rentelasten*	395.360
Rente over eigen vermogen	470.890
De aan de producten toe te rekenen rente	866.260

De werkelijk toegerekende rente (investeringen)	1.121.799
Financieringsresultaat**	-/- 255.539

* Externe rentelast betreft de rente over aangetrokken geldleningen.

** Financieringsresultaat vloeit voort uit de extreem lage rentestand waar tegenover staat dat aan bepaalde investeringen een vast rentepercentage wordt toegerekend welke hoger is dan de marktrente.

De toegerekende rente hebben we voor de begroting 2020 vastgesteld op 1%. Als we het financieringsresultaat afzetten tegen de boekwaarde per 1 januari 2020 komen we uit op een afwijking van - 0,24%; dit is binnen de toegestane marge van 0,5%.

Paragraaf 5: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Wij hebben ongeveer 620 ha. aan openbare ruimte en 40 gebouwen in beheer. Een belangrijk onderdeel van onze begroting richt zich op het onderhoud van de openbare ruimte en de gebouwen. Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is goed beheer noodzakelijk. Gelet op de omvang van de te beheren kapitaalgoederen legt deze continue taak een substantieel beslag op de budgettaire middelen.

Overzicht beheerplannen voor begrotingsjaar 2021

Beheerplannen	Door de raad vastgesteld	Looptijd t/m	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig onderhoud
Wegen	2016	2027	Ja	Nee
Riolering	2016	2021	Ja	Nee
Groen	2007	2019 (1)	Ja	Nee
Openbare verlichting	2008	2012(2)	Ja	Nee

(1) Het oude beleidsplan is achterhaald. Per 01-01-2020 wordt de groenvoorziening verzorgd door de ROVA. In het contract met de ROVA is het beheer Openbare Ruimte opgenomen

(2) Er ligt een nieuw beleidsplan klaar die is voorgelegd aan de dorpsbelangenverenigingen. Daarna gaat het beleidsplan naar het college en de raad.

Wegen

In het wegenbeleidsplan 2017-2027 is het onderhoudsniveau voor asfalt en elementen (tegels, klinkers) opgenomen. Het niveau voor asfalt is beeldkwaliteitsniveau B (voldoende) en voor elementen het lagere niveau C (matig). Met behulp van de jaarlijkse visuele wegininspectie, de vastgestelde onderhoudsniveaus en het beheerprogramma stellen we jaarlijks het onderhoudsprogramma op. Hierbij vindt afstemming plaats met andere disciplines zoals riolering en groen om kapitaalvernietiging te voorkomen. Daarnaast zijn er wegen die vervangen (rehabilitatie/reconstructie) moeten worden.

Areaal:

Verhardingstype	Oppervlak in m ²	% van totaal
Verhard: asfalt	1.270.406 m ²	55%
Verhard: elementen	1.055.296 m ²	45%
Totaal	2.325.702 m²	100%

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma is inmiddels geïmplementeerd. Vanaf 2021 worden areaalgegevens uit dit nieuwe programma gegenereerd.

Kwaliteit wegennet

In het najaar 2020 is de laatste visuele inspectie uitgevoerd.

Financiën

De boekwaarde van wegen bedraagt per 31 december 2020 € 17,3 miljoen, wat resulteert in een bedrag van

€ 1,5 miljoen aan kapitaallasten. In 2020 hebben we voor regulier onderhoud wegen een bedrag van € 585.388 besteed.

Riolering

De basis voor het rioolbeheer vormen het beheerpakket, de voortdurende inspecties en het wettelijke verplichte Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP 2017-2021). Het GRP beschrijft de noodzakelijke activiteiten om de riolering op een acceptabel niveau te houden en aan de wettelijke eisen te laten voldoen. Ook beschrijft het de kosten die hiermee gepaard gaan en de consequenties voor de rioolheffing. De kosten van riolering bestaan uit jaarlijkse onderhoudsuitgaven, kapitaallasten uit investeringen (nieuw beleid). Tot 2021 ligt hier de basis om verder te werken aan het beschermen van onze volksgezondheid, het behouden van droge voeten en het bereiken van een goede waterkwaliteit. Na invoering van de omgevingswet vervalt de verplichting van het hebben van een gemeentelijk rioleringsplan. Het plan gaat dan integraal onderdeel uitmaken van de Omgevingsvisie en Omgevingsprogramma. De verplichtingen voor burgers en bedrijven krijgen hun plek in het Omgevingsplan

Dit alles blijven we doen in goed overleg en afstemming met onze collega's van Groen, Wegen en Verkeer en in samenwerking met het waterschap Rijn en IJssel en Achterhoekse (buur)gemeenten.

Het contract - via een "traditioneel" bestek- voor beheer en onderhoud van de mechanische riolering (drukrioleringen en gemalen) loopt eind 2020 af. In 2021 wordt de markt uitgedaagd om op een innovatieve wijze samen met ons het beheer en onderhoud aan onze mechanische riolering vorm te geven.

Op 8 december 2016 is het afvalwaterakkoord Wintlicht een samenwerking in de afvalwaterketen tussen de gemeente Winterswijk, Oost Gelre en het waterschap Rijn en IJssel, ondertekend.

Vanaf 2020 trekken we samen op binnen de opgave uit het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA). De gemeente Aalten is daarbij ook aangesloten. De stresstesten voor wateroverlast, droogte en hitte zijn nagenoeg afgerond er wordt onderzocht of we binnen deze samenwerking ook wat voor elkaar kunnen betekenen bij de risicodialoog en/of de uitvoeringsagenda. Daarnaast sluiten we ons voor droogte aan bij het regionale Programmavoor Droogte Achterhoek

De boekwaarde van rioleringswerken bedraagt per 31 december 2020 € 22,4 miljoen, met aan kapitaallasten € 1,3 miljoen. Het jaarlijks onderhoud heeft een omvang van € 470.104, de inkomsten voor rioolrecht waren € 2.170.000. De voorziening bedraagt per 31 december 2020 € 7,6 miljoen; dit bedrag is nodig om toekomstige investeringen vanuit het GRP te financieren.

Kengetallen:

Omschrijving	2020	2019
Vrijvalriolering	218 km	218 km
Inspectieputten	5.600 stuks	5.600 stuks
Kolken	13.362 stuks	13.320 stuks
Drainageleiding	3.700 m1	3.700 m1
Lijngoten	2.542 m1	2.700 m1
Drukunits	724 stuks	750 stuks
Drukunitsleiding	177 km	190 km
Gemaalunits	29 stuks	29 stuks
Gemaalunitpersleiding	0.6 km	0.7 km

Omschrijving	2020	2019
Bergbezinkvoorzieningen	6 stuks	6 stuks
IBA's	28 stuks	28 stuks
Aansluitingen (woning en bedrijf)	13.982 stuks*	13.982 stuks

*Hiervan zijn 359 aansluitingen van agrarisch bedrijven

In de afgelopen jaren zijn er geen wijzigingen in het beheerprogramma doorgevoerd. Een nieuw beheerprogramma wordt geïmplementeerd.

Openbaar groen en water

In 2020 zijn we erin geslaagd om een uitstekende start te maken met Rova, onze gebiedspartner voor de openbare ruimte vanaf 1-1-2020 om de doelstellingen met betrekking tot de beheerkwaliteit en financiële taakstelling te realiseren. In dit eerste jaar zijn de kwaliteitseisen ten aanzien van alle beheertaken gerealiseerd. Daarnaast is de financiële taakstelling van € 300.000 voor de komende jaren al voor een substantieel gedeelte (€ 200.000) in 2020 gerealiseerd. De verwachting is dat we dit het komende jaar verder kunnen invullen.

Openbare verlichting

Bij vervanging van masten en armaturen maken wij een duurzame en energiebewuste keuze. Op het programma van openbare verlichting staat:

- In 2021 wordt een nieuw beleidsplan aan de raad voorgelegd. In 2020 is het conceptbeleidsplan gecommuniceerd met de alle dorpsbelangen.
- Eind 2018 heeft de raad extra budget beschikbaar gesteld voor het versneld vervangen door Ledverlichting. In 2020 zijn de eerste vervangingsprojecten uitgevoerd. Aankomende jaren volgen er meer.

Civieltechnische kunstwerken

Voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken (zoals bruggen en complexe duikers) hebben wij een beheerplan uit 2015 met een doorkijk voor 10 jaar. In dit beheersplan is een onderhoudsregime opgenomen. Daarbij maken we verschil tussen jaarlijkse onderhoudskosten en de uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen. Om een actueel beheerplan te behouden, is in de meerjarenbegroting 2021-2024 voor het jaar 2022 het actualiseren van het beheerplan civieltechnische kunstwerken opgenomen.

Speelvoorzieningen

Jaarlijks wordt een onafhankelijke veiligheidsinspectie uitgevoerd naar de speeltoestellen en de directe omgeving. Maandelijks vinden omwille van veiligheid en functionaliteit inspecties van de speelvoorzieningen plaats. De geconstateerde gebreken worden direct hersteld zodat de toestellen aan het Attractiebesluit voldoen. In de (concept) visie: 'Gezonde Leefomgeving' worden voorstellen gedaan over de uitgangspunten voor toekomstige speelplekken. We verwachten dat die visie in 2021 wordt vastgesteld.

Gemeentelijke gebouwen

Om deze kapitaalgoederen op een acceptabel niveau te houden, is ook hier goed beheer noodzakelijk. Deze 40 gebouwen (en 4 kunstwerken) kunnen grofweg onderverdeeld worden in gebouwen voor eigen gebruik en gebouwen verhuurd aan derden. We beheren deze gebouwen volgens een meerjaren-onderhoudsplanning, als zodanig grotendeels verankerd in de meerjarenbegroting. Het kwaliteitsniveau dat we hanteren is functioneel, sober en duurzaam (kwaliteitsniveau 3 NEN 2767). Verder hanteren we de regierol en wordt de uitvoering van het beheer door derden gedaan.

Voor zover bekend zijn er geen financiële consequenties t.a.v. het beleidskader. De benodigde budgetten zijn in de begroting opgenomen. Voor een paar gebouwen is het onduidelijk wat er in de toekomst mee gaat gebeuren. Hierdoor stellen we uit oogpunt van beheer gewenste vervangingen uit. Een paar gebouwen zullen

(hoogstwaarschijnlijk) gesloopt gaan worden. Het verduurzamen (o.a. in het kader van Europese wetgeving EED en regionaal cq gemeentelijk beleid) van gemeentelijke gebouwen zal de komende jaren extra aandacht krijgen. Er is een inventarisatie gemaakt van te verwachten maatregelen. Er wordt gezien of deze werkzaamheden zo veel mogelijk in combinatie met reeds gepland onderhoud uitgevoerd kunnen worden. Extra middelen voor verduurzaming zullen verankerd moeten worden in de begroting. De beheerplannen zijn door NIBAG begin 2020 geactualiseerd en worden jaarlijks geïndexeerd. De financiële uitwerking is de grondslag voor de onderhoudsbudgetten.

Financiële uitwerking: aan onderhoud gebouwen is voor 2020 een bedrag uitgegeven van € 633.013.

De reserve groot onderhoud gebouwen bedraagt per 31 december 2020 € 2.473.571

Kengetallen

De kengetallen voor gemeentelijke gebouwen zoals opgenomen in de meerjarenonderhoudsplanung betreffen 40 gebouwen (locaties) met een totaal BVO van 30.345 m² in onderhoud, bestaande uit:

- 4 gebouwen voor eigen personeel (inclusief serviceteam en villa RABO)
- 2 brandweerkazernes
- 3 gebouwen voor sport (verenigingen)
- 4 gebouwen voor recreatie (hertenkampen etc.)
- 1 bibliotheek
- 5 gebouwen voor multifunctioneel gebruik
- 2 kinderdagopvang/peuterspeelzaal
- 4 woningen
- 2 muziekkoepeles
- 1 muziekschool
- 4 overige (monumentale) gebouwen (stadstoren, stadsboerderij, Vion gebouwtjes en dodenhuisje alg. begraafplaats)
- 4 slooppanden
- 2 scholen (tijdelijk)
- 2 gebouwen voor cultureel gebruik
- 4 kunstwerken + overig

Afschrijvingen

Wij hanteren voor de vervangingsinvesteringen de nota afschrijvingenbeleid.

Water

Het meeste oppervlaktewater in het bebouwde gebied is in 2009 in eigendom overgedragen aan het waterschap Rijn en IJssel.

In 2010 heeft het waterschap in overleg met ons functies en eindbeelden van het oppervlaktewater bepaald. In de praktijk en voor het beheer van de oevers maakt het oppervlaktewater deel uit van de openbare ruimte en streven we naar integraal onderhoud. Dit heeft geresulteerd in praktische keuzes ten aanzien van het beheer; wie doet wat en waar. Met Rova en het waterschap worden de praktische werkzaamheden op elkaar afgestemd in een reguliere overlegcyclus.

Paragraaf 6: Grondbeleid

Inleiding

Deze paragraaf geeft de visie op het grondbeleid om de doelstellingen uit de programma's te kunnen realiseren. Transparantie van het grondbeleid is om meerdere redenen belangrijk. Niet alleen door het grote financiële belang en de risico's, maar ook in relatie tot de te halen doelstelling. Via het grondbeleid kunnen we beleidsvoornemens invullen. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van uitvoering van het grondbeleid en de actuele situatie van de totale grondexploitatie.

Grondbeleid

Grondbeleid is een sturingsinstrument. Geen doel op zichzelf, maar gereedschap om andere doelen te bereiken. Dit kunnen doelen zijn op het gebied van ruimtelijke ordening, volkshuisvesting of economie. In de nota grondbeleid is vastgelegd hoe wij het grondbeleid vormgeven. Kernbegrippen zijn: regie voeren, ten dienste van gemeentelijk beleid en verantwoorde risico's.

Actuele stand van zaken?

In het boekjaar 2020 zijn de volgende complexen onderhanden:

Groenlo

- Complex Brouwhuizen: bij dit complex is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met private partijen. Bestemmingsplan is in 2009 vastgesteld. Ons aandeel is in kwantitatieve zin beperkt van omvang evenals de daaruit voortvloeiende financiële risico's. Op basis van een aangepast en vastgesteld stedenbouwkundig plan is de overeenkomst aangepast. De financiële gevolgen daarvan zijn al in het jaarverslag verwerkt. Na gereedkomen van de laatste woningen kan dit complex worden afgewikkeld. Naar verwachting in 2021. De boekwaarde bedraagt € 1.430.048.
- Complex De Woerd: bestemmingsplan is vastgesteld in 2010. Het geplande aantal woningen bedraagt 34. Kavelverkoop is gestart eind 2010. Alle kavels zijn verkocht. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt negatief € 57.200. Na afronding werkzaamheden woonrijp maken wordt het complex naar verwachting in 2022 afgewikkeld. Er wordt een verlies verwacht van € 507.515.
- Lichtenvoordseweg/Lievelderstraat: Voor plan De Gracht zijn 3 woonkavels beschikbaar, waarvan 2 door de gemeente worden uitgegeven. Beide kavels zijn verkocht. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 85.775. Complex zal in 2021 worden afgewikkeld. Er wordt een verlies verwacht van € 101.505.

Lichtenvoorde

- Complex Flierbeek fase II: de uitgifte van de kavels verloopt goed. Van de 42 kavels zijn er 41 verkocht en is er nog 1 in optie. Het segment rijenwoning loopt goed. De vraag naar 2^e kap woningen in middel en duur segment begint te lopen. Dit betreft woningen die worden ontwikkeld door projectontwikkelaars. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt negatief € 1.165.819. De oplevering van dit complex wordt verwacht in 2023. Het nog te verwachten resultaat bedraagt € 432.691 positief.
- Bedrijventerrein Lindebrook: gezien het tempo van uitgifte wordt oplevering niet eerder verwacht dan 2025. In 2020 zijn er 2 kavels verkocht, waarvan één in erfpacht. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 2.106.308. De financiële risico's zijn gering. Er wordt een positief resultaat verwacht van € 2.257.882.

Lievelde

- Complex Engelse Schans: bestemmingsplan vastgesteld in 2009. Naast de gemeentelijke kavels (14) die allemaal verkocht zijn, zijn er nog 4 kavels in particulier bezit, waarvan er nog 3 te koop zijn. Verwachte afwikkeling in 2021. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2020 negatief € 18.907.

Vragender

- Complex Eschrand: Bouwrijp maken is gestart in februari 2013. In 2017 zijn de laatste kavels verkocht. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 514.641. De oplevering wordt verwacht in 2021 met een verwacht verlies van € 529.050.

Harreveld

• Complex Looweg: er is nog één kavel te koop (in optie). De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 65.723. De oplevering wordt verwacht in 2021 met een verwacht resultaat van nihil.

Mariënvelde

• Complex de Boog: de boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 72.459. De oplevering wordt verwacht in 2021. Het betreft één kavel van circa 600m².

• Complex Hof aan de Boog: Betreft een inbreidingslocatie voor woningbouw. De boekwaarde bedraagt € 46.702. Naar verwachting zal, na goedkeuring van de gemeenteraad, in het laatste kwartaal 2020 gestart worden met het bouwrijp maken van de grond. Verwachte oplevering eind 2023 met een positief resultaat van € 631.172.

Zieuwent

Complex Zieuwent: Bestemmingsplan is vastgesteld in 2019. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2020 € 501.341. Het verwachte resultaat bedraagt negatief € 376.824. Voor dit verwachte verlies is een voorziening gevormd. De oplevering wordt verwacht in 2022. Naast de 3 gemeentelijke kavels, waarvan er drie in optie zijn, zijn er nog 5 kavels in particulier bezit. Deze zijn allemaal verkocht.

Voorziening voor verwachte verliezen

Voor de complexen waarbij een verlies wordt verwacht is een voorziening gevormd. De voorziening bedraagt per 1 januari 2020 € 2.383.225. Het betreft de complexen Brouwhuizen, Lichtenvoordseweg/Lievelderstraat, Eschrand Vragender, De Woerd en Zieuwent. Door een dotatie aan de voorziening in 2020 van de Woerd en een onttrekking van complex Zieuwent bedraagt de voorziening per 31 december 2020 € 2.621.103.

Reservering voor risico's grondexploitatie

In de staat reserves en voorzieningen voor het jaar 2020 hebben we ter afdekking van de risico's van grondexploitaties reserves gevormd (stand per 31 december 2020):

• Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie € 520.800.

Op basis van de Nota Grondbeleid 2014 mag de reserve Bestemmingsreserve Reserve grondexploitatie maximaal € 575.000 bedragen.

Afsluiting complexen

We ronden projectfasen gefaseerd af. Nadat deelfases in een complex gereed zijn volgt meteen de administratieve afhandeling, waardoor winstneming mogelijk is conform de nota grondbeleid.

Vanaf 1 januari 2017 moet de winst van grondexploitaties naar rato van de gerealiseerde kosten genomen.

De verwachte resultaten van de grondexploitatie:

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Genomen resultaat/verlies in €	Nog te verwachten resultaat in €	Verlies voorziening in €	Verw. oplevering
Brouwhuizen	1.430.048	500.000	956.210	956.210	2021
De Woerd	-/- 57.200	450.250	507.515	507.515	2022
Lichtenvoordseweg/Lievelderstr.	85.775	0	101.505	101.505	2021
Flierbeek fase II	-/- 1.165.819	-/- 2.835.260	-/- 432.691	0	2023
Lindebrook*	2.106.308	-/- 1.742.118	-/- 2.257.882	0	2025

Omschrijving grondexploitatie	Boekwaarde in €	Genomen resultaat/verlies in €	Nog te verwachten resultaat in €	Verlies voorziening in €	Verw. oplevering
Eschrand Vragender	514.641	-/- 12.372	529.050	529.050	2021
Looweg Harreveld	65.723	-/- 61.656	0	0	2021
De Boog Mariënelde	72.459	-/- 26.527	-/- 22.255	0	2021
Engelse Schans	-/- 18.907	-/- 46.548	-/- 1.495	0	2021
Zieuwent	501.341	0	376.824	526.823	2022
Hof aan de Boog	46.702	0	-631.172	0	2023
Totaal	3.581.071	-/- 4.273.731	-/- 874.391	2.621.103	

-/- = winst

* Hierin heeft de gemeente een aandeel van 30%

Gronden gepresenteerd onder materiële vaste activa

Met de nieuwe BBV-voorschriften mogen niet-actieve grondexploitatiecomplexen per 1 januari 2016 niet meer onder de grondexploitaties geboekt worden, maar moeten gepresenteerd worden onder de materiële vaste activa.

Het betreft de volgende complexen:

- Complex Flierbeek fase III: Deze grond wordt (voorlopig) niet uitgegeven. De grond is gewaardeerd op landbouwgrond (€ 6 per m²). De boekwaarde bedraagt per 31 december 2020 € 220.350. In studie is of deze fase alsnog in ontwikkeling wordt genomen. Daarover ontstaat in 2021 meer duidelijkheid.
- Richterspoort (voormalig gezondheidscentrum): op dit terrein heeft de Welkoop uit Zieuwent in 2016 een winkel gebouwd. De grond is in erfpacht uitgegeven. De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 197.836.
- Lichtenvoorde Centrum Oost: De visie "Hof aan de Dijkstraat" is op 17 december 2017 door de Raad vastgesteld. Het plan gaat uit van een kwalitatief goede invulling van het openbaar gebied in combinatie met 15 tot maximaal 20 huur- en/of goedkope huur- en koopwoningen (geen appartementen), met eventueel werken vanuit huis. In 2020 is krediet beschikbaar gesteld voor realisering van dit plan. De boekwaarde bedraagt per 31 december 2020 € 454.000. Eind 2020 is dit overgeboekt van materiële vaste activa naar voorraden, aangezien de panden in het voorjaar van 2021 worden verkocht.
- Complex Looweg Harreveld 2: De grond is in mei 2020 aangekocht. De benodigde vooronderzoeken voor het wijzigen van de bestemming zullen vervolgens worden uitgevoerd. Daarna zullen de wijziging van de bestemming samen met de grondexploitatie naar verwachting in het derde kwartaal 2020 worden voorgelegd aan college en raad. Verwachte oplevering eind 2023 met een negatief resultaat van € 80.605.
- Complex Vossenburght Lievelede: betreft de ontwikkeling van het voormalige VION-terrein. In de loop van 2021 zal de ontwikkeling nader worden uitgewerkt. Een deel van het terrein zal worden ingericht als park/groenvoorziening met aanvullende faciliterende voorzieningen. Het overige deel (langs de Bergstraat) zal worden ontwikkeld als woningbouw terrein. In de loop van 2021 zal het nieuwe bestemmingsplan samen met de grondexploitatie ter vaststelling worden aangeboden aan de raad.

Overige gronden

De boekwaarde per 31 december 2020 bedraagt € 549.722.

Paragraaf 7: Lokale heffingen

Inleiding

De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht lokale heffingen

Inleiding

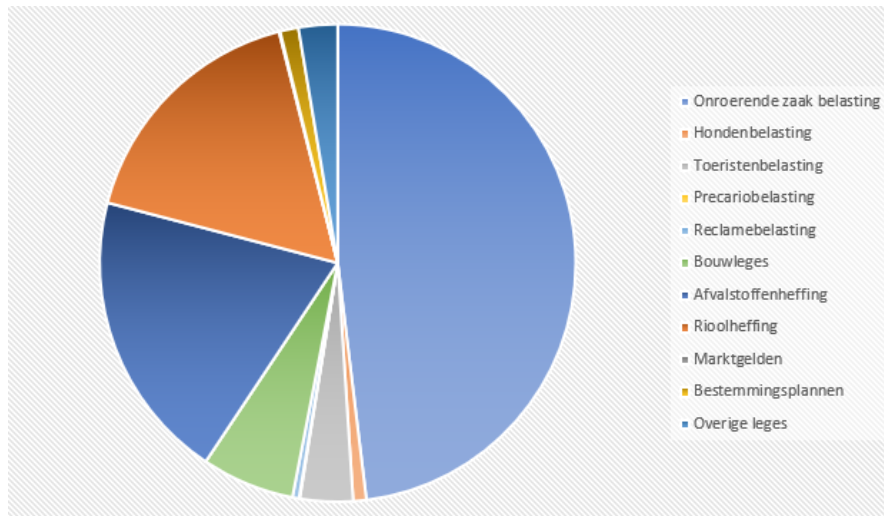
De gemeentelijke belastingen en heffingen vormen een belangrijk onderdeel van onze algemene dekkingsmiddelen.

Overzicht lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit belastingen en heffingen. De belastingen moeten de algemene uitgaven van de gemeente dekken en zijn in principe vrij besteedbaar. De heffingen dekken de kosten die wij maken voor individuele dienstverlening aan de burger (bijvoorbeeld rioolheffing en afvalstoffenheffing). Die zijn dus niet vrij besteedbaar.

In de jaarrekening 2020 hebben wij de werkelijke bedragen opgenomen voor de heffingen. Ter vergelijking zijn ook de cijfers van de begroting 2020 en jaarrekening 2019 vermeld.

Omschrijving	Jaarrekening 2020	Begroting 2020	Jaarrekening 2019
Onroerendezaakbelasting (ozb)	6.149.215	6.178.260	5.788.073
Hondenbelasting	114.104	116.717	115.166
Toeristenbelasting	459.360	247.000	641.726
Precariobelasting	6.766	5.855	17.421
Reclamebelasting	56.767	57.281	59.167
Bouwleges	806.599	642.728	735.534
Afvalstoffenheffing	2.520.651	2.482.050	1.913.619
Rioolheffing	2.336.496	2.202.000	2.552.987
Marktgelden	10.199	12.942	11.517
Bestemmingsplannen	159.526	297.255	157.493
Overige leges	345.552	266.597	414.129
Totaal	12.965.235	12.508.685	12.406.832

Tarieven beleid

Voor diverse lokale heffingen gelden wettelijke voorschriften. Zo geldt bij heffingen dat de opbrengst maximaal 100% van de kosten mag bedragen. Voorbeelden hiervan zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Bij de overige lokale heffingen mogen de opbrengsten van de totale legesverordening de kosten niet overschrijden.

Algemene uitgangspunten

Onze retributies zijn gebaseerd op 100% kostendekkendheid. De tarieven van de lokale heffingen worden jaarlijks gecorrigeerd met het inflatiepercentage. Voor het jaar 2020 gingen we uit van een inflatiecorrectie van 2%.

Kostendekkende tarieven

Voor de tarieven van de riool- en afvalstoffenheffing geldt het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid, inclusief omzetbelasting. De tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing stellen we jaarlijks vast op basis van de verwachte kosten. De werkelijke kosten kunnen dus afwijken. Bij het samenstellen van de jaarrekening moet blijken of de heffingen correct zijn vastgesteld en verrekenen we eventuele verschillen. Deze verschillen nemen we bij de eerstvolgende begroting mee in de berekening van de voorgestelde tarieven voor dat begrotingsjaar.

Toerekening overhead

De overheadkosten rekenen we naar rato van de bestede formatie wat betrekking heeft op het taakveld. We hanteren de volgende overheadkosten: automatisering, huisvesting, overige personeelskosten, financiën en archief. Dit delen we door het aantal fte van de gehele organisatie. De overige overheadkosten rekenen we naar rato van het aandeel in de begrote lasten voor mutaties reserves gedeeld door het aantal fte. Het toegerekende bedrag voor overhead is het bedrag per fte vermenigvuldigd met inzet fte per taakveld.

Leges

De tarieven van de leges zijn opgenomen in de legesverordening die in december 2019 is vastgesteld. Om u inzicht te geven zijn de werkelijke lasten en opbrengsten per hoofdstuk weergegeven volgens de legesverordening. In deze tabel zijn geen overheadkosten gerekend. Simpelweg omdat wij niet kunnen garanderen dat deze kosten ook daadwerkelijk zijn toe te rekenen op hoofdstuk- en titelniveau en op een totaalniveau van de opbrengsten van de leges. Daarbij hebben veel hoofdstukken een te bescheiden omvang en staan daar ook geen opbrengsten tegenover.

Ook zijn niet alle personele lasten meegenomen. Wij werken niet met een urenregistratie en uren voor bijvoorbeeld bezwaar, handhaving en beleidsvorming moeten buiten de leges worden gehouden. Om die reden hebben wij bij de titels alleen de salarislasten vermeld voor de medewerkers burgerzaken (titel 1),

vergunningverleners bouwen (titel 2) en vergunningverleners voor horeca en APV (titel 3).

Uit deze tabel blijkt dat we meer opbrengsten dan lasten hebben. We merken hierbij op dat de lasten exclusief overhead zijn en dat de opbrengsten van bouwleges een deel zit waarvan de aanvraag in 2020 is, maar waarbij de facturering in het jaar 2021 plaatsvindt. De conclusie is dat onze leges minder dan 100% kostendekkend zijn.

Hoofdstuk	Omschrijving	Lasten	Baten	Saldo
Titel 1	Algemene dienstverlening	-508.216	0	-508.216
1.	Burgerlijke stand	-12.767	29.628	16.861
2.	Reisdocumenten, rijbewijzen en overige leges	-175.953	321.682	145.729
3.	Verstrekking uit het kiezersregister	0	0	0
4.	Verstrekking ogv Wet Bescherming persoonsgegevens	0	0	0
5.	Vastgoedinformatie	0	0	0
6.	Overige publiekszaken	0	0	0
7.	Gemeentearchief	0	0	0
8.	Markten	-21.164	15.012	-6.152
9.	Winkeltijdenwet	0	0	0
10.	Kansspelen	0	0	0
11.	Kabels en leidingen	0	31.883	31.883
12.	Verkeer en vervoer	0	2.867	2.867
13.	Leegstandwet	0	0	0
14.	Diversen	-7.267	17.421	10.154
Titel 2	Omgevingsvergunning	-606.958	728.790	121.832
Titel 3	Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn	-287.759	9.960	-277.799
	Totaal	-1.615.054	1.151.184	-463.870

Tabel 2.11 Begrote lasten en opbrengsten leges

Ontwikkeling van de divers lokale heffingen

Onroerendezaakbelasting

Onze belangrijkste autonome inkomstenbron is de onroerendezaakbelasting. De waarde van het onroerend

goed vormt de basis voor de belastingheffing. De hoogte van de OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak.

OZB	2020	2019
OZB-eigenaren woningen	0,136%	0,133%
OZB-eigenaren niet woningen	0,179%	0,172%
OZB-gebruikers niet woningen	0,157%	0,163%

Tabel 2.12 Ontwikkeling tarieven OZB

Afvalstoffenheffing

De kosten voor het ophalen en verwerken van de afvalstromen van de huishoudens mogen wij doorberekenen aan onze burgers. De afvalstoffenheffing gebeurt volgens het Diftar. Diftar staat voor: geDIFferentieerd TARief afvalstoffenheffing; de vervuiler betaalt. Diftar betekent in de praktijk dat elk huishouden een basisbedrag betaalt. Daarnaast betalen de inwoners voor de hoeveelheid afval die zij aanbieden.

Berekening van kostendekkendheid afvalstoffenheffing	
Kosten taakveld 7.3 afval, incl. omslagrente	€ 2.414.700
Inkomsten taakveld 7.3 afval, excl. heffingen	€ 511.394
Netto kosten taakveld 7.3 afval	€ 1.903.306
Toe te rekenen kosten	€ 123.240
Overhead	€ 33.676
BTW	€ 489.165
Totale kosten	€ 2.549.387
Opbrengst heffingen	€ 2.520.651
Dekkingspercentage	98.9%

Tabel 2.12 Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

De toegerekende kosten bestaan uit kwijtschelding minus dividend van de Rova, 50% aan servicekosten voor de administratieve verwerking van de aanslagoplegging en 20% van de kosten van het straatvegen i.v.m. zwerfafval.

Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing		
Afvalstoffenheffing	2020	2019
Vastrecht	€ 181,43	€ 136,00
Tarief per lediging (container)	€ 5,84	€ 5,84
Tarief per lediging (zak)	€ 1,20	€ 1,20

Tabel 2.13 Ontwikkeling tarieven afvalstoffenheffing

Rioolheffing

Onder de naam rioolheffing mogen we een belasting heffen ter bestrijding van de kosten voor de gemeente die verbonden zijn aan:

- De inzameling en transport van huishoudelijk- en bedrijfsafvalwater en de zuivering van huishoudelijk afvalwater in een IBA
- De inzameling transport en verwerking van afvloeiend hemelwater
- Het treffen van maatregelen om de nadelige gevolgen van de grondwaterstand te beperken

We mogen deze heffing aan de gebruikers van het riool opleggen. De rioolheffing wordt opgelegd aan de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. De belasting wordt geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De aanslagoplegging en incasso is uitbesteed aan Vitens.

Berekening van kostendekkendheid rioolheffing	
Kosten taakveld 7.2 riolering, incl. omslagrente	€ 2.198.456
Inkomsten taakveld 7.2 riolering, excl. heffingen	€ 72.047
Netto kosten taakveld 7.2 riolering	€ 2.126.409
Toe te rekenen kosten	€ 136.262
Overhead	€ 84.189
BTW	€ 329.164
Totale kosten	€ 2.748.072
Opbrengst heffingen	€ 2.336.496
Dekkingspercentage	85,0 %

Tabel 2.14 Kostendekkendheid rioolheffing

De toegerekende kosten bestaat voor een deel uit straatvegen en kwijschelding.

Straatvegen doen we om drie redenen:

1. Voor het transporten van afvloeiend hemelwater
2. Het opruimen van zwerfvuil (zowel vanuit functionele als vanuit esthetische redenen)
3. Onkruidbestrijding (we willen geen ongewenste kruiden en grassen in de goot).

Een exacte verdeling tussen de drie redenen is niet te bepalen, maar omdat wij een groene gemeente zijn, is het aandeel bladafval en ongewenste kruiden relatief wat groter dan het zwerfvuil. Bladafval en ongewenste kruiden verstopt de kolken van het rioolstelsel en veroorzaakt gladheid en daarom weegt die functie zwaarder mee. Op grond van bovenstaande inschatting rekening wij 40% toe aan de rioolheffing, 40% aan wegonderhoud en 20% aan de afvalstoffenheffing.

Ontwikkeling tarieven rioolheffing		
Rioolheffing	2020	2019
Tarief per m ³	€ 1,20	€ 1,50

Tabel 2.15 Ontwikkeling tarieven rioolheffing

Hondenbelasting

Wij mogen hondenbelasting opleggen. De opbrengst van de hondenbelasting is bestemd voor de algemene middelen. Dit betekent dat we de belasting niet specifiek hoeven besteden aan doelen die van tevoren zijn vastgesteld. Wij hebben voor de hondenbelasting een progressief tarievenstelsel vastgesteld, waarbij de eigenaar met meer dan één hond een hoger bedrag per hond betaalt.

Ontwikkeling tarieven hondenbelasting		
Hondenbelasting	2020	2019
Eén hond	€ 53,85	€ 52,80
2 ^e en elke volgende hond, per hond	€ 83,60	€ 81,96
Kenneltarief	€ 211,45	€ 207,36

Tabel 2.16 Ontwikkeling tarieven hondenbelasting

Toeristenbelasting

Wij heffen vergoeding voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding door personen die niet in de gemeente woonachtig zijn. De belasting wordt opgelegd aan degene die gelegenheid biedt tot verblijf.

Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting		
Toeristenbelasting	2020	2019
Per persoon per overnachting	€ 1,30	€ 1,27

Tabel 2.17 Ontwikkeling tarieven toeristenbelasting

Lokale lastendruk

In tabel 2.18 staat wat een gemiddeld huishouden in de gemeente Oost Gelre in 2020 aan gemeentelijke heffingen heeft betaald.

Gezin wonend in een eigen huis (waarde € 230.000) en één hond		
	Situatie 2020	Situatie 2019
Onroerendezaakbelasting	€ 349,06	€ 323,20
Hondenbelasting	€ 53,84	€ 52,80
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	€ 199,43	€ 154,00
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m ³)	€ 144,0	€ 180,00
Totaal	€ 746,33	€ 710,00

Gezin wonend in een huurhuis en één hond		
	Situatie 2020	Situatie 2019
Hondenbelasting	€ 53,84	€ 52,80
Afvalstoffenheffing (gemiddeld aantal ledigingen)	€ 199,43	€ 154,00
Rioolrecht (bij een verbruik van 120 m ³)	€ 144,00	€ 180,00
Totaal	€ 397,27	€ 386,80

Tabel 2.18 Situatie lokale lastendruk gemiddeld huishouden

De belastingdruk per inwoner is het totaal van de opbrengsten van de onroerendezaakbelasting, rioolrechten en afvalstoffenheffing gedeeld door het totaal aantal inwoners. Onderstaand overzicht geeft het verloop over de jaren 2016 t/m 2020 van de omringende gemeenten.

Belastingdruk per inwoner	2016	2017	2018	2019	2020
Aalten	268	279	284	281	287
Berkelland	384	397	405	416	396
Bronckhorst	391	397	405	414	456
Montferland	352	361	362	387	405
Oost Gelre	322	314	323	334	387
Oude IJsselstreek	355	371	370	377	422
Winterswijk	393	394	392	407	432

Tabel 2.19 Belastingdruk per inwoner

Gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid

Wij zijn bevoegd om kwijtschelding van gemeentelijke heffingen te verlenen. Bij ons is het kwijtscheldingsbeleid van toepassing op de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. We passen het meest ruime kwijtscheldingsbeleid toe en verlenen automatisch kwijtschelding aan bijstandsgerechtigden.

In 2020 hadden we 246 automatische kwijtscheldingen. Daarnaast hebben we 152 verzoeken om kwijtschelding ontvangen. Van deze 152 verzoeken hebben we 22 afgewezen en de rest toegekend.

Kwijtschelding		
	Jaarrekening 2020	Jaarrekening 2019
Verleende kwijtschelding	€ 110.027	€ 103.552
Aantallen	376	385

Tabel 2.20 Kwijtschelding

Paragraaf 8: Coronavirus (COVID-19)

In het voorjaar van 2020 zijn we geconfronteerd met het coronavirus. Vervolgens heeft het virus een zware wissel getrokken op onze gehele samenleving en doet het nog steeds. Middels steunmaatregelen hebben wij verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven gepoogd te ondersteunen dan wel uiting van onze zorg richting inwoners, verenigingen en bedrijven gegeven.

In deze paragraaf geven wij inzicht in het financiële effect van de coronamaatregelen voor Oost Gelre. De effecten van de noodzakelijke coronamaatregelen hebben gevolgen voor de ontwikkeling van onze financiële positie in 2020 en mogelijk voor de volgende jaren. Daarbij is het uitgangspunt dat de economie zich zal herstellen en de effecten niet structureel van aard zullen zijn.

We zien onder meer onzekerheden en potentiële (financiële) risico's op de volgende terreinen:

- zorgverlening aan onze inwoners
- maatregelen in het kader van de gezondheid
- uitkeringen aan onze inwoners
- subsidieverlening aan verenigingen en andere instellingen
- ontwikkelingen in de grondexploitaties
- bedrijfsvoering van onze organisatie
- lopende en nieuw te starten projecten
- financiering en bekostiging van onze activiteiten
- heffing en invordering van lokale heffingen

In de 1e bestuursrapportage 2020 is een inschatting gemaakt van de negatieve financiële gevolgen van de impact van het coronavirus voor Oost Gelre van € 945.119. Achteraf kunnen wij constateren dat de gevolgen in 2020 financieel gezien zijn mee gevallen. Dat komt in het bijzonder doordat het rijk ook de gemeenten financieel fors heeft ondersteunt. In totaliteit is van het rijk (exclusief TOZO-uitkeringen) een bedrag middels het gemeentefonds ontvangen van € 1,5 miljoen. In onderstaand overzicht vindt u hiervan de specificatie:

Rijksbijdrage voor de gemeente Oost Gelre	
Lokale culturele voorzieningen	€ 187.997
Inhaal Jeugd	€ 46.538
Inhaal Wmo	€ 21.712
Mutatie Participatie	€ 461.937
Toeristen-/parkeerbelasting	€ 172.000
Eigen bijdrage Wmo	€ 41.500
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	€ 40.259
Mutatie Voorschoolse voorziening peuters	€ 13.319
Buurt- en dorpshuizen	€ 20.856
Vrijwilligersorganisaties	€ 12.366

Toezicht en handhaving	€ 75.224
Extra kosten verkiezingen	€ 55.490
Precariobelasting en markt- en evenementenleges	€ 12.833
Schrappen opschalingskorting 2020	€ 103.339
Schrappen opschalingskorting 2021	€ 236.203
In totaliteit ontvangen rijksbijdragen	€ 1.501.574

Daarnaast is van de provincie een algemene bijdrage ontvangen van € 83.000. In totaliteit is in 2020 een totale bijdrage van € 1.584.574 ontvangen.

Daarnaast lopen er nog aanvragen voor een bijdrage voor specifieke sectoren welke de gemeenten mogelijk in 2021 zullen ontvangen.

De financiële gevolgen voor lagere inkomsten of hogere uitgaven bedragen € 1.097.000.

Lagere inkomsten of hogere uitgaven	
Precariobelasting en markt- en evenementenleges	€ -49.000
Ondersteuning dorpshuizen	€ -44.000
Toeristenbelasting	€ -221.000
Toezicht en handhaving	€ -116.000
Extra kosten verkiezingen	€ -55.000
Extra algemene beheerskosten	€ -245.000
Kwijtschelding ozb hardheidsclausule	€ -34.000
500x500 Samen voor vrijwilligers	€ -125.000
Kwijtschelding huren buitensportterreinen	€ -58.000
Extra kosten participatie	€ -150.000
In totaliteit lagere inkomsten of hogere uitgaven	€ -1.097.000

In bovenstaand overzicht is nog niet opgenomen de uitgaven voor ondersteuning van maatschappelijke organisaties, verenigingen etc. waarvoor een bedrag van € 300.000 is opgenomen. Hierover vindt de afrekening eerst in 2021 plaats.

2. Kerngegevens

Inwoners

Het aantal inwoners is gedaald ten opzichte van 2019. De leeftijdsopbouw van de gemeente Oost Gelre ontwikkelt de komende jaren naar minder jongeren en meer ouderen.

A. Sociale structuur	Rekening 2020	Rekening 2019
Aantal inwoners	29.569	29.627
Waarvan:		
Van 0 - 4 jaar	1.327	1.307
Van 5 – 19 jaar	4.973	5.143
Van 20 - 64 jaar	16.512	16.578
Van 65 jaar en ouder	6.758	6.599
<i>Wet werk en bijstand (Wwb)</i>		
Personen < 21 jaar	6	6
Personen < 65 jaar	267	290
Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (I.O.A.Z.)	7	6
Wet Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (I.O.A.W.)	13	10
Aantal werknemers in sociale werkgemeenschappen	235	252

Fysieke structuur

B. Fysieke structuur	Rekening 2020	Rekening 2019
<i>Oppervlakte gemeente</i>	10.992	10.992
Waarvan:	ha	ha
Binnenwater	51 ha	51 ha
Historische stads-of dorpskern	9 ha	9 ha
Aantal woonruimten	13.329	13.291
<i>Oppervlakte van de wegen in km*.</i>		
Verharde wegen asfalt	1.424.788 m ²	1.424.788 m ²
Verharde wegen elementen	1.255.304 m ²	1.255.304 m ²
Onverhard	254.956 m ²	254.956 m ²

* Aantallen zijn gewijzigd door bijgewerkt beheerpakket, controle moet nog plaatsvinden

Financiële structuur

C. Financiële structuur	2020 in €	2019 in €
Gewone uitgaven	79.506.590	77.674.658
Kapitaaluitgaven (investeringen)	19.864.267	9.178.784
Opbrengst Belastingen 1)	11.646.791	11.118.317
Algemene uitkering gemeentefonds	51.167.690	49.773.320
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	121.768.654	110.339.074
Eigen financieringsmiddelen	43.747.301	44.895.252
Vaste schuld	64.296.887	51.183.325

1) Onroerendezaakbelastingen/ hondenbelasting/ toeristenbelasting/ precarierecht/ afvalstoffenheffing/ riolrecht/reclamebelasting.

3. Jaarrekening

Overzicht van baten en lasten over het jaar 2020

Omschrijving programma	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie jaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1. Leefomgeving	6.456.060	13.729.275	-7.273.215	7.489.280	17.675.519	-10.186.239	7.412.787	15.316.095	-7.903.308
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	6.503.310	42.853.455	-36.350.145	11.485.080	50.013.139	-38.528.059	10.290.422	48.103.442	-37.813.020
3. Economie en werkgelegenheid	967.060	956.501	10.559	1.362.933	1.511.873	-148.940	817.729	1.202.752	-385.023
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	725.758	5.549.093	-4.823.335	505.560	5.641.494	-5.135.934	689.807	5.390.405	-4.700.598
Algemene dekkingsmiddelen	56.002.405	376.380	55.626.025	58.520.693	386.380	58.134.313	58.931.054	627.898	58.303.156
Overhead	181.024	9.792.706	-9.611.682	171.652	9.962.481	-9.790.829	216.839	8.799.838	-8.582.999
Heffing Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	40.000	-40.000	-	66.160	-66.160
Bedrag onvoorzien	-	64.631	-64.631	-	-	-	-	-	-
Gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten *	70.835.617	73.322.041	-2.486.424	79.535.198	85.230.886	-5.695.688	78.358.638	79.506.590	-1.147.952
Mutaties reserves									
Programma 1	10.000	-	10.000	1.325.999	-	1.325.999	1.379.367	854.338	525.029
Programma 2	247.670	-	247.670	631.170	-	631.170	619.388	531.291	88.097
Programma 3	-	-	-	342.857	-	342.857	876.367	891.670	-15.303
Programma 4	492.547	514.571	-22.024	3.857.645	1.536.766	2.320.879	5.294.023	4.486.027	807.996
Gerealiseerde resultaat	71.585.834	73.836.612	-2.250.778	85.692.869	86.767.652	-1.074.783	86.527.783	86.269.916	257.867

* In de "Raming begrotingsjaar voor wijziging" zijn per programma zowel de structurele als de incidentele baten en lasten opgenomen. In de programmabegroting van 2020 zijn deze separaat weergegeven.

Onvoorzien/Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves/Incidentele baten en lasten

Onvoorzien

Het saldo onvoorzien in de primitieve begroting 2020 van € 64.631 betreft het structurele onvoorziene bedrag van € 2,25 per inwoner.

Het werkelijke saldo van onvoorzien voor het jaar 2020 is nihil.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

	Toevoeging	Onttrekking
Bespaarde rente	€ 470.900	€ 331.373
Programma 1		
Programma 2, afschrijving verbouw Hamaland		€ 22.186
Programma 2, afschrijving en rente school Flierbeek en Hamalandschool		€ 115.913
Programma 4, dotatie groot onderhoud gebouwen	€ 303.678	
Programma 4, aflossing Vitens	€ 83.547	€ 83.547
Totaal	€ 858.125	€ 553.019

De structurele mutaties zijn de bespaarde rente en dekking kapitaallasten investeringen. Tot de structurele mutaties rekenen we ook het groot onderhoud gebouwen. Dit fluctueert jaarlijks.

Incidentele baten en lasten

Wij hebben geen staat van incidentele lasten en baten opgesteld. Deze uitgaven en inkomsten hebben wij verantwoord in de diverse programma's. De incidentele baten en lasten zijn in de begroting niet separaat weergegeven. Gedurende het jaar 2020 zijn extracomptabel de incidentele baten en lasten bijgehouden. De belangrijkste incidentele lasten en baten zijn opgenomen in de toelichting op de incidentele lasten en incidentele baten.

Toelichting incidentele lasten

Omschrijving lasten	Bedrag
Programma 1	
Herinrichting gracht	€ 53.798
Invoering omgevingswet	€ 279.114
Houtwal	€ 190.000
Afrekening ODA 2019	€ 64.350

Programma 1	€ 587.262
Programma 2	
Subsidie fusieclub	€ 150.000
PGB-afrekening 2015-2019	€ 17.469
Jeugdzorg	€ 788.000
Declaratiedeel BBZ 2019	€ 10.223
Programma 2	€ 965.692
Programma 3	
Subsidie bijdrage Boerenbond	€ 119.999
Subsidie bijdrage project transformatie omgeving	€ 77.333
Programma 3	€ 197.332
Programma 4	
Grond grenswijziging N18	€ 20.325
Sloopwerkzaamheden H. Harmsenstraat	€ 45.230
Programma 4	€ 65.555
Algemene dekkingsmiddelen	
Heffingsrente belastingdienst 2015-2019	€ 51.501
Algemene dekkingsmiddelen	€ 51.501
Overhead	
Organisatieontwikkeling	€ 10.801

Eenmalige uitkeringen personeel	€ 67.915
Overhead	€ 78.716
Vennootschapsbelasting	
Voorlopige aanslag vennootschapsbelasting 2018 en 2019	€ 46.163
Vennootschapsbelasting	€ 46.163
Totaalbedrag incidentele lasten	€ 1.992.221

Toelichting incidentele lasten

Programma 1

De incidentele lasten bestaat voornamelijk uit budgetoverheveling van 2019 (herinrichting gracht en invoering omgevingswet). Tevens heeft er een afrekening 2019 plaatsgevonden met de ODA en is er een bijdrage betaald voor de Houtwal.

Programma 2

Er is een subsidie verstrekt voor de fusie van een tweetal voetbalverenigingen. Verder heeft er een afrekening plaatsgevonden van de PGB voor 2015-2019 en BBZ 2019. Voor de jeugdzorg is tevens een incidentele last opgenomen. De gemeente heeft beperkte invloed op de uitgaven bij Horizon, maar is hiervoor wel financieel verantwoordelijk. Vanaf 2022 zal dit veranderen, waardoor voor 2020 een groot deel van de kosten als incidenteel is aangemerkt.

Programma 3

Er is een subsidie verstrekt aan de Boerenbond in Zieuwent. Tevens is een subsidie verstrekt in het kader van project transformatie omgeving voor woningbouw Zieuwent. Hier is tevens een bedrag van de provincie Gelderland voor ontvangen.

Programma 4

Er heeft een grenswijziging plaatsgevonden van onze gemeente als gevolg van de nieuwe N18. Daarnaast zijn de sloopwerkzaamheden aan de H. Harmsenstraat aangemerkt als incidenteel.

Algemene dekkingsmiddelen

Dit betreft betaalde heffingsrente over negen omzetbelastingaanslagen over de jaren 2015 tot en met 2019 en heffingsrente over de vennootschapsbelasting 2018.

Overhead

In 2020 zijn kosten gemaakt voor de organisatieontwikkeling. Tevens hebben er eenmalige uitkeringen plaatsgevonden aan het personeel.

Vennootschapsbelasting

De kosten voor vennootschapsbelasting zijn voorlopige aanslagen vennootschapsbelasting 2018 en 2019.

Toelichting incidentele baten

Omschrijving baten	Bedrag
Programma 1	
Onttrekking reserve grachten	€ 53.798
Onttrekking reserve omgevingswet	€ 279.114
Onttrekking reserve Houtwal	€ 190.000
Programma 1	€ 522.912
Programma 2	
Compensatie transitievergoeding oud-WSW'ers 2015-2020	€ 112.142
Programma 2	€ 112.142
Programma 3	
Bijdrage provincie Gelderland woningbouw Zieuent	€ 110.370
Programma 3	€ 110.370
Programma 4	
Verkoop gronden	€ 98.694
Huur Varsseveldseweg 10	€ 59.715
Programma 4	€ 158.409
Algemene dekkingsmiddelen	
Algemene uitkering 2019	€ 31.415
Algemene uitkering 2018	€ 38.524
Algemene dekkingsmiddelen	€ 69.939

Overhead	
ZW en levensloop uitkering	€ 83.775
Overhead	€ 83.775
Totaalbedrag incidentele baten	€ 1.057.547

Incidentele baten

Programma 1

De incidentele baten bestaat uit mutaties reserves afkomstig uit eenmalige bijdragen (herinrichting gracht, omgevingswet en houtwal).

Programma 2

Er is een compensatie ontvangen vanuit het UWV voor transitievergoedingen voor oud-WSW'ers.

Programma 3

Er is een subsidie ontvangen vanuit de provincie Gelderland voor woningbouw Zieuent.

Programma 4

De incidentele baten bestaan uit verkoop van gronden en huur van een gebouw.

Algemene dekkingsmiddelen

Er zijn voor 2019 en 2018 bijstellingen geweest van de algemene uitkering.

Overhead

ZW-uitkeringen als gevolg van zwangerschap en uitkering levensloop beschouwen we als incidentele baten.

Balans per 31 december

ACTIVA	Ultimo 31-12-2020	Ultimo 31-12-2019
Vaste activa		
<i>Immateriële vaste activa</i>	8.093.482	563.042
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8.093.482	563.042
<i>Materiële vaste activa</i>	100.203.081	95.691.907
Investerings met economisch nut		
- strategische gronden	-	454.000
- gronden uitgeven in erfpacht	13.096.247	6.285.825
- investeringen met een economisch nut, w aarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan w orden geheven	22.190.704	22.767.173
- overige investeringen met een economisch nut	42.665.854	44.090.676
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	22.250.276	22.094.233
<i>Financiële vaste activa</i>	9.437.018	10.124.915
- Kapitaalverstrekkingen aan:		
- deelnemingen	482.243	390.926
- gemeenschappelijke regelingen	43.285	43.285
- Leningen aan:		
- deelnemingen	83.542	167.089
- Overige langlopende leningen u/g	8.827.948	9.523.615
Totaal vaste activa	117.733.581	106.379.864
Vlottende activa		
<i>Voorraden</i>	2.909.050	1.670.059
- Grond- en hulpstoffen:		
- Voorraad gronden	1.949.081	-
- Onderhanden w erk, w aaronder gronden in expl.	959.969	1.670.059
<i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	4.683.767	4.728.330
- Vorderingen op openbare lichamen	3.435.828	4.082.217
- Overige vorderingen	1.247.939	646.113
<i>Liquide middelen</i>	1.281.380	899.017
- Kassaldi	900	900
- Banksaldi	1.280.480	898.117
<i>Overlopende activa</i>	6.857.299	3.721.556
- Van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.410.000	-
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	4.447.299	3.721.556
Totaal vlottende activa	15.731.496	11.018.962
Totaal-generaal	133.465.077	117.398.826

PASSIVA	Ultimo 31-12-2020		Ultimo 31-12-2019	
Vaste passiva				
<i>Eigen vermogen</i>	43.747.301		44.895.252	
- Algemene reserve	30.742.391		34.864.067	
- Bestemmingsreserves	12.747.043		12.159.088	
- Gerealiseerde resultaat (nog te bestemmen resultaat)	257.867		2.127.903-	
<i>Voorzieningen</i>	12.119.864		12.035.100	
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.530.613		4.376.104	
- Voorziening ter egalisering van kosten	7.589.251		7.658.996	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	64.296.887		51.183.325	
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	64.284.206		51.170.644	
- door derden belegde gelden	12.681		12.681	
Totaal vaste passiva	120.164.052		108.113.677	
Vlottende passiva				
<i>Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar</i>	4.975.158		3.542.405	
- Banksaldi	3.500.394		526.962	
- Overige schulden	1.474.764		3.015.443	
<i>Overlopende passiva</i>	8.325.867		5.742.744	
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.057.740		5.046.963	
- Van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen	2.410.000		-	
- Van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen	858.127		695.781	
Totaal vlottende passiva	13.301.025		9.285.149	
Totaal-generaal	133.465.077		117.398.826	
Gewaarborgde geldleningen	46.793.738		48.416.659	
Garantstellingen	-		153.821	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

Wij hebben de jaarrekening opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording (BBV) provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat bepalen we op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, nemen we de activa en passiva op tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts op voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Met verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar houden we rekening als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen nemen we op als baten op het moment waarop het dividend uitgekeerd (ontvangen) wordt.

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume rekenen we sommige personele lasten toe aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden of overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume treffen we geen voorziening en nemen we ook verder geen verplichting op. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moeten we wel een verplichting vormen.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling schrijven we in maximaal 5 jaar af. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen schrijven we in één keer af.

Bijdragen aan activa van derden activeren we als ze individueel een bedrag van € 10.000 te boven gaan. Dergelijke geactiveerde bijdragen zijn gewaardeerd tegen het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Materiële vaste activa

In erfpacht uitgegeven gronden

Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Eventuele afkoopsommen voor voortdurende contracten zijn verwerkt onder de langlopende schulden en vervallen naar rato van afkoopperiode vrij ten gunste van het resultaat.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven en overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs zijn de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kan worden toegerekend. Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen we op de desbetreffende investering in mindering. In die gevallen schrijven we het saldo af.

We schrijven slijtende investeringen in de verwachte gebruiksduur vanaf het moment van ingebruikneming lineair af. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) schrijven we niet af. Bij de waardering houden we in voorkomende gevallen rekening met een bijzondere vermindering van de waarde, als deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden.

Dergelijke afwaarderingen nemen we terug als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Op 18 december 2018 heeft de raad de nota afschrijvingsbeleid vastgesteld. Op basis van deze nota zijn de afschrijvingen in de staat van investeringen vastgesteld. In grote lijnen hanteren we de volgende afschrijvingen:

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling, agio en disagio schrijven we in maximaal 5 jaar af.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen brengen we direct ten laste van de exploitatie.
3. Investerings met een aanschafprijs onder de € 10.000, worden in het jaar van aanschaf direct ten laste van het resultaat gebracht. Aanschaf van overige materiële vaste activa zoals laptops, tablets, smartphones, bureaustoelen en klein inventaris wordt ten laste van het resultaat gebracht.
4. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, schrijven we lineair af in een termijn die gelijk staat met de technische of economische levensduur. We hanteren de volgende afschrijvingstermijnen:
 - a. 40 jaar: gebouwen;
 - b. 30 jaar: rioleringen;
 - c. 10 jaar: vervoermiddelen;
 - d. 15 jaar: technische installaties;
 - e. 10 jaar: overige materiële vaste activa;
 - f. 5 jaar: software;
 - g. 25 jaar: grond, weg en waterbouwkundige werken;
 - h. 20 jaar: openbare verlichting;
 - i. niet: gronden en terreinen.

Indien de werkelijk verwachte levensduur korter is dan de levensduur zoals opgenomen in de nota afschrijvingsbeleid, wordt afgeschreven op basis van de verwachte levensduur.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

In overeenstemming met de verordening ex artikel 212 van de gemeentewet activeren we infrastructurele werken in de openbare ruimte, zoals b.v. wegen, pleinen, bruggen, viaducten en parken en schrijven we ze af in 25 jaar. De ondergrond van deze werken beschouwen we daarbij als integraal onderdeel van het werk (en dus ook afgeschreven).

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen, (overige) leningen u/g en (overige) uitzettingen zijn – tenzij hierna anders is vermeld – opgenomen tegen nominale waarde. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is krachtens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Flottende activa

Vorraden

Onderhanden werk, gronden in exploitatie

De als onderhanden werken opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken) alsmede de rentekosten berekend zoals voorgeschreven in het BBV en de administratie- en beheerskosten.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd kan tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat.

Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat.
 2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht.
 3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).
- Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Voorraad handelsgoederen

De voorraad handelsgoederen wordt gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen waarden we tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid hebben we een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statistisch bepaald op basis van de gemaakte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De pensioenvoorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen. De gehanteerde rente daarbij is 0,082%. De gehanteerde sterftetafel is GBM/GBV 13-18 met een leeftijdsterugstelling van 5 jaar voor mannen en 1 jaar voor vrouwen. De onderhoudsegalisatievoorzieningen stelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balansstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Toelichting per programma

Programma 1: Leefomgeving

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 7.489.280	€ 17.675.519	€ -10.186.239
Rekening	€ 7.412.787	€ 15.316.095	€ -7.903.308
Onderschrijving programma 1	€ -76.493	€ -2.359.424	€ 2.282.931

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van Programma 1 Leefomgeving:

Programma 1 Leefomgeving		Resultaat
2.1 Verkeer en wegen: Niet alle investeringen zijn gerealiseerd waardoor een onderuitputting van kapitaallasten ontstaat.	V	€ 123.000
2.1 Verkeer en wegen: Er is minder onderhoud aan zandwegen gedaan door droge omstandigheden.	V	€ 29.000
2.1 Verkeer en wegen: Er is in 2020 minder uitgegeven aan gladheidsbestrijding dan begroot. Afhankelijk van de weeromstandigheden verschilt het uitgegeven bedrag jaarlijks.	V	€ 23.000
2.1 Verkeer en wegen: Door een bijdrage van Rijkswaterstaat zijn de kapitaallasten lager dan begroot.	V	€ 70.000
5.5 Cultureel erfgoed: De subsidies voor onderhoud van monumenten worden verstrekt over meerdere jaren. Het restant vloeit naar de reserve monumenten en wordt in latere jaren weer aangesproken op basis van de beschikkingen. Daarnaast is er een bedrag voor kerkervisie ontvangen vanuit de decentralisatie-uikering. De kosten zijn op dit taakveld verantwoord.	N	€ 65.000
5.5 Cultureel erfgoed: In 2020 heeft gedeeltelijke uitvoering van de werkzaamheden aan de Grolse grachten plaatsgevonden. Een deel van het budget is dan ook nog niet aangewend in 2020. Afronding van de werkzaamheden en besteding van het restant budget zal plaatsvinden in 2021.	V	€ 487.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht-) recreatie: Het onderzoek met betrekking tot toekomst studie groen is door corona slechts deels uitgevoerd. Daarnaast is er een subsidie van de provincie ontvangen voor co-financiering Biodiversiteit en Landschap.	V	€ 31.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht-) recreatie: De kapitaallasten zijn lager dan begroot doordat een deel van de verwachte investeringen niet is uitgevoerd.	V	€ 50.000

7.2 Riolering: Lagere personeelslasten doordat een medewerker uitdienst is gegaan, welke niet direct in 2020 is opgevuld.	V	€ 36.000
7.2 Riolering: Niet alle investeringen zijn gerealiseerd waardoor een onderuitputting van kapitaallasten ontstaat.	V	€ 210.000
7.2 Riolering: : Per abuis is bij de tweede bestuursrapportage inkomsten riolering bijgeraamd, terwijl dit afgeraamd had moeten worden. Hierdoor ontstaat er een administratief nadelig verschil op de inkomsten riolering ultimo 2020.	N	€ 277.000
7.3 Afval: Door de coronacrisis is er meer huishoudelijk afval aangeboden dan begroot. Dit geldt voor alle fracties. De grootste stijging zit in het GFT-afval.	N	€ 99.000
7.3 Afval: De inkomsten afvalfonds van het vierde kwartaal 2019 zijn verwerkt in 2020. Hierdoor zijn de baten van 2020 hoger dan begroot.	V	€ 186.000
7.3 Afval: Hogere baten door meer ledigingen.	V	€ 39.000
7.4 Milieubeheer: Dit betreft een naverrekening in het tekort van de ODA 2019 en 2020.	N	€ 69.000
7.4 Milieubeheer: Als gevolg van de coronacrisis zijn er minder acties en projecten uitgevoerd met betrekking tot het Energieplan.	V	€ 25.000
7.4 Milieubeheer: Er zijn minder subsidies verstrekt dan begroot aan bewoners voor verduurzaming woningen.	V	€ 29.000
7.4 Milieubeheer: Als gevolg van de coronacrisis zullen een aantal activiteiten doorgeschoven worden naar 2021 (o.a. opstellen Transitievisie Warmte en Uitvoeringsprogramma Grootchalig).	V	€ 62.000
8.1 Ruimtelijke ordening: Met betrekking tot de Omgevingswet zijn in 2019 diverse projecten gestart te weten Omgevingsvisie, Omgevingsplan, Digitalisering-werkprocessen-dienstverlening en Kennis & Vaardigheden. Deze projecten zijn in 2020 voortgezet en zullen ook in 2021 doorlopen. Hoewel voorbereidingen op de komst van de wet dus wel zijn voortgezet is de voortgang in 2020 onvoldoende geweest en niet volgens de aanvankelijke planning verlopen. Zoals eerder vermeld is van rijkswege besloten de invoeringsdatum uit te stellen tot 1-1-2022 o.a. in verband met de effecten van het COVID-19 virus en omdat met name ook de voorbereidingen op het Digitaal Stelsel Omgevingswet meer voorbereidingstijd vergen. Daarnaast is een Koersdocument Omgevingsvisie opgesteld om het proces en de planning om te komen tot een Omgevingsvisie vast te leggen.	V	€ 283.000
8.1 Ruimtelijke ordening: Er zijn meer kosten bestemmingsplannen, planschade en ICT dan begroot. Hier staan extra inkomsten tegenover.	N	€ 75.000
8.1 Ruimtelijke ordening: Hogere inhuurkosten personeel in verband met meer "externe" projecten waar inkomsten in de vorm van leges tegenover staan.	N	€ 230.000
8.1 Ruimtelijke ordening: Er waren meer legesinkomsten begroot doordat de verwachting was dat de Menukaart Wonen (welke in de eerste helft van 2020 tot principemedewerkingen heeft geleid) tot meer woningbouwplannen zou leiden.	N	€ 138.000

8.3 Wonen en bouwen: In de begroting is de bijdrage aan de projectontwikkelaar voor het project Hof aan de Dijkstraat verwerkt. Het plan zal naar verwachting vanaf de zomer van 2021 gaan lopen, waardoor het budget wordt overgeheveld naar 2021.	V	€ 1.500.000
8.3 Wonen en bouwen: In het 2e halfjaar zijn meer grote vergunningen aangevraagd dan verwacht, hierdoor meer externe kosten en meer legesinkomsten.	V	€ 109.000
8.3 Wonen en bouwen: Dit betreft de bijdrage aan de Houtwal. Deze bijdrage was reeds gereserveerd in de reserves, waardoor in de mutaties op de reserves de baten zijn verwerkt.	N	€ 190.000
Subtotaal	V	€ 2.149.000
Overig	V	€ 134.000
Totaal	V	€ 2.283.000

Overzicht van de producten van het programma 1 Leefomgeving:

Lasten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
2.1	Verkeer en wegen	€ 4.151.397	€ 4.290.175
5.5	Cultureel erfgoed	€ 347.716	€ 720.684
5.7	Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	€ 2.484.502	€ 2.610.845
7.2	Riolering	€ 2.537.984	€ 3.099.738
7.3	Afval	€ 2.414.700	€ 2.318.690
7.4	Milieubeheer	€ 1.517.631	€ 1.505.075
8.1	Ruimtelijke ordening	€ 1.051.362	€ 1.040.063
8.3	Wonen en bouwen	€ 810.803	€ 2.090.249
		€ 15.316.095	€ 17.675.519

Baten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
2.1	Verkeer en wegen	€ 320.623	€ 138.586
5.5	Cultureel erfgoed	€ 55.000	€ 0
5.7	Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	€ 6.740	€ 905
7.2	Riolering	€ 2.817.818	€ 3.439.360
7.3	Afval	€ 3.186.948	€ 2.962.250
7.4	Milieubeheer	€ 51.650	€ 2.550
8.1	Ruimtelijke ordening	€ 159.526	€ 297.255
8.3	Wonen en bouwen	€ 814.482	€ 648.374
		€ 7.412.787	€ 7.489.280
	Saldo programma 1. Leefomgeving	-€ 7.903.308	-€ 10.186.239

De opgenomen verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in het jaarverslag onder programma 1.

Programma 2: Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 11.485.080	€ 50.013.139	€ -38.528.059
Rekening	€ 10.290.422	€ 48.103.442	€ -37.813.020
Onderschrijding programma 2	€ 1.194.658	€ 1.909.697	€ 715.039

In onderstaande tabel leest u de belangrijkste afwijkingen van programma 2 Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen:

Programma 2 Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	Resultaat	
4.2 Onderwijshuisvesting: Door investeringen gedurende 2020 zijn de kapitaallasten hoger dan begroot.	N	€ 165.000
4.2 Onderwijshuisvesting: Er is in 2020 minder schade ontstaan door vandalisme.	V	€ 4.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken: Het gymlokaal bij de St. Ludgerusschool is gesloopt en het bewegingsonderwijs heeft een andere invulling gekregen op de St. Ludgerusschool. Hierdoor zijn er minder kosten gemaakt voor wat betreft eigen gymlokalen. Daarnaast heeft er minder leerlingenvervoer en gymvervoer plaatsgevonden onder andere vanwege corona.	V	€ 70.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken: Door de harmonisatie van de kinderopvang in 2018 valt ook het voormalige peuterspeelzaalwerk onder de werking van de Wet op de kinderopvang. Dat betekent dat ouders in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag. De gemeente is verantwoordelijk van een aanbod peuteropvang voor ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Van de organisatie welke voorheen het peuterspeelzaalwerk organiseerde komt het signaal dat het aantal ouders dat in aanmerking komt voor kinderopvangtoeslag ruim boven het landelijk gemiddelde ligt. Dit is voor de gemeente financieel een voordeel.	V	€ 104.000
5.1 Sportbeleid en activering: In het kader van SPUK (regeling specifieke uitkering stimulering sport) is een uitkering ontvangen van het ministerie van VWS en heeft de afrekening SPUK over 2019 plaats gevonden.	V	€ 77.000
5.1 Sportbeleid en activering: Conform raadsbesluit van 17 december 2019 is er een éénmalige bijdrage gedaan aan de fusieclub in Groenlo ter compensatie van de vrijvallende jaarlijkse instandhoudingssubsidie onder voorwaarde van fusie tussen beide voetbalverenigingen. Dit bedrag is per abuis niet begroot.	N	€ 130.000
5.2 Sportaccommodaties: In verband met corona heeft er minder onderhoud plaatsgevonden	V	€ 69.000
5.2 Sportaccommodaties: Er is een nieuwe overeenkomst met Marveld Recreatie	V	€ 60.000

per 1 mei 2020. De jaarlijkse exploitatiebijdrage is omlaag gegaan ten opzichte van de vorige overeenkomst. Tijdens het opstellen van de begroting was de exploitatiebijdrage nog niet bekend en is het oude bedrag gehanteerd.		
5.2 Sportaccommodaties: Er zijn in 2020 middelen beschikbaar gesteld voor voorbereidende onderzoeken Meekenesch. De eerste aanzet is gemaakt en zal verder plaatsvinden in 2021.	V	€ 50.000
5.2 Sportaccommodaties: De medewerker van het zwembad heeft in 2020 door corona minder uren in het zwembad kunnen staan. De detacheringsvergoeding vanuit het zwembad voor 2020 is daarom lager geweest dan begroot.	N	€ 39.000
5.6 Media: Hogere bijdrage bibliotheek in de nieuwbouw; in het raadsbesluit was voorzien in het kapitaliseren van de investering. Gelet op de eigendomssituatie dient de betreffende investering in eenmaal gedekt te worden. Tegenover de eenmalige last staat dat er de komende jaren geen kapitaallasten drukken op de exploitatie.	N	€ 302.000
5.6 Media: Betreft huurcorrectie in verband met de verhuizing van de bibliotheek.	N	€ 17.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Er is in 2020 1 fte extra ingezet.	N	€ 62.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: De vrijwillige woonconsulenten/ouderadviseur hebben als gevolg van corona uitsluitend telefonisch hun vrijwilligerswerk kunnen uitvoeren. Hierdoor zijn er minder vrijwilligerskosten gemaakt.	V	€ 15.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Er zijn in 2020 geen kosten geweest voor ICT inzet. De OZO verbindzorg werd in 2020 betaald door Menzis waardoor de gemeente geen kosten had. Het is nog onduidelijk is of zij dit ook in de toekomst blijven betalen.	V	€ 15.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Er is een bedrag aan te veel uitbetaalde subsidie aan Stichting Dorpsbelangen Harreveld over 2019 ontvangen en er is een deel van de huurdersbijdrage Klinkerhofje terug ontvangen.	V	€ 46.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: De activiteiten die normaal gesproken worden georganiseerd voor mantelzorgers hebben niet plaatsgevonden in verband met corona.	V	€ 134.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Door COVID-19 zijn de woningaanpassingen gestagneerd en zelfs stil komen te liggen.	V	€ 151.000
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie: Om in aanmerking te komen voor een vergunning voor een gastouderopvang of kinderopvang vindt vooraf onderzoek plaats door de GGD. Na afgifte van een vergunning vinden ook controles plaats. Door de uitbraak van corona hebben er minder inspecties plaatsgevonden.	V	€ 18.000
6.2 Wijkteams: In 2020 is gestart met de uitvoering wet verplichte ggz. De werkelijke kosten waren lager dan begroot, omdat het een opstartfase betreft. Gedurende 2021 wordt duidelijk wat de structurele uitgaven zijn.	V	€ 123.000

6.2 Wijkteams: Er is van de gemeente Doetinchem een bedrag ontvangen in verband met Overschot beschermd wonen 2015-2018.	V	€ 481.000
6.2 Wijkteams: De onderschrijding wordt veroorzaakt door een verrekening van loonkosten met de gemeenten Winterswijk en Aalten.	V	€ 14.000
6.3 Inkomensvoorzieningen: De uitvoeringskosten van de SDOA waren lager dan begroot	V	€ 165.000
6.3 Inkomensvoorzieningen: Bij de bestuursrapportages is ervan uitgegaan dat COVID-19 een effect zou hebben op het aantal uitkeringsgerechtigden. Echter ondanks COVID-19 zijn de uitkeringslasten nauwelijks gestegen.	V	€ 1.052.000
6.3 Inkomensvoorzieningen: Met betrekking tot het minimabeleid is er minder beroep gedaan op de kindregelingen vanwege de coronacrisis	V	€ 32.000
6.4 Begeleide participatie: Er is een compensatie ontvangen vanuit het UWV voor transitievergoedingen aan oud-WSWers 2015-2016.	V	€ 81.000
6.4 Begeleide participatie: Na de voorlopige afrekening door SDOA vallen de detacheringsvergoedingen lager uit dan begroot.	N	€ 36.000
6.4 Begeleide participatie: Mede door de corona crisis hebben minder mensen gebruik gemaakt van de dienstreizen en vervoer.	V	€ 52.000
6.5 Arbeidsparticipatie: Hoe meer mensen met een beperking aan het werk geholpen des te hoger deze kosten worden. Daartegenover staan lagere uitkeringslasten.	N	€ 317.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo: In de begroting is rekening gehouden met de verstrekking van enkele dure rolstoelen per jaar (gemiddeld 2 à 3). In 2020 is echter maar één wat duurdere rolstoel verstrekt van +/- € 12.000. Gezien niet van tevoren in te schatten of er sprake is van vervanging en/of verstrekking van (z.g. dure) rolstoelen is de onderschrijding te verklaren.	V	€ 84.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo: Inzet van huishoudelijke hulp is in 2020 lager dan begroot.	V	€ 107.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo: De vervoerskosten van ZOOV op maat zijn gedaald in verband met minder gereden kilometers als gevolg van COVID-19.	V	€ 130.000
6.6 Maatwerkvoorzieningen Wmo: Inzet van huishoudelijke hulp is in 2020 lager dan begroot.	V	€ 134.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+: Het aantal fte is lager dan begroot	V	€ 63.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+: De kosten voor Wmo begeleiding zijn door COVID-19 gedaald door minder cliënten.	V	€ 133.000
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+: De hoogte van de eigen bijdrage is op grond van landelijke regels vanaf 2020 verhoogd tot maximaal € 19,00 per 4 weken. Ook waren er in 2020 meer cliënten dan begroot. Per saldo daarom meer ontvangen	V	€ 99.000

dan begroot.		
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+: Continuïteitsbijdrage COVID-19 aanbieders Wmo.	N	€ 196.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: Het aantal kinderen dat individuele jeugdhulp ontvangt en zwaarte van de indicaties neemt nog steeds toe. Dit past in het landelijke beeld dat gemeenten er in slagen de jeugdhulp toegankelijk en laagdrempelig aan te bieden.	N	€ 455.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: Ook bij de groepsondersteuning bestaat een grotere vraag. Het betreffen opneindregelingen.	N	€ 110.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: Door inzet van logeren wordt het gezin tijdelijk ontlast. Dit moet uiteindelijk duurdere zorg voorkomen. Daarom meer inzet op dit product.	N	€ 37.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: De kosten voor jeugdhulp (LVG) betreft kosten voor verblijf crisis en residentiële jeugdhulp. Het gaat voor een belangrijk deel om kosten van jeugdigen die bij Horizon verblijven. De gemeente is wel financieel verantwoordelijk voor deze jongeren, maar heeft verder beperkte invloed.	N	€ 788.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: De crisiszorg voor jongeren stijgt, dit past in het beeld dat er meer complexe problematiek is. Er waren meer diagnoses voor specialistische Ggz, de stijging van de behandelingen houdt hiermee direct verband.	N	€ 157.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: Het beleid om het PGB af te bouwen werkt. Het PGB wordt nu alleen nog ingezet indien er echt geen andere mogelijkheden zijn.	V	€ 61.000
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-: Continuïteitsbijdrage COVID-19 aanbieders jeugd.	N	€ 118.000
6.82 Geëscaleerde zorg 18-: Deze uitgaven hebben directe relatie met de jeugdhulp, crisis en verblijf. Het betreft voornamelijk jongeren die onder voogdij staan en bij Horizon verblijven. Er is een stijging te zien van het aantal jongeren die onder voogdij vallen.	N	€ 135.000
7.1 Volksgezondheid: In 2020 zijn diverse preventieactiviteiten uitgevoerd. Echter konden verschillende activiteiten geen doorgang vinden vanwege COVID-19. Een deel van deze activiteiten worden in 2021 uitgevoerd.	V	€ 177.000
Subtotaal	V	€ 737.000
Overig	N	€ 22.000
Totaal	V	€ 715.000

Overzicht van de producten van het programma 2 Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen:

Lasten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
4.2	Onderwijshuisvesting	€ 2.053.129	€ 1.896.931
4.3	Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 1.141.355	€ 1.265.578
5.1	Sportbeleid en activering	€ 552.662	€ 422.454
5.2	Sportaccommodaties	€ 1.446.175	€ 1.641.609
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 322.464	€ 318.034
5.4	Musea	€ 252.778	€ 266.558
5.6	Media	€ 864.152	€ 565.946
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 1.525.038	€ 1.836.230
6.2	Wijkteams	€ 1.742.938	€ 1.869.959
6.3	Inkomensvoorzieningen	€ 8.484.098	€ 11.557.352
6.4	Begeleide participatie	€ 8.973.616	€ 9.028.489
6.5	Arbeidsparticipatie	€ 768.450	€ 443.225
6.6	Maatwerkvoorzieningen Wmo	€ 3.687.020	€ 4.178.008
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 3.451.710	€ 3.459.328
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ 11.314.456	€ 9.715.736
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€ 994.984	€ 841.847
7.1	Volksgezondheid	€ 528.417	€ 705.855
		€ 48.103.442	€ 50.013.139

Baten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
4.2	Onderwijshuisvesting	€ 0	€ 0
4.3	Onderwijsbeleid en leerling zaken	€ 203.546	€ 199.046
5.1	Sportbeleid en activering	€ 76.648	€ 0
5.2	Sportaccommodaties	€ 87.231	€ 143.636
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	€ 7.055	€ 8.160
5.4	Musea	€ 0	€ 0
5.6	Media	€ 40.914	€ 57.624
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	€ 68.302	€ 41.275
6.2	Wijkteams	€ 534.676	€ 28.444
6.3	Inkomensvoorzieningen	€ 7.538.908	€ 9.354.815
6.4	Begeleide participatie	€ 1.371.736	€ 1.360.000
6.5	Arbeidsparticipatie	€ 0	€ 0
6.6	Maatwerkvoorzieningen Wmo	€ 167.540	€ 197.080
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	€ 193.866	€ 95.000
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	€ 0	€ 0
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	€ 0	€ 0
7.1	Volksgezondheid	€ 0	€ 0
		€ 10.290.422	€ 11.485.080
	Saldo programma 2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	-€ 37.813.020	-€ 38.528.059

De opgenomen verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in het jaarverslag onder programma 2.

Programma 3: Economie en werkgelegenheid

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 1.362.933	€ 1.511.873	€ -148.940
Rekening	€ 817.729	€ 1.202.752	€ -385.023
Overschrijving programma 3	€ -545.204	€ -309.121	€ -236.083

De belangrijkste afwijkingen die tot de overschrijving van programma 3 hebben geleid, kunt u lezen in onderstaande tabel:

Programma 3 Economie en werkgelegenheid	Resultaat	
3.2 Fysieke infrastructuur: De opbrengst van de kavelverkoop van complex Lindebrook is hoger dan begroot.	V	€ 200.000
3.2 Fysieke infrastructuur: Tegenover de hogere opbrengsten van de kavelverkoop van complex Lindebrook staat de bijdrage aan de overige deelnemende partners zijnde de tussentijdse winstneming complex Lindebrook.	N	€ 163.000
3.2 Fysieke infrastructuur: Er zijn in 2020 diverse gronden aan ondernemers in erfpacht uitgegeven. Op complex Lindebrook gaat het om 1 onderneming en op industrieterrein De Laarberg gaat het om 7 ondernemingen. Hierdoor is de opbrengst van erfpacht in 2020 hoger dan begroot.	V	€ 80.000
3.4 Economische promotie: De regiocoördinator St. Achterhoek Toerisme is niet geraamd voor 2020, waardoor de uitgaven hoger zijn dan begroot.	N	€ 47.000
3.4 Economische promotie: Dit betreft de slotuitkering na liquidatie Recreatieschap Achterhoek Liemers.	V	€ 40.000
3.4 Economische promotie: De kapitaallasten zijn in 2020 hoger dan begroot, doordat er meer investeringen zijn gedaan (onder andere verharding camperplaats bij 't Meekenesch en ontwikkeling MTB-netwerk).	N	€ 48.000
3.4 Economische promotie: Als gevolg van COVID-19 zijn de baten toeristenbelasting tussentijds afgeraamd. Doordat vakantie in eigen land wel mogelijk was, is er uiteindelijk meer ontvangen dan begroot.	V	€ 212.000
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen): Bij de bestuursrapportages zijn de verkopen van de kavels als winst genomen. Ultimo 2020 is dit gecorrigeerd en is de winstbepaling per complex berekend.	N	€ 553.000
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen): Daar staat tegenover de tussentijdse winstneming van het complex Flierbeek fase 2 en complex Harreveld.	V	€ 140.000
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen): Complex Hof aan de Boog is pas in de	N	€ 47.000

2e helft van 2020 in ontwikkeling gegaan. Bij het opstellen van de begroting en tussentijdse rapportages was nog niet bekend dat Hof aan de Boog in ontwikkeling zou gaan, daarom zijn er geen bedragen begroot voor complex Hof aan de Boog, terwijl er wel uitgaven zijn gedaan.		
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen): De aanbesteding van het woonrijp maken op complex Eschrand is € 24.000 lager dan waarvan was uitgegaan bij het opstellen van de begroting.	V	€ 24.000
Subtotaal	N	€ 162.000
Overig	N	€ 74.000
Totaal	N	€ 236.000

Overzicht van de producten van het programma 3 Economie en werkgelegenheid:

Lasten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
3.1	Economische ontwikkeling	€ 124.132	€ 119.017
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 91.876	€ 245.891
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	€ 104.195	€ 136.157
3.4	Economische promotie	€ 675.730	€ 587.113
8.2	Grondexploitatie	€ 206.820	€ 423.695
		€ 1.202.752	€ 1.511.873

Baten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
3.1	Economische ontwikkeling	€ 0	€ 0
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	€ 280.800	€ 200.574
3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	€ 15.012	€ 18.380
3.4	Economische promotie	€ 513.078	€ 247.614
8.2	Grondexploitatie	€ 8.839	€ 896.365
		€ 817.729	€ 1.362.933
	Saldo programma 3. Economie en werkgelegenheid	€ -385.023	€ -148.940

De opgenomen verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in het jaarverslag onder programma 3.

Programma 4: Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening

Financieel overzicht

	Baten	Lasten	Saldo
Begroting na wijziging	€ 505.560	€ 5.641.494	€ -5.135.934
Rekening	€ 689.807	€ 5.390.405	€ -4.700.598
Overschrijving programma 4	€ 184.247	€ -251.089	€ 435.336

De belangrijkste afwijkingen die tot de overschrijding van programma 4 hebben geleid zijn:

Programma 4 bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	Resultaat	
0.1 Bestuur: De cofinanciering projecten van de Regio Achterhoek is lager uitgevallen dan begroot.	V	€ 120.000
0.1 Bestuur: De dotatie aan de wethouderspensioen is afhankelijk van rentestand en leeftijd van (voormalig)wethouders.	N	€ 54.000
0.1 Bestuur: Door COVID-19 hebben diverse bijeenkomsten, symposia en cursussen van raadsleden, griffie en college niet plaatsgevonden.	V	€ 38.000
0.2 Burgerzaken: De kosten zijn lager dan begroot doordat de vacatureruimte niet is ingevuld.	V	€ 31.000
0.2 Burgerzaken: De software van JCC is vernieuwd dit ivm aanvragen en ophalen op afspraak en Oribi is aangeschaft (Systeem om te controleren of een identiteitsbewijs wel echt is).	N	€ 17.000
0.2 Burgerzaken: Ondanks het vervallen van de 5-jaarlijkse cyclus bij de reisdocumenten zijn er toch meer reisdocumenten aangevraagd dan verwacht.	V	€ 44.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Per saldo zijn er meer gronden / groenstroken verkocht dan begroot.	V	€ 26.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Er is een subsidie verstrekt aan MFA Vragender voor asbestsanering en realisering invalidentoilet.	N	€ 40.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Er zijn extra inkomsten door (tijdelijke) verhuur Varsseveldseweg 12 en Buitenschans 1.	V	€ 95.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: De kosten van energie en onderhoud zijn lager dan begroot doordat de multifunctionele accommodaties gesloten waren in verband met COVID-19.	V	€ 45.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden: Er was bij het Admiraal Helfrichplein rekening gehouden met gedeeltelijk gebruik. Het gebouw heeft in 2020 leeg gestaan,	V	€ 39.000

waardoor er uiteindelijk minder kosten waren voor energie, onderhoud en schoonmaak dan begroot.		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer: Het onderhoud aan de brandweerkazernes is lager uitgevallen dan begroot.	V	€ 64.000
1.1 Crisisbeheersing en brandweer: De controle op de bluswatervoorziening is uitgevoerd door oud-leden van de brandweer waardoor de kosten aanzienlijk lager uitvielen.	V	€ 23.000
1.2 Openbare orde en veiligheid: Er zijn meer personeelslasten dan begroot door toename van tijdelijk personeel.	N	€ 35.000
Subtotaal	V	€ 379.000
Overig	V	€ 56.000
Totaal	V	€ 435.000

Overzicht van de producten van het programma 4 Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening:

Lasten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
0.1	Bestuur	€ 1.814.669	€ 1.930.202
0.2	Burgerzaken	€ 904.274	€ 938.960
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 282.844	€ 304.378
0.8	Overige baten en lasten	€ 0	€ 30.000
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€ 1.856.555	€ 1.930.362
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 531.544	€ 505.856
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 519	€ 1.736
		€ 5.390.405	€ 5.641.494

Baten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie	Begroting
0.1	Bestuur	€ 0	€ 0
0.2	Burgerzaken	€ 284.926	€ 239.821
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	€ 342.793	€ 175.210
0.8	Overige baten en lasten	€ 0	€ 0
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	€ 50.318	€ 48.000
1.2	Openbare orde en veiligheid	€ 11.770	€ 42.529
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	€ 0	€ 0
		€ 689.807	€ 505.560
Saldo programma 4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening		-€ 4.700.598	-€ 5.135.934

De opgenomen verplichte beleidsindicatoren zijn opgenomen in het jaarverslag op onder programma 4.

Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen

Het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente bevat de volgende onderdelen: treasury, belastingen OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het bedrag voor treasury bestaat uit dividenden, ontvangen en bespaarde rente. Bij de overige belastingen zijn hondenbelasting en precariobelasting opgenomen. In cijfers komen wij tot de volgende gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen:

Overzicht gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	Realisatie	Begroting
Treasury	1.140.951	1.252.109
OZB-woningen	3.553.631	3.327.912
OZB niet woningen	2.174.694	2.083.925
Belastingen overig	177.637	189.853
Algemene uitkering	40.455.140	38.875.011
Integratie-uitkering sociaal domein	10.712.550	9.897.215
Subsidie Covid-19	106.765	0
Totaal gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen	58.321.368	55.626.025

Toelichting per onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen:

Treasury - overzicht dividendopbrengsten

Het jaar 2020 kende de volgende dividendopbrengsten wat onderdeel uitmaakt van het taakveld treasury.

Dividendopbrengsten	Realisatie	Begroting
Alliander en Vitens	328.434	415.000
Bank Nederlandse Gemeenten	112.205	135.000
Rova	132.006	158.100
Totaal dividendopbrengsten	572.645	708.100

Overzicht algemene uitkering

De algemene uitkering over 2020 is bij beschikking voorlopig vastgesteld op € 51.097.751.

Overzicht algemene uitkering	Realisatie	Begroting
Algemene uitkering 2020	39.561.438	38.439.221
Decentralisatie uitkeringen	823.778	435.790
Integratie-uitkering sociaal domein	10.712.535	9.897.215
Uitkering oude dienstjaren	69.939	0
Totaal algemene uitkering	51.167.690	48.772.226

Overhead, ondersteuning en organisatie (taakveld 0.4)

Een wijziging van het BBV is dat met ingang van het jaar 2017 een overzicht wordt opgenomen van de overheadkosten. Overhead zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Onderstaand overzicht geeft u meer inzicht in deze kosten.

Omschrijving	Directe kosten en opbrengsten	Loonkosten	Rente en afschrijving	Totale kosten
Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch)	0	835.776	0	835.776
Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie	8.384	596.488	0	604.872
P&O/HRM	533.966	283.600	0	595.258
Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement)	0	83.983	0	83.983
Interne en externe communicatie m.u.v. klantcommunicatie	30.440	349.104	0	379.544
Juridische zaken	7.540	279.145	0	286.685
Bestuurszaken en bestuursondersteuning	0	89.207	0	89.207
Informatievoorziening en automatisering (ICT)	1.245.069	1.066.319	156.088	2.449.092
Facilitaire zaken en huisvesting	874.692	404.486	560.522	1.839.700
DIV	0	373.987	0	373.987
Managementondersteuning primair proces	0	238.951	0	238.951

Dienstverlening en projectenbureau	21.059	535.756	0	552.012
Totaal	2.721.150	5.136.802	716.610	8.574.562

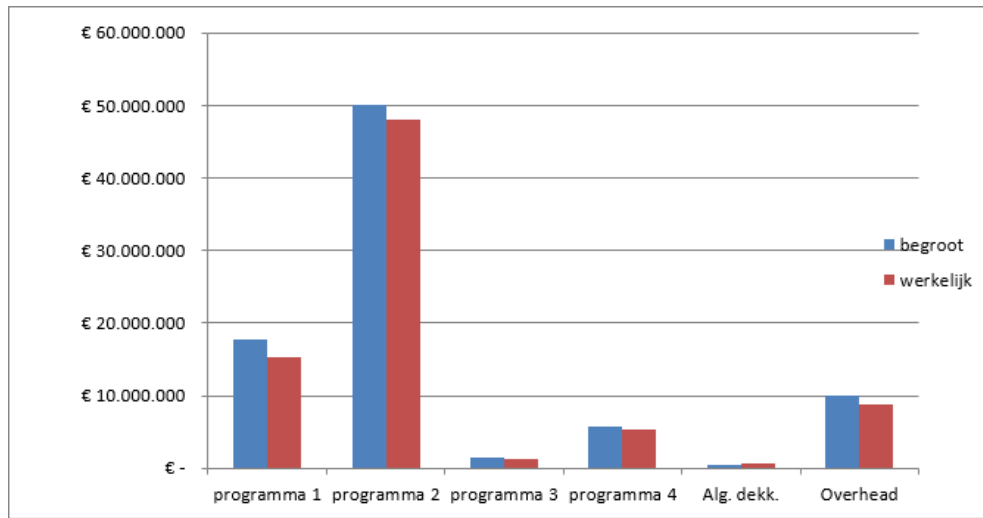
Begrotingsrechtmatigheid

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. Begrotingsoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Er zijn echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid zijn gebleven, zoals compensatie van hogere kosten door direct gerelateerde hogere opbrengsten en kostenoverschrijdingen met openeinderegelingen.

In onderstaand overzicht zijn de afwijkingen van de programma's opgenomen (over- en onderschrijding van de lasten) met daarbij de verklaring in hoeverre de afwijking past binnen het door de raad geformuleerde beleid. Voor een nadere uiteenzetting van de verschillen verwijzen we naar de toelichting op het overzicht van baten en lasten. De raad autoriseert deze kostenoverschrijdingen met het vaststellen van de jaarrekening.

Bedragen x € 1.000:

Programma	Begrotingsafwijking lasten			Verklaring	Conclusie
	begroot	realisatie	verschil		
1. Leefomgeving	17.676	15.316	-2.360	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
2. Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen	50.013	48.103	-1.910	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
3. Economie en werkgelegenheid	1.512	1.203	-309	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
4. Bestuur, bedrijfsvoering en dienstverlening	5.641	5.390	-251	Onderschrijding van de lasten	Akkoord
Algemene dekkingsmiddelen	386	628	241	De afwijking houdt verband met het gerealiseerde financieringsresultaat. In de begroting is het begrote financieringsresultaat van € 175.893 verantwoord onder de lasten als min-bedrag (betreft in feite een bate). In de staat van baten en lasten is het werkelijke financieringsresultaat van € 255.539 verantwoord onder de baten. Indien hiervoor wordt gecorrigeerd, is er sprake van een onderschrijding van de lasten.	Past binnen beleid
Overhead	9.962	8.800	-1.162	Onderschrijding van de lasten	Akkoord

Onzekerheid verantwoording jeugdzorg en Wmo

De verantwoorde lasten op programma 2 Cultuur, onderwijs, welzijn, zorg en inkomen kent een aantal onzekerheden voor wat betreft de jeugdzorg en Wmo die wij aanvullend toelichten.

Op het gebied van jeugdzorg is het declaratie- en betalingsproces tussen de gemeenten en zorgaanbieders verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Desondanks kunnen we van een aantal posten niet de juistheid en volledigheid vaststellen, vanwege:

- geen goedkeurende controleverklaringen bij de productieverantwoordingen zijn ontvangen waardoor het onzeker is of de gefactureerde zorg geleverd is;
- de in de jaarrekening opgenomen trekkingsrechten PGB van Sociale Verzekeringsbank (SVB) nog steeds schattingsposten zijn en de SVB geen goedkeurende controleverklaring kan overhandigen.

Sociaal domein / decentralisaties

Voor een juiste en volledige verantwoording van de lasten inzake jeugdzorg en Wmo is de gemeente afhankelijk van informatie van derden te weten productieverantwoordingen met controleverklaringen van de accountant van de betreffende zorgverlener en de controleverklaring over de besteding van de PGB-budgetten van de auditdienst van de Sociale Verzekeringsbank (SVB). De lasten en baten zoals verantwoord in de jaarrekening zijn als volgt:

- Zorg in natura (ZIN), Wmo huishoudelijke hulp begeleiding en jeugdzorg € xxxxxxxx gele bedragen eind april 2021 bekend)
- Persoonsgebonden Budgetten (PGB) € 1.316.707
- Bijdragen CAK € 193.866

Voor de gefactureerde jeugdzorg hebben wij € xxxxxxxx als last opgenomen, hiervan is € xxxxxx aan controleverklaringen en productieverantwoordingen akkoord bevonden. We kunnen daarmee stellen dat x,x% van de gefactureerde zorg ad. € xxxxxx geen controleverklaring aanwezig is en deels onzeker is. Voor € xxxxxx is er een controleverklaring met een beperking afgegeven. We hebben wel voor € xxxxxx aan bestedingsverklaringen ontvangen, deze tellen mee als onzekerheid.

Voor de gefactureerde Wmo huishoudelijke hulp en begeleiding hebben wij een bedrag van € xxxxxxxx als last opgenomen in de jaarrekening. Tot een bedrag van € xxxxxx hebben wij van de zorgaanbieders goedkeurende controleverklaringen en productieverantwoordingen ontvangen. We kunnen daarmee stellen dat € xxxxxx (x,x%) van de omzet deels als onzeker kan worden beschouwd. Voor € xxxxxx is er een controleverklaring met een beperking afgegeven. Tevens merken wij op dat we voor € xxxxxx aan bestedingsverklaringen hebben ontvangen, maar dat deze niet worden meegeteld als zekerheid.

De Persoonsgebonden Budgetten (PGB) worden voor de jeugdzorg voor € xxxxxx en voor de Wmo voor € xxxxxx als beperkte onzekerheid gekwalificeerd. Er is geen sprake van gehele onzekerheid, doordat wij interne controles voor de jeugdzorg en de Wmo hebben uitgevoerd en daarmee de fout van de SVB gereduceerd kan worden.

Toelichting op de balans per 31 december

Vaste activa

Immateriële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	0	0
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	8.093.482	563.042
	8.093.482	563.042

De boekwaarde van de investeringen voor de immateriële vaste activa had het volgende verloop (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2020	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	563	7.773	0	43	200	0	8.093
Totaal	563	7.773	0	43	200	0	8.093

Bijdrage van activa in eigendom van derden

De bijdrage aan activa in eigendom van derden betreft de kosten huisvesting basisonderwijs Lichtenvoorde (IEKC).

Materiële vaste activa

	31-12-2020	31-12-2019
Strategische gronden	0	454.000
Voorziening strategische gronden	0	0
In erfpacht uitgegeven gronden	13.096.247	6.285.825
Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	22.190.704	22.767.173
Overige investeringen met een economisch nut	42.665.854	44.090.676
Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	22.250.276	22.094.233
	100.203.081	95.691.907

Strategische gronden

De strategische gronden zijn afkomstig van de niet in exploitatie genomen gronden. Het betreft complex Centrum Oost. Deze gronden zijn eind 2020 overgeboekt naar voorraad gronden, omdat deze gronden in het voorjaar van 2021 worden verkocht.

	Boekwaarde 01-01-2020	Naar voorraad	Invest	Desinvest	Afschr	Bijdragen derden	Afwaard	Boekwaarde 31-12-2020
Strategische gronden	454	-454	0	0	0	0	0	0
Totaal	454	-454	0	0	0	0	0	0

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn percelen bedrijfsgronden die voor onbepaalde tijd in erfpacht zijn uitgegeven.

	Boekwaarde 01-01-2020	Investering	Desinvestering	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
In erfpacht uitgegeven gronden	6.286	6.810	0	0	0	0	13.096
Totaal	6.286	6.810	0	0	0	0	13.096

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven gronden bestaan o.a. uit de volgende erfpachten

Naam	Jaar uitgifte		Herziening t/m	Verkocht	Erfpacht
Verkenners	2012	eeuwigdurend	2021		€ 57.007
De Laarberg	2014	eeuwigdurend	2029		€ 37.170
De Laarberg	2015	eeuwigdurend	2030		€ 8.275
De Laarberg	2016	eeuwigdurend	2030		€ 15.742
De Laarberg	2017	eeuwigdurend	2032		€ 16.931
De Laarberg	2018	eeuwigdurend	2028		€ 32.060
Lichtenvoorde	2016	eeuwigdurend	2026		€ 9.075
Lindebrook	2016	eeuwigdurend	2035		€ 1.954
Lindebrook	2017	eeuwigdurend	2021		€ 2.548
Lindebrook	2017	eeuwigdurend	2021		€ 3.717
Lindebrook	2017	eeuwigdurend	2032		€ 7.929
Lindebrook	2018	eeuwigdurend	2028		€ 3.099
De Laarberg	2019	eeuwigdurend	2034		€ 14.142
Lindebrook	2019	eeuwigdurend	2039		€ 8.027
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2035		€ 19.367
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2034		€ 7.175
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2035		€ 78.873
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2031		€ 4.662
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2030		€ 6.694
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2024		€ 13.129
De Laarberg	2020	eeuwigdurend	2029		€ 12.588
Lindebrook	2020	eeuwigdurend	2029		€ 4.605
					€ 364.768

In 2020 zijn diverse percelen bedrijfsgrond voor onbepaalde tijd in erfpacht uitgegeven.

De opbrengsten van deze erfpachten zijn verantwoord onder programma 1 en 3.

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde weer van de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2020	Invest	Desinvest	Afschrijving	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2020
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.767	599	167	1.008	0	0	22.191
Totaal	22.767	599	167	1.008	0	0	22.191

De cumulatieve afschrijvingen bedragen per 1 januari 2020 hiervan € 9.182.485.

Overige investeringen met een economisch nut

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2020	31-12-2019
Gronden en terreinen	3.477.854	3.058.958
Bedrijfsgebouwen	35.739.778	36.947.878
Vervoersmiddelen	170.370	229.403
Machines, apparaten en installaties	2.457.992	2.873.552
Overige materiële vaste activa	819.860	980.885
	42.665.854	44.090.676

	Boekwaarde 01-01-2020	Invester	Desinvest	Afschr	Bijdragen derden	Afwaard	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	3.059	425	0	6	0	0	3.478
Woonruimten	0	0	0	0	0	0	0
Gebouwen	36.948	644	5	1.847	0	0	35.740
Vervoer- middelen	229	0	0	59	0	0	170
Machines, apparaten en installaties	2.874	0	0	416	0	0	2.458
Overige materiële vaste activa	981	50	0	211	0	0	820
Totaal	44.091	1.119	5	2.539	0	0	42.666

De cumulatieve afschrijvingen bedragen per 1 januari 2020 hiervan € 39.628.820.

De afwaardering van gronden en terreinen betreft een administratieve correctie.

De belangrijkste in het boekjaar gedane investeringen staan in onderstaand overzicht (in €) vermeld.

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief ten laste van krediet
Complex Looweg Harreveld 2020	187.000	224.384	224.384
Park Vossenburght Lievelede	30.000	29.295	29.295
Aankoop sportpark Het Wilgenpark	150.000	171.136	171.136
Aankoop Buitenschans ikv IKC	520.000	517.655	517.655
Binnensport Groenlo - sporthal Marianum	221.000	103.593	126.757
Vervanging beheerpakketten wegen, riool	110.648	24.123	30.350
	1.218.648	1.070.186	1.099.577

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingsinstrument.

Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader 2017 van het platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. Onderstaand betreffen de kredieten die meer dan € 10.000 overschrijding hebben:

Complex Looweg Harreveld

In het beschikbare krediet is enkel de grondprijs opgenomen als krediet. De bijkomende kosten (onder andere notariskosten) is hierin niet opgenomen, waardoor het krediet is overschreden.

Aankoop sportpark Wilgenpark

In het beschikbare krediet is enkel de grondprijs opgenomen als krediet. De bijkomende kosten (onder andere notariskosten) is hierin niet opgenomen, waardoor het krediet is overschreden.

Overige investeringen met maatschappelijk nut

De overige investeringen met maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	31-12-2020	31-12-2019
Gronden en terreinen	17.653	21.944
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	22.010.300	21.878.908
Machines, apparaten en installaties	0	0
Overige materiële vaste activa	222.323	193.381
	22.250.276	22.094.233

De boekwaarde van de investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut had het volgende verloop (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2020	Invester	Desinvester	Afschr	Bijdragen derden	Afwaard	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	22	0	0	4	0	0	18
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	21.879	2.018	264	1.529	94	0	22.010
Machines, apparaten en installaties	0	0	0	0	0	0	0
Overige materiële vaste activa	193	58	0	29	0	0	222
Totaal	22.094	2.076	264	1.562	94	0	22.250

De cumulatieve afschrijving bedraagt per 1 januari 2020 € 18.665.656. Onder bijdragen van derden zijn inkomsten opgenomen die direct gerelateerd zijn aan het betrokken actief.

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut zijn in het boekjaar geactiveerd (in €):

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2020	Cumulatief ten laste van krediet
Locaties Welgelegen, Walstraat en De Moriaan	1.047.695	11.427	756.370
Rehabilitatie verhardingen	985.302	948.332	948.332
Vervanging VRI Zieuwentseweg N18	155.926	140.981	71.741
Vervanging VRI N18 Hamelandweg	125.000	109.731	125.000
Fietspad Hamalandweg (N18)	150.000	58.819	149.999
Herinrichting Borculoseweg	480.000	180.332	460.618
Progr. Lichtenvoorde openbare ruimte	1.073.933	67.077	82.980
Voorber. Krediet Van Reedestr., Bentinckstr.	100.000	67.550	67.550
Natuurspeelplek Grolse Weiden	200.000	39.161	171.373
Inrichting Herm. Harmsenstraat	28.000	18.286	18.286
	4.345.856	1.641.696	2.852.250

Begrotingsrechtmatigheid kredieten

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingsinstrument. Kredietoverschrijdingen zijn in principe onrechtmatig. Volgens het toetsingskader 2017 van het platform Rechtmatigheid provincies en gemeenten zijn er echter situaties denkbaar waarbij de overschrijdingen binnen het door de raad uiteengezette beleid en binnen het doel blijven waarvoor het krediet beschikbaar is gesteld. In 2020 zijn er geen overschrijvingen geweest bij de investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa kan als volgt onderverdeeld worden:

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Kapitaalverstrekingen aan:</i>		
Deelnemingen	482.243	390.926
Gemeenschappelijke regelingen	43.285	43.285
<i>Leningen aan:</i>		
Deelnemingen	83.542	167.089
Overige langlopende leningen	8.827.948	9.523.615
	9.437.018	10.124.915

Het verloop van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2020	Invest	Bijdrage derden	Afwaard	Aflossingen / afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2020
<i>Kapitaalverstrekingen aan:</i>						
Deelnemingen	391	91	0	0	0	482
Gemeenschappelijke regelingen	43	0	0	0	0	43
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
<i>Leningen aan:</i>						
Woningcorporaties	0	0	0	0	0	0
Deelnemingen	167	0	0	0	83	84
Overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen	9.524	93	0	0	789	8.828
Overige uitz. met een looptijd > 1 jaar	0	0	0	0	0	0
Totaal	10.125	184	0	0	872	9.437

De investering in deelnemingen betreft de aankoop van aandelen ROVA ad € 91.317.

De in 2020 verstrekte overige langlopende leningen betreft een lening van € 73.221 aan MFA De Bult in Vragender en voor € 19.989 aan fietsregeling en ov-abonnementen voor SW-medewerkers.

Flottende activa

Vorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	31-12-2020	31-12-2019
Onderhandenwerk, waaronder bouwgrond in exploitatie	3.581.072	4.053.284
Voorziening gronden in exploitatie	-2.621.103	-2.383.225
Voorraad handelsgoederen	1.949.081	0
	2.909.050	3.159.785

Onderhanden werk, waaronder bouwgrond in exploitatie

Van de bouwgronden in exploitatie kan van het verloop in 2020 het volgende overzicht worden weergegeven (x € 1.000):

	Boekw 01-01	Invest	Inkomst	Boekwinst	Boek 31- 12	Geraamde te maken kosten	Geraamde verwachte opbr.	Geraamd eindresult
Complex Noordrand (Brouwhuizen)	1.430	0	0	0	1.430	2	-476	956
Complex Lindebrook	2.174	54	359	237	2.106	1.563	-5.927	-2.258
Complex Flierbeek	-810	230	664	78	- 1.166	907	-174	-433
Complex Marienvelde	72	0	0	0	72	27	-121	-22
Complex Looweg	120	5	121	62	66	13	-79	0
Complex Engelse Schans	-19	0	0	0	-19	18	0	-1
Complex De Woerd	65	39	161	0	-57	565	0	508

Complex Eschrand Vragender	369	146	0	0	515	14	0	529
Complex Lichtenvoordseweg / Lieveldestraat	277	0	191	0	86	15	0	101
Complex Zieuwent	375	312	186	0	501	308	-432	377
Complex Hof aan de Boog Marienvelde	0	47	0	0	47	400	-1.078	-631
Totaal	4.053	833	1.682	377	3.581	3.832	-8.287	-874

De toegerekende rente bedraagt € 9.439, dit bedrag is opgenomen onder de investeringen.

Het geraamde eindresultaat is bepaald conform de voorgeschreven Percentage of Completion Methode (POC).

Voor een nadere toelichting verwijzen wij u naar paragraaf 6 Grondbeleid.

Voorraad handelsgoederen

De voorraad handelsgoederen betreft de gebouwen aan de Dijkstraat/Koemstraat welke (deels) in 2020 zijn aangekocht en in 2021 worden verkocht aan de projectontwikkelaar. Het verloop in 2020 is als volgt (x € 1.000):

	Boekwaarde 01-01-2020	Investering	Desinvestering	Overboeking vanuit materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2020
Voorraad handelsgoederen	0	1.495	0	454	1.949
Totaal	0	1.495	0	454	1.949

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

Soort vordering	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op openbare lichamen	3.435.828	4.082.217
Overige vorderingen	1.247.939	646.113
	4.683.767	4.728.330

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van de vorderingen verrekend.

Een volgende specificatie is te geven:

	31-12-2020	31-12-2019
<i>Debiteuren openbare lichamen</i>		
Vordering btw-compensatiefonds	3.423.406	4.070.572
Vordering diverse gemeenten en provincie	12.422	11.645
	3.435.828	4.082.217
<i>Overige debiteuren</i>		
Debiteuren	1.080.286	513.634
Debiteuren gemeentelijke belastingen	167.653	137.459
	1.247.939	651.093
Debiteuren (openbare lichamen en overige)	4.695.598	4.733.310
Voorziening voor dubieuze debiteuren	-11.831	-4.980
	4.683.767	4.728.330

Schatkistbankieren

Schatkistbankieren houdt in dat lagere overheden zoals gemeenten, provincies en waterschappen hun geld niet meer kunnen onderbrengen bij reguliere banken, maar verplicht zijn dit bij het Rijk dan wel medeoverheid te doen.

Alle overtollige middelen in de schatkist moeten we aanhouden. Er zijn vier uitzonderingen; nazorgfondsen zoals die zijn ingesteld op basis van de wet Milieubeheer, middelen op een geblokkeerde rekening bij de belastingdienst, bestaande beleggingen (peildatum 4 juni 2012) en een drempelbedrag.

Het drempelbedrag is een minimumbedrag (dat gemiddeld buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag voor onze omvang is 0,75% (dit percentage wordt gehanteerd bij een begrotingstotaal lager dan € 500 miljoen) van het begrotingstotaal (€ 73.836.612), € 553.775. Dagelijks wordt het overschot van onze liquide middelen gestort naar het Rijk middels een rekening-courantrekening. Het bedrag aan liquide middelen per kwartaal was in 2020:

	Q1	Q2	Q3	Q4
Op dagbasis buiten 's Rijks schatkist gehouden middelen	€ 422.064	€ 865.309	€ 3.146.685	€ 260.751
Drempelbedrag	€ 553.775	€ 553.775	€ 553.775	€ 553.775
Ruimte onder drempelbedrag	€ 131.711			€ 293.024
Overschrijding van het drempelbedrag		€ 311.534	€ 2.592.910	

Liquide middelen

	31-12-2020	31-12-2019
Kassaldi	900	900
Banksaldi	1.280.480	898.117
	1.281.380	899.017

Overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
Van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	2.410.000	0
Vooruitbetaalde bedragen	845.679	517.410
Nog te ontvangen bedragen	3.601.620	3.204.146
	6.857.299	3.721.556

De van Het Rijk ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel betreft een rekeningcourantsaldo met de SDOA inzake TOZO.

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Onder vooruitbetaalde bedragen zijn abonnementskosten, contributies en kosten opgenomen die betrekking hebben op het dienstjaar 2021.

Een volgende specificatie is te geven van de nog te ontvangen bedragen:

	31-12-2020	31-12-2019
Te ontvangen bedragen	680.803	643.554
Nettosalarissen	2.666	0
Nettosalarissen WSW	0	475
CAK eigen bijdrage	18.312	30.000
Afvalstoffenheffing	242.655	209.229
Afvalfonds Nedvang	125.000	0
Toeristenbelasting	447.432	183.725
Dividend	65.000	0
Dividendbelasting	69.066	0
Afrekening SDOA	236.781	55.158
Afrekening Werkbaan Oost	0	1.091
Afrekening ondersteuningsteam	0	147.110
Afrekening omgevingsdienst Achterhoek	0	62.600
LIV 2020 / 2019	124.480	148.439
Afrekening Vitens	166.496	0
Algemene uitkering	127.318	321.063
Omzetbelasting	1.270.860	1.376.951
Eigen verklaringen	9.605	9.605
Te ontvangen rente financiële vaste activa	15.146	15.146
	3.601.620	3.204.146

Onder te ontvangen bedragen zijn opbrengsten opgenomen, die betrekking hebben op het huidige dienstjaar maar die gefactureerd of ontvangen zijn/worden in het volgende dienstjaar (bijvoorbeeld huuropbrengsten sportaccommodaties).

Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen Eigen Vermogen bestaat uit de volgende posten:

	31-12-2020	31-12-2019
Algemene reserve	30.742.391	34.864.067
Bestemmingsreserves	12.747.043	12.159.088
Resultaat voor bestemming	257.867	-2.127.903
	43.747.301	44.895.252

Het verloop in 2020 wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

Voor een uitgebreide specificatie en mutatie per reserve verwijzen wij naar de staat van Reserves en Voorzieningen die als bijlage is toegevoegd.

Reserves	Saldo 01-01-2020	Toevoeg	Onttrek	Bestemm resultaat 2019	Ter dekk afschrijv	Ter dekking van rente	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	34.864.067	861.137	2.581.028	2.127.903-	273.882	-	30.742.391
Bestemmingsreserve	12.159.088	2.806.560	2.028.657	-	174.594	15.354	12.747.043
Totaal	47.023.155	3.667.697	4.609.685	2.127.903-	448.476	15.354	43.489.434

Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa; € 463.830 wordt onttrokken uit de reserves ter dekking van de kapitaallasten. Deze kapitaallasten komen tot uitdrukking in de diverse programma's. Voor een specificatie verwijzen wij naar de staat van Investerings die ter inzage ligt.

Onderstaand geeft de bestemmingsreserves weer die meer dan een boekwaarde van € 750.000 bedragen:

Reserve groot onderhoud gebouwen

De reserve is ingesteld ter equalisatie van de kosten van onderhoud van gemeentelijke gebouwen. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 2.473.571.

Reserve huisvesting onderwijs

De reserve is ingesteld ter equalisatie van de kosten van onderwijshuisvesting; de kapitaallasten Flierbeek en de Hamalandschool. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 2.958.546.

Reserve sociaal domein

Deze reserve is ingesteld om tegenvallers uit het sociaal domein op te kunnen vangen. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 820.269.

Reserve riolering

Deze reserve is ingesteld als egaliseringsreserve om toekomstige tariefsontwikkelingen voor het riool op te kunnen vangen. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 1.509.105

Reserve energietransitie

De reserve is ingesteld voor de energietransitie. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 2.121.733.

Reserve frictiekosten

Deze reserve is ingesteld voor het mogelijk wegvallen van de extra middelen voor de jeugdzorg na 2021 en het mogelijk niet of deels halen van de voorgestelde maatregelen uit het dekkingsplan in de begroting 2020. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 1.100.000.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2020 staat in onderstaand overzicht. Voor een uitgebreide specificatie verwijzen wij u naar de staat van Reserves en Voorzieningen die ter inzage ligt.

	Saldo 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2020
Voorziening, verplichtingen, risico's en verliezen	4.376.104	154.509	-	4.530.613
Onderhoudsegalisatievoorziening	7.658.996	339.529	409.275	7.589.251
Voorziening, derden bekleemde gelden	-	-	-	-
Totaal	12.035.100	494.038	409.275	12.119.864

Voorziening wethouders pensioenen

De voorziening is ingesteld om aan de huidige en toekomstige verplichtingen van de voormalige en de huidige wethouders te kunnen voldoen conform de APPA-wetgeving. Stand per 31 december 2020 bedraagt € 4.530.613.

Voorziening riolering

De voorziening is ingesteld ter egalisatie van de kosten voor onderhoud en vervanging van het riool. De stand per 31 december 2020 bedraagt € 7.589.251.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
Onderhandse leningen:		
Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	64.284.206	51.170.644
Schatkistbankieren	0	0
Schuldpapieren	0	0
Overige uitzettingen	0	0
	64.284.206	51.170.644
Door derden belegde gelden	12.681	12.681
	64.296.887	51.183.325

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2020. Voor een uitgebreide specificatie verwijzen wij naar de staat van Langlopende Geldleningen die ter inzage ligt.

	Saldo 01-01-2020	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2020
Onderhandse leningen	51.170.644	21.000.000	7.886.438	64.284.206
Door derden belegde gelden	12.681	-	-	12.681
Totaal	51.183.325	21.000.000	7.886.438	64.296.887

De totale rentelast voor het jaar 2020 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt € 395.360.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	31-12-2020	31-12-2019
Schulden < 1 jaar	4.975.158	3.542.405
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.057.740	5.046.963
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen	3.268.217	695.781
	13.301.025	9.285.149

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2020	31-12-2019
Banksaldi	3.500.394	526.962
Overige schulden hoofdzakelijk crediteuren	1.474.764	3.015.443
	4.975.158	3.542.405

Onze hoofdrekening van de BNG heeft een kredietfaciliteit van € 3.500.000.

De in de balans opgenomen overlopende passiva kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	31-12-2020	31-12-2019
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	5.057.740	5.046.963
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen	3.268.127	695.781
	8.325.867	5.742.744

De specificatie van de post "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling" is als volgt:

	31-12-2020	31-12-2019
Loonheffing	570.134	498.427
Loonheffing WSW	164.780	177.508
Premies ABP, Aof, Aok, UFO en ZKV	354.325	162.135
Premies ZVW (inkomensafhankelijke bijdrage)	2.195	2.380
Nettosalarissen	0	431
Nettosalarissen WSW	579	0
Omzetbelasting	50.109	175.053
SDOA	35.000	20.179
Vooruit ontvangen bedragen	37.584	127.350
Nog te betalen bedragen	1.779.399	1.808.726
Afrekening Rova	110.000	35.531
Afrekening Vitens	24.000	19.737
Afrekening ondersteuningsteam	51.000	53.575
Afrekening ODA	49.600	0
Algemene uitkering	0	129.897
Visie Besselinkschans	0	13.963
PGB Wmo en Jeugd	307.914	257.675
Wmo huishoudelijke hulp	200.520	227.361
Wmo begeleiding	227.577	202.777
Jeugdzorg	1.093.024	1.134.258
	5.057.740	5.046.963

Nog te betalen bedragen zijn kosten die in het volgende dienstjaar zijn gefactureerd.

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van voorgaande begrotingsjaren van overige Nederlandse overheidslichamen bestaat uit van Het Rijk ontvangen en van overige Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen. He van Het Rijk ontvangen voorschotbedrag betreft een

rekeningcourant met het Ministerie van Sociale Zaken inzake de TOZO. Hieronder volgt een uiteenzetting waaruit blijkt hoe de voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen zijn opgebouwd:

	Saldo 01-01-2020	Toevoeging	Vrijval	Saldo 31-12-2020
GOA/OALT	79.934	106.876	0	186.810
Stimulering woningbouw	7.055	0	7.055	0
Subsidie monumenten	74.718	46.720	73.438	48.000
Historische interieurs Oost Achterhoek	40.000	0	40.000	0
Voorziening Houtwal	400.000	0	400.000	0
Subsidie aanleg fietspad	94.074	0	94.074	0
Subsidie ondermijning	0	132.000	0	132.000
Subsidie Hof aan de Dijkstraat	0	111.720	0	111.720
Subsidie pumptrackbaan	0	15.000	0	15.000
Subsidie activiteitenplein Lichtenvoorde	0	162.476	0	162.476
Subsidie Ervencoach	0	160.000	0	160.000
Subsidie Spaanse Weg	0	21.400	0	21.400
Nog vast te stellen SPUK/SiZa	0	20.721	0	20.721
Totaal	695.781	776.913	614.567	858.127

Waarborgen en garanties

Het in de balans opgenomen bedrag voor verstrekte waarborgen aan natuurlijke- en rechtspersonen kan als volgt naar de aard van de geldlening gespecificeerd worden.

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag in €	Percentage Borgstelling	Restant borgstelling begin jaar in €	Restant borgstelling eind jaar in €
De Woonplaats (WSW)	11.000.000	50%	5.500.000	5.500.000
De Woonplaats (WSW)	10.000.000	50%	5.000.000	5.000.000
De Woonplaats (WSW)	10.000.000	50%	5.000.000	5.000.000
De Woonplaats (WSW)	5.000.000	50%	2.500.000	2.500.000
ProWonen (WSW)	5.464.829	50%	1.765.000	1.634.500
ProWonen (WSW)	10.000.000	50%	5.000.000	5.000.000
ProWonen (WSW)	5.000.000	50%	2.500.000	2.500.000
ProWonen (WSW)	5.000.000	50%	2.500.000	2.500.000
ProWonen (WSW)	7.500.000	50%	3.750.000	3.750.000
Stg. Careaz	2.676.265	100%	1.844.416	1.759.238
Gebiedsonderneming Laarberg	5.000.000	50%	250.000	0
Gebiedsonderneming Laarberg	3.000.000	50%	300.000	150.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000.000	50%	1.000.000	0
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000.000	50%	1.000.000	1.000.000
Gebiedsonderneming Laarberg	3.000.000	50%	1.500.000	1.500.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000.000	50%	1.000.000	1.000.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.000.000	50%	1.000.000	1.000.000
Gebiedsonderneming Laarberg	2.500.000	50%	1.250.000	1.250.000
Gebiedsonderneming Laarberg	9.600.000	50%	4.800.000	0
Gebiedsonderneming Laarberg	11.500.000	50%	0	5.750.000
			47.459.416	46.793.738

De gemeente is achtervang voor de stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en de stichting Waarborgfonds Woningbouw (WSW). Mochten deze fondsen tekorten krijgen dan zijn alle gemeenten verplicht om, voor hun aandeel, een renteloze lening te verstrekken aan het waarborgfonds.

Ultimo 2019 is er een bedrag van € 153.821 opgenomen voor verstrekte garanties. Er zijn geen garantstellingen aanwezig ultimo 2020.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gemeente is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen.

Leerlingenvervoer

Met ingang van 1 augustus 2017 is het leerlingenvervoer ondergebracht bij ZOOV (ZO Openbaar Vervoer). ZOOV is het aanvullend openbaar vervoer in, van, voor en vanuit de Achterhoek. ZOOV is een gezamenlijk initiatief van de zeven Achterhoekse gemeenten Samen willen wij de Achterhoek bereikbaar maken voor iedere reiziger.

Het leerlingenvervoer is voor de komende drie schooljaren gegund aan negen lokale taxibedrijven. De vervoerscontracten kunnen daarna nog maximaal drie keer met een jaar worden verlengd. De vervoercontracten voor het leerlingenvervoer zijn (in één) keer verlengd tot en met juli 2023. Een nieuwe aanbesteding vindt eerst in 2022 plaats.

De kosten van het leerlingenvervoer zijn moeilijk beheersbaar.

Dat komt enerzijds door de "open-einde-financiering" en de wisselende omvang van door onze gemeente te vervoeren leerlingen en locaties en anderzijds door het al dan niet aanwezig zijn van combinatiemogelijkheden met andere gemeenten.

Wmo

Wegens faillissement is een contract met een van de aanbieders van hulpmiddelen in 2020 beëindigd. Alle cliënten zijn overgezet naar de andere aanbieder waarmee een contract gesloten was. Deze heeft voor de afgesproken prijs geleverd waardoor het faillissement geen financiële gevolgen had.

De uitgaven voor Wmo zijn in 2020 binnen de begroting gebleven. Dit is mede een gevolg van de verminderde afname van ondersteuning als gevolg van corona. Ook bij bv bij het vervoer van ZOOV is vraaguitval geweest. Daarnaast konden gemeenten gebruik maken van aanvullende vergoedingen van het rijk. Ook de extra kosten die gemaakt zijn door aanbieders i.v.m. corona krijgen de gemeenten uiteindelijk vergoed van het rijk.

Aanbestedingen

Over 2020 zijn bij 4 leveranciers niet de Europese aanbestedingsregels gevolgd. In totaal gaat het om een rechtmatigheidsfout van € 468.000.

Brandverzekering

In 2019 heeft er een nieuwe aanbesteding voor de brandverzekering plaatsgevonden. Deze brandverzekering loopt via de Noord-Nederlandse Assurantiemakelaars. De polis is ondergebracht bij verschillende verzekeringsmaatschappijen. De verplichting is aangegaan per 1 januari 2020 voor 3 jaar (tot eind 2022), met de optie tot verlenging met twee keer één jaar. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 177.000.

Rova (afvalverwerking)

Wij zijn een verplichting aangegaan met Rova inzake de afvalverwerking. De jaarlijkse verplichting bedraagt circa € 2.300.000.

Rioolservice

Voor het onderhoud van onze drukriolering en gemalen hebben we in 2019 gebruik gemaakt van een contract met een onderhoudspartij. Dit contract is voor een jaar verlengd tot 31-12-2020.

De verplichting bedraagt ongeveer € 215.000,-

Vakantiedagen

De medewerkers hadden aan het eind van het jaar 2020 nog een tegoed van 2.051 vakantiedagen. Uitgaande van een gemiddelde salarisschaal is dit € 300.559.

Verlofsaldo WSW

De WSW-medewerkers hadden aan het eind van het jaar 2020 nog een tegoed van 1.665 vakantiedagen wat een bedrag vertegenwoordigt van € 172.567.

Vakantietoelage WSW

De te betalen vakantietoelage voor WSW-medewerkers bedraagt ultimo 2020 € 206.884.

Bedrijventerrein Lindebrook

De ontwikkeling van het bedrijventerrein Lindebrook vindt plaats met een aantal private partijen. De gemeente heeft hierbij een aandeel van 30%.

Aangezien de bewindvoering in handen van de gemeente is leidt dit tot een verplichting indien betreffende complex winstgevend wordt afgerond naar de andere participanten.

Uitgaande van de thans ingeschatte winstverwachting van circa € 4,0 miljoen leidt dit tot een toekomstige verplichting van € 2,8 miljoen. Afhankelijk van het uiteindelijke werkelijke resultaat zal worden afgerekend met de overige participanten.

Juridische procedures

Er zijn op het moment van opstellen van de jaarrekening 2020 geen civiele procedures aanhangig waar de gemeente partij is.

Eigen bijdragen CAK

Een aanvrager van een voorziening, zoals hulp in de huishouding, ondersteuning of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. Het CAK is het publiekrechtelijk zelfstandig bestuursorgaan (zbo) dat door de wetgever is belast met de berekening, oplegging en incasso van de eigen bijdrage. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is en derhalve niet valt onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant van de gemeente. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kan worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. In 2020 is voor € 193.866 aan eigen bijdrage via het CAK verantwoord.

Nedvang

In 2019 is de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 tussentijds geëvalueerd. Onderdeel van deze evaluatie was het maken van aanvullende afspraken over de financiële verrekening voor de jaren 2017, 2018 en 2019. In november heeft de Nedvang de basisvergoeding per ton voor kunststof verpakkingen en drankenkartons bekend gemaakt. In het eerste kwartaal van 2020 wordt de totale jaarvergoeding voor 2017 bekend gemaakt, midden 2020 voor 2018 en eind 2020 voor het jaar 2019.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 is de gemeente vennootschapsbelastingplichtig en doet de gemeente aangifte vennootschapsbelasting. DE volgende resultaten zijn aangegeven:

Fiscaal resultaat 2016 (fiscaal verlies) € 91.000

Fiscaal resultaat 2017 (fiscaal verlies) € 11.000

Fiscaal resultaat 2018 (positief) € 143.435. Dit positieve resultaat kan verrekend worden met de fiscale verliezen van 2016 en 2017, zodat er per saldo over een bedrag van € 41.203 vennootschapsbelasting moet worden betaald. Dit bedrag ad € 8.163 is reeds in 2020 betaald.

De fiscale aangiftes voor 2019 en 2020 zijn voorbereid. Hiervoor is uitstel aangevraagd. Er zijn nog onzekerheden aanwezig voordat de definitieve aangiftes kunnen worden ingediend. Voor 2019 is vast een voorlopige aanslag betaald van € 38.000 en voor 2020 van € 20.000.

De onzekerheden met betrekking tot de aangiften vennootschapsbelasting worden veroorzaakt doordat de belastingdienst de aangifte vennootschapsbelasting met openingsbalans 2016 tot op heden nog niet definitief heeft vastgesteld. Mocht de belastingdienst de openingsbalans wijzigen, dan heeft dat invloed op alle reeds gemaakte en ingediende aangiften vennootschapsbelasting. De gemeente is momenteel in gesprek met de belastingdienst om de aangifte vennootschapsbelasting 2016 vastgesteld te krijgen.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Op 1 januari 2013 is de WNT ingegaan. Dit houdt onder andere in dat de gemeenten in de jaarrekening rapporteren in hoeverre zij voldoet aan de WNT. Deze wet houdt in dat topbestuurders in de (semi) publieke sector niet meer mogen verdienen dan het wettelijk bezoldigingsmaximum. Voor 2020 is dit € 201.000. De gemeentesecretaris en de griffier worden in dit kader aangemerkt als topfunctionaris. De gemeente Oost Gelre voldoet hier dus ruimschoots aan.

Gegevens 2020:

Naam	J. Heerkens	J. Vinke	R. Dijkstra
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/05 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 30/04
Omvang van het dienstverband (in fte)	0,67	1	0,33
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 64.348,00	€ 92.306,00	€ 30.894,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.807,00	€ 20.079,00	€ 6.976,00
Subtotaal	€ 78.155,00	€ 112.385,00	€ 37.870,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 134.670,00	€ 201.000,00	€ 66.330,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 78.155,00	€ 112.385,00	€ 37.870,00

Gegevens 2019:

Naam	M. Nekkers	J. Vinke	R. Dijkstra
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier	Gemeentesecretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/10	01/01 - 31/12	01/11 – 31/12
Omvang van het dienstverband (in fte)	0,84	1	0,17
Dienstbetrekking	ja	ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare kostenvergoedingen	€ 88.108,00	€ 77.838,00	€ 15.011,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.635,00	€ 18.863,00	€ 3.144,00
Subtotaal	€ 106.743,00	€ 96.701,00	€ 18.155,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 162.960,00	€ 194.000,00	€ 32.980,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 106.743,00	€ 96.701,00	€ 18.155,00

EMU-saldo

De Wet Hof (Wet Houdbare overheidsfinanciën) is 11 december 2013 gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld van Nederland. Alle gemeenten samen krijgen een plafond voor het totale EMU-tekort van gemeenten in een jaar. Dat plafond wordt volgens de wet na bestuurlijk overleg voor een bepaalde periode overeengekomen.

Voor het jaar 2020 is het EMU-tekort vastgesteld op -0,4% van het bbp.

Het collectieve aandeel van de decentrale overheden in het EMU-saldo is niet uitgesplitst naar de aparte bestuurslagen van gemeenten, provincies en waterschappen. Ook worden er geen sancties opgelegd bij het overschrijden van de norm.

	Bedrag
1. Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	€ -/ -1.147.952
2. Afschrijvingen ten laste van exploitatie	€ 5.624.592
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	€ 84.764
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden gewaardeerd	€ -/ -18.415.189
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de EU of overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering gebracht zijn gebracht bij post 4.	€ 0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op de exploitatie verantwoord	€ 0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	€ -/ - 701.474
8. Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	€ 1.681.912
9. Lasten op balanspost voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	€ 0
10. Lasten in verband met transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen e.d.) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	€ 0
11. Verkoop van effecten, boekwinst op de exploitatie	€ 0
Berekend EMU-saldo	€ -/ -12.873.347

3.1 Bijlagen

3.1.1 Staat van reserves en voorzieningen

NAAM RESERVE/VOORZIENINGEN	Boekwaarde begin	Mutaties Vermeerderingen					Verminderingen						Boekwaarde einde dienstjaar	Bespaarde rente
		rentebij schrijving rechtstreeks aan de reserve	toevoegingen ten laste van de exploitatie of andere reserves	ontvangen subsidies	resultaat voorgaand jaar	overige ontvangst en van derden	ten gunste van exploitatie	resultaat voorgaand jaar	ten gunste van andere reserves	afschrijving ten gunste van andere reserves	rente ten gunste van investeringen	aanwending		
A. ALGEMENE RESERVES														
Algemene reserve - belegd	26.823.813,56	268.238,14	83.547,00					1500.000,00				268.238,14	25.407.360,55	268.238,14
Achtergestelde lening Vitens	167.089,00	2.339,25						83.547,00				2.339,25	83.542,00	2.339,25
Algemene reserve - vrij besteedbaar	7.873.164,30	78.731,64	428.281,42		1.022.195,00		726.903,91	3.150.098,00				273.882,48	5.251.487,98	
Sub-totaal A	34.864.066,86	348.308,02	511.828,42	0,00	1.022.195,00	0,00	726.903,91	3.150.098,00	1.583.547,00	0,00	273.882,48	273.577,39	30.742.380,57	273.577,39
B2. BESTEMMINGRESERVES Overige														
Groot onderhoud gebouwen	2.217.486,50	22.174,87	303.677,81								58.681,07	11.087,43	2.473.570,68	11.087,43
Reserve huisvesting onderwijs	3.059.162,66	30.591,63									115.912,58	15.295,81	2.958.545,90	15.295,81
Reserve monumenten	92.911,51	929,12										464,56	93.376,07	464,56
Reserve grondexploitatie	518.209,15	5.182,09										2.591,05	520.800,19	2.591,05
Reserve Projectenbureau	294.473,09	2.944,73										1.472,37	295.945,45	1.472,37
Reserve Innovatiefonds Oost Gelre	769.963,59	7.699,64										3.849,82	0,00	3.849,82
Reserve sporthal	69.474,24	694,74									15.353,60	347,37	0,00	347,37
Reserve sociaal domein	387.447,64	3.874,48		481.291,00			50.407,31					1.937,24	820.268,57	1.937,24
Reserve riolering	1.839.436,41	18.394,36										9.197,18	1.509.104,53	9.197,18
Reserve slooifonds	204.025,05	2.040,25										1.020,13	205.045,17	1.020,13
Reserve Stimuleringsregeling goedkope woningbouw	317.067,19	3.170,67						70.000,00				1.585,34	248.652,52	1.585,34
Reserve energietransitie	2.389.430,00	23.894,30						279.643,71				11.947,15	2.121.733,44	11.947,15
Reserve Versterking lokale economie		0,00	400.000,00									0,00	400.000,00	0,00
Reserve Friciekosten		0,00	1.500.000,00					400.000,00				0,00	1.100.000,00	0,00
Sub-totaal B2	12.159.087,03	121.590,88	2.203.677,81	481.291,00	0,00	0,00	800.051,02	0,00	1.167.800,42	0,00	189.947,25	60.798,45	12.747.042,58	60.798,45
C1. VOORZIENINGEN Verplichtingen, risico's en verliezen														
Voorziening wethouders pensioenen	4.376.104,00		154.509,00										4.530.613,00	
Voorziening riolering	7.658.996,89		339.529,00				409.275,00						7.589.250,89	
Sub-totaal C1	12.035.099,89	0,00	494.038,00	0,00	0,00	0,00	409.275,00	0,00	0,00	0,00		0,00	12.119.867,89	
C2. VOORZIENINGEN Derden beklemde gelden														
Sub-totaal C2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Algeheel totaal	59.058.254,78	470.899,90	3.209.544,23	481.291,00	1.022.195,00	0,00	1.936.229,93	3.150.098,00	2.751.357,42	0,00	463.829,73	331.372,84	55.609.297,00	331.372,84

3.1.2 Toelichting reserves

Algemene reserve

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
Belegde algemene reserve	25.407.361	Het in standhouden van eigen vermogen waarvan de bespaarde rente permanent dient als algemeen dekkingsmiddel voor de exploitatie van baten en lasten. Over de hoogte van deze reserve zal de raad moeten besluiten. De bespaarde rente van deze geblokkeerde reserve wordt ten gunste van de exploitatie gebracht. Als zodanig zijn ze een permanent dekkingsmiddel voor de jaarlijkse begroting. Opbrengsten van verkopen van grond niet zijnde grondexploitatie zullen aan deze reserve worden toegevoegd zodat met de renteopbrengst het verval van pachtopbrengsten e.d. gecompenseerd worden.
Vrije algemene reserve	5.335.030	Deze reserve dient als buffer voor niet voorzienbare risico's en tegenvallers. De renteopbrengst wordt volledig aan de reserve toegevoegd. Daarnaast worden rekeningoverschotten aan deze reserve toegevoegd en bepaalde incidentele lasten ten laste van deze reserve gedekt.
Totale algemene reserves	30.742.391	

Bestemmingsreserves

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
Reserve groot onderhoud gebouwen	2.473.571	Deze reserve wordt gevoed op basis van het jaarlijkse onderhoudsplan. De lasten voortvloeiend uit investeringen en aanpassingen aan deze gebouwen verlopen via deze reserve. De jaarlijkse evaluatie van het onderhoudsplan leidt tot aanpassing van de noodzakelijke hoogte van deze reserve. Een te hoge c.q. te lage reserve wordt verrekend met de vrije algemene reserve. Deze reserve is mede ingesteld ten behoeve de sporthal Den Elshof te Groenlo en zwembad Meekenesch te Lichtenvoorde.
Reserve projectenbureau	295.945	Deze reserve is ingesteld ter egalisatie van de kosten van het projectenbureau.
Reserve huisvesting onderwijs	2.958.546	Deze reserve is ingesteld ter egalisatie van de lasten van onderwijshuisvesting en voor de bekostiging van eenmalige uitgaven in het kader van de onderwijshuisvesting.
Reserve monumenten	93.376	Deze reserve is ingesteld voor de financiering van eenmalige uitgaven voor gemeentelijke monumenten en

Omschrijving	Bedrag in €	Toelichting
		wordt ook gebruikt ter dekking om een evenwichtige lastenontwikkeling van het gemeentelijk monumentenbeleid.
Reserve grondexploitatie	520.800	Deze reserve is tot een maximum van € 2 miljoen ingesteld ter dekking van de risico's die de grondexploitatie met zich meebrengt.
Reserve sociaal domein	820.269	Deze reserve is ingesteld om tegenvallen uit het sociaal domein op te kunnen vangen.
Reserve riolering	1.509.105	Deze reserve is ingesteld om toekomstige tariefstijgingen voor het riool op te kunnen vangen.
Reserve sloopfonds	205.045	Deze reserve is ingesteld bij de resultaatbestemming van 2015 om verouderde en leegstaande woningen te vervangen door duurzame nieuwe woningen.
Reserve Stimuleringsregeling goedkope woningbouw	248.653	Deze reserve is ingesteld om initiatieven voor woningbouw te kunnen financieren.
Reserve energietransitie	2.121.733	Deze reserve is ingesteld om de energietransitie te kunnen financieren.
Reserve versterking lokale economie	400.000	Deze reserve is ingesteld om de economie te blijven versterken door projecten te ondersteunen die een bijdrage leveren aan de economische ontwikkeling van Oost Gelre in brede zin.
Reserve frictiekosten	1.100.000	Deze reserve is ingesteld voor het mogelijk wegvallen van de extra middelen voor de jeugdzorg na 2021 en het mogelijk niet of deels halen van de voorgestelde maatregelen uit het dekkingsplan in de begroting 2020.
Totaal bestemmingsreserves	12.747.043	
TOTAAL VAN DE RESERVES	43.747.301	

3.1.3 Mutaties reserves

Algemene reserve - vrij besteedbaar deel	
Stand per 1 januari 2020	€ 7.873.164
Rente	€ 78.732
	€ 7.951.896
Resultaat 2019 vrij besteedbaar	€ -3.150.098
Resultaat 2019, overheveling budgetten naar 2020	€ 1.022.195
Toevoeging restant bestemmingsreserve Innovatiefonds	€ 373.813
Toevoeging restant bestemmingsreserve sporthal	€ 54.468
Grachten (resultaat 2019)	€ -53.798
Geef Lichtenvoorde Kleur (resultaat 2019)	€ -47.592
Omgevingswet (resultaat 2019)	€ -279.114
Kleine kernen	€ -57.866
Uitvoering regionale woonvisie (juridische ondersteuning)	€ -12.936
Toekomststudie groen	€ -17.800
Versterken biodiversiteit openbaar groen	€ -20.000
Cofinanciering regiodeal achterhoek	€ -155.042
Langer zelfstandig thuiswonen - incidenteel	€ -19.319
Gevelaanpass winkelverplaats burgerinitiatieven	€ -24.014
Wmo consulent	€ -32.231
Voortzetting werkervaringsplaatsen	€ -36.693
Opleidingsbudget voor houding en gedrag	€ -775
Verbetering verkeerssituatie Aaltenseweg te Lichtenvoorde	€ -21.185
Bijdrage projecten LOP	€ -10.831

Programma Stad Groenlo	€ -13.468
Besselingschans en Engelse Schans	€ -3.951
Bijdrage Houtwal	€ -120.000
Programma Lichtenvoorde	€ -10.680
Aanvullend krediet MFA de Bult	€ -12.869
Fonds investeren in recreatie en toerisme	€ -47.407
Buitensportaccommodaties	€ -3.215
Subtotaal	€ -2.700.408
Saldo per 31 december 2020	€ 5.251.488

Bestemmingsreserves		Reserve
Stand per 1 januari 2020	€ 12.159.087	
Rente	€ 60.795	
	€ 12.219.882	
Dotatie groot onderhoud	€ 303.678	gebouwen
Afschrijving verbouwing Hamaland	€ -22.186	gebouwen
Inrichting gemeentehuis	€ -36.495	gebouwen
Preventie en gezondheid	€ -50.407	sociaal domein
Ontvangen middelen Overschot beschermd wonen 2015-2018	€ 481.291	sociaal domein
Riolering	€ -339.529	riolering
Afschrijving sportcomplex	€ -15.354	Hamaland
Houtwal	€ -70.000	stimulering goedkope woningbouw
Rente en afschrijving Hamalandschool en Flierbeek	€ -115.912	onderwijshuisvesting

Subsidieregeling verduurzamen woningen	€ -120.783	energietransitie
Energie loket	€ -29.335	energietransitie
MKB-aanpak Achterhoek	€ -41.400	energietransitie
Uitvoeringsplan grootschalige hernieuwbare energieopwekking	€ -43.165	energietransitie
Uitvoering nieuwe projecten	€ -44.961	energietransitie
Opheffing reserve Innovatiefonds	€ -773.813	innovatiefonds
Opheffing reserve sporthal Hamaland	€ -54.468	Hamaland
Overboeking vanuit reserve Innovatiefonds	€ 400.000	versterking lokale economie
Overboeking vanuit belegde reserves	€ 1.500.000	frictiekosten
Niet behaalde taakstellingen 2020	€ -400.000	frictiekosten
Subtotaal	€ 527.161	
Saldo per 31 december 2020	€ 12.747.043	

3.1.4 Verdelingsprincipe taakvelden per programma

Taakvelden gemeenten	Programma
0. Bestuur en ondersteuning	
0.1 Bestuur	4
0.2 Burgerzaken	4
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	4
0.4 Overhead	afzonderlijk
0.5 Treasury	algemene dekkingsmiddelen
0.61 OZB-woningen	algemene dekkingsmiddelen
0.62 OZB niet-woningen	algemene dekkingsmiddelen
0.63 Parkeerbelasting	niet van toepassing
0.64 Belastingen overig	algemene dekkingsmiddelen
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	algemene dekkingsmiddelen
0.8 Overige baten en lasten	4
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	afzonderlijk
0.10 Mutaties reserves	afzonderlijk
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	afzonderlijk
1. Veiligheid	
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4
1.2 Openbare orde en veiligheid	4
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	
2.1 Verkeer en vervoer	1
2.2 Parkeren	niet van toepassing
2.3 Recreatieve havens	niet van toepassing
2.4 Economische havens en waterwegen	niet van toepassing

2.5 Openbaar vervoer	niet van toepassing
3. Economie	
3.1 Economische ontwikkeling	3
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3
3.3 Bedriivenloket en bedrijfsreelinaen	3
3.4 Economische promotie	3
4. Onderwijs	
4.1 Openbaar basisonderwijs	n.v.t.
4.2 Onderwijshuisvesting	2
4.3 Onderwijsbeleid en leerlinazaken	2
5. Sport, cultuur en recreatie	
5.1 Sportbeleid en activering	2
5.2 Sportaccommodaties	2
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	2
5.4 Musea	2
5.5 Cultureel erfgoed	1
5.6 Media	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1

Taakvelden gemeenten	Programma
6. Sociaal domein	
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2
6.2 Wijkteams	2
6.3 Inkomensreelinaen	2

6.4 Begeleide participatie	2
6.5 Arbeidsparticipatie	2
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	2
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	2
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	2
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	2
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	2
7. Volksgezondheid en milieu	
7.1 Volksgezondheid	2
7.2 Riolering	1
7.3 Afval	1
7.4 Milieubeheer	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	
8.1 Ruimtelijke Ordening	1
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	3
8.3 Wonen en bouwen	1

3.1.5 SISA

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 5 februari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: B1/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: B1/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06</i>
			5	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)		
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>		
			€ 169.645	€ 0	€ 0	€ 154.008		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>		
		1	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0	061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0		

IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)			
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>			
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee			
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>			
			1 Saneren van verticale stoepranden	Nee	0				
2 Verbreden van fietspaden	Nee	0							
3 Drempel op fietskruispunt	Nee	0							
4 Vrijliggend fiets-/bromfietspad	Nee	0							
5 Aanleg van een fietsoversteek	Nee	0							
EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting		
			<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>		
			1 Warmtetransitie	€ 6.375	€ 6.375	Nee			
	Eindverantwoording (Ja/Nee)								
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>								
	Nee								
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2020 Alle gemeenten verantwoordelijk hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.1 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)	Gemeente 1.7 Participatiewet (PW)					
<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12</i>				
€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee				

SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2019	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordt hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/02</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/04</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/05</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R Indicator: G2A/06</i>
1	061586	Gemeente Oost Gelre	€ 3.912.145	€ 56.751	€ 231.114	€ 1.505	€ 73.454	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2A/08</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) <i>Aard controle R Indicator: G2A/09</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK) <i>Aard controle R Indicator: G2A/11</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R Indicator: G2A/12</i>	
1	061586	Gemeente Oost Gelre	€ 276	€ 5.149	€ 2.147	€ 0	€ 154.645	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)					
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13</i>					
1	061586	Gemeente Oost Gelre	€ 0					

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoord voor hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)	
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i>							
		Nee							
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sisa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/06</i>	
			1 061586 Gemeente Oost Gelre	€ 19.727	€ 16.300	€ 12.734	€ 46.353	€ 7.859	
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004			
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>					
	1 061586 Gemeente Oost Gelre	€ 0	€ 0	€ 0					

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) _gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoordelijk hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 80.619	€ 4.631				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>			
1	803017	€ 75.988	€ 51.917	€ 24.071	€ 0			
	Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)					
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>					
1	803017	€ 75.988	94%					
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			<i>Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Gerealiseerd Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Gerealiseerd Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	
			€ 0	€ 20.000	€ 0	€ 20.000	Ja	

3.1.6 Verbonden partijen

1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Ambtelijke adviseur inhoud	Ambtelijke adviseur financiën	Ambtelijke adviseur totaaltek	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		verandering belang dienstjaar	resultaat	Financiële bijdrage
									begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar			
Gemeenschappelijke regelingen															
Regio Achterhoek	Doetinchem	Regio Achterhoek, zet zich in voor een duurzaam, vitale, aantrekkelijke en gezonde regio door samen met andere partners (bedrijfsveren en maatschappelijke organisaties) de Achterhoekvisie 2030 en jaarplannen uit te voeren. Met deze agenda wil de regio een antwoord bieden op diverse ontwikkelingen die op de Achterhoek afkomen, zoals demografische krimp, economische uitdagingen en klimaat- en milieuproblematiek. Door krachten te bundelen en slimme verbindingen te leggen kan de Achterhoek vitaal gehouden worden. Via Regio Achterhoek wordt er gewerkt aan een coöperatieve regio die nieuwe, onverwachte oplossingen ontwikkelt en toepast. Daarnaast zal invulling gegeven worden aan de Regio Deal Achterhoek, die de regio heeft gestolten met het Rijk en waarmee een (extra) impuls gegeven wordt aan de regionale opgaven waar gemeenten voor staan.	AB-Bestuurlid	Burgemeester A. Bronsvorst, Plv. wethouder K. Bonsel	Niek Peinders	Kitty Bull	Niek Peinders	7 gemeenten	6.166.000	6.025.000	17.193.000	17.160.000	geen	0	234.310
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland	Apeldoorn	De veiligheidsregio werkt in nauw overleg met maatschappelijke partners aan een veilige leefomgeving. Zeven dagen per week, 24 uur per dag ligt de focus op het beheersen van risico's en het bestrijden van incidenten. Voortdurend goed voorbereid zijn in samenpraak met burgers, bedrijven en instellingen in de regio Noord- en Oost-Gelderland.	AB-Bestuurlid	Burgemeester A. Bronsvorst, Plv. wethouder M. Frank	Sander Kempink	Wilfried Holtus	Sander Kempink	22 gemeenten	7.962.000	7.625.000	48.770.000	46.174.000	geen	0	1.661.267
Omgevingsdienst Achterhoek (ODA)	Hengelo (Gld)	De Omgevingsdienst Achterhoek is voor overheden in deze regio (en namens deze overheden ook voor bedrijven en burgers) hét aanspreekpunt voor vraagstukken op het gebied van milieu. De adviseurs bieden hoogwaardige kennis en expertise aan op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en milieuvraagstukken. Door de bundeling van kennis, de korte lijnen en het snel en efficiënt werken zijn de geleverde producten steeds van hoog niveau. Het doel van de ODA is om samen met haar opdrachtgevers zich dagelijks in te zetten voor een gezonde, schone en veilige leefomgeving voor de inwoners en bedrijven in haar werkgebied.	AB-Bestuurlid	AB lid: Wethouder B. Porskamp	Marcel Reintjes	Cobi Pasman	Marcel Reintjes	8 gemeenten	447.000	182.000	1.004.000	1.000.000	geen	0	1.106.150
Erfgoed Centrum Achterhoek Liemers (ECAL)	Doetinchem	Het Erfgoedcentrum Achterhoek Liemers beheert het archief van de acht Achterhoekse gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek en Vinterswijk. Voor deze gemeenten bewaart het Erfgoedcentrum historische informatie en stelt deze beschikbaar. Het beschikbaar stellen gebeurt via de website of op de studiezaal. De komende jaren zal het archief naast papieren informatie meer en meer digitale informatie bevatten.	AB Bestuurlid	Lid: Wethouder K. Bonsel Plv lid: Wethouder J. Hoenderboom	Paul Bouwhuis	Cobi Pasman	Jochem Meulenbeek	8 gemeenten	178.086	158.186	664.568	631.286	geen	-20.900	148.366
1. De volgens de rekenkamer gedefinieerde verbonden partijen met een bestuurlijk en aanmerkelijk financieel belang.															
Verkeers Oost B.V.	Lichtervoorde	Verkeers Oost is de in 2017 opgerichte uitvoeringsorganisatie van de 'uit sociale werkvoorziening voor drie gemeenten. Dit betekent dat alle inwoners van de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Vinterswijk die een sv-indicatie hebben gekregen en bij ons in dienst zijn, passend werk wordt geboden. Het betreft hier de doelgroep beschut binnen.	DB-Bestuurlid	DB lid 1: Wethouder J. Hoenderboom	Sander Jentink	Wilfried Holtus	Petra Sasse	3 gemeenten	0	322	0	11	geen	0	521.908
			AB-Bestuurlid	AB lid 2: Wethouder M. Frank Plv lid 1: Wethouder K. Bonsel Plv lid 2: Wethouder B. Porskamp											
SDOA	Groenlo	De dienst is van en voor de gemeenten (Berkelland, Oost Gelre en Vinterswijk). De dienst staat voor maximale zelfstandigheid op het gebied van arbeid, inkomen en participatie; De dienst is klantgericht, resultaatgericht en levert in haar samenwerking met partners maatwerk; De dienst voert de opgedragen taken uit met betrokken, professioneel en kwalitatief goed personeel; De dienst heeft ambitie en wenst een voortrekkerrol te vervullen	DB-Bestuurlid	AB lid 1: Wethouder J. Hoenderboom	Sander Jentink	Wilfried Holtus	Rudj Peper	3 gemeenten	2.515.000	2.515.000	6.809.000	6.809.000	geen	0	6.633.216
			AB-Bestuurlid	AB lid 2: Wethouder K. Bonsel Plv lid 1: Wethouder J. Hoenderboom Plv lid 2: Wethouder M. Frank											
Stadsbank Oost Nederland	Enschede	De Stadsbank Oost Nederland is een Gemeenschappelijke Regeling 'van en voor' gemeenten. De missie is om financiële weerbaarheid en eigen kracht van huishoudens te versterken. Dit doen door voortdurend te bouwen aan een betrouwbare, transparante en kwalitatief hoogwaardige uitvoeringsorganisatie, die samen met klanten duurzame resultaten boekt en zich daarvoor altijd maatschappelijk verantwoord.	AB-Bestuurlid	Lid: Wethouder J. Hoenderboom Plv lid: Wethouder K. Bonsel	Sander Jentink	Wilfried Holtus	Petra Sasse	22 gemeenten	1.293.500	1.293.500	14.572.100	14.688.700	geen	0	190.109
GGD Noord- Oost Gelderland	Viansveld	De GGD is de gezondheidsdienst van en voor de gemeenten Aalten, Apeldoorn, Berkelland, Bronckhorst, Brummen, Doetinchem, Elburg, Epe, Ermelo, Hattem, Harderwijk, Heerde, Lochem, Montferland, Nunspeet, Oldebroek, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Putten, Voorst, Vinterswijk, en Zutphen. Centraal bij de GGD staat preventie: het voorkomen van ziekten in de regio.	AB-Bestuurlid	AB lid: Wethouder J. Hoenderboom Plv lid: Burgemeester A. Bronsvorst	Elle Krabbenborg	Wilfried Holtus	Petra Sasse	22 gemeenten	2.909.000	2.970.000	2.631.000	7.036.000	geen	68.000	461.496

Aanloof, Commanditaire en Besloten Venootschappen en verenigingen	Vestigingsplaats	Openbaar belang	Bestuurlijke relatie	Collegevertegenwoordiging	Ambtelijke adviseur inhoud	Ambtelijke adviseur	Ambtelijke adviseur totaaltek	Aantal deelnemers	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Verandering belang dienstjaar	resultaat	Financiële bijdrage
									begin dienstjaar	eind dienstjaar	begin dienstjaar	eind dienstjaar			
Gebiedsonderneming Laarberg CV	Groenlo	Laarberg is 'Avr' regionale bedrijfspark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Vennoot	Vert: Vethouder M. Frank	Henk Reinbergen	Cobi Pasman	Henk Reinbergen	2 gemeenten							48% aandelen
Gebiedsonderneming Laarberg BV	Groenlo	Laarberg is 'Avr' regionale bedrijfspark in het oostelijke deel van de Achterhoek. Door een bundeling van krachten kunnen we de concurrentiepositie van de regio waarborgen, verstevigen en verbeteren. Met ruimte voor ondernemingen tot en met milieucategorie 5	Lid raad van commissarissen Aandeelhouder	Vert: Vethouder M. Frank Plv vert: Vethouder B. Porskamp	Henk Reinbergen	Cobi Pasman	Henk Reinbergen	2 gemeenten							48% aandelen
Alliander NV			Aandeelhouder	Vert: Vethouder K. Bonsel Plv vert: Vethouder M. Frank	Rudy Peper	Wilfried Holtus	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht							395.494 aandelen
Nuval Platform			Lid vereniging	Vert: Vethouder K. Bonsel Plv vert: Vethouder B. Porskamp	Rudy Peper	Wilfried Holtus	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht							Ca. 2.500
Virens NV			Aandeelhouder	Vert: Vethouder M. Frank Plv vert: Vethouder B. Porskamp	Rudy Peper	Wilfried Holtus	Rudy Peper	Niet in kaart gebracht	1537,1 miljoen	1552,9 miljoen	11240 miljoen	11294 miljoen		114 miljoen	8.693 aandelen
NV ROYA	Zwolle	ROYA is een duurzaam dienstenbedrijf dat voor de aandeelhoudende gemeenten zorg draagt voor de inzameling van het huishoudelijk afval en het onderhoud van de openbare ruimte. De missie van de ROYA is om zorg te dragen voor een schone en duurzame leefomgeving voor de inwoners van de aandeelhoudende gemeenten. De ROYA is actief voor 23 gemeenten verdeeld in 3 regio's: IJssel-Vecht, Achterhoek en Eemland.	Aandeelhouder	Vert: Vethouder B. Porskamp Plv vert: Vethouder M. Frank	Marcel Reintjes	Cobi Pasman	Marcel Reintjes	20 gemeenten en 2 regio's (IJssel-Vecht en Afdelverwerking Utrecht)							295 aandelen
AGEM	Doetinchem		Lid vereniging	Vert: Vethouder B. Porskamp Plv vert: Vethouder M. Frank	Marcel Reintjes	Cobi Pasman	Marcel Reintjes	8 gemeenten							
coöperatieve vereniging "Dimpact" u.a.	Enschede	Gemeenten staan allemaal voor dezelfde uitdagingen, zoals digitalisering, antwoord geven, zaakgericht werken en ketensamenwerking. Elke gemeente heeft daarbij te kampen met onvoldoende middelen, kennis en capaciteit. Samenwerken met elkaar ligt dan voor de hand. Dimpact is een coöperatieve vereniging 100% van, voor en door gemeenten. De Dimpactgemeenten hebben de handen ineen gestoken om vraagstukken rondom dienstverlening en bedrijfsvoering gezamenlijk op te pakken.	Lid vereniging	Vert: Vethouder K. Bonsel Plv vert: Burgemeester A. Bronsvoot	Paul Bouwhuis	Cobi Pasman	Paul Bouwhuis	Thans 31 gemeenten lid							

3.1.7 Beleidsindicatoren BBV

Besluit Begroting en Verantwoording

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en sflval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

Omvang huishoudelijk restafval kg per inwoner

CBS statistiek huishoudelijk afval | 2019

Achterstand onder jeugd Oost Gelre

CBS Jeugd | 2019

Hernieuwbare elektriciteit

Klimaatmonitor RWS | 2019

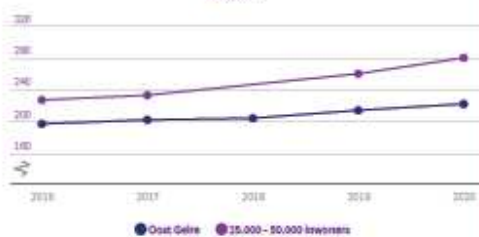
Netto arbeidsparticipatie

CBS | 2019

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ waarde x €1.000

CBS - WOZ | 2016 - 2020

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

CBS | 2020

Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 18-64 jaar

CBS | 2020

Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

BAG/ABF | 2020

Jongeren met jeugdhulp % van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2019

Demografische druk

Citi | 2020

Jongeren met jeugdbescherming

Citi Jeugd | 2019

Jongeren met jeugdreclassering

Citi Jeugd | 2019

CitiQ, Groningen | 2021

Citi M&D WMO | 2020

CitiQ, Groningen | 2021

4. Controleverklaring